



S.C. PROIECT - CONSTRUCT REGIUNEA TRANSILVANIA S.R.L.

Oradea, str. Matei Corvin, nr. 290, jud. Bihor

Tel.: 0360/568484 / Fax: 0359/815839

Nr. înreg. J5/1405/2013, CUI: RO 23719545

E-mail: proiecttransilvania@yahoo.com

Site: www.proiecttransilvania.ro



PROIECT nr. 27/2018

REACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL PENTRU U.A.T FĂRÇAȘA, JUDEȚUL MARAMUREȘ

Beneficiar:

Comuna Fărcașa

REACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL

PENTRU U.A.T FĂRÇAȘA, JUDEȚUL MARAMUREȘ

VOLUMUL I – MEMORIU GENERAL

BENEFICIAR:

COMUNA FĂRÇAȘA

PROIECTANT GENERAL:

**S.C. PROIECT - CONSTRUCT REGIUNEA
TRANSILVANIA S.R.L.**

PROIECTANT DE SPECIALITATE: BIA.CZ.URB S.R.L

NR. PROIECT:

27/2018

FOAIE DE CAPĂT

1. Denumire proiect: **REACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL PENTRU U.A.T FĂRCAȘA, JUDEȚUL MARAMUREȘ**
2. Faza de proiectare: **PUG**
3. Beneficiar: **COMUNA FĂRCAȘA**
4. Proiectant general: **S.C. PROIECT-CONSTRUCT REGIUNEA TRANSILVANIA S.R.L.**
5. Proiectant de specialitate: **BIA.CZ.URB S.R.L**

2018

S.C. PROIECT-CONSTRUCT REGIUNEA TRANSILVANIA S.R.L.

COLECTIV DE ELABORARE

PROIECTANT DE SPECIALITATE

BIA.CZ.URB S.R.L

PROIECTANT GENERAL

**S.C. PROIECT - CONSTRUCT REGIUNEA
TRANSILVANIA S.R.L.**

PROIECTANTI

Sef proiect :

Arh. Zebacinski Corneliu

Studii de istorie urbană:

Conf. dr. Molnar Kovács Zsolt

Protejarea și dezvoltarea

patrimoniului construit:

Conf. dr. Molnar Kovács Zsolt

Amenajarea teritoriului:

Geograf urbanist Pop Laurentiu

Căi de comunicație:

Ing. diplomat CFDP Pojar

CristianEchipare tehnico-edilitară:

Ing. instalații Faur Ionel

Studii topografice și cadastru:

Ing. Craciun Simina

Studii geologice, zone de risc:

Ing. Geolog Dumitru Georgescu

BORDEROU GENERAL P.U.G. COMUNA FĂRCAȘA

PIESE SCRISE

- VOLUMUL I MEMORIU GENERAL
- VOLUMUL II REGULAMENT LOCAL DE URBANISM

PIESE DESENATE

scara 1/25000 și scara 1/5000

planșa nr.

- 1 ÎNCADRAREA ÎN TERITORIU COMUNA FĂRCAȘA
- 2.1 SITUAȚIA EXISTENTĂ DISFUNCTIONALITATI FĂRCAȘA
- 2.2 SITUAȚIA EXISTENTĂ DISFUNCTIONALITATI SÎRBI
- 2.3 SITUAȚIA EXISTENTĂ DISFUNCTIONALITATI BUZEȘTI
- 2.4 SITUAȚIA EXISTENTĂ DISFUNCTIONALITATI TĂMAIA
- 3.1 REGLEMENTĂRI URBANISTICE ZONIFICAREA FĂRCAȘA
- 3.2 REGLEMENTĂRI URBANISTICE ZONIFICAREA SÎRBI
- 3.3 REGLEMENTĂRI URBANISTICE ZONIFICAREA BUZEȘTI
- 3.4 REGLEMENTĂRI URBANISTICE ZONIFICAREA TĂMAIA
- 4.1 REGLEMENTĂRI URBANISTICE EDILITARE FĂRCAȘA
- 4.2 REGLEMENTĂRI URBANISTICE EDILITARE SÎRBI
- 4.3 REGLEMENTĂRI URBANISTICE EDILITARE BUZEȘTI
- 4.4 REGLEMENTĂRI URBANISTICE EDILITARE TĂMAIA
- 5.1 PROPRIETATEA ASUPRA TERENURILOR FĂRCAȘA
- 5.2 PROPRIETATEA ASUPRA TERENURILOR SÎRBI
- 5.3 PROPRIETATEA ASUPRA TERENURILOR BUZEȘTI
- 5.4 PROPRIETATEA ASUPRA TERENURILOR TĂMAIA
- 6.1 UNITĂȚI TERITORIALE DE REFERINȚĂ FĂRCAȘA
- 6.2 UNITĂȚI TERITORIALE DE REFERINȚĂ SÎRBI
- 6.3 UNITĂȚI TERITORIALE DE REFERINȚĂ BUZEȘTI
- 6.4 UNITĂȚI TERITORIALE DE REFERINȚĂ TĂMAIA

CADRUL LEGISLATIV

- **Legea nr. 50/29.07.1991** privind autorizarea executării lucrărilor de construcții cu modificările și completările aduse de O.U.G. nr. 122/24.11.2004, Legea nr. 119/05.05.2005, Legea nr. 52/08.03.2006, Legea nr. 376/05.11.2006, Legea nr. 117/02.05.2007, Legea nr. 101/09.05.2008, O.U.G. nr. 214/04.12.2008, O.U.G. nr. 228/30.12.2008 și Legea nr. 261/07.07.2009.
- **Legea nr. 33/27.05.1994** privind exproprierea pentru o cauză de utilitate publică, republicată în temeiul art. 218 din Legea nr. 71/10.06.2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind **Codul civil**
- **Legea 481/08.11.2004** privind protecția civilă
- **Legea nr. 10/18.01.1995** privind calitatea în construcții
- **Ordinul comun nr. 34/N/M.30/3422/4221 din 1995** al M.L.P.A.T., M.ap.N., M.I. și S.R.I. pentru aprobarea Precizărilor privind avizarea documentațiilor de urbanism și amenajarea teritoriului, precum și a documentațiilor tehnice pentru autorizarea executării construcțiilor
- **Legea nr. 137/30.12.1995** privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare
- **Legea nr. 7/13.03.1996** privind cadastrul și publicitatea imobiliară, republicată republicată în temeiul prevederilor art. III din Legea nr. 133/2012 pentru aprobarea O.U.G. nr. 64/2010 privind modificarea și completarea Legii cadastrului și a publicității imobiliare nr.7/1996, modificată și completată prin Legea nr. 329 / 2009
- **H.G. nr. 525/27.06.1996** pentru aprobarea Regulamentului general de urbanism, modificată și completată prin H.G. nr. 789/02.12.1997, prin H.G. nr. 59/04.02.1999, prin H.G. nr. 960/18.11.1999 și prin H.G. nr. 855/30.08.2001
- **Legea nr. 107/25.09.1996** a apelor, actualizată prin O.U.G. nr. 64/29.06.2011 privind stocarea geologică a dioxidului de carbon și O.U.G. nr. 3/ 22.07.2010 pentru modificarea și completarea Legii apelor, modificată și completată prin Legea nr. 310/30.06.2004
- **Legea nr. 114/11.10.1996** legea locuinței
- **Ordinul 119/2014** privind normele de igienă publică
- **Ordonanța Guvernului nr. 43/28.08.1997** privind regimul juridic al drumurilor, republicată în temeiul art. II din Legea nr. 82/15.04.1998, actualizată, modificată și

completată prin O.G. nr. 132/2000, O.G. 79/2001, Ordin nr. 1959/2002, O.G. nr. 26/2003, O.U.G. nr. 84 / 2003, O.G. nr. 21 / 2005, O.G. nr. 38/2006, Legea nr. 130/2007, O.G. nr. 7/2010, O.U.G. nr. 8/2001 pentru completarea art. 221 din Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor și O.G. nr. 5/2011

- **Legea nr. 171/24.11.1997** privind aprobarea P.A.T.N. – Secțiunea a II-a – Apa
- **Ordinul Ministerului Transporturilor nr. 50/27.01.1998** privind "Normele tehnice privind proiectarea și realizarea străzilor în localitățile rurale"
- **Legea nr. 54/02.03.1998** privind circulația juridică a terenurilor;
- **Ordinul comun** al M.L.P.A.T., Șefului Departamentului pentru Administrație Publică Locală și al Ministrului Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului nr. 62/N/19.O/288/1.955/31.07.1998 privind delimitarea zonelor expuse riscurilor natural
- **Legea nr. 213/17.11.1998** privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, modificată prin Legea nr. 241/2003 și Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind **Codul Civil**
- **Legea nr. 219/1998** privind regimul concesiunilor, abrogată prin O.U.G. nr. 34/2006 și înlocuită de O.U.G. nr. 54/2006, modificată și completată de Legea nr. 528/25.11.2004
- **Ordinele nr. 45÷49/1998** ale Ministrului transporturilor pentru aprobarea Normelor tehnice privind proiectarea și realizarea străzilor
- Ghid privind metodologia de elaborare și conținutul-cadru al Planului Urbanistic General, indicativ **G.P. 038/99** aprobat prin **Ordinul nr. 13/N/10.03.1999**
- Ghid privind elaborarea și aprobarea regulamentelor locale de urbanism, indicativ **G.M.-007-2000** aprobat prin **Ordinul nr. 21/N/10.04.2000**
- **H.G. nr. 540/22.06.2000** privind aprobarea încadrării în categorii funcționale a drumurilor publice și a drumurilor de utilitate privată deschise circulației publice
- **Legea nr. 215/23.05.2001** privind administrația publică locală, cu modificările și completările ulterioare
- **Legea nr. 350/06.07.2001** privind amenajarea teritoriului și urbanismul cu modificările și completările ulterioare prin O.G. nr. 69/27.08.2004 pentru completarea art. 38 din Legea nr. 350/2001, Legea nr. 289/16.07.2006 pentru modificarea și completarea Legii nr. 350/2001, O.G. nr. 18/04.02.2007 pentru modificarea alin. (3) al art. 51 din Legea nr. 350/2001, Legea nr. 168/21.06.2007 privind aprobarea O.G. nr. 18/2007 pentru modificarea alin. (3) al art. 51 din Legea nr. 350/2001, O.G. nr. 27/01.09.2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 350/2001 (cu excepția capitolului IV secțiunea a 6-a

[art. 57 ÷ 61] care intră în vigoare la 13.09.2008), O.U.G. nr. 10/26.02.2009 privind prorogarea termenului prevăzut la art. IV din O.G. nr. 27/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 350/2001, Legea nr. 183/04.06.2009 pentru aprobarea O.U.G. nr. 10/2009 privind prorogarea termenului prevăzut la art. IV din O.G. nr. 27 / 2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 350/2001, Legea nr. 242/06.07.2009 privind aprobarea O.G. nr. 27/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 350/2001, Legea nr. 345/16.11.2009 pentru modificarea și completarea art. 36 din Legea nr. 350/2001, O.U.G. nr. 7/11.02.2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 350/2001 (cu excepția art. 561 care intră în vigoare la 01.01.2012), Legea nr. 162/17.07.2011 pentru completarea anexei nr. 2 la Legea nr. 350/2001, Legea nr. 221/05.12.2011 pentru modificarea alin. (2) al art. 29 din Legea nr. 350/2001, O.U.G. nr. 85/13.12.2012 pentru modificarea alin. (13) al art. 46 din Legea nr. 350/2001, O.G. nr. 9/28.01.2013 privind prorogarea termenului prevăzut la art. V din O.U.G. nr. 7/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 350/2001 și Legea nr. 190/13.07.2013 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 7/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 350/2001

- **Legea nr. 351/06.07.2001** privind aprobarea P.A.T.N. – Secțiunea a IV-a – Rețeaua de localități
- **Legea nr. 378/10.07.2001** pentru aprobarea O.G. nr. 43/30.01.2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, modificată și completată prin Legea nr. 462/12.11.2003
- **Legea nr. 422/18.07.2001** privind protejarea monumentelor istorice cu modificările și completările ulterioare prin O.U.G. nr. 77/26.06.2009 privind organizarea și exploatarea jocurilor de noroc, Legea nr. 261/16.07.2009 privind aprobarea O.U.G. nr. 214/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții [cu intrare în vigoare la 14.10.2009], H.G. nr. 1410/04.12.2009 privind reorganizarea unor instituții aflate în subordinea Ministerului Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național, O.U.G. nr. 43/13.05.2010 pentru modificarea unor acte normative în vederea reducerii sau simplificării administrative a unor autorizații/avize/proceduri ca urmare a măsurilor asumate de Guvernul României în cadrul Planului de simplificare aferent Memorandumului de înțelegere dintre Comunitatea Europeană și România, O.U.G. nr. 12/15.02.2011 pentru reorganizarea unor instituții aflate în subordinea Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, precum și pentru reducerea unor cheltuieli și Legea nr.

187/12.11.2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal [cu intrare în vigoare de la 01.02.2014]

- **Legea nr. 564/19.11.2001** pentru aprobarea O.G. nr. 47/30.01.2000 privind protecția patrimoniului U.N.E.S.C.O.
- **Legea nr. 575/14.11.2001** privind aprobarea P.A.T.N. – Secțiunea a V-a – Zone de risc natural
- **Ordinul nr. 2039/08.04.2002** al Ministrului culturii și cultelor privind înființarea Comisiei de avizare a constituirii agenților economici care au ca obiect de activitate efectuarea de cercetări, proiectarea și executarea de lucrări asupra monumentelor istorice, precum și aprobarea regulamentului de organizare și funcționare și a componenței acesteia, cu modificările și completările ulterioare
- **Ordinul nr. 2043/11.04.2002** al Ministrului culturii și cultelor privind aprobarea Regulamentului de Organizare și Funcționare a Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice
- **Ordinul nr. 2086/2002** al Ministrului culturii și cultelor pentru aprobarea criteriilor de avizare a constituirii agenților economici cu activitate în domeniul monumentelor istorice
- **Ordinul nr. 2112/2002** al Ministrului culturii și cultelor privind aprobarea regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor
- **Legea nr. 413/26.06.2002** privind aprobarea O.G. nr. 79/30.08.2001 pentru modificarea și completarea O.G. 43/1997 privind regimul drumurilor
- **H.G. nr. 382/02.04.2003** pentru aprobarea Normelor metodologice privind exigențele minime de conținut ale documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism pentru zonele de riscuri naturale
- **H.G. nr. 447/10.04.2003** pentru aprobarea normelor metodologice privind modul de elaborare și conținutul hărților de risc natural la alunecări de teren și inundații
- **H.G. nr. 974/15.06.2004** privind normele de supraveghere, inspecție sanitară și monitorizare a calității apei potabile și a procedurii de autorizare sanitară a producției și distribuției apei potabile și a procedurii de autorizare sanitară a producției și distribuției apei potabile
- **H.G. nr. 930/11.08.2005** privind protecția sanitară a surselor și instalațiilor de aprovizionare cu apă
- **Legea nr. 259/06.07.2006** pentru modificarea și completarea Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice

- **Legea nr. 363/26.09.2006** privind aprobarea P.A.T.N. – Secțiunea I – Rețele de transport
- **Legea nr. 265/2006** privind protecția mediului
- **Legea nr. 100/19.04.2007** pentru modificarea și completarea Legii nr. 351/06.07.2001 privind aprobarea P.A.T.N. – Secțiunea a IV-a – Rețeaua de localități
- **Legea nr. 287/15.07.2009** privind Codul Civil
- **O.U.G. nr. 64/2010** privind modificarea și completarea Legii cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 133/2012
- **Ordin nr. 1278/20.04.2011** pentru aprobarea Instrucțiunilor privind delimitarea zonelor de protecție sanitară și a perimetrului de protecție hidrogeologică
- **Legea nr. 60/17.04.2012** privind aprobarea O.U.G. 79/30.09.2011 pentru reglementarea unor măsuri necesare intrării în vigoare a Legii nr. 287/15.07.2009 privind Codul Civil
- **Legea nr. 185/05.07.2013** privind amplasarea și autorizarea mijloacelor de publicitate
- **Legea nr. 229/21.07.2013** pentru completarea art. 13 din Legea nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, și pentru completarea art. 56 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul



MEMORIU GENERAL

1. Introducere

1.1. Date de recunoaștere a documentației

Denumirea lucrării: **REACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL PENTRU U.A.T FĂRCAȘA, JUDEȚUL SATU-MARE**

Beneficiar: **COMUNA FĂRCAȘA**

Număr proiect: **27/2018**

Proiectant general: **S.C. PROIECT-CONSTRUCT REGIUNEA TRANSILVANIA S.R.L.**

Data elaborării: **2018**

1.2. Obiectul lucrării

Studiul de față se înscrie în tematica de cercetare - proiectare pentru anul 2018 la tema "DOCUMENTAȚII PRIVIND AMENAJAREA TERITORIULUI ȘI URBANISM" la poziția - PLANURI URBANISTICE GENERALE - REACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL PENTRU U.A.T FĂRÇAȘA, JUDEȚUL MARAMUREȘ.

Prin apariția Legii nr. 50/1991 republicată, completată și modificată cu Legea nr. 453/2001 privind "Autorizarea executării construcțiilor și unele măsuri pentru realizarea locuințelor" s-a reglementat conținutul documentațiilor de urbanism, creându-se cadrul normativ - specific studierii dezvoltării localităților și concretizării resurselor în planuri de amenajare a teritoriului și planuri urbanistice.

Lucrarea de față se referă la actualizarea Planului Urbanistic General al comunei Fărcașa și stabilește obiectivele, acțiunile și măsurile de dezvoltare ale localităților comunei pentru următorii 10÷15 ani, pe baza analizelor multicriteriale a situației existente.

Printre principalele elemente ce au stat la baza elaborării Planului Urbanistic General sunt:

- Reașezarea localităților Fărcașa, Sîrbi, Buzești, Tămaia în vatra lor firească, prin includerea în intravilanul existent a tuturor zonelor construite și amenajate, situate pe teritoriul administrativ al localităților la data elaborării;
- Mărirea intravilanului existent cu suprafețele necesare, pentru o primă etapă a dezvoltării funcțiunilor localității și excluderea zonelor (terenurilor) improprie dezvoltării armonioase a localităților;
- Materializarea urbanistică a programului de dezvoltare a localităților pe baza propunerilor colectivității locale;
- Definirea și asigurarea cu amplasamente pentru obiectivele de utilitate publică;
- Posibilități de realizare a obiectivelor propuse în condițiile respectării dreptului de proprietate.

În conținutul lucrării se vor regăsi tratate următoarele categorii de probleme:

- Delimitarea intravilanului, respectiv a zonelor construite sau destinate construcțiilor;
- Împărțirea teritoriului în zone funcționale și organizarea relațiilor dintre acestea în funcție de folosința principală și de natura activităților dominante;

- Volumul și structura potențialului, resursele de muncă, aspecte sociale privind mobilitatea populației și ocuparea resurselor de muncă, repartiția și structura populației în cadrul localității;
- Potențialul economic al localității, repartizarea activităților pe ramuri și profile, posibilitățile de dezvoltare;
- Stabilirea traseelor și a datelor caracteristice ale circulației care urmează să se conserve, să se modifice sau să se creeze (tipul de transport în comun, căile pietonale, pistele de bicicliști, piețele, ș.a.);
- Stabilirea reglementărilor specifice localității și a zonelor funcționale pentru amplasare și destinația construcțiilor, precum și a regimului de înălțime și a indicilor de control privind modul de ocupare și utilizare a terenului;
- Evidențierea formei de proprietate asupra terenurilor, fixarea amplasamentelor rezervate obiectivelor de utilitate publică și altor lucrări și instalații de interes general;
- Delimitarea zonelor, siturilor și obiectivelor protejate sau de pus în valoare din motive de ordin istoric, arhitectural - urbanistic, artistic sau peisagistic și stabilirea măsurilor ce se impun;
- Delimitarea zonelor cu interdicție definitivă sau temporară de construire;
- Delimitarea zonelor sau subzonelor ce pot fi reabilitate prin operațiuni care pot fi inițiate și urmărite de primăria localității;
- Dezvoltarea sistemului de rețele tehnico-edilitare, în corelație cu necesitățile rezultate, asigurarea amplasamentelor pentru obiective specifice;
- Reabilitarea, protecția și conservarea mediului, identificarea și eliminarea surselor de poluare, epurare a apelor, eliminarea deșeurilor, măsuri de protecția mediului, apei și solului.

Pe baza propunerilor de amenajare și dezvoltare, materialul oferă instrumente de lucru necesare urmăririi aplicării P.U.G. în principalele domenii.

Prezentul PLAN URBANISTIC GENERAL (prescurtat în lucrare P.U.G.) s-a elaborat în conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare, specifice domeniului sau complementare acestuia.

1.3 . Surse documentare

În scopul întocmirii prezentei documentații au fost cercetate o serie de surse documentare referitoare la stadiul actual al dezvoltării comunei Fărcașa.

Documentații de urbanism și de amenajarea teritoriului, și studii întocmite anterior sau concomitent cu elaborarea P.U.G.- ului:

- PLANUL DE AMENAJARE A TERITORIULUI NATIONAL - secțiunile I-VI
- Planul Urbanistic General al comunei Fărcașa, elaborat de S.C. Sasaki S.A., Baia Mare in anul 2000;
- Documentare pe teren și consultări cu autoritățile locale privind necesitățile și opțiunile populației;
- Studiu pentru determinarea zonelor cu risc natural și tehnologic pentru județul Maramureș
- Plan de amenajare a teritoriului național – secțiunea V;
- Recensământul populației și al locuințelor 2011;
- Date puse la dispoziție de către Consiliul Local și Primăria comunei Fărcașa;
- Strategia de dezvoltare locală pentru perioada 2014-2020;
- Suportul topografic – planuri și hărți scara 1:25000 și 1:5000 achiziționate de la Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară a județului Maramureș ;

PLANUL URBANISTIC GENERAL conține piese scrise și desenate structurate în concordanță cu Ghidul privind metodologia și conținutul – cadru de elaborare, indicativ GP 038/99, aprobat cu Ordinul MLPAT 13/N/1999 și Ghidul privind elaborarea regulamentului locale de urbanism aprobat cu Ordinul MLPAT nr. 21/N/10.04.2000, indicativ GM-007-2000.

2. Stadiul actual al dezvoltării

2.1. Evoluție

2.1.1. Scurt istoric

Încă din cele mai vechi timpuri, Valea Someșului a oferit condiții favorabile dezvoltării comunităților umane, pe teritoriul administrativ al comunei fiind descoperite dovezi arheologice (vase ceramice, bucăți de unelte agricole din fier și obiecte de cult) ale civilizației străvechi din aceste locuri. În plus, localitățile comunei Fărcașa au fost atestate documentar de la începutul secolului al XIII-lea, numărându-se printre primele localități atestate din Transilvania.

Prima atestare documentară a satului **Fărcașa** datează din anul 1424, atunci când aceasta apare sub denumirea de *Villa Valachalis Farkasazow*, ce însemna *așezarea românească «La Lupi»* sau *Satul Lupilor*. După tradiția populară, nucleul inițial al așezării Fărcașa s-a aflat în zona colinară dintre pâraurile Fărcășița și Bârsău, acolo unde locuitorii se simțeau protejați de posibilele revărsări ale Someșului. Tot în această zonă a existat o pădure de stejar ce se întindea până în apropierea Someșului și care le oferea oamenilor posibilități mai bune de a se apăra în fața primejdiilor datorită faptului că aceasta putea camufla așezarea.

În plus, tradiția populară menționează că numele localității Fărcașa vine de la o întâmplare petrecută cu multe sute de ani în urmă, atunci când o haită de lupi a atacat un grup de negustori ce poposiseră peste noapte în această așezare, omorându-le caii. În urma acestui incident, aceștia au hotărât că nu vor părăsi locul până nu vor stârpi toți lupii din împrejurimi, ajungând astfel să se stabilească definitiv în zonă.

Satul Tămaia, aflat la o distanță de 2 kilometri față de reședința de comună, pe direcția Nord - Est, a fost prima localitate atestată cronologic dintre localitățile comunei Fărcașa, aceasta fiind menționată încă din anul 1231, sub denumirea de *Thoman*, posibil după numele unui plutaș pe nume Toma, care împreună cu oamenii săi coborau pe Someș de mai multe ori pe an cu plutele încărcate cu sare de la Ocna Dejului până la Satu Mare sau chiar mai departe, până pe teritoriul Ungariei. Tradiția populară spune că Toma a ales acest amplasament situat aproape la jumătatea drumului între Dej și Satu Mare ca loc definitiv de locuit pentru el și pentru cei care îl însoțeau, acesta devenind, totodată, primul jude al localității. De-a lungul timpului, localitatea a

mai figurat în documente sub numele de *Thomanyan* în 1424, *Tomanz* în 1828 și *Tomagl*, de factură lingvistică turcească, fapt ce dovedește ocupația turcească și în această zonă.

Analiza etimologică a denumirilor localităților arată existența rădăcinii lingvistice comune „Toma”, îmbogățită cu sufixe maghiare, turcești sau germane, în funcție de stăpânirea sub care s-a aflat. De asemenea, așezarea lui Toma exista ca localitate românească înainte de expansiunea maghiară asupra Transilvaniei, apărând în documentele istorice și sub denumirea de *Villa Valachalis*, adică *așezare românească*, astfel, deși denumirile localităților au fost maghiarizate, locuitorii zonei erau români, lucru confirmat de toponimele locului (pentru solele agricole ale moșiei satului): *Prund*, *Prunduț*, *Pietriș*, *Prundar* etc.

Un alt sat cu atestare documentară veche este **satul Sîrbi**, menționat prima dată într-un document în anul 1424 sub numele de *Possessia Valachalis Tothfalu*, care în limba română se traduce prin *posesiune românească a lui Toth*. Mai târziu, în anul 1648, acesta apare în documente sub denumirea maghiarizată *Olah Tothffalu*, în traducere *așezarea românească a lui Toth*, pentru ca în perioada dominației austro-ungare să o găsim sub numele german de *Szirp*, iar numele actual (Sîrbi) îl deține din anul 1918. Astfel, atât din denumire, cât și din tradiția locală reiese faptul că localitatea a fost de la început românească, denumirile maghiarizate sau germanizate fiind legate de dominație străină asupra Transilvaniei. În plus, ceea ce poate fi amintit din legenda satului este faptul că nucleul inițial de așezăminte și gospodăria era pe versantul sudic al Dealului Sîrbi, locuitorii ocupându-se la început cu activități de pomicultură și exploatare a lemnului, iar o dată cu înaintarea în timp, ei au început să se ocupe și de cultura cerealelor, prin extinderea moșiei satului în lunca Someșului.

Numele **localității Buzești** a fost menționat pentru prima dată într-un document în anul 1648, sub denumirea maghiară de *Olahuyfalu*, adică *localitatea «noul român»*, iar în 1828 apare sub o altă denumire, de origine germană, *Busepsstye*, care prin traducere și etimologizare din germană ar însemna *producători de lână*. Astfel, cea din urmă denumire reflectă faptul că vechii locuitori ai zonei au fost în principal crescători de oi și de capre și că sursele de existență erau valorificarea lânii și a cașului. Însă, după părerea cunoscutului cercetător de istorie locală, Valentin Băințan, numele localității ar fi fost dat de către locuitorii satului Tămaia, care vedeau așezarea „pe buza dealului”, de unde provine numele locuitorilor de *buzeni* și implicit și numele localității.

În ceea ce privește arondarea administrativă a localităților din comună, primele însemnări scrise apar încă din secolul al XIV-lea. În 1360, regele Ungariei le acordă fiilor săi teritoriile Chioarului, Ardudului, Sătmarului și Băii Mari, iar din 1424 teritoriul acestor localități, sub denumirea maghiară *Aszinagh*, apar în proprietatea familiei nobiliare Belteky, aparținând domeniului Beltiug până în anul 1470, atunci când, din cauza infidelității nobilului față de regalitatea maghiară au fost luate satele de pe Someșul Mijlociu și au fost trecute în posesia altei familii nobiliare, Dragfy, căreia i-au aparținut până în 1592. În plus, la sfârșitul secolului al XVI-lea, localitățile de pe Someșul Mijlociu au fost arondate Voievodului Ardușatului, proprietate nobiliară care se afla pe domeniul familiei Bathory, din comitatul Sătmarului.

Organizarea de tip voievodal scoate în evidență revenirea la formele de organizare politică și administrativă românești, după ce, în anul 1541, Ungaria a fost transformată în pașalâc, și revenirea Transilvaniei la forma politică de principat autonom până în anul 1683. De asemenea, în secolul al XVI-lea, după instaurarea dominației habsburgice asupra Transilvaniei, organizarea administrativ - teritorială a localităților comunei a evoluat diferit. Astfel, Fărcașa apare ca localitate donată familiei Kalloy, principal proprietar al localității până în 1906, atunci când aceasta a fost vândută unor familii maghiare din Ungaria, de aici reieșind faptul că așezarea numeroasă a populației maghiare în Fărcașa s-a stabilit reativ târziu. Istoricul David Prodan, menționează în lucrarea sa *Iobăgia în Transilvania*, faptul că Fărcașa aparținea domeniului Cetății Ardud, împreună cu alte 58 de localități rurale românești cu organizare voievodală, Cetatea Ardudului, împreună cu localitățile arondate, fiind menționate ca aparținând Comitatului Sătmar până în 1918.

Pe de altă parte, localitățile Tămaia, Sîrbi și Buzești apar ca aparținând proprietății baronului Karoly Mihaly între anii 1629 - 1784, din 1784 acestea fiind stăpânite de baronul Hunyady . În plus, din anul 1810 toate cele 3 localități intră sub o nouă stăpânire, cea a familiei nobiliare Degenfeld, până în anul 1921, atunci când în urma reformei agrare o parte din proprietățile familiei Degenfeld au trecut în proprietatea țăranilor din satele comunei. Astfel, în timpul Marii Uniri de la 1 decembrie 1918, localitățile comunei s-au alăturat și ele, odată cu Transilvania, României întregite.

După Marea Unire, apar înregistrate ca și comune: Tămaia, formată din localitățile Tămaia și Buzești, și comuna Fărcașa, compusă din satele Fărcașa și Sîrbi, care făceau parte în același timp din Plasa Ardușat, județul Satu Mare. Însă, în urma unor schimbări administrative -

teritoriale, în anul 1952 s-a constituit comuna Fărcașa în forma în care se află și în prezent, adică compusă din 4 localități și cu reședința de comună în localitatea Fărcașa. În plus, în perioada 1953 - 1959 comuna a aparținut raionului Cehu-Silvaniei, regiunea Baia Mare, din decembrie 1959 până în 1967 a aparținut de raionul Șomcuta Mare, pentru ca din decembrie 1967 să aparțină de județul Maramureș.

Referitor la **evenimentele istorice** care s-au petrecut pe teritoriul comunei sau pentru care să existe mențiuni despre participarea activă a locuitorilor din Fărcașa se remarcă prima ridicare la luptă a iobagilor în satele de pe Someș, semnalată în anul 1380. Peste 2.000 de iobagi români s-au ridicat atunci împotriva nobilului Toma Osvarău, care asupra satele de pe malul stâng al Someșului, răzvrătirile antifeudale continuând pe măsura înăspririi exploatarei iobagilor în Transilvania. Între anii 1437 - 1438 a urmat Răscoala de la Bobâlna, care s-a întins și în comitatul Satu Mare, locuitorii comunei Fărcașa alăturându-li-se iobagilor conduși de juzii Valentin și Martin care au trecut prin localitățile comunei Fărcașa în drumul lor spre Bobâlna. Ulterior, locuitorii din zona comunei au participat și la Răscoala Curuților (1703 - 1711) care a fost cu greu înăbușită de forțele austriace. În plus, documentele vremii atestă faptul că locuitorii din această zonă au întreprins acțiuni de revoltă în timpul Răscoalei de la 1784 condusă de Horia, Cloșca și Crișan, răscoală socială care a pus capăt iobăgiei în Transilvania și a făcut posibilă ștergerea numelui de tolerați dat românilor de pactul de alianță „Unio Trium Nationum”.

În perioada care a urmat s-a evidențiat participarea locuitorilor comunei Fărcașa la Revoluția de la 1848, atunci când se dorea ca Transilvania să fie integrată forțat la Ungaria, însă riposta română a venit imediat, Avram Iancu organizând gărzile naționale românești din Apuseni, iar Ion Buteanu din Șomcuta Mare mobilizând românii din Chioar și de pe Someș. Apoi, a urmat contribuția materială la Războiul de Independență din 1877, pentru ca la începutul secolului XX satele din comună să se afle într-o continuă frământare spre Marea Unire. De asemenea, locuitorii comunei au participat atât la Primul, cât și la cel de-Al Doilea Război Mondial.

1. DATE DE IDENTIFICARE

Denumire	Fărcașa
Data înființării	1424
Suprafața	4.841 ha
Populația totală stabilă	4.020 locuitori
Localitatea reședință	Fărcasa
Sate aparținătoare	Sîrbi Tămaia Buzești
Număr localități	4
Cod SIRUTA	122560
Cod poștal	437155

2. LOCALIZARE GEOGRAFICĂ

Poziție (în județ)	vestică, a județului Maramureș
Coordonate geografice	Latitudine nordică 47° 36' 15.91" Latitudine estică 23° 20' 45.73"
Altitudine medie	200 m
Vecini	- Comuna Bârsău din Județul Satu Mare la Nord și la Vest; - Comuna Ardușat la Nord - Est; - Comuna Satulung la Sud - Est; - Comuna Gârdani.

2. CADRUL NATURAL ȘI PEISAJ

Caracteristici ale peisajului	relief plan și versanți
Ape de suprafață	râului Someș
Vegetația și fauna	vegetația: gorun, fag, carpen, mesteacăn, plop, În privința vegetației ierboase, compoziția se schimbă în funcție de relief: de la vegetație specifică pantelor cu expoziții însorite la vegetația ierboasă a plantelor dosnice și la fâneață de pe lunca și terase. fauna: iepure, cerb, vulpe, pisica sălbatică;

păsări: ciocănitoare, vrăbii, coțofene, fazani, potârniche. În apele Someșului trăiesc diverse specii de pești dintre care predomină crapul, cleanul, somnul, știuca, platica.

Zone protejate ROSCI și ROSPA

ROSCI0275 Bârsău -Șomcuta

3. ACCESIBILITATE

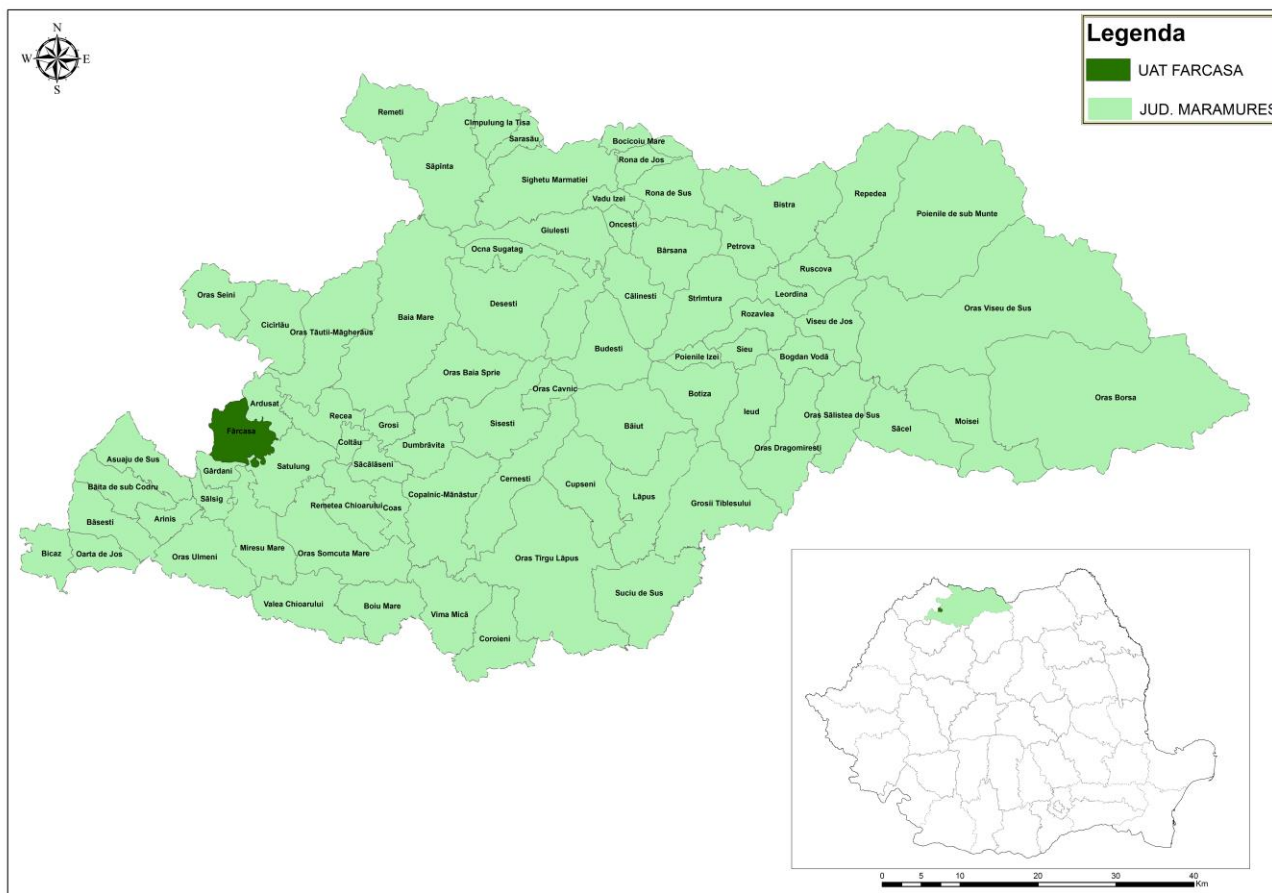
<i>Rutieră</i>	DN=0 DJ=2 (DJ 108A, DJ193E) DC=2 (DC 86, DC 94)
<i>Feroviară</i>	linie CF la 15 km de Fărcașa
<i>Aeriană</i>	distanța minimă față de un Aeroport Fărcașa - Baia Mare = 29 km Fărcașa - Ulmeni = 15 km
<i>Distanța între satul de reședință și cel mai apropiat oraș</i>	Fărcașa - Ulmeni = 15 km
<i>Distanța între satul de reședință și municipiul reședință de județ</i>	Fărcașa - Baia Mare = 29 km
<i>Conectare la sisteme de transport public interurban</i>	DA
<i>Punct de trecere a frontierei</i>	NU

4. ASPECTE ISTORICE

<i>UAT-denumire actuală/ atestare documentară</i>	- Fărcașa 1424 - <i>Villa Valachalis Farkasazow</i> - Tămaia 1231- <i>Thoman</i>
<i>Localități-denumire actuală/atestare documentară</i>	- Sîrbi 1424- <i>Possessia Valachalis Tothfalu</i> - Buzești 1648- <i>Olahuyfalu</i>

2.2. Elemente ale cadrului natural

Așezare geografică



Sursa: proprie, analiza GIS

Comuna Fărcașa este amplasată în cadrul Depresiunii Baia Mare, în partea de vest a județului Maramureș, la o distanță de 29 de kilometri pe direcția S-V față de Baia Mare, orașul reședință de județ. Totodată, județul Maramureș, și implicit comuna Fărcașa, face parte din Regiunea de Dezvoltare Nord - Vest din România, alături de județele Satu Mare, Sălaj, Bistrița Năsăud, Bihor și Cluj.

Comuna Fărcașa este formată din 4 localități, dintre care reședința de comună, satul Fărcașa, este localitate de rang IV conform PATN - secțiunea a IV - a, iar celelalte 3 sate: Buzești, Sîrbi și Tămaia sunt localități rurale de rang V.

Geomorfologie, vegetație, soluri

Geomorfologie și soluri

Datorită faptului că pe teritoriul comunei Fărcașa relieful predominant este de deal și de câmpie, solurile prezente aici sunt în principal de tipul luvosolurilor și eutricambosolurilor, dar se găsesc și zone cu luvosoluri albice și chiar aluviosoluri.

Pe teritoriul comunei Fărcașa se evidențiază 4 tipuri de soluri:

- Solul aluvial - întâlnit pe Valea Someșului și care poate fi împărțit în alte 4 subdiviziuni:
 - sol aluvionar scheletic - care datorită apropierii de albia minoră este expus inundațiilor;
 - sol de nisip grosier - care datorită fertilității reduse este în general puțin utilizat, în special pentru plantațiile de răchită;
 - sol aluvionar argilos - ce prezintă un exces de umiditate, ajungând astfel ca apa să stagneze pe el și necesitând lucrări de evacuare a apei;
 - sol aluvionar puternic humificat - este cel care ocupă cea mai mare suprafață a luncii și care are o fertilitate foarte bună.
- Solul brun și brun podzolit erodat pe pante - necesită lucrări de evacuare dirijată a excesului de apă și lucrări de combatere a eroziunii;
- Complex de soluri cu alunecări accentuate - în cazul acestora sunt necesare lucrări de împădurire sub forma unor perdele de protecție sau a unor împăduriri complete;
- Soluri lacovistite - sunt cele care se întâlnesc în special pe Valea Bârsăului și care au nevoie de lucrări de desecări.

De asemenea, solurile de pe teritoriul comunei Fărcașa mai pot fi clasificate în 2 categorii:

- Soluri mijlocii -care sunt prezente în Lunca Someșului;
- Soluri grele - care se găsesc în zona versanților.

Treapta dealurilor mai înalte, situată în jumătatea Nord-Estică a comunei, este caracterizată prin prezența **luvosolurilor albice** care au un conținut de humus de slabă calitate, dau reacții puternic acide și au o saturație scăzută în baze. Conținutul scăzut în substanțe nutritive face ca acestea să fie acoperite în principal de păduri de foioase și de pajiști și pășuni cu productivitate și valoare nutritivă medii spre scăzute. De asemenea, livezile plantate pe aceste tipuri de sol dau producții medii, fiind dezavantajate, pe lângă conținutul slab în substanțe nutritive, și de variațiile mari ale regimului hidric.

În jumătatea Sud - Vestică a comunei, adică în cea mai mare parte a teritoriului comunei, este prezentă treapta câmpiilor și a dealurilor joase, caracterizată prin prezența preponderentă a luvosolurilor și eutricambosolurilor. În dealurile piemontane, luvosolurile ocupă de obicei terenuri plane cu drenaj defectuos și bazine de depresiune, conținutul lor de humus este scăzut și de calitate inferioară, fiind astfel mai ales soluri forestiere sau potrivite pentru livezi și anumite culturi mai puțin pretențioase, cum ar fi cartoful, orzul și plantele furajere pentru care este nevoie de adaos de îngrășăminte chimice. **Eutricambosolurile**, în schimb, s-au format de obicei pe versanți cu drenaj bun și pe suprafețe cvasiorizontale (lunci, terase, poduri interfluviale) în dealurile piemontane sau în câmpiile umede.

În general, acestea au evoluat pe roci bogate în calciu sau alte elemente bazice cum ar fi argilele, luturile și marnele, prezintă o structură lutoasă sau luto-prăfoasă, au conținut de humus relativ scăzut, au un grad ridicat de saturație în baze, dau reacție slab acidă până la neutră și au o aprovizionare cu substanțe nutritive relativ bună. Astfel, pot fi valorificate prin păduri și pajști, plantații de pomi fructiferi și culturi puțin pretențioase, cu un adaos redus de îngrășăminte.

Aluvisolurile ce se găsesc și ele pe teritoriul comunei Fărcașa includ atât solurile aluviale, cât și protosolurile aluviale (aluviosolurile entice) și coluviosolurile (aluvisoluri coluvice), acestea fiind constituite din depozite fluviatile sau fluvio-lacustre recente. Acestea sunt solurile cele mai răspândite în lunca principalului râu, Someș și au o fertilitate mai ridicată decât celelalte protosoluri, putând fi utilizate pe o scară largă: pajști naturale sau culturi furajere, culturi cerealiere mai variate (porumb, grâu, orz etc.), plante tehnice și alimentare (cartofi, sfeclă de zahăr), legume, zarzavaturi. În privința solurilor din comuna Fărcașa se mai observă că din suprafața totală a comunei aproximativ 15% din sol este expus degradării prin eroziune, mai ales, în zona luncilor și a pâraielor, iar aprovizionarea cu substanțe nutritive este mediocră sau slabă.

Geologie, litologie

Tipurile de soluri pe teritoriul comunei Fărcașa



Tipuri de soluri

- Luvisoluri și eutricambosoluri
- Aluviosoluri
- Luvisoluri albice

Sursa: Planul de Amenajare a Teritoriului Județean (PATJ) Maramureș

Resursele subsolului care pot fi găsite pe teritoriul comunei Fărcașa sunt:

- nisipul cuarțos, utilizat ca materie primă pentru industria sticlei
- materialul balastier care se folosește în construcții.

Astfel, nisipul cuarțos reprezintă ingredientul principal folosit la fabricarea tuturor tipurilor de geamuri sau a principalelor produse din sticlă, precum sticle, borcane, sticlă plată (gemuri, oglinzi), sticlă folosită pentru becuri, neoane, tuburi sau ecrane de televizor, fibră de sticlă etc. Mai mult, nisipul cuarțos este utilizat la turnătorie (prepararea amestecurilor de formare din turnătorii de fontă, oțel, neferoase, ca materie primă pentru obținerea nisipului peliculizat), ceramică (obiecte sanitare, ornamente, gresie, faianță), filtrare (este principalul mediu de filtrare din industria apelor, utilizat în stații de filtrare a apei potabile sau puțuri forate), industria construcțiilor (folosit la blocuri de beton, fundații, țiglă pentru acoperișuri, ciment), adezivi (producerea adezivilor folosiți pentru punerea în operă a gresiei, faianței, placajelor), obținerea silicatului de sodiu sau prelucrarea chimicalelor și metalelor, plasticului, produselor refractare sau stimularea producerii petrolului.

Pe de altă parte, materialul balastier este un amestec de pietriș și nisip utilizat în construcții, pentru terasamente, umplutură, platforme etc.

Vegetație

Relieful variat și clima blândă fac ca pe teritoriul comunei Fărcașa să se găsească o **vegetație bogată** și diversificată, de la vegetația specifică zonelor de câmpie și de luncă și până la cea din zonele deluroase. În plus, cea mai mare parte din suprafața comunei (2.844 hectare din totalul de 4.841 hectare) este ocupată de terenul agricol, în timp ce aproape o pătrime din suprafață este acoperită cu păduri (1.173 ha).

Comuna Fărcașa este amplasată în cea mai mare parte în zona de vegetație a foioaselor, mai precis, în subzona stejarului, localitățile din regiunea deluroasă fiind înconjurate de masive păduroase ce sunt alcătuite mai ales din gorun (*Quercus petraea*), iar dintre speciile secundare prezente în comună pot fi amintite: fagul (*Fagus sylvatica*), carpenul (*Carpinus betulus*), mesteacănul (*Betula pendula*) și plopul (*Populus*), acestea două din urmă fiind întâlnite mai rar. De asemenea, pe dealuri crește și alunul (*Corylluc avellana*), iar în luncile apelor curgătoare este

prezentă vegetația specifică de luncă (pajiști de luncă și zăvoaie - pădurile de luncă - cu specii de copaci precum salcia, răchita și plopul; de arbuști precum socul negru și de plante agățătoare precum murul și hameiul, dar și o serie de specii de iarbă).

Vegetația floristică, pe de altă parte, este diferențiată în funcție de relief, astfel, că putem întâlni:

- vegetație ierboasă în zona pantelor cu expoziții însorite, aceasta fiind reprezentată de specii precum pirul târâtor (*Agropyron reptans*), *Festuca succulata*, *Trifolium procumbens*, *Lotus corniculatum*, etc.;
- vegetația ierboasă a pantelor dosnice, care include plante dominante ca paius roșu (*Festuca rubra*), *Agrostis tenuis*, *Poa pratensis*, *Festuca pratensis* etc.
- fâneața de pe luncă și terease care deține în componența floristică plante ca *Poa pratensis*, *Festuca rubra*, *Agrostis tenuis*, vitelar (*Antoxiantum odorum*) etc.

Microdepresiunile care au un exces de umiditate permanentă sau temporară conțin în special specii hidrofile, în plus, pe teritoriul Fărcașei se întâlnesc și câteva pâlcuri de circa 50 de castani comestibili.

De asemenea, trebuie menționat și faptul că stejarul roșu este un simbol al comunei Fărcașa, care se găsește și pe stema comunei, aici existând și o rezervație naturală de stejari de acest tip.

Astfel, se remarcă faptul că flora și vegetația din zonă au o importanță deosebită atât din punct de vedere ecologic, cât și economic (scop furajer, medicinal, industrial și chiar decorativ), în comună găsim, ca specii alimentare sau culinare: fragi, zmeură, mure, soc, ciuperci și altele, iar ca plante medicinale: brândușe de primavară, angelica, degetar galben, ventrilica, etc.

Fauna este condiționată în special de vegetație, printre animalele specifice zonei numărându-se: iepurele (*Lepus europaeus*), cerbul (*Cervus elaphus*), veverița (*Sciurus vulgaris*), mistrețul (*Sus scrofa*), lupul (*Canis lupus*), vulpea (*Vulpes vulpes*), pisica sălbatică (*Felis silvestris*), păsările: rața sălbatică (*Anas platyrhynchos*), ciocănitoarea (*Picidae*), vrăbia (*Passer montanus*), ciora (*Corvus frugilegus*), coțofana (*Pica pica*), fazanul (*Phasianus colchicus*), potârnichea (*Perdix perdix*) și diferitele specii de pești care trăiesc în apele

Someșului, dintre care somnul (*Silurus glanis*), știuca (*Esox lucius*), crapul (*Cyprinus carpio*), cleanul (*Leuciscus Cephalus*), mreana (*Barbus barbus*) și plătica (*Abramis brama*).

Clima, hidrologie

Datorită așezării comunei în zona depresionară a Băii Mari, clima de aici este una temperat - continentală, cu ierni blânde și veri nu prea călduroase, cu precipitații în general suficiente pe parcursul întregului an și cu vânturi dominante din Sud - Vest, ce bat în timpul verii cu o frecvență de 10,8%, aducând ploi abundente, și vânturile de Sud - Est cu frecvență de 8,4%. Totuși, așezarea comunei în zona depresionară a Băii Mari determină apariția unui microclimat specific, și anume topoclimatul de depresiune.

Tipul de topoclimat pe teritoriul comunei Fărcașa



Tip topoclimat

● Topoclimat de depresiune

Sursa: PATJ Maramureș

Acesta se întâlnește în vetrele depresiunilor, cum este cea a Băii Mari, care, spre deosebire de celelate depresiuni existente în județul Maramureș, beneficiază de un climat mai cald și cu precipitații mai bogate, în Depresiunile Maramureșului și a Lăpușului întâlnindu-se un climat mai răcoros și destul de umed. În plus, acest topoclimat se remarcă prin frecvența ridicată a calmului atmosferic, iar principalele fenomene climatice de risc ale topoclimatului de depresiune sunt reprezentate de inversiunile de temperatură, ceața, înghețurile timpurii de toamnă și târzii de primăvară, minimele termice coborâte, valurile de căldură.

Temperatura medie anuală înregistrată în această zonă are valorile cuprinse între 9,4 - 9,7°C, valorile cele mai scăzute fiind înregistrate în luna ianuarie și februarie, respectiv -2,4°C și -0,8°C, pe când, valorile cele mai mari ale temperaturii medii anuale se înregistrează în lunile iulie (21°C), august (19,5°C) și iunie (18,6°C). De asemenea, temperatura decadală din timpul anului crește de la 2,7°C în prima decadă a lunii martie, până la 6,5°C în decada a treia, iar în

luna aprilie de la 8,5°C în decada întâi, la 12,4°C în decada a treia. La toate aceste valori se ajunge în formă descrescândă în luna octombrie, care este aproape similară lunii aprilie și în luna noiembrie, care are analogie aproximativă în luna martie, în plus, se observă că toamnele sunt în general lungi, fapt ce permite culturilor să ajungă la maturitate.

Valorile precipitațiilor din comuna Fărcașa înregistrează o medie anuală de aproximativ 700 mm/an, cele mai abundente precipitații lunare fiind caracteristice lunilor mai și iunie, în timp ce în perioada martie - octombrie suma medie a precipitațiilor este de 485,8 mm/mp. Referitor la regimul vânturilor se constată că frecvența cea mai mare o prezintă vânturile care bat din direcția Sud - Est, de aproximativ 10,6%, fiind urmate de vânturile din Sud - Vest care prezintă o frecvență de 10,1%, intensitatea cea mai mare având-o vânturile din Sud - Vest și Nord - Vest.

Conform PATJ Maramureș, numărul mediu anual de zile cu precipitații mai mari de 0,1 mm este ridicat pe teritoriul județului, corelându-se cu valorile cantităților anuale de precipitații. Acest număr este de 110-160 de zile în regiunile deluroase mai joase, mai mult, caracteristicile reliefului influențează și precipitațiile sub formă de ninsoare și stratul de zăpadă, astfel că în Depresiunea Băii Mari numărul mediu de zile cu ninsoare este cuprins între 30 și 40 de zile (39,9 la stația meteorologică Baia Mare), iar grosimea medie a stratului de zăpadă variază în județ, în intervalul decembrie-aprilie, între 12 cm, în aprilie, și 37 cm, în februarie, față de valorile medii ale grosimii stratului de zăpadă, grosimile maxime fiind considerabil mai mari, cu valori ce depășesc 40 cm.

Lipsa unei stații meteorologice pe teritoriul comunei, dar și apropierea de Baia Mare și încadrarea din punct de vedere geografic în Depresiunea Băii Mari și similitudinile climaterice cu aceasta ne permit să dăm ca repere în ceea ce privește valorile diferitelor elemente climaterice de la Baia Mare. În ceea ce privește umezeala relativă a aerului, media anuală este de 75% la stația de la Baia Mare, luna cu cea mai mare umezeală fiind decembrie din cauza frecvenței ceții, urmată de luna iulie pe fondul ploilor abundente, iar luna cu cea mai mică umezeală fiind aprilie datorită circulației foarte intense a aerului la trecerea de la sezonul rece la cel cald.

Se constată că în ciuda poziționării în Nordul țării, o mare parte din teritoriul județului, printre care și comuna Fărcașa, se bucură în general de temperaturi surprinzător de mari, în cazul Depresiunii Baia Mare acest lucru fiind consecința deschiderii largi spre Vest și Sud - Vest, de unde sosesc masele de aer cald, de origine atlantică, respectiv, mediteraneană, ca și a

prezenței Carpaților Maramureșeni, care protejează depresiunea de advecțiile reci dinspre Nord și Nord - Vest. Așadar, climatul de adăpost permite existența unei palete largi de culturi agricole și a unor suprafețe importante ocupate de livezi și chiar prezența unor specii termofile (vița de vie, castanul comestibil).

În plus, dezvoltarea activităților legate de agricultură este favorizată și de cantitățile de precipitații, care sunt surprinzător de mari, valoare explicabilă prin existența unor factori ca: deschiderea largă spre Vest, vecinătatea cu rama montană, prezența în aer a unei cantități sporite de nuclee de condensare e origine antropică, rezultat al activităților aferente industriei metalelor neferoase din municipiu. Așadar, problema secetei nu este la ordinea zilei în această regiune, iar potențialul termic și cel hidric oferă bune premise și pentru dezvoltarea turismului, activitate care a devenit din ce în ce mai importantă în județ.

Riscuri natural

Chiar dacă spațiul din Transilvania este caracterizat printr-un climat umed și mai răcoros în comparație cu celelalte teritorii din țară, iar în ceea ce privește perspectiva geologică, este așezată pe o placă tectonică mai stabilă, totuși urmările unor evenimente climatice și telurice s-au resimțit și în această zonă, constatându-se astfel, că de-a lungul timpului, mai multe evenimente catastrofale s-au abătut asupra Fărcașei.

Principale riscuri naturale la care este expusă comuna Fărcașa sunt:

- inundațiile, care reprezintă cea mai importantă categorie de riscuri naturale;
- alunecările de teren;
- eroziunile de sol;
- cutremurele de pământ.

Conform Planului Urbanistic General al comunei, în categoria zonelor de risc natural din comuna Fărcașa se încadrează:

- În Fărcașa - zonele cu alunecări de teren aflate în parte de Nord - Vest a localității;
- pârâul Fărcășița - care are un caracter torențial în amonte de localitate și care în perioadele cu precipitații abundente afectează gospodăriile și terenurile arabile;
- Valea Făgetului - care colectează și Valea Teștiei și are un curs sinuos și care produce rupturi de maluri.
- Buzești - zona cu alunecările de teren care se află în partea de nord a localității;

- râul Someș, care sapă puternic malul și care poate afecta drumul județean.

De asemenea, în PUG sunt listate și următoarele zone care au fost amenajate și în prezent nu mai crează probleme:

- Sîrbi - zonă cu alunecări de teren ce se găsește în partea de nord a localității. În acest caz s-au regularizat malurile Văii Doamnei, astfel că nu au mai apărut probleme.
- Tămaia - zona centrală a acesteia, pe marginea drumului și adiacent curții bisericii care este în permanență mlaștină. S-au desfășurat lucrări de amenajare a pârâului care traversează localitatea, iar în prezent zona centrală a acesteia nu mai este mlaștinoasă.
-

Inundațiile au fost cauzate în această comună în special datorită așezării acesteia pe valea Someșului, cele mai vechi date despre acest fenomen hidrologic datând chiar din anul 1491, mențiunea fiind făcută în lucrarea lui Florian Dudaș, Catastrofe naturale în Transilvania. Alte inundații foarte mari au fost semnalate și în anii 1532, 1665, 1712, 1806 sau 1910, acestea producându-se uneori chiar de două ori pe an. Însă, cea mai recentă dintre marile inundații s-a produs în anul 1970, luna mai, atunci când a plouat neconținut timp de 12 zile, cantitățile de apă ajungând să depășească 150 l/mp, inundațiile de atunci cuprinzând întreaga Transilvanie și fiind cauzate, pe lângă ploi, și de topirea zăpezilor din zonele montane, care a mărit cantitatea volumul de apă din Someș. Cota maximă de inundație a fost înregistrată în ziua de 14 mai 1970, atunci când aceasta a ajuns să atingă 2,5 metri, iar situația cea mai gravă a fost întâlnită în localitatea Tămaia, așezată în întregime pe terasa a doua a Someșului, protejată parțial de malul stâng mai înalt și consolidat cu un hucaeg.

Bilanțul a fost dezastruos, în Tămaia 18 gospodării fiind distruse complet, 16 gospodării distruse parțial, iar întreaga suprafață arabilă inundată, pe când în celelalte localități ale comunei au fost afectate terenurile agricole pe o lățime de 2-3 kilometri.

Astfel, inundațiile din 1970 au rămas cele mai dezastruoase și mai păgubitoare din istoria modernă și contemporană a localității, în urma acestora, din anul 1971 fiind începute lucrări ample de îndiguire a Someșului în zona localității Tămaia, lucrările desfășurându-se pe o lungime de 2,5 kilometri, în amonte și în aval de localitatea Tămaia, pe malul stâng al râului, astfel că la finele celor trei ani de îndiguire cursul Someșului a fost stabilizat și satul a putut să fie ferit de inundații. Pe de altă parte însă, în ciuda faptului că și în anii 2000 - 2001 au mai fost efectuate lucrări de îndiguire a malului stâng al Someșului, în zona de pășune a localității Buzești, în vara anului 2010 au avut loc alte inundații în Fărcașa în urma unei viituri ce a provocat inundarea a

50 de anexe gospodărești, curți și subsoluri, iar circulația s-a desfășurat cu dificultate pe D.J. 108A la Fărcașa.

În privința alunecărilor de teren se observă că în intravilanul stabilit în 1990 sunt prezente zone cu alunecări de teren în partea de nord a satelor Fărcașa, Buzești și Sîrbi, lucru ce face ca populația să-și strămute gospodăriile spre sudul localităților, acolo unde există terenuri mai stabile. De asemenea, eroziunilor de sol se produc în special pe cursul Văii Someșului, care este meandrat cu puternice eroziuni ale malurilor, având o luncă inundabilă în perioadele abundente, ceea ce afectează terenurile arabile și pune în pericol porțiunea drumului județean, care se află în nordul teritoriului administrativ.

Afluenți pe care îi primește sunt mici, având într-o oarecare măsură cursurile din aval regularizate, principalele probleme fiind în amonte, atunci când au loc ploi abundente sau primăvara la topirea bruscă a zăpezilor, în urma acestora fiind afectate gospodăriile și terenurile agricole.

În perioada 1471 - 1940, **cutremurele de pământ** au afectat întreaga zonă de nord - vest a Transilvaniei, și o dată cu ea localitățile aparținătoare comunei Fărcașa, după cum menționează Florian Dudaș, în Registrul cutremurelor de pământ din Transilvania. Astfel, reiese faptul că s-au înregistrat destul de multe mișcări seismice, însă cu un grad redus de intensitate și pagube mai puține decât în alte zone ale țării, cele mai importante cutremure datând din anii 1471, atunci când a avut loc cel mai vechi cutremur menționat în scris, în 1550 - cutremur de pământ de circa 25 - 30 de secunde, iar din tradiția locală aflăm că în 1738 turnul bisericii din Tămaia s-a prăbușit din pricina unui cutremur de pământ. Alte cutremure s-au mai înregistrat în anii 1804 și 1880, iar în epoca contemporană, cutremurele au fost mai rare în această zonă, resințindu-se doar cele din anii 1940 și 1977 din zona Vrancei.

2.3. Relații în teritoriu

2.3.1. Încadrarea în rețeaua de localități

Comuna Fărcașa este situată în partea de vest a județului Maramureș, în Depresiunea Baia Mare, întinzându-se pe firul Someșului, eliberat de strâmtorile Țicăului, care formează un defileu larg ce delimitează depresiunea Baia Mare de Dealurile Codrului.

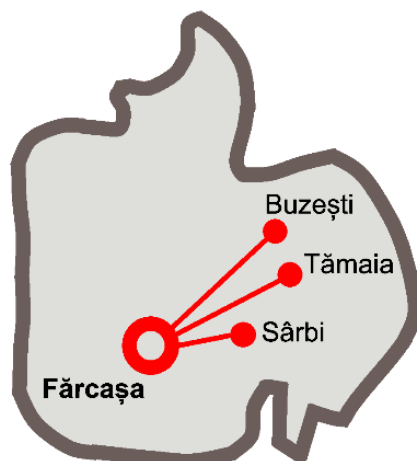
Comuna Fărcașa se învecinează cu:

- Comuna Bârsău din Județul Satu Mare la Nord și la Vest;
- Comuna Ardușat la Nord - Est;
- Comuna Satulung la Sud - Est;
- Comuna Gârdani.

2.3.2. Încadrarea în teritoriul administrativ al comunei

Reședința de comună, Fărcașa, se află în partea sudică a teritoriului comunei, celelalte 3 localități sunt situate în partea nord - estică a comunei, la distanțe cuprinse între 1 și 3 km de reședința de comună (Sârbi la 1 kilometru, Tămaia la 2 kilometri, iar Buzești la 3 kilometri).

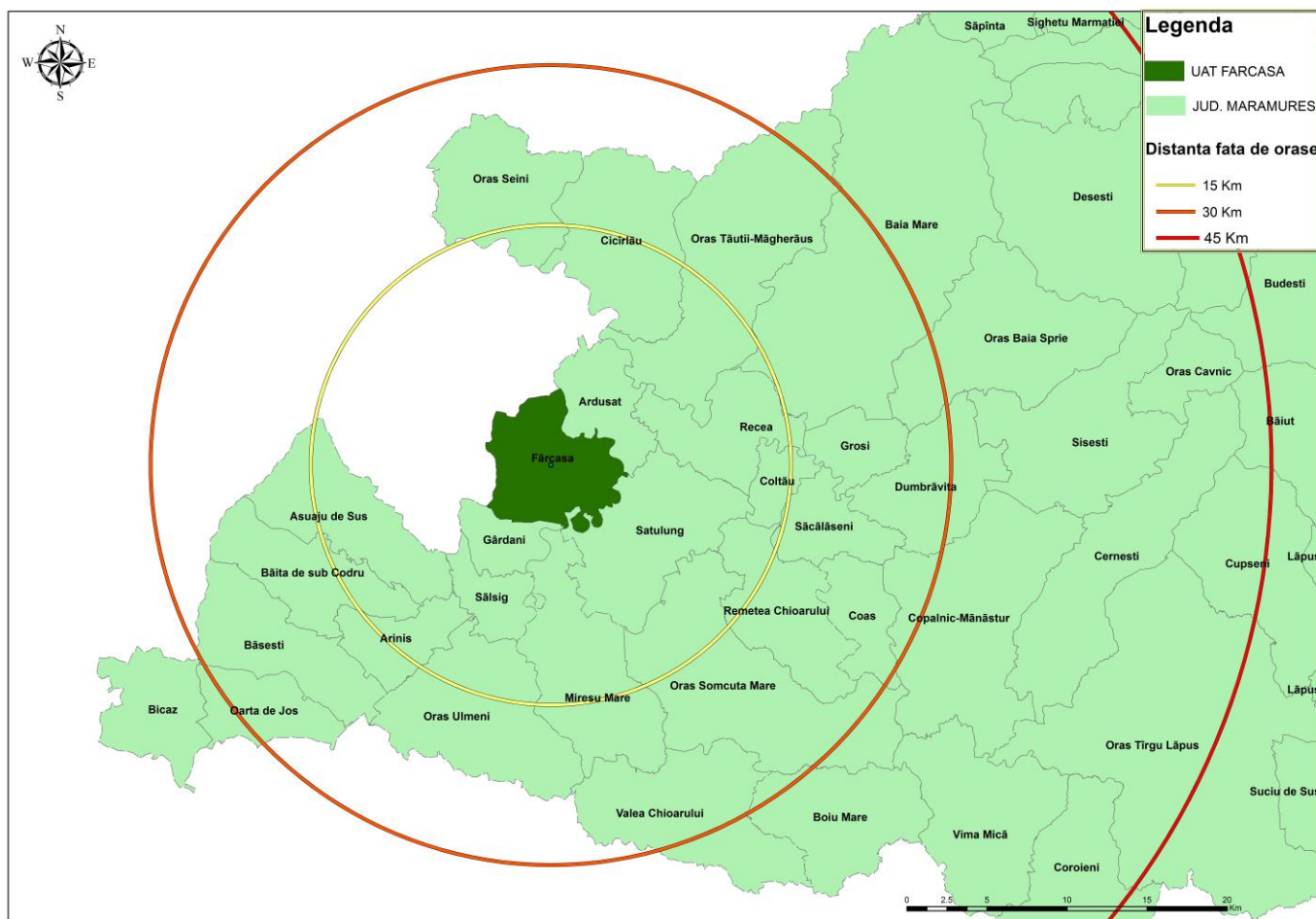
Organizarea administrativă a comunei Fărcașa



Sursa: Planul de Amenajare a Teritoriului Județean (PATJ)
Maramureș

Localizarea reședinței comunei Fărcașa, dar și a celorlalte 3 sate aparținătoare Fărcașei, pe drumul județean pe DJ 108A facilitează accesul în comună, dar și către centrele urbane apropiate, cum sunt orașul Ulmeni, care se află la o distanță de 15 kilometri de comună sau Baia Mare, reședința de județ, aflată la 29 de kilometri de comună.

Relațiile cu municipiul Baia Mare sunt constituite în principal din deplasările pentru muncă, pentru aprovizionarea cu produse comerciale și de larg consum și pentru comercializarea pe piața orașelor de produse agroalimentare obținute în gospodăriile individuale, microferme sau asociații, precum și pentru utilizarea dotărilor acestuia (spital, liceu, judecătorie, etc). Aceste relații sunt facilitate de un sistem rutier de calitate în mare parte corespunzătoare și se fac în mare parte cu mijloace de transport ocazionale oferite de particulari sau prin curse regulate de autobuz efectuate de transportatori autorizați.



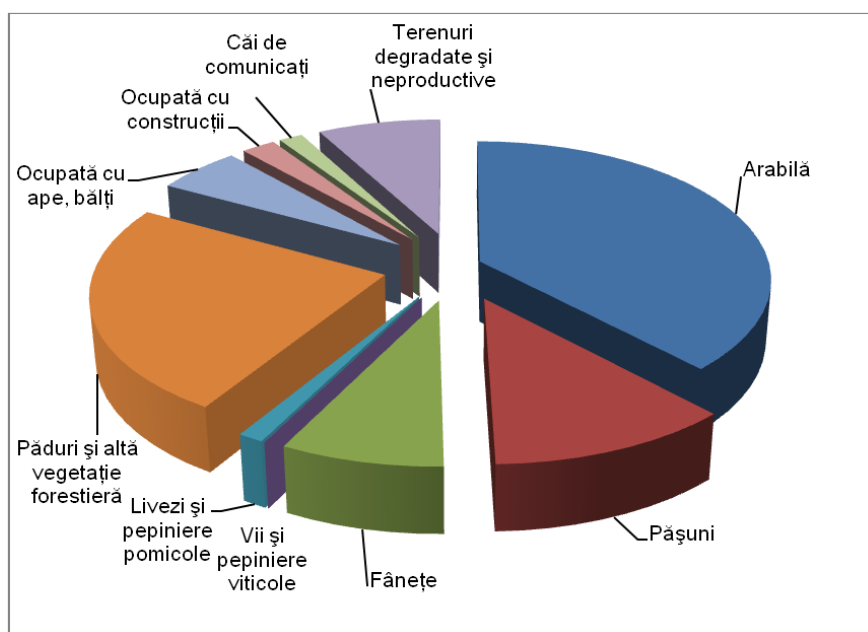
Sursa: proprie, analiza GIS

2.3.3.1. Fondul funciar

TABEL NR. 1 -SITUAȚIA FONDULUI FUNCJAR ÎN ANUL 2016 COMUNA FĂRÇAȘA

Nr. Crt	Folosinta	Suprafata (ha)	Structura%
1	Suprafata totala- din care:	4.841	100
2	Terenuri agricole- din care:	2.844	58,75
2.1	Arabile	1.835	37,91
2.2	Pasuni	569	11,75
2.3	Fanete	379	7,83
2.4	Vii	1	0,02
2.5	Livezi	60	1,24
3	Terenuri neagricole- din care:	1.997	41,25
3.1	Paduri	1.173	24,23
3.2	Ape	264	5,45
3.3	Terenuri circulatii si constructii	560	11,57

Sursa: Baza Tempo - Online - serii de timp, INSSE, 2015



Sursa: Institutul Național de Statistică

Suprafața totală a comunei Fărcașa este de 4.841 hectare, reprezentând 0,8% din suprafața totală a județului Maramureș, ceea ce situează comuna pe locul 51 din 76 de comune și orașe ale județului. Aproape 59% din această suprafață, respectiv 2.844 hectare, este reprezentată de terenuri agricole, situând comuna pe locul 46 în județ, iar 41% de terenuri neagricole (1.997 hectare).

2.3.3.2. Aspecte privind intravilanul actual

La data elaborării prezentei documentații, conform datelor puse la dispoziție de către Primăria Fărcașa (documentația Planul Urbanistic General al comunei Fărcașa, elaborat de S.C. Sasaki S.A., Baia Mare în anul 2000) suprafața totală a intravilanului însuma **641 ha**. Această suprafața era repartizată după cum urmează :

- Fărcașa 223,97 ha.
- Buzești 173,00 ha.
- Sârbi 134,87 ha.
- Tămaia 110,60 ha.

Situația actuală a suprafețelor din intravilanul comunei Fărcașa se prezintă astfel:

- suprafața totală a intravilanului **1483 ha**.

- Fărcașa 529 ha.
- Buzești 320 ha.
- Sârbi 333 ha.
- Tămaia 310 ha.

2.3.3.3. Relații în teritoriu generate de documentațiile urbanistice situate în amonte – P.A.T.N., P.A.T.Z., P.A.T.J.

După cum am menționat anterior, analizele și elaborarea Planului Urbanistic General al comunei Fărcașa s-a subordonat Planului de Amenajare a Teritoriului Național (P.A.T.N.), Secțiunilor aprobate prin lege (Secțiunea I - Căi de comunicație, Secțiunea II - Apa, Secțiunea III - Zone protejate naturale și construite, Secțiunea IV - Rețeaua de localități, Secțiunea V - Zone de riscuri naturale, Secțiunea VI - Turism).

În acest context, prin legea nr. 71/1996 prin care se aprobă P.A.T.N. secțiunea I căi de comunicație, se stabilesc lucrările de infrastructură rutieră, ferată, navală și aeriană de interes național și care constituie cauze de utilitate publică majore. Acestea sunt cuprinse în listele de investiții, anexe la bugetele ordonatorilor principal de credite și sunt realizate pe bază de studii de fezabilitate elaborate și aprobate conform dispozițiilor legale.

Prevederile cuprinse în plan sunt obligatorii și se aplică în amenajarea teritoriului județului, municipiilor, orașelor sau comunelor după caz.

Delimitarea terenurilor, a culoarelor și a amplasamentelor necesare pentru căi de comunicații se stabilesc prin documentații de urbanism și/sau de amenajarea teritoriului și prin studii de fezabilitate. Exproprierea pentru cauză de utilitate publică, ocuparea terenurilor și scoaterea din circuitul agricol și silvic se fac conform legii. Astfel, pe terenurile rezervate dezvoltării căilor de comunicație stabilite prin documentații de urbanism și amenajarea teritoriului sunt interzise autorizarea executării construcțiilor definitive.

În cadrul celor 8 anexe aferente legii, au fost stabilite următoarele lucrări:

- construirea a 15 autostrăzi
- realizarea a 22 drumuri expres prin modernizarea de trasee existente sau realizarea de trasee noi
- construirea a 8 noi poduri pe Dunăre și a noi 5 poduri pe râul Prut
- realizarea a 33 de linii simple sau duble de cale ferată pe trasee noi
- realizarea de 18 linii de cale ferată cu viteză sporită pe trasee existente sau noi
- realizarea a 5 linii de cale ferată cu viteză mare pe trasee existente și noi (dezvoltarea rețelei feroviare cuprinde și lucrări de electrificare sau de dublare a liniilor existente)
- realizarea a 14 lucrări de amenajare de căi navigabile pe Dunăre, râuri și canale
- realizarea a 12 lucrări în puncte de traversare cu bacul
- realizarea a 3 linii RO-RO
- amenajarea și modernizarea a 17 porturi existente
- realizarea a noi 5 porturi
- realizarea unui număr de 17 lucrări de modernizarea a infrastructurii, a mijloacelor de protecție a navigației aeriene și de deservire în aeroporturi existente
- construirea a noi 4 aeroporturi

Referitor la teritoriul administrativ al comunei Fărcașa în cadrul planului de amenajare a teritoriului național secțiunea I nu sunt prevăzute nici un fel de lucrări de infrastructură majoră, pe termen scurt, mediu sau lung.

Secțiunea a II a APA a fost aprobată prin legea 171 din 1997. În cadrul ei sunt prevăzute de asemenea lucrări de interes național ce constituie cauză de utilitate publică. Și aceste prevederi sunt obligatorii pentru autoritățile administrației publice. În funcție de cerințele și posibilitățile de finanțare de al bugetul de stat aceste lucrări se pot extinde și/sau diversifica, la propunerile autorităților publice județene, municipale, orașenești sau comunale.

Autoritățile administrației publice vor coopera în aplicarea prevederilor acestei legi, luând măsuri pentru:

- asigurarea protecției resurselor de apă împotriva epuizării, poluării și degradării lor, printr-o utilizare durabilă
- corelarea resurselor cu cerințele de apă pentru populație, industrie, irigație și alte folosințe, precum și integrarea acestor acțiuni în amenajarea teritoriului pe termen scurt, mediu și lung.

Legea nr. 5 din martie 2000 consfințește aprobarea secțiunii III – zone protejate – din P.A.T.N. Astfel prin legea mai sus menționată sunt delimitate geografic și/sau topografic zonele protejate atât natural cât și construite, acestea fiind declarate valori de patrimoniu național. Prin lege s-a stabilit necesitatea instituirii de zone și arii de protecție pentru acestea lucrări de salvare, protejare și de punere în valoare.

În cadrul anexelor sunt prezentate zonele și valorile de patrimoniu natural, cultural și construit. Revine în sarcina autorității publice locale, cu sprijinul autorității publice centrale cu atribuții în domeniu, delimitarea pe baza unui studiu de specialitate a zonelor de protecție pentru valorile de patrimoniu prevăzute în anexe. De asemenea legiuitorul permite actualizarea periodică a listei monumentelor, în condițiile legii.

Conform articolului 10, până la delimitarea studiile de specialitate a zonelor de protecție a valorilor de patrimoniu cultural, prevăzute în anexe, se instituie zone de protecție a monumentelor istorice de 100 metri în municipii și orașe, de 200 de metri în comune și de 500 de metri înafara localităților. Precizăm că aceste distanțe vor fi măsurate de la limita exterioară a terenurilor aferente monumentelor istorice.

În cadrul anexelor sunt prezentate rezervații ale biosferei, parcuri naționale și naturale, rezervații și monumente ale naturii, gruparea geografică și localizarea teritorială a zonelor naturale protejate de interes național, valorile de patrimoniu cultural de interes național (monumente istorice de valoare național excepțională - monumente și ansambluri de arhitectură, cetăți, curți domnești ruinate, biserici fortificate, cetăți sătești, castele, conace,

palate, cule, clădiri civile urbane, ansambluri urbane, biserici de lemn, biserici rupestre, muzee etnografice, biserici și ansambluri mănăstirești, arhitectură industrială, arhitectură populară, monumente și situri arheologice), precum și unitățile teritorial administrative cu concentrare foarte mare a patrimoniului construit cu valoare culturală de interes național.

Pe teritoriul comunei FĂRCAȘA au fost identificate următoarele:

Zone (arii) natural protejate de importanță națională:

ROSCI0275 Bârsău -Șomcuta

Situri arheologice

- **Asezarea medieval de la Farcasa "Thicere" , cod RAN: 108115,01**

Monumente și ansambluri de arhitectură:

- **Biserica de lemn "Sf. Arhangheli Mihai si Gavril" , situate in satul Buzesti, comuna Farcasa, avand codul LMI: MM-II-m-A04533**

Din O.U.G. nr. 43 din 30 ianuarie 2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național*) – Republicare, prezentăm atribuțiile autorităților administrației publice locale în domeniul patrimoniului arheologic:

a) cooperează cu organismele și instituțiile publice cu responsabilități în domeniul protejării patrimoniului arheologic pentru punerea în aplicare și respectarea măsurilor și deciziilor acestora;

b) asigura protejarea patrimoniului arheologic rezultat ca urmare a cercetărilor arheologice sistematice sau preventive și a descoperirilor arheologice întâmplătoare, aflate în domeniul public ori privat al unităților administrativ-teritoriale respective, alocând resurse financiare în acest scop;

c) pot colabora cu persoane fizice sau juridice de drept public ori privat pentru finanțarea cercetării și punerea în valoare a descoperirilor arheologice;

d) finanțează cercetarea arheologică în vederea descărcării de sarcină arheologică a terenurilor pe care se efectuează lucrări publice pentru care sunt ordonatori principali de credite, prevăzând distinct sumele necesare în acest scop, potrivit prevederilor prezentei ordonanțe;

e) cuprind în programele de dezvoltare economico-socială și urbanistică, respectiv de amenajare a teritoriului, obiective specifice privind protejarea patrimoniului arheologic;

f) aprobă documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism, în conformitate cu avizele de specialitate ale Ministerului Culturii și Cultelor, și elaborează sau modifică astfel de documentații în scopul stabilirii de măsuri de protejare a patrimoniului arheologic evidențiat întâmplător ori ca urmare a cercetărilor arheologice preventive, potrivit legii;

g) eliberează autorizația de construire și desființare numai pe bază și în conformitate cu avizul Ministerului Culturii și Cultelor, pentru lucrări în zone cu patrimoniu arheologic cunoscut și cercetat, descoperit întâmplător sau de interes arheologic prioritar;

h) colaborează cu serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor, transmițând acestora informații actualizate cu privire la cererile de autorizare de construire în zonele de patrimoniu arheologic reperat;

i) precizează în certificatul de urbanism regimul imobilelor aflate în zone cu patrimoniu arheologic reperat;

j) iau măsurile administrative corespunzătoare și notifică proprietarilor și titularilor de drepturi reale asupra imobilelor obligațiile ce le revin pentru prevenirea degradării descoperirilor arheologice întâmplătoare.

În domeniul protejării patrimoniului arheologic aflat în teritoriul sau administrativ de competență, primarul are următoarele atribuții specifice:

a) dispune suspendarea autorizației de construire și oprirea oricăror lucrări de construire sau de desființare de construcții, în situația descoperirii de vestigii arheologice ori de alte bunuri pentru care s-a declanșat procedura de clasare, anunță în cel mai scurt timp serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii și Cultelor și organizează paza descoperirilor arheologice întâmplătoare;

b) eliberează autorizația de construire sau de desființare, numai pe baza și în conformitate cu prevederile avizului Ministerului Culturii și Cultelor, pentru lucrările din zonele cu patrimoniu arheologic reperat, precum și pentru lucrările din zonele cu patrimoniu arheologic evidențiat întâmplător;

c) asigură paza și protecția descoperirilor arheologice aflate în proprietate publică, apărute ca urmare a cercetărilor sistematice sau preventive, semnalând de urgența serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor orice nerespectare a legii.

Conform PATN secțiunea IV, rețeaua națională de localități, este compusă din localități urbane și din localități rurale, ierarhizate pe ranguri. Potrivit legii, ierarhizarea localităților pe ranguri este următoarea:

- a)** rangul 0 - Capitala României, municipiu de importanță europeană;
- b)** rangul I - municipii de importanță națională, cu influență potențială la nivel european;
- c)** rangul II - municipii de importanță interjudețeană, județeană sau cu rol de echilibru în rețeaua de localități;
- d)** rangul III - orașe;
- e)** rangul IV - sate reședință de comună;
- f)** rangul V - sate componente ale comunelor și sate aparținând municipiilor și orașelor.

Trecerea localităților de la un rang la altul se face prin lege, la propunerea consiliilor locale, cu consultarea populației prin referendum și a instituțiilor implicate, în condițiile legii, cu respectarea principalilor indicatori cantitativi și calitativi minimali prevăzuți în anexa nr. II, pentru localitățile urbane, și în anexa nr. IV, pentru localitățile rurale.

Principalii indicatori, elementele și nivelurile de dotare prevăzute de lege pentru ierarhizarea localităților urbane și rurale vor sta la baza criteriilor de stabilire a impozitelor și taxelor.

În zonele lipsite de orașe pe o rază de 25-30 km Guvernul, cu participarea autorităților administrației publice locale, va acționa în mod prioritar pentru:

- a)** modernizarea unor localități rurale cu rol de servire în zona de influență;
- b)** declararea de noi orașe, promovând programe speciale de coparticipare la susținerea financiară a dezvoltării instituționale, necesare în vederea înființării acestor noi orașe.

Organizarea de noi comune se face prin lege, la propunerea consiliului local, în urma consultării prin referendum local a populației din unitatea administrativ-teritorială de la care se preiau localitățile rurale și a populației din unitățile administrativ-teritoriale care preiau localitățile rurale în cauză, pe baza documentației prin care se atestă îndeplinirea condițiilor minime cuprinse în anexa nr. IV.

Pentru dezvoltarea echilibrată a localităților urbane și rurale Guvernul, cu participarea autorităților administrației publice locale, va acționa pentru sprijinirea și revitalizarea unor comune cuprinse în anexele nr. IV și V, în care s-au produs scăderi accentuate de populație în ultimii 30 de ani.

În vederea dezvoltării echilibrate a teritoriului din zona Capitalei României și a municipiilor de rangul I unitățile administrativ-teritoriale de bază din aceste zone se pot asocia într-un parteneriat voluntar în scopul înființării de zone metropolitane aferente spațiului urban. Asocierea contribuie la întărirea complementarităților între aceste unități și factorii de decizie interesați în dezvoltarea teritoriului.

Zonele metropolitane prevăzute la alin. (1) funcționează ca entități independente fără personalitate juridică.

Zonele metropolitane pot funcționa pe un perimetru independent de limitele unităților administrativ-teritoriale, stabilit de comun acord de autoritățile administrației publice locale.

Asociația zonei metropolitane, cu acordul consiliilor locale și cu consultarea populației în condițiile legii, în a cărei rază teritorială s-a constituit, adoptă programul de dezvoltare a zonei.

În vederea optimizării evoluției marilor aglomerări urbane, prin lege se pot înființa în cadrul acestora zone de dezvoltare. Legea va prevedea perimetrul, durata de funcționare, cadrul instituțional de administrare, precum și facilitățile acordate.

În vederea protejării elementelor cadrului natural, a prevenirii extinderii necontrolate a localităților urbane și a asigurării de spații de agrement și recreare, în planurile urbanistice elaborate și aprobate potrivit legii se va prevedea înființarea de centuri sau zone verzi în jurul Capitalei României și al municipiilor de rangul I.

Planurile de dezvoltare națională, regionale, inclusiv cele transfrontaliere și de dezvoltare pentru integrarea în spațiul european, precum și cele sectoriale se vor elabora pe baza prevederilor secțiunilor Planului de amenajare a teritoriului național - Căi de comunicație, Ape, Zone protejate, Rețeaua de localități, Zone de risc natural, precum și ale altor secțiuni ale Planului de amenajare a teritoriului național aprobate prin lege.

Astfel, conform Legii comuna Fărcașa este formată din 4 localități, dintre care reședința de comună, satul Fărcașa, este localitate de rang IV conform PATN - secțiunea a IV - a, iar celelalte 3 sate: Buzești, Sîrbi și Tămaia sunt localități rurale de rang V.

Elementele și nivelurile de dotare pentru localitățile rurale de rangul IV, precum și gradul de satisfacere a acestora de către localitatea Fărcașa, sunt prezentate în cele ce urmează:

Nr. Crt.	Elemente de dotare	
1	sediu primărie	Da
2	grădiniță	Da
3	școală primară	Da
4	școală gimnazială	Da
5	dispensar medical, farmacie	Da
6	poștă, servicii telefonice	Da
7	sediul de poliție și de jandarmerie	Da
8	cămin cultural cu bibliotecă	Da
9	magazin general, spații pentru servicii	Da
10	teren de sport amenajat	Da
11	parohie	Da
12	cimitir	Da

Se poate observa faptul că localitatea are un nivel de echipare mai mult decât satisfăcător.

Legea nr. 575 din 22 octombrie 2001 aprobă Planul de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a V-a - Zone de risc natural. În înțelesul acestei legi, zonele de risc natural sunt arealele delimitate geografic, în interiorul cărora există un potențial de producere a unor fenomene naturale distructive, care pot afecta populația, activitățile umane, mediul natural și cel construit și pot produce pagube și victime umane. Fac obiectul legii zonele de risc natural cauzate de cutremure de pământ, inundații și alunecări de teren. Zonele de risc cauzate de alte fenomene naturale se supun reglementărilor specifice.

Delimitarea geografică a acestora (zonelor de risc natural) se bazează pe studii și cercetări specifice elaborate de instituții specializate, materializate prin hărți de risc natural avizate de organele de specialitate ale administrației publice locale și centrale, competente potrivit legii. Declararea unui areal ca zonă de risc natural se face prin hotărâre a consiliului județean în baza hărților de risc natural avizate potrivit Legii.

De asemenea, conform Legii, în zonele de risc natural, delimitate geografic și declarate astfel conform legii, se instituie măsuri specifice privind prevenirea și atenuarea riscurilor,

realizarea construcțiilor și utilizarea terenurilor, care se cuprind în planurile de urbanism și amenajare a teritoriului, constituind totodată și baza întocmirii planurilor de protecție și intervenție împotriva dezastrelor. Potrivit legii, finanțarea studiilor și cercetărilor necesare în vederea elaborării hărților de risc natural, constituirii băncilor de date aferente, precum și lucrărilor de prevenire și atenuare a riscurilor naturale se face din bugetul de stat, prin bugetele Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței și Ministerului Apelor și Protecției Mediului, din bugetele locale, precum și din alte surse legal constituite. Lucrările de prevenire și atenuare a riscurilor naturale constituie cauză de utilitate publică. Prioritățile privind finanțarea și executarea hărților de risc natural, a lucrărilor de prevenire și atenuare a riscurilor naturale se stabilesc de Ministerul Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței și de Ministerul Apelor și Protecției Mediului, la propunerea consiliilor județene.

Consiliile județene, conform atribuțiilor ce le revin potrivit legii, în termen de 3 ani de la data intrării în vigoare a legii vor identifica în detaliu, vor delimita geografic și vor declara zonele de risc natural de pe teritoriul unității administrativ-teritoriale și vor constitui bănci de date informatizate privind aceste zone, care vor fi reactualizate periodic și integrate în sistemul național de monitorizare.

2.4. Activități economice

2.4.1. Activități agricole și zootehnice

Datorită suprafețelor mari de terenuri agricole și a pășunilor întinse din zonă, dar și amplasării comunei pe Valea Someșului, cu climă blândă, ocupațiile preponderente ale locuitorilor comunei Fărcașa au fost legate încă din cele mai vechi timpuri de agricultură și de creșterea animalelor.

Din suprafața totală de 4.841 hectare a comunei, terenurile agricole ocupă 2.844 de hectare, reprezentând 59% din suprafața comunei, ceea ce plasează Fărcașa pe locul 46 la nivelul județului. Mai mult, terenurile agricole sunt reprezentate de suprafețe importante de teren arabil - 1.835 hectare (38% din suprafața comunei, plasând-o pe locul 9 la nivelul județului) și pășuni - 569 hectare (12% din suprafața totală), urmate de fânețe - 379 hectare (8% din suprafața totală) și de terenurile ocupate cu livezi și vii - 31 ha, respectiv 1,2% din totalitatea terenurilor din comună.

TABEL NR. 2 - STRUCTURA CULTURILOR AGRICOLE

	Teren arabil	Păduri	Pășuni	Fânețe	Livezi și vii	Alte terenuri	Total
Suprafață (ha)	1.835	1.173	569	379	61	824	4.841
%	38%	24%	12%	8%	1%	17%	100%

Sursa: Institutul Național de Statistică

Potentialul agricol

Astfel, potențialul agricol datorat condițiilor de sol și climă, asigură cantități importante de cereale (grâu și porumb), plante tehnice (floarea soarelui), cartofi, legume și fructe (prune, mere). De asemenea, în flora spontană de pășune și pădure există arbuști precum afinul, murul și zmeurul, dar și flori și plante medicinale. Datorită potențialului important al agriculturii în zonă, aceasta poate deveni o activitate economică prosperă, producțiile bune și cantitățile mari de cereale ce pot fi recoltate de pe terenurile agricole de aici putând contribui la dezvoltarea economiei locale mai ales dacă s-ar dezvolta facilități de procesare la nivel local.

Pe de altă parte, în ciuda condițiilor de mediu propice pentru practicarea agriculturii, comuna se confruntă cu probleme din cauza lipsei sistematizării și fărâmițării excesive a parcelelor determinată de agricultura de subsistență, dezorganizată și pe suprafețe mici, cu mecanizare minimă. În plus, lipsa de asociere în domeniul cultivării plantelor cauzează dificultăți inclusiv în desfacerea producției, producătorii individuali fiind nevoiți să își vândă surplusul de producție imediat după recoltare la prețuri puțin avantajoase.

TABEL NR. 2 - PRODUCȚIA PE PRINCIPALELE CULTURI – 2002, 2003

Principalele culturi	Ani	
	Anul 2002	Anul 2003
	UM: Tone	
	Tone	Tone
Grau și secara	1125	935

Porumb boabe	1890	1500
Floarea soarelui	107	50
Cartofi	1050	500
Legume	338	264

Sursa: Institutul Național de Statistică

Dezvoltarea unei agriculturi durabile presupune punerea în valoare a suprafețelor agricole cu favorabilitate ridicată. Stabilirea nivelului de fertilitate și în general al potențialului economic are la bază studii complexe privind condițiile naturale și tehnico-economice existente. Astfel cercetările de profil efectuate până în prezent au stabilit potențialul productiv al zonei, potențial pe care îl prezentăm în tabelul următor:

TABEL NR. 4 - POTENȚIALUL PRODUCTIV AL COMUNEI FĂRÇAȘA

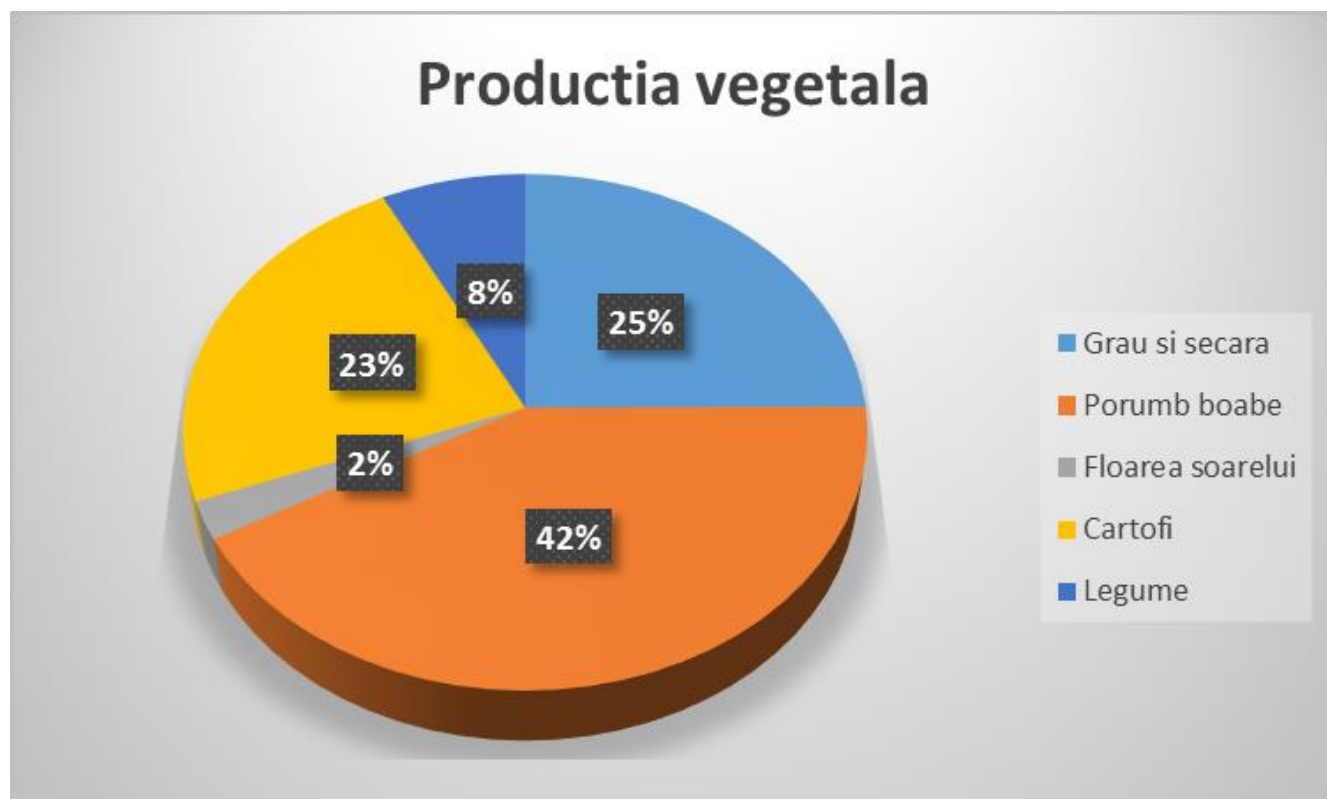
Comuna Fărcașa					
1	2	3	4	5	6
Grâu	Orz	Porumb	Floare	Soia	Mazăre
Scăzut	Scăzut	Mediu	Mediu	Scăzut	Ridicat
Fasole	Sfeclă	Cartof	Orez	Legume termofile	Legume criofile
Ridicat	Mediu	Mediu	-	Mediu	Mediu
In (ulei)	In (fuior)	Câneapă	Tutun	Rapiță	Arbuști
Scăzut	Mediu	Mediu	Mediu	Mediu	Mediu
Vie (vin)	Vie (masă)	Piersic	Cais	Prun	Cireș / vișin
Scăzut	Scăzut	-	-	-	-
Măr termofil	Măr criofil	Nuc	Gutui	Nectarine	Migdal
-	-	Mediu	Scăzut	Scăzut	Scăzut
Lucernă	Trifoi	Pășuni	Fânețe		
Mediu	Mediu	Ridicat	Ridicat		
Taurine	Porcine	Ovine	Păsări		
Mediu	Mediu	Mediu	Mediu		

Sursa: P.N.D.R. Masura 121, anexa 10

În principiu, privitor la producția agricolă vegetală, comuna Fărcașa își poate asigura într-o măsură destul de mare produsele din spațiul pe care îl deține în teritoriul său administrativ.

Productia vegetală

Structura culturilor de camp este relativ echilibrată. Predomină porumbul (42%), grâu și secară (25%), floarea soarelui (2%), cartofii (23%), legume (8%), producțiile medii și totale obținute în ultimii ani fiind modeste, sub potențialul productive al zonei.



Sursa: Calcule pe baza informatiilor din Baza Tempo - Online - serii de timp, INSSE, 2015

TABEL NR. 5- EVOLUȚIA SUPRAFETEI AGRICOLE DUPĂ MODUL DE FOLOSINȚĂ

Modul de folosinta pentru suprafata agricola	Forme de proprietate	Ani										
		Anul 2004	Anul 2005	Anul 2006	Anul 2007	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014
		UM: Ha										
		Hectare	Hectare	Hectare	Hectare	Hectare	Hectare	Hectare	Hectare	Hectare	Hectare	Hectare
Total	Total	4841	4841	4841	4841	4841	4841	4841	4841	4841	4841	4841
-	Proprietate privata	:	:	:	:	:	:	4841	4841	4841	4841	4841
Agricola	Total	3114	3114	3114	2844	2844	2844	2844	2844	2844	2844	2844
-	Proprietate privata	:	:	:	:	:	:	2844	2844	2844	2844	2844
Arabila	Total	1829	1829	1829	1835	1835	1835	1835	1835	1835	1835	1835
-	Proprietate privata	:	:	:	:	:	:	1835	1835	1835	1835	1835
Pasuni	Total	681	681	681	569	569	569	569	569	569	569	569
-	Proprietate privata	:	:	:	:	:	:	569	569	569	569	569
Finete	Total	370	370	372	379	379	379	379	379	379	379	379
-	Proprietate privata	:	:	:	:	:	:	379	379	379	379	379
Vii si pepiniere	Total	6	6	4	1	1	1	1	1	1	1	1

viticole												
-	Proprietate privata	:	:	:	:	:	:	1	1	1	1	1
Livezi si pepiniere pomicole	Total	228	228	228	60	60	60	60	60	60	60	60
-	Proprietate privata	:	:	:	:	:	:	60	60	60	60	60
Terenuri neagricole total	Total	:	:	:	:	:	:	1997	1997	1997	1997	1997
-	Proprietate privata	:	:	:	:	:	:	1997	1997	1997	1997	1997
Paduri si alta vegetatie forestiera	Total	:	:	:	:	:	:	1173	1173	1173	1173	1173
-	Proprietate privata	:	:	:	:	:	:	1173	1173	1173	1173	1173
Ocupata cu ape, balti	Total	:	:	:	:	:	:	264	264	264	264	264
-	Proprietate privata	:	:	:	:	:	:	264	264	264	264	264
Ocupata cu constructii	Total	:	:	:	:	:	:	105	105	105	105	105



S.C. PROIECT - CONSTRUCT REGIUNEA TRANSILVANIA S.R.L.

Oradea, str. Matei Corvin, nr. 290, jud. Bihor

Tel.: 0360/568484 / Fax: 0359/815839

Nr. înreg. J5/1405/2013, CUI: RO 23719545

E-mail: proiecttransilvania@yahoo.com

Site: www.proiecttransilvania.ro



-	Proprietate privata	:	:	:	:	:	:	105	105	105	105	105
Cai de comunicatii si cai ferate	Total	:	:	:	:	:	:	74	74	74	74	74
-	Proprietate privata	:	:	:	:	:	:	74	74	74	74	74
Terenuri degradate si neproductive	Total	:	:	:	:	:	:	381	381	381	381	381
-	Proprietate privata	:	:	:	:	:	:	381	381	381	381	381

Sursa: Baza Tempo - Online - serii de timp, INSSE, 2017

Cultura pajiștilor

Ponderea pajiștilor este relativ ridicată în cadrul patrimoniului funciar al zonei. Potențialul productiv al solului este relativ bun, iar în condițiile aplicării unor programe speciale de regenerare a pajiștilor și fânețelor se va putea miza pe obținerea unor producții ridicate.

Măsuri de îmbunătățire a pajiștelor

Pentru îmbunătățirea pajiștelor amintite mai sus (de pe terenurile erodate în special), se recomandă o serie de măsuri complexe de amenajări împotriva eroziunii și măsuri de suprafață.

Dintre măsurile principale menționăm:

Măsuri de suprafață

1. Pășunatul rațional prin metoda pășunatului sistematic pe tarlale. Prin această metodă se obțin producții de 2-3 ori mai mari la hectar, se pot aplica lucrările de întreținere a pajiștelor, realizându-se și o îmbunătățire a structurii floristice, deoarece se înlătură călcatul continuu cu animalele, iar vegetația se îmbunătățește cu plante valoroase înțelenitoare realizându-se astfel o producție constantă de masă verde;
2. Îngrășarea pășunilor și fânețelor cu îngrășăminte organice și chimice conform dozelor prescrise în planul de fertilizare de la cartarea agrochimică;
3. Curățirea pajiștelor de buruieni toxice și vătămătoare pentru animale.

Măsuri radicale

1. Înierbarea pajiștelor prin reînsămânțări și supraînsămânțări
2. Fertilizări radicale odată la 6÷8 ani
3. Folosirea ierbicidelor de contact și telemorfe

Sectorul pomicol și viticol

În comuna Fărcașa livezile se întind pe o suprafață relativ mică. Producția de fructe este reprezentată de livezile situate în cadrul gospodăriilor individuale dominată de următoarele specii: meri, peri, gutui, pruni, caise, piersic, ciresi, visini, nuci, etc. Acest sector se poate dezvolta prin modernizarea tehnologiilor de cultivare și recoltare, dar și prin amplasarea unor centre de colectare, prelucrare și valorificare a acestor produse.

În comuna Fărcașa viticultura se practică mai ales în gospodăriile localnicilor, ocupând cca. 31 ha, respectiv 1,2% din totalitatea terenurilor din comună.

Producția animalieră

Locuitorii din Fărcașa se ocupă și cu creșterea animalelor, iar datorită pășunilor și fânațelor întinse din zonă, activitatea de creștere a animalelor este axată mai ales pe creșterea ovinelor și bovinelor, dar și pe cea a porcinelor și păsărilor.

Conform Recensământului General Agricol din anul 2011, ultima cercetare statistică de asemenea anvergură, efectivul total de animale din comuna Fărcașa era format din 738 bovine, 494 ovine, 66 caprine, 1.174 porcine, 13.703 păsări, 180 cabaline și 224 familii de albine.

Efectivele totale mai mari de bovine se regăsesc în localitățile Fărcașa (255 animale, respectiv 35% din efectivul total al comunei) și Tămaia (203 bovine, 28% din total). Printe principalele rase de bovine crescute în zonă se numără Bruna de Maramureș și Bălțată Românească și metișii acestora, acestea fiind rase rezistente și bine adaptate condițiilor de mediu, hranei disponibile și exploatațiilor de dimensiuni mici. O oportunitate de dezvoltare ar putea fi crearea unor exploatații de dimensiuni mici sau medii de vaci de carne, de asemenea rase adaptate mediilor colinare, care oferă o bună valorificare a pășunilor.

Ovinele sunt crescute în general în număr mic sau mediu pe lângă gospodăriile individuale ale sătenilor și date la pășunat la stână pe perioada verii, însă în trecut numărul acestora era mult mai mare, creșterea oilor reflectându-se chiar în denumirea germană a satului Buzești, „Buseptsie”. Cel mai mare număr de ovine de la nivelul teritoriului administrativ al comunei Fărcașa se regăsește în localitatea Sîrbi, care deține trei sferturi din totalul efectivelor de ovine din comună, respectiv 382 ovine, ce corespunde unui procent de 77% din total, în celelalte localități existând efective mai mici de 100 de ovine, iar în Fărcașa nefiind înregistrate deloc.

Comparativ cu ovinele, efectivele de **caprine** sunt mult reduse, respectiv 66 de animale pe teritoriul comunei ne-existând exploatații de mari dimensiuni pentru această specie. Efectivele cele mai mari de animale se găsesc în localitatea Buzești (35 animale, 53% din întregul efectiv de caprine), urmată de localitatea Sîrbi, cu 16 caprine, adică echivalentul a 24% din numărul total de caprine din comună.

Efectivele de **porcine**, pe de altă parte, reflectă obiceiurile de creștere a acestor animale aproape în fiecare gospodărie rurală pentru uzul familiei. Cele mai mari efective, conform RGA 2010, se găseau în localitatea Fărcașa (485 porcine, 41% din total), după care urmează localitățile Tămaia (295 animale, app. 25% din total) și Sîrbi (236 porcine, app 20% din total).

Numărul total al **păsărilor** din comună (13.703) reflectă, de asemenea, obiceiurile

populației de creștere a acestora în gospodăriile rurale pentru uzul propriu al familiei și surplusul de produse pentru comercializare. Cele mai mari efective sunt înregistrate în Fărcașa (6.479 păsări, respectiv 47% din întregul efectiv) și Tămaia (3.534, adică app. 26% din total).

Numărul **cailor** crescuți în comuna Fărcașa (180 conform RGA 2011) este un indicator pentru agricultura de subzistență care utilizează forța animalelor pentru muncile câmpului și pentru activități de transport cu tracțiune animală. Cel mai mare număr de cabaline se înregistrează în localitatea Fărcașa (122 animale), după care urmează localitățile Sîrbi și Tămaia, cu un număr de 17, respectiv 25 de cabaline.

Albinăritul este o altă ocupație reprezentată pe teritoriul administrativ al comunei Fărcașa, aici existând o vegetație polifloră de pășune și fânețe bogată, iar accesul către zone naturale nepoluante foarte potrivite pentru albinărit fiind facil. Conform RGA 2011 în comună a fost raportat un număr de 224 familii de albine, ocupație fiind practică mai ales în localitățile Sîrbi (115 familii de albine, ceea ce reprezintă un procent de app. 51% din total) și Fărcașa (89 familii de albine, adică 40% din total).

TABEL NR. 6 - PRODUCTIA ANIMALIERĂ

Localitate	Nr. Gosp. agricole	Bovine	Ovine	Caprine	Porcine	Păsari	Cabaline	Familii de albine	Persoane care au lucrat în agricultură	
									Nr.	% în populație
Fărcașa	549	255	-	4	485	6.479	122	89	1.096	65 %
Buzești	265	149	72	35	158	2.002	6	10	475	91 %
Sîrbi	222	131	382	16	236	1.688	27	115	420	53 %
Tămaia	380	203	40	11	295	3.534	25	10	696	69 %
TOTAL	1.416	738	494	66	1.174	13.703	180	224	2.687	67 %

Sursa: Baza Tempo - Online - serii de timp, INSSE, 2017

Totuși, în general, la nivelul comunei Fărcașa se practică agricultura de subzistență, în exploatații agricole divizate care cultivă suprafețe de 1 - 2 ha și care au maxim 3 - 4 vaci, câteva oi și câțiva porci crescute mai ales pentru uzul familiei și doar surplusul fiind comercializat. Acest lucru este evidențiat și de numărul locuitorilor care au lucrat în agricultură în 2010, respectiv aproape 2.687 de persoane, care reprezintă aproape 67% din populația totală și peste trei sferturi, adică 79% din populația cu vârsta de peste 15 ani.

În ceea ce privește exploatațiile agricole organizate, la nivelul lunii august 2013 în comună erau înregistrate 2 societăți comerciale cu activități în agricultură: Med Prod SRL, în localitatea Buzești cu domeniu de activitate creșterea animalelor, cu o cifră de afaceri de peste 14.000 ron și Ferma Băița SRL care se ocupă de asemenea cu creșterea animalelor, dar pentru care nu există date financiare disponibile.

Pe lângă acestea în comună sunt înregistrate 30 de entități fără personalitate juridică (PFA, II, IF) cu activitate în sectorul agricol, care se ocupă în principal de creșterea animalelor (14 de entități), de cultivarea legumelor și a fructelor (9 entități) și de operarea unor ferme mixte (7 entități). În ceea ce privește tipurile de animale crescute de întreprinzătorii din Fărcașa se remarcă albinele, crescute de 8 întreprinzători, bovinele de lapte, crescute de 4 întreprinzători și porcinele crescute de 2 întreprinzători. Faptul că întreprinzătorii înregistrați care se ocupă de agricultură reprezintă 33% din totalul entităților fără personalitate juridică din comună reflectă importanța agriculturii la nivelul comunei și faptul că aceasta este modalitatea principală prin care locuitorii își asigură veniturile.

Asociațiile și grupurile de producători sunt în general bine reprezentate la nivelul comunei, în comuna Fărcașa existând 6 asociații, cu domeniul de activitate în zootehnie și afiliate la nivelul județean dintre care: două în localitatea Fărcașa, Asociația crescătorilor de taurine „FĂGET” și Asociația crescătorilor de taurine „IZVOREANA”, două în Tămaia, Asociația crescătorilor de animale „SOMEȘ” și Asociația crescătorilor de taurine „TĂMÂIANA”, una în Buzești, Asociația crescătorilor de animale „MĂRIUCA” și alta în localitatea Sîrbi, Asociația crescătorilor de animale „SÂRBANA”.

Totuși se remarcă lipsa unor forme asociative în domeniul cultivării plantelor în ciuda potențialului important pe care îl are comuna în acest domeniu. Astfel, lipsa asocierii este sinonimă cu lipsa de organizare, cu slaba putere de negociere a prețurilor de achiziție și de vânzare și cu dificultatea comercializării produselor agricole, funcționând în același timp ca o frână pentru dezvoltarea agriculturii și a unei economii durabile la nivelul comunei.

Posibilitățile de desfacere a producției agricole pentru producătorii din Fărcașa sunt limitate, cauzele principale ale acestor probleme fiind îndeosebi fărâmițarea exploatațiilor agricole care descurajază apariția unor puncte de colectare, depozite sau chiar mici fabrici de procesare în această zonă. În plus, până în prezent nu s-a înregistrat niciun produs local sau tradițional în zona comunei Fărcașa, astfel că vânzarea de produse agricole generice și nediferențiate contribuie la scăderea șanselor agricultorilor de a-și vinde produsele în profit sau măcar de a-si acoperi costurile astfel încât să evolueze de la agricultura de subzistență.

Printre problemele principale cu care se confruntă agricultorii din zonă se numără:

- Fărâmițarea exploatațiilor agricole care determină practicarea unei agriculturi de subzistență ineficiente;
- Lipsa asocierii, mai ales în domeniul culturii plantelor;
- Dificultatea desfacerii produselor agricole;
- Deficitul de forță de muncă calificată și motivată în agricultura, tinerii de aici părăsind mediul rural pentru centrele urbane apropiate sau pentru a pleca la muncă în străinătate.

2.4.2. Silvicultura și gospodărirea apelor

Suprafața cu păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră a comunei este de pe 1.173 hectare, reprezentând 24,3% din suprafața comunei. Zonele de pădure asigură suficiente cantități de fructe de pădure, ciuperci și plante medicinale din flora spontană încât să facă oportune investițiile în amenajarea unui centru de colectare, prelucrare și valorificare a acestora.

Comuna Fărcașa deține importante resurse forestiere, însă activitățile tradiționale ale locuitorilor s-au îndreptat mai mult spre agricultură decât spre exploatarea lemnului. În ciuda specificului întrebuițării pe scară largă a lemnului în Maramureș, nu se poate spune că zona Fărcașa se evidențiază în mod special la acest capitol, dar totuși, printre meșteșugurile tradiționale s-a numărat împletitul de nuiete și răchită, care s-a putut practica datorită amplasării în apropierea Someșului, acolo unde se găseau multe „huciuri” (adevărate plantații naturale de răchită) care aveau un scop dublu: regularizarea cursului apei și asigurarea materiei prime pentru împletit. Ca ocupație tradițională, împletitul de nuiete a început mai întâi în satul Tămaia, având o tradiție de peste 300 de ani, iar datorită faptului că prin acest meșteșug

localnicii puteau să își câștige existența și să își întrețină familiile numeroase, mai târziu, împletitul de nuiete s-a răspândit în toate cele 4 localități.

După anul 1962 s-au creat chiar secții de împletitorie în cadrul CAP-urilor Tămaia și Fărcașa, secția din Tămaia fiind profilată pe împletituri mai complexe: mese, scaune, mobilier pentru copii, rafturi de bucătărie, etc., pe când în secția de împletituri din Fărcașa se confecționau mai mult coșuri pentru damigene pentru cele două fabrici de sticlă din Fărcașa și Poiana Codrului. În plus, în perioada 1970-1985 secția de împletituri din Tămaia avea comenzi de mobilier din Germania, Suedia și Olanda și aducea CAP-ului un profit anual de 1-2 milioane de dolari, însă după anul 1989 secția s-a dezmembrat, astăzi mai profesând la domiciliu doar 2-3 împletitori.

În ceea ce privește fondul forestier comuna are o situație bună, deținând la nivelul teritoriului administrativ o suprafață de peste 1.173 de hectare de pădure care acoperă 24,3% din suprafața totală a comunei, fapt ce amplasează Fărcașa pe locul 52 la nivelul județului. Din aceasta, 267,89 ha de pădure se află în proprietatea comunei. Comuna Fărcașa este amplasată în cea mai mare parte în zona de vegetație a foioaselor, mai precis, în subzona stejarului, localitățile din regiunea deluroasă fiind înconjurate de masive păduroase ce sunt alcătuite în principal din gorun, printre speciile secundare numărându-se fagul, carpenul, mesteacănul sau plopul, iar în luncile apelor curgătoare este prezentă vegetația specifică de luncă (pajiști de luncă și zăvoaie - pădurile de luncă - cu specii de copaci precum salcia, răchita și plopul; de arbuști precum socul negru și de plante agățătoare precum murur și hameiul).

În plus, pe teritoriul Fărcașei se întâlnesc și câteva pâlcuri de circa 50 de castani comestibili, pe lângă toate acestea ar mai fi de menționat și că stejarul roșu, un simbol al comunei Fărcașa, care se găsește și pe stema comunei, aici existând și o rezervație naturală de stejari de acest tip. Astfel, se remarcă faptul că flora și vegetația din zonă au o importanță deosebită atât din punct de vedere ecologic, cât și economic (scop furajer, medicinal, industrial și chiar decorativ), în comună găsindu-se, ca specii alimentare sau culinare: fragi, zmeură, mure, soc, cireș de pădure, ciuperci și altele, iar ca plante medicinale: brândușe de primavară, angelica, degetar galben, ventrilica, etc.

În prezent activitățile care au la bază exploatarea lemnului sunt reduse, în comună existând o societate comercială care prestează acest tip de activitate, Forest Marketing SRL, în localitatea Buzești. Pe de altă parte, în comună mai sunt înregistrate SC Ridorail România SRL, societate româno-franceză care produce elemente de lemn pentru galerii și diverse elemente pentru jucării din lemn, F.M.F. Trans SRL care fabrică alte produse din lemn, articole de plută,

paie și din alte materiale vegetale împletite și 3 entități fără personalitate juridică ce prestează activități de prelucrare a lemnului, fabricând elemente de dulgherie și tâmplărie pentru construcții.

Conform evidențelor cadastrale **apele existente în teritoriul administrativ al comunei Fărcașa** fac parte din bazinul hidrografic Someș. Comuna Fărcașa este situată în Depresiunea Baia Mare și se întinde de-a lungul râului Someș, care formează un defileu larg ce delimitează Depresiunea Baia Mare de Dealurile Codrului. În plus, comuna Fărcașa dispune, de suprafețe netede și plaje de o parte și de alta a Someșului.

2.4.3. Activități neagricole

Din punct de vedere al volumului de afaceri generat, sectorul secundar este cel mai bine reprezentat sector al economiei din comuna Fărcașa, generând 97% din afacerile din comună (peste 846 milioane ron din cele 872 milioane ron realizate în total la nivelul comunei) și angajând 95% din personal (1.921 din cei 2.031 de angajați din comună). Ca și număr de firme, în sectorul secundar activează 32 de firme, reprezentând 53,3% din numărul total de firme înregistrate în comună, dar dintre acestea doar 21 și-au depus situațiile financiare la Administrația Financiară pentru anul 2012.

Cea mai bine reprezentată ramură a sectorului secundar este industria prelucrătoare, care a realizat în 2012 prin cele 14 firme care au acest domeniu de activitate aproximativ 97% din cifra de afaceri la nivel de comună, respectiv 843 milioane ron și a angajat 91% din salariații din zonă (1.856 de persoane).

Domeniile principale de activitate corespunzătoare industriei prelucrătoare înregistrate în UAT Fărcașa sunt:

- **Fabricarea echipamentelor electrice** - reprezentată de cea mai mare firmă de comună din toate punctele de vedere, Eaton Electro Producție SRL, care se află în localitatea Sîrbi și are CAEN-ul „fabricarea aparatelor de distribuție și control al electricității”. Cu o cifră de afaceri de peste 831 mil. ron (96% din total), un profit de peste 34 mil. ron (93% din profitul total obținut în comună) și un număr de peste 1.700 de angajați (84% din întregul număr al angajaților din comună), societatea Eaton Electro Producție SRL susține o mare parte din economia comunei Fărcașa. Această

societate și-a început activitatea în comună în anul 2002, având capital integral austriac și fiind parte a Concernul MOELLER afiliat în 2010 la concernul american EATON, unul dintre cei mai importanți producători mondiali de echipamente electrice de joasă tensiune și de soluții de automatizare, care include între brand-urile sale nume cunoscute precum Moeller, Holec, Westinghouse, Cutler Hammer, etc. De la înființare, societatea concentrează forța de muncă locală și a devenit forța și pilonul de competitivitate care a relansat dezvoltarea socio - economică a comunei Fărcașa. De asemenea, se poate spune că la Fărcașa există o adevărată industrie, dacă nu cea mai mare investiție din mediul rural, cel puțin una dintre cele mai mari, iar obiectivul principal de activitate îl constituie producția de contactoare electrice, activitatea de producție, verificare, depozitare și ambalare a acestora realizându-se în 5 hale industriale. Mai mult, această companie a contractat o firmă pentru transportul regional zilnic al angajaților firmei din comuna Fărcașa - Sîrbi.

- **Industria alimentară** - reprezentată de Bobpan SRL, din localitatea Tămaia, cu CAEN „fabricarea pâinii, fabricarea prăjiturilor și a produselor proaspete de patiserie”, 3 angajați și o cifră de afaceri de peste 200.000 ron în 2012 și de Ipar Barta SRL, din localitatea Fărcașa, cu activitate principală fabricarea produselor de morărit, care a avut în 2012 un număr mediu de 11 angajați și care a realizat o cifră de afaceri totală de aproximativ 140.000 ron și de. Pe lângă aceste societăți în comună sunt înregistrate și două entități fără personalitate juridică cu activități de fabricare a sucurilor de fructe și legume și de fabricare a pâinii, prăjiturilor și a altor produse de patiserie, pentru care însă nu există date financiare centralizate.
- **Prelucrarea lemnului** - reprezentată de o societate comercială: F.M.F. Trans SRL, cu sediul în Tămaia și cu CAEN „fabricarea altor produse din lemn; fabricarea articolelor din plută, paie și din alte materiale vegetale împletite”, care a avut în 2012 un număr de 3 angajați și o cifră de afaceri de aproape 490.000 ron. Pe lângă aceste societăți în comună sunt înregistrate și 3 entități fără personalitate juridică cu activități de fabricare a elementelor de dulgherie și tâmplărie pentru construcții.
- **Fabricarea produselor de cauciuc și mase plastice** - în acest domeniu activează două companii, una în localitatea Fărcașa (Pro Win Tec SRL) și una în localitatea Sîrbi (Maral Stil SRL), cele două având CAEN-ul „fabricarea articolelor

din material plastic pentru construcții”, pe lângă acestea în comună existând și o entitate fără personalitate juridică ce are ca activitate principală fabricarea altor produse din material plastic.

- **Fabricarea produselor din minerale nemetalice** - în comună sunt înregistrate 2 companii, una cu activitate de fabricare a betonului în localitatea Sîrbi (Truck Speed SRL - 45 de angajați, pe locul 3 în comună după volumul de business înregistrat, respectiv peste 6,5 mil. ron CA) și una cu activitate de tăiere, fasonare și finisare a pietrei (A.B.C. Marmi SRL - localitatea Sîrbi). Pe lângă aceste firme, în comună mai există și 6 entități fără personalitate juridică, dintre care 4 se ocupă cu fabricarea produselor din beton pentru construcții, iar 2 au activități de tăiere, fasonare și finisare a pietrei.
- **Fabricarea construcțiilor și articolelor metalice** - există 3 companii în localitatea Fărcașa care realizează activități în acest domeniu, Metal Sistem Dex SRL (fabricarea de construcții metalice, CA de aproximativ 30.000 ron), Mecanica Tacaci SRL (fabricarea articolelor din fire metalice, CA de peste 70.000 ron, 3 angajați) și Zincrom SRL (activitate de fabricare a articolelor din fire metalice, cu CA de peste 130.000 ron, 6 angajați). În privința entităților fără personalitate juridică din acest domeniu de activitate, se constată existența unei entități de acest fel ce se ocupă cu fabricarea de uși și ferestre de metal.
- **Fabricarea mobilei** - este înregistrată o singură companie cu activitate de acest tip, Ridorail România SRL, din Buzești, care are o cifră de afacere de peste 4,4 mil. ron, capitalul mixt, româno - francez și un număr de 32 de angajați, situându-se astfel printre cele mai mari companii de la nivelul comunei Fărcașa. În plus, produsele finite obținute sunt destinate atât pieței interne, cât și celei externe. Pe lângă aceasta, menționăm și SC Montaud SRL, societate de asemenea cu capital francez înregistrată în Buzești, care are obiect de activitate fabricarea altor produse manufacturiere pentru export, dar care nu și-a depus situațiile financiare la finalul anului 2012.

În ceea ce privește sectorul construcțiilor la nivelul comunei se înregistrează un număr total de 18 firme care activează în domeniul construcțiilor de clădiri rezidențiale și nerezidențiale (10 firme), realizării instalațiilor pentru clădiri (3 firme), lucrări de finisaje (5 firme) și realizare de învelitori și șarpante (1 firmă). Dintre firmele care activează în acest domeniu cele mai mari

sunt: Astera Batiment SRL din localitatea Buzești, cu CAEN „vopsitorie, zugrăveli și monturi de geamuri”, cu un număr de 35 de salariați și CA de peste 1 mil. ron și IPD Tec SRL din localitatea Fărcașa, cu CAEN „lucrări de instalații sanitare, de încălzire și de aer condiționat”, cu un număr de 5 salariați și o cifră de afaceri de peste 680.000 ron. Volumul de business generat de firmele de construcții este de 3,4 mil. ron și reprezintă doar 0,4% din cifra de afaceri cumulată la nivelul comunei, sectorul fiind în același timp responsabil pentru 3,2% din locurile de muncă de la nivelul comunei (65 angajați).

Pe lângă acestea, în comună sunt înregistrate și un număr de 11 entități fără personalitate juridică cu activitate principală în domeniul lucrărilor de finisare (8 entități), lucrări speciale de construcții (2 entități) și doar o entitate ce se ocupă cu construirea clădirilor rezidențiale și nerezidențiale, pentru care însă nu există date financiare centralizate. Totuși, numărul mare de întreprinzători înregistrați în acest domeniu de activitate, reprezentând 12% din numărul total de entități fără personalitate juridică de pe teritoriul administrativ al comunei, reflectă importanța pe care acest sector o are în viața economică a comunei.

Sectorul terțiar din comuna Fărcașa este reprezentat de 24 societăți comerciale, respectiv 40 % din totalul firmelor înregistrate în comună, și 36 de entități fără personalitate juridică, ce reprezintă 39,5% din PFA-urile, II-urile și IF-urile înregistrate aici. La nivel de rezultate financiare raportate, având în vedere faptul că pentru entitățile fără personalitate juridică nu sunt disponibile date centralizate, volumul de afaceri realizat de firmele din domeniu reprezintă 2,9% din cifra de afaceri cumulată la nivel de comună, respectiv aproape 25,5 mil. ron, majoritatea fiind înregistrat de domeniul transporturilor.

Așadar, domeniul comerțului este reprezentat la nivelul comunei Fărcașa de 9 societăți comerciale, dintre care, 2 cu activități de comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete, iar restul se ocupă cu comerțul cu amănuntul în magazine nespecializate (5 firme) și în magazine specializate (2 firme). Cea mai mare firmă din domeniul comerțului este Lodicom SRL din Fărcașa, care are CAEN - ul „comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse nealimentare”, 10 angajați și CA de aproape 2 mil. ron, urmată de firma Rubimar SRL din Fărcașa, care are CAEN - ul „comerț cu ridicata nespecializat cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun”, 5 angajați și CA de peste 1 mil. ron. Pe lângă acestea, sunt înregistrate 28 de entități fără personalitate juridică, dintre care 17 prestează activități de comerț cu amănuntul în magazine nespecializate cu vânzarea predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun, 2 prestează activități de comerț cu ridicata al mașinilor agricole, echipamentelor și furniturilor, și câte una

prestează activități de comerț cu amănuntul a produselor nealimentare, a bunurilor de ocazie, comerț cu amănuntul efectuat în afara magazinelor, comerț cu ridicata al florilor, intermediari și comerț cu produse diverse sau întreținerea și repararea autovehiculelor.

Domeniul serviciilor este reprezentat de 15 societăți comerciale și 8 entități fără personalitate juridică care prestează activități de transporturi (7 firme - 2 ce se ocupă cu transporturi urbane, suburbane și metropolitane de călători și 5 ce activează în domeniul transporturilor rutiere de mărfuri), întreținerea și

2.4.4. Infrastructura educațională

Școala a avut și în satele comunei Fărcașa un rol de centru de cultură important și civilizator, sistemul educațional fiind elementul definiitoriu pentru susținerea dezvoltării și asigurării resurselor umane necesare. Astfel, deși până în secolul al XV - lea în zona din care face parte comuna Fărcașa numărul școlilor a fost foarte mic, în orașele Baia Mare și Satu Mare au funcționat școli pe lângă biserici, ca și pe lângă mănăstirile din Ieud și Peri. De asemenea, la început școlile funcționau pe lângă biserici și mănăstiri, de organizarea unui învățământ sătesc putându-se vorbi numai din secolul al XVIII - lea, atunci când nevoile statului și ale bisericii au facilitat accesul la învățătură cel puțin în ciclul primar și pentru tinerii din familiile mai modeste.

În prezent, în comuna Fărcașa funcționează Școală Gimnazială „Lucian Blaga” cu sediul în centrul de comună, de care aparțin și două grădinițe cu program normal – una în centrul de comună și una în Tămaia - iar celelalte sate nu dispun de infrastructură școlară. Din anul școlar 2014-2015 în Tămaia va funcționa Grădinița cu program prelungit. Anterior anului 2010 Școala Gimnazială „Lucian Blaga” funcționa ca și „Grup Școlar Fărcașa” și asigura inclusiv ciclul secundar de învățământ printr-o școală de arte și meserii și o clasă de liceu. După desființarea învățământului secundar din comună, elevii se deplasează în municipiul Baia Mare sau în orașul Ulmeni pentru continuare studiilor, iar în cazul studiilor postliceale sau universitare se pot îndrepta către centrele universitare din Baia Mare, Cluj Napoca sau Oradea. După anul 2010, elevii care fac naveta în orașele învecinate pentru a urma studiile liceale beneficiază de decontarea transportului de către Ministerul Educației.

Clădirile în care funcționează școala și grădinițele din comună au fost renovate și modernizate în ultimii ani, în prezent fiind în stare bună de funcționare. Baza didactico - materială de care dispun școlile este bună sau acceptabilă, existând echipamente și mobilier corespunzător. Astfel, conform Institutului Național de Statistică, în 2011 în comuna Fărcașa

existau 4 laboratoare școlare și 19 săli de clasă și cabinete școlare, număr acestora fiind mai mic decât în 2008, și egal cu cel din 2002 și 2005.

De asemenea, în cadrul școlii din Fărcașa funcționează un centru de documentare și informare, care a fost realizat în urma demarării programului franco - român „Educație pentru informație în medii rurale defavorizate”, iar din 2013 în cadrul grădiniței din Tămaia funcționează Centrul de Resurse și Sprijin în Educație, care are ca scop integrarea școlară și socială a copiilor preșcolari și școlari mici, prin asigurarea șanselor egale de dezvoltare.

Conform Institutului Național de Statistică, în anul 2011 în Fărcașa învățau un număr total de 450 de elevi și preșcolari dintre care 137 în grădinițe, 140 în ciclul primar și 173 în ciclul gimnazial. Populația școlară este cu 30% mai mică față de anul 1992 (cu aproape 200 de elevi mai puțin), iar dacă eliminăm influența învățământului secundar care în prezent nu mai este reprezentat în comună scăderea înregistrată a fost de 17% (la vremea respectivă 104 elevi fiind încadrați în învățământul profesional și de ucenici). Față de anul 2008, pe de altă parte, efectivul total de elevi a scăzut cu 32% (-210 elevi), sau cu aproape 10% prin eliminarea influenței ciclului secundar de învățământ (-49 preșcolari și elevi din ciclul primar și gimnazial).

Concomitent cu scăderea numărului de elevi și cu desființarea învățământului secundar din comună a scăzut și efectivul de cadre didactice, acesta fiind în 2011 de 41 de persoane față de 49 cu 3 ani mai devreme, dispărând 6 posturi din învățământul primar și 2 posturi din ciclul gimnazial. Astfel, din cele 41 de cadre didactice din comună 7 predau în învățământul preșcolar, 8 în învățământul primar și 24 în cel gimnazial.

TABEL NR. 7 - SITUAȚIA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PREUNIVERSITAR

Niveluri de instruire	Ani							
	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016
	UM: Numar persoane							
	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane
Total	638	557	450	451	440	457	466	447
Copii inscristi in gradinite	131	144	137	101	92	96	105	86
Elevi inscristi in invatamantul preuniversitar	507	413	313	350	348	361	361	361

Elevei înscriși în învățământul primar și gimnazial (inclusiv învățământul special)	350	344	313	350	348	361	361	361
Elevei înscriși în învățământul primar (inclusiv învățământul special)	155	145	140	169	175	192	184	183
Elevei înscriși în învățământul gimnazial (inclusiv învățământul special)	195	199	173	181	173	169	177	178
Elevei înscriși în învățământul primar și gimnazial	:	:	:	:	348	361	361	361
Elevei înscriși în învățământul primar	:	:	:	:	175	192	184	183
Elevei înscriși în învățământul gimnazial	:	:	:	:	173	169	177	178
Elevei înscriși în învățământul liceal	108	69	:	:	:	:	:	:
Elevei înscriși în învățământul profesional	49	:	:	:	:	:	:	:

Scolii:

1. Scoala Gimnaziala "Lucian Blaga", loc. Farcasa, str. Independentei, nr. 61.

2. Scoala Profesionala nivel 3 liceal, loc Sirbi, str. Culturii, nr. 5.

- Gradinite:

1. Gradinita 3 grupe cu program prelungit, loc. Farcasa, str. Florilor, nr. 4A.

2. Gradinita cu program prelungit, loc. Tamaia, str. Victoriei, nr. 2

2.4.5. Activitatea culturală

Căminele culturale din cele 4 localități ale comunei Fărcașa au fost renovate și modernizate în ultimul timp. Pe lângă posibilitățile de desfășurare a activităților culturale în condiții optime, acestea oferă și dotări materiale pentru organizarea nunțiilor, botezurilor, înmormântărilor sau a oricăror feluri de întruniri. Căminul Cultural din localitatea Fărcașa s-a mutat în locația în care se află în prezent încă din anul 1981, iar apoi, în 1987 în incinta acestuia a fost amenajată și biblioteca comunală.

În prezent, în Fărcașa există 2 biblioteci, dintre care 1 aparține de Școala Gimnazială „Lucian Blaga” și 1 publică, reprezentată de Biblioteca Comunală. Aceasta este amenajată în cadrul căminului cultural din localitate încă din anul 1987, având la dispoziție 3 săli, dintre care 2 sunt amenajate pentru împrumut și lectură, iar cea de-a treia sală este pregătită pentru organizarea diferitelor activități culturale, în timpul vacanțelor școlare aici putându-se juca tenis de masă, șah, table etc. În 2011 aceasta deținea un număr total de 23.452 de volume și o persoană angajată, numărul de cititori activi înregistrat era de 950, iar numărul volumelor eliberate a fost de 7.793.

Fondul de carte al Bibliotecii din Fărcașa s-a îmbogățit de-a lungul timpului prin donații de la Ministerul Culturii, Rezerva Națională de Carte, Biblioteca Centrală Universitară sau prin donații din Elveția, care cuprindeau cărți din literatura franceză, dar și prin achiziții de fond de carte anuale.. În plus, în 2001 biblioteca comunală din Fărcașa a primit diploma pentru „Cel mai modern sediu de bibliotecă din județ” la concursul organizat de către Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”. De asemenea, biblioteca comunală a devenit și gazda lansărilor de carte a poezilor locali, a unei expoziții de sculptură sau a organizării de serbări școlare și preșcolare, iar în anul 2009 s-a calificat pentru programul Biblionet - finanțat de Fundația condusă de Bill și Melinda Gates. Programul Biblionet constă în crearea și dotarea unui Centru de Internet pentru Public (CIP) în 20 de localități din județul Maramureș, printre care s-a numărat și comuna Fărcașa.

- Camine culturale:

1. Caminul cultural Farcasa, str. Independentei, nr. 62.
2. Caminul cultural Sirbi, str. Culturii, nr. 2.
3. Caminul cultural Tamaia, str. Victoriei, nr. 15.
4. Caminul cultural Buzesti, str. Scolii, nr. 11.

- Biblioteca:

1. Biblioteca comunala Farcasa, str. Independentei, nr. 62.

- Biserici:

1. Biserica Ortodoxa Farcasa, str. M. Eminescu, nr. 28.
2. Biserica Catolica Farcasa, str. Europa, nr. 13.
3. Biserica Penticostala Farcasa, str. Bibliotecii, nr. 2.
4. Biserica Ortodoxa Sirbi, str. Dealu Mare, nr. 9.
5. Biserica Penticostala "Betel" Sirbi, str. Vanatorilor nr. 5.
6. Biserica Ortodoxa Tamaia, str. Culturii, nr. 41.
7. Biserica Ortodoxa Buzesti, str. Scolii, nr. 5.
8. Biserica de lemn Buzesti, str. Scolii, nr. 5A.
9. Cultul Penticostal BDA Buzesti, str. Somesului, nr. 5.

2.4.6. Infrastructura de sănătate publică

Conform datelor furnizate de reprezentanții Primăriei Comunei Fărcașa, infrastructura de sănătate publică din comuna Fărcașa este reprezentată de patru cabinete medicale situate în Fărcașa și în Tămaia, două farmacii și două cabinete stomatologice, ce deservește toate cele patru localități componente ale comunei. De asemenea, comuna dispune de un Centru de Permanență, după ora 15 aici consultând câte un medic de urgență. Cel mai apropiat spital este Spitalul Județean de Urgență „Dr. Constantin Opreș” Baia Mare, aflat la o distanță de 29 km de comună.

În plus, în anul 2011 în comuna Fărcașa a fost inaugurată stația Serviciului Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare (SMURD) care asigură intervenția rapidă în caz de urgență și care deservește o populație de aproximativ 16.000 de persoane, cuprinzând 5 comune și 11 sate. Stația este dotată cu o ambulanță de tip B, cu echipaj de prim ajutor calificat, iar, după inaugurarea acesteia, distanța de răspuns a personalului I.S.U. la urgențe medicale a scăzut la 15 kilometri, la fel, și timpul mediu de răspuns s-a micșorat de la 32 de minute la 10 minute, ceea ce înseamnă o reducere de mai mult de 3 ori a perioadei de la anunțarea unui eveniment până la sosirea salvatorilor.

Personalul medical este reprezentat de 3 medici de familie, o asistentă medicală, doi farmaciști privați și doi medici stomatologi privați.

Activitatea de asistență medicală și de profilaxie a bolilor

Infrastructura de sănătate este formată din:

1. Cabinet Medical Stomatologic Muresan Florin Vasile, Farcasa, str. Independetei, nr. 36.
2. Cabinet medical Contiu Lician, Farcasa, str. Independetei, nr. 36.
3. Cabinet Stomatologic Duta Ioan, Farcasa, str. Independetei, nr. 36.
4. Cabinet medical-veterinar asociat Dr. Hojda, Farcasa, str. Florilor, nr. 2.
5. Cabinet medical medicina de familie, Dr. Lacatus-Maria- Daniela, Tamaia, str. Victoriei, nr. 4.

6. Centru de permanenta Farcasa, Farcasa, str. Independentei, nr. 36.

7. Cabinet medical Contiu Constanta, Farcasa, str. Independetei, nr. 36.

2.5. Populația. Elemente demografice și sociale

Structura și evoluția populației

Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, comuna Fărcașa avea la data de 1 ianuarie 2012 un număr de 3863 de locuitori, număr ce reprezenta aproximativ 2% din populația rurală a județului Maramureș și 0,8% din populația totală. Astfel, comuna se află pe locul 29 între unitățile administrativ - teritoriale ale județului, fiind în același timp a șaptesprezecea comună a județului după numărul de locuitori.

Prin urmare, din motive de relevanță și consistență a datelor utilizate, pentru scopul analizei în evoluție a indicatorilor socio - demografici, am utilizat informațiile din baza de date a Institutului Național de Statistică la 1 ianuarie sau 1 iunie, după caz, iar pentru analiza statică a indicatorilor am utilizat rezultatele de la RPL 2011, cu mențiunea că datele necesare calculului indicatorilor de calitate a locuirii au fost disponibile la nivel de UAT doar în rezultatele preliminare ale RPL 2011, fără a fi fost făcute publice și în cadrul rezultatelor finale.

Populația stabilă din județul Maramureș și din comuna Fărcașa la 1 ianuarie 2012 :

Comuna Fărcașa 3095 locuitori

Județul Maramureș Rural: 202.614 locuitori Urban: 306.159 locuitori

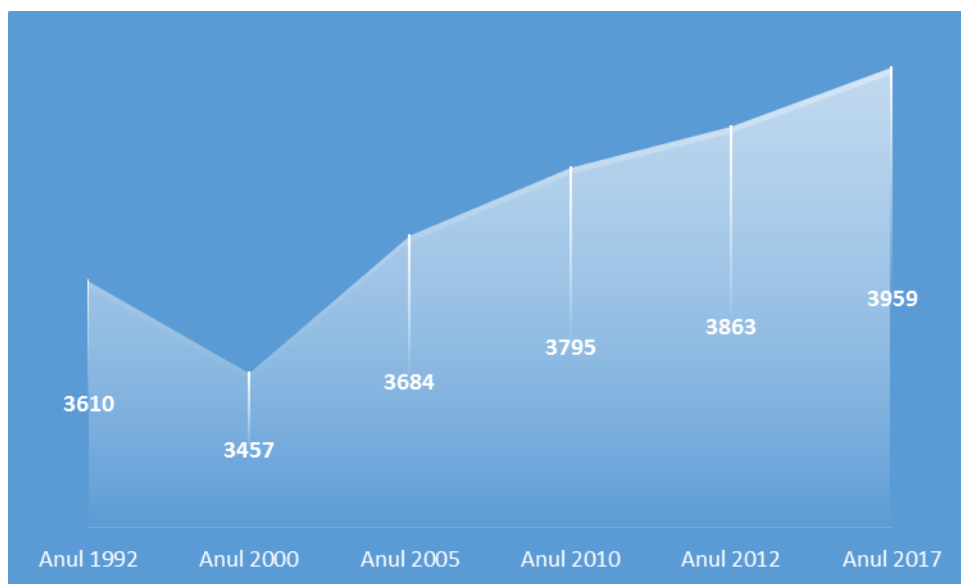
Numărul și evoluția populației

Evoluția din ultimii ani a numărului de locuitori ai comunei a fost ascendentă, manifestând însă o tendință de temperare a fenomenului de creștere a numărului de locuitori în perioada recentă. Dacă la 1 ianuarie 1992 comuna avea un număr de 3.610 de locuitori, în următorii zece ani acesta s-a redus cu 1,5% (-50 de persoane în 2002), pentru ca 15 ani mai târziu să crească cu 10% 3959 (+399 de persoane în perioada 2002 – 2017)

Astfel, principalii factori care a contribuit creșterea populației au fost:

- Reorientarea economică a comunei după 1989, care a dus la o dezvoltare a economiei și la asigurarea necesarurilor de locuri de muncă;
- Atragerea investitorilor străini în comună;
- Rolul polarizator al comunei și dezvoltarea structurilor instituționale;
- Dezvoltarea industriei prelucrătoare;
- Atragerea populației din zonele învecinate în comună și limitarea fenomenului de migrație al populației proprii cu care se confruntă alte comune din județ.

EVOLUȚIA POPULAȚIEI COMUNEI FĂRÇAȘA ÎN PERIOADA 1992-2017

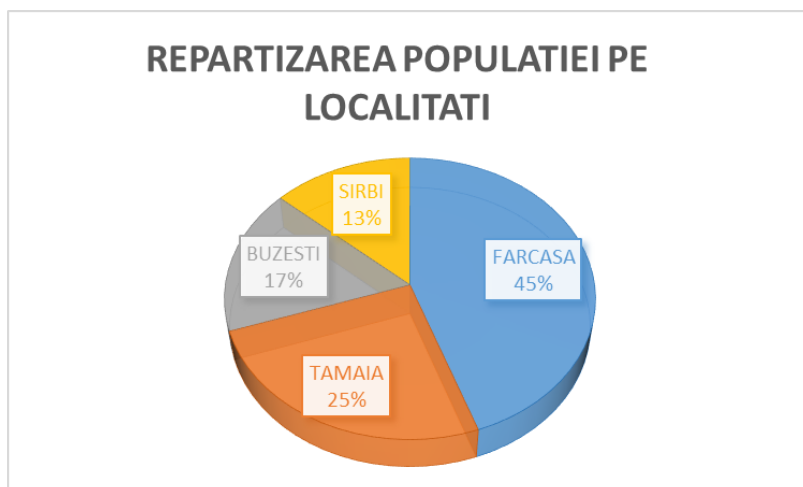


Sursa: prelucrare după datele - Institutului Național de Statistică

PONDEREA POPULAȚIEI LOCALITĂȚILOR COMUNEI FĂRCAȘA

POPULAȚIA IN COMUNA FARCASA – 3381 ANUL 2014

- FARCASA – 1729.
- TAMAIA – 979.
- BUZESTI – 650.
- SIRBI – 523

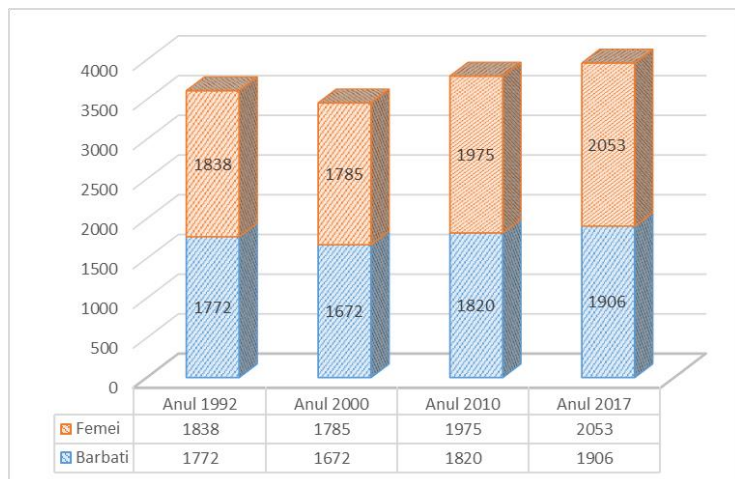


Sursa: prelucrare după datele –
Institutului Național de Statistic

Structura pe vârste și sexe

Referitor la structura populației pe sexe, la data de 1 ianuarie 2012 comuna Fărcășia se caracteriza printr-un echilibru relativ, balanța înclinându-se ușor în favoarea sexului feminin, care reprezenta 51,6% din totalul populației, diferența fiind de 129 de persoane. Referitor la evoluția în timp, se constată că populația masculină a crescut cu 5% față de anul 1992, în timp ce populația feminină a crescut cu 9%, raportul femeii - bărbați păstrându-se de-a lungul întregii perioade.

Structura pe sexe a populației comunei Fărcașa la 1 ianuarie, 1992 - 2017



Sursa: prelucrare după datele - Institutului Național de Statistic

Astfel, un indicator utilizat în studiile demografice care analizează comparativ raportul populației masculine și a celei feminine (nr. bărbați/nr. femei *100) este raportul de masculinitate. În cazul comunei Fărcașa acesta are valoarea medie de 94, ceea ce înseamnă că la 100 de femei corespund 94 de bărbați, valoare inferioară mediei naționale și județene.

În plus, trebuie precizat că la nivel județean acest raport este de 96 de bărbați la 100 de femei, iar la nivel național este de 95 de bărbați la 100 de femei, conform datelor de la Institutul Național de Statistică de la 1 ianuarie 2012.

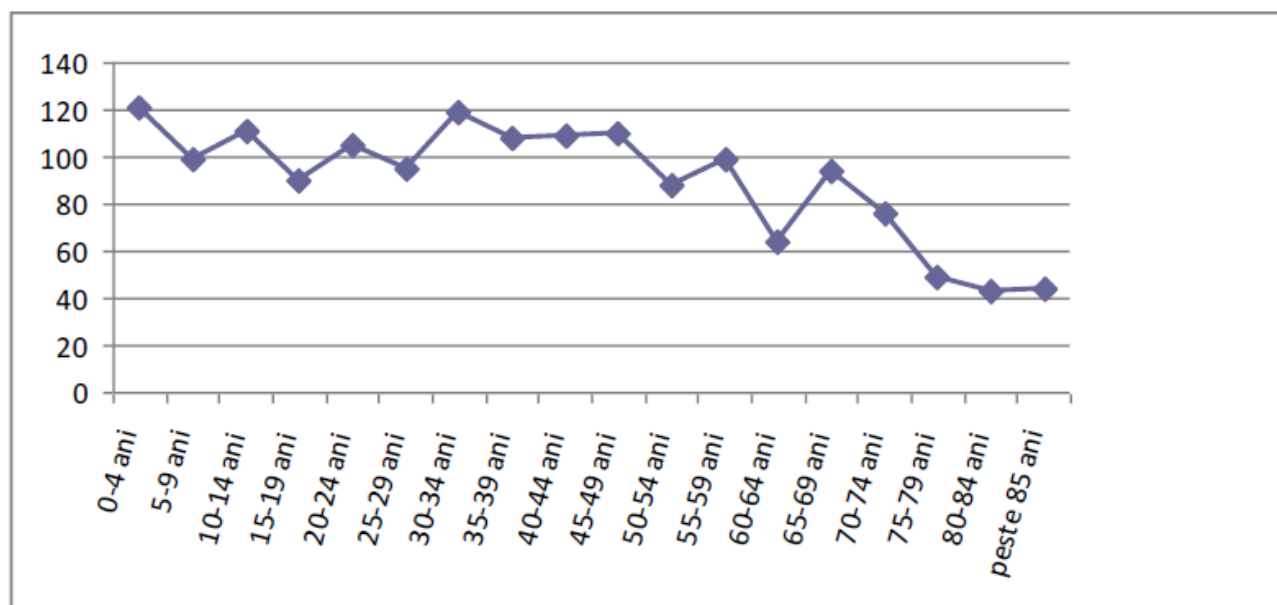
Pe grupe de vârstă raportul de masculinitate fluctuează, astfel încât pentru grupa de vârstă 0-4 ani acesta atinge valoarea maximă de 121, ceea ce înseamnă că la 100 de fete corespund 121 băieți, acesta scăzând la grupa de vârstă 5 - 9 ani la valoarea de 99. După această scădere are loc o creștere a acestui raport, astfel încât pentru vârsta 10-14 de ani acesta atinge valoarea de 111, reprezentând 111 de băieți la 100 de fete. După scăderea raportului pentru vârsta 15 - 19 de ani (90 de bărbați la 100 de femei), acesta crește pentru grupa de vârstă 20 - 24 ani, scăzând apoi o dată cu grupa 25 - 29 ani la 95, și crescând din nou pentru grupa de 30 - 34 ani la 119, după care se înregistrează o scădere continuă până la valoare de 88 pentru categoria de ani 50 - 54.

Cu excepția categoriilor de vârstă cuprinse între 55 - 59 de ani și 65 - 69, care înregistrează valori mai mari, în general, se observă că are loc o scădere a raportului de masculinitate, mai ales după vârsta de 70 de ani observându-se o accentuare puternică a

diferențelor numărului populației masculine și feminine, precum și o scădere a raportului de masculinitate, datorată, în special, speranței de viață mai mari a femeilor manifestă în general și modelelor de mortalitate diferite la bărbați și la femei.

Astfel, raportul de masculinitate ajunge să ia valoarea de 76, caracteristic pentru grupa de vârstă 70 - 74 de ani, scăzând până la 43 la vârstele 80 - 84.

Raportul de masculinitate pe grupe de vârstă, comuna Fărcașa, 1 ian. 2012



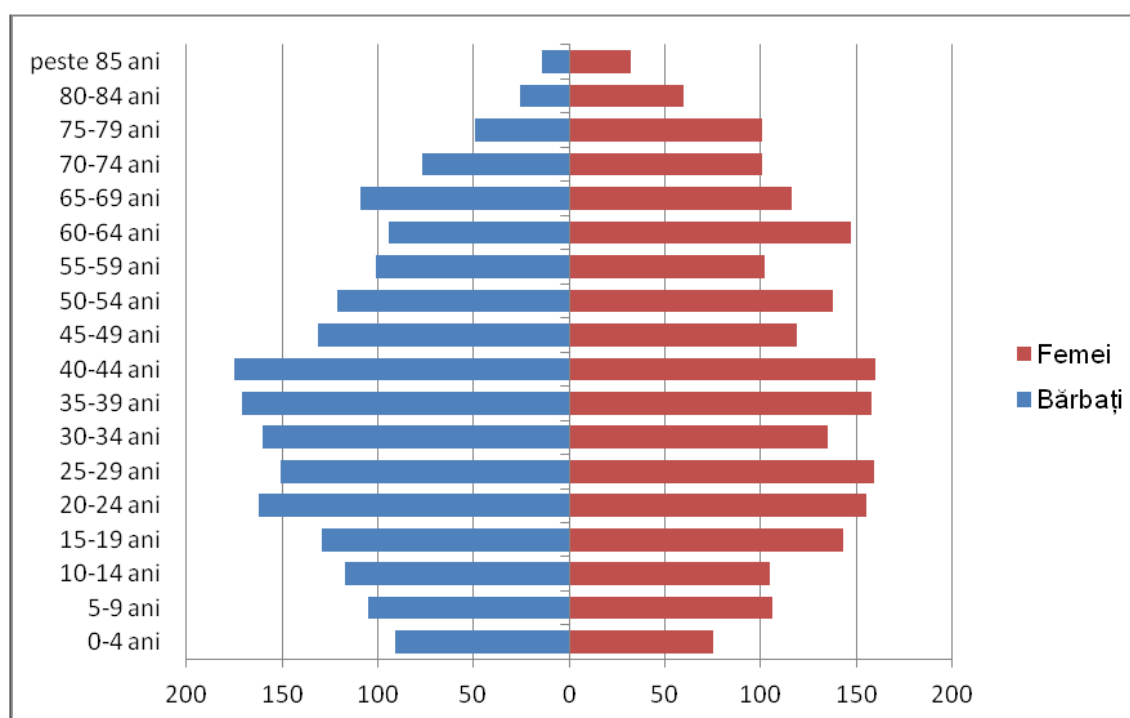
Sursa: prelucrare după datele - Institutului Național de Statistică

Pe de altă parte, piramida vârstelor pentru comuna Fărcașa ilustrează tendință recentă de scădere demografică cu care se confruntă comuna, aceasta prezentând forma clasică de „urnă” caracterizată prin subțierea păturilor de populație cu vârste mici și a populației vârstnice. Astfel, populația cu vârsta cuprinsă între 0 - 4 ani și 5 - 9 ani (cele mai slab reprezentate categorii de vârstă mică) este de aproape 2 ori mai redusă decât cea cu vârsta cuprinsă între 35 - 39 și 40 - 44 de ani (cele mai bine reprezentate categorii de vârstă din comună).

Totuși este necesar să subliniem faptul că această evoluție se datorează și atragerii în trecut a unor migranți din comunitățile învecinate de vârstă adultă, veniți în Fărcașa în căutarea

unui loc de muncă, situația putând distorsiona aspectul piramidei demografice în condițiile în care aceștia nu și-au întemeiat încă o familie și nu au dat naștere la copii. Totuși, se prefigurează premisele unei scăderi demografice viitoare, dacă Fărcașa nu va reuși să atragă în continuare migranți și/sau dacă populația va amâna tot mai mult mărirea familiei.

Structura populației comunei Fărcașa pe sexe și vârstă



Sursa: prelucrare după datele - Institutului Național de Statistică

În ceea ce privește raportul de dependență demografică, respectiv coeficientul rezultat prin raportarea numărului de persoane „dependente” (copii sub 15 ani și persoane cu o vârstă mai mare de 65 de ani) la numărul de persoane cu vârsta legală de muncă (15-65 ani), din comuna Fărcașa înregistra la 1 ianuarie 2012 o valoare de 46. Acest lucru înseamnă că unui număr de 100 de persoane cu vârstă legală de muncă (indiferent dacă au sau nu un loc de muncă), le revin 46 de persoane dependente, respectiv care nu au vârsta legală de muncă (chiar dacă unele din acestea sunt încadrate în muncă), ceea ce reliefează povara economică potențială pe care populația productivă o poartă.

Din acest punct de vedere situația este mai puțin bună decât cea înregistrată la nivel

național și județean, la nivel național înregistrându-se 43 de persoane dependente la 100 de persoane în vârstă de muncă, în timp ce la nivelul județului raportul este de 41. Din punct de vedere al evoluției în timp a raportului de dependență demografică, valoarea acestuia scade treptat în intervalul anilor 2002-2012, astfel încât în 2002 valoarea raportului era 55, în 2005 și în 2008 a ajuns la 47, iar în 2011 și 2012 a înregistrat valoarea minimă a intervalului, respectiv 46.

Mobilitatea actuală a populației

Emigrarea sau plecările afectează în mod normal doar surplusul de populație; în anumite condiții sociale sau economice însă, se manifestă "exodul rural" caracterizat prin plecări masive de populație din mediul rural spre cel urban.

În comuna sunt persoane calificate în anumite domenii, spre exemplu în industrie, care nu își găsesc un loc de muncă adecvat pregătirii în localitatea de reședință datorită lipsei ramurii de activitate respective. Un alt motiv al plecărilor de populație la oraș este reprezentat de nevoia de câștiguri bănești superioare. Așadar, factorii fundamentali generatori ai mobilității teritoriale sunt cei de natură economică și profesională.

TABEL NR. 8 - - POPULAȚIA TOTALĂ STABILĂ A COMUNEI FĂRÇAȘA 1992-2003

An/Sex	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
TOTAL	3610	3583	3521	3479	3454	3453	3444	3469	3457	3510	3560	3623
Masculin	1772	1754	1720	1693	1674	1673	1662	1672	1672	1698	1713	1752
Feminin	1838	1829	1801	1786	1780	1780	1782	1797	1785	1812	1847	1871

Sursa: Baza Tempo - Online - serii de timp, INSSE, 2015

TABEL NR. 9- POPULAȚIA TOTALĂ STABILĂ A COMUNEI FĂRÇAȘA 2003-2014

An/Sex	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
TOTAL	3628	3684	3704	3723	3743	3779	3795	3833	3863	3871	3876	3878
Masculin	1751	1770	1780	1792	1804	1816	1820	1837	1853	1856	1860	1859
Feminin	1877	1914	1924	1931	1939	1963	1975	1996	2010	2015	2016	2019

Sursa: Baza Tempo - Online - serii de timp, INSSE, 2015

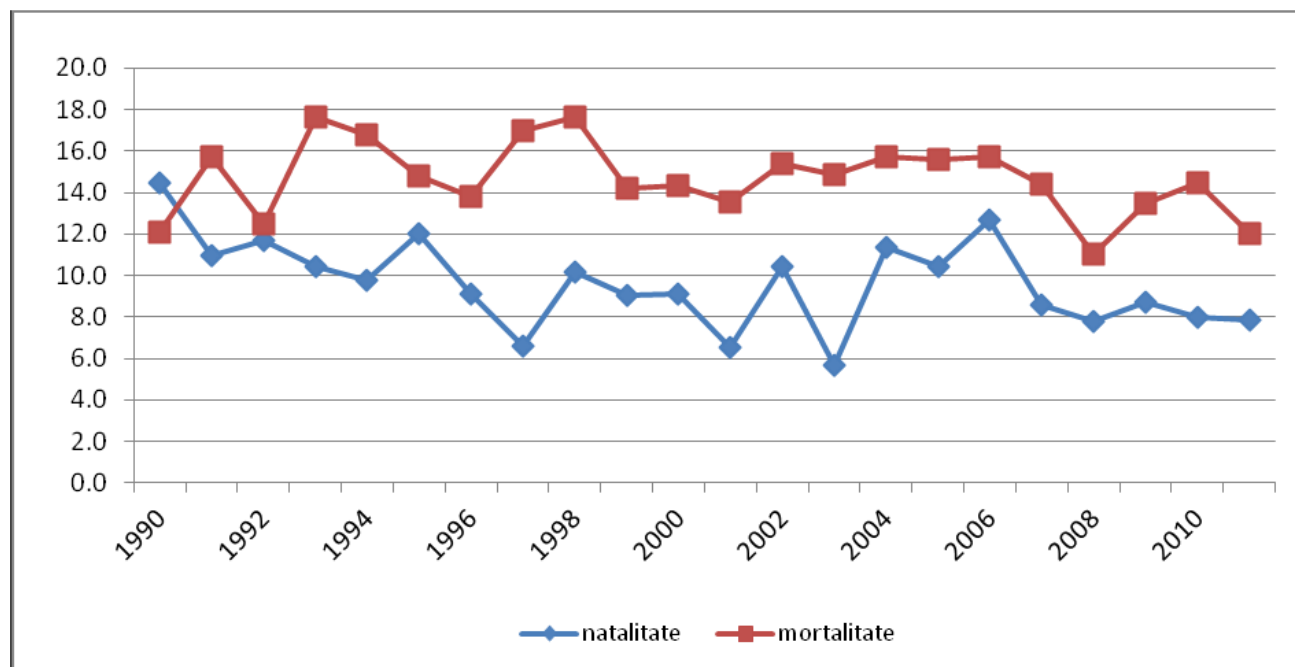
Mișcarea naturală a populației reprezintă mecanismul principal al creșterii demografice, fiind compusă din rata de natalitate și cea de mortalitate care, împreună, generează rata de spor natural.

Rata de natalitate reprezintă numărul născuților - vii la 1.000 de locuitori într-un an de referință. În ceea ce privește comuna Fărcașa, acest indicator a fluctuat considerabil, dar în general acesta s-a aflat pe un trend descendent în ultimii 20 de ani, pornind de la o valoare de 14,5‰ în 1990 și ajungând la 7,8‰ în 2011, ultimul an pentru care există date disponibile. Maximul ratei de natalitate pe perioada de analiză a fost înregistrat în anul 1990 (14,5‰), iar minimul în anul 2003 (5,6‰). Începând cu anii '90 se constată că rata de natalitate de la nivelul comunei Fărcașa s-a menținut inferioară celei de la nivel național și județean pe tot intervalul studiat. Astfel, la nivelul anului 2011 natalitatea înregistrată în Fărcașa era de 7,8‰, în timp ce în județul Maramureș era de 9,3‰, iar la nivel național de 9,2‰.

Rata de mortalitate reprezintă numărul de decedați la 1.000 de locuitori într-un an de referință. În ultimii 20 de ani, în comuna Fărcașa valorile acestei rate au fluctuat în general în intervalul 12‰ și 17‰, cu 3 excepții: anii 1993 și 1998 când a fost egală cu 17,6‰ și anul 2008 când a fost egală cu 11‰. Analizând rata de mortalitate de la nivelul anului 2011 din comuna Fărcașa comparativ cu cele la nivel național și județean, se observă că această (12,0‰) era superioară atât celei județene (10,4‰), cât și celei naționale (11,8‰).

Comparând ratele de natalitate și de mortalitate înregistrate în comuna Fărcașa în perioada 1990 - 2012, se constată că după primul an al intervalului când natalitatea depășea cu 2,4 puncte procentuale mortalitatea (ceea ce constituia premisa creșterii demografice), rata de mortalitate a avut valori superioare în fiecare an al intervalului studiat. Totuși, existența unui flux migrator de persoane nou intrate în comună, chiar dacă nu permanent și imediat, ar putea duce la estomparea scăderii demografice naturale.

Rata de natalitate și rata de mortalitate în comuna Fărcașa, 1990-2010



Sursa: prelucrare după datele - Institutului Național de Statistică

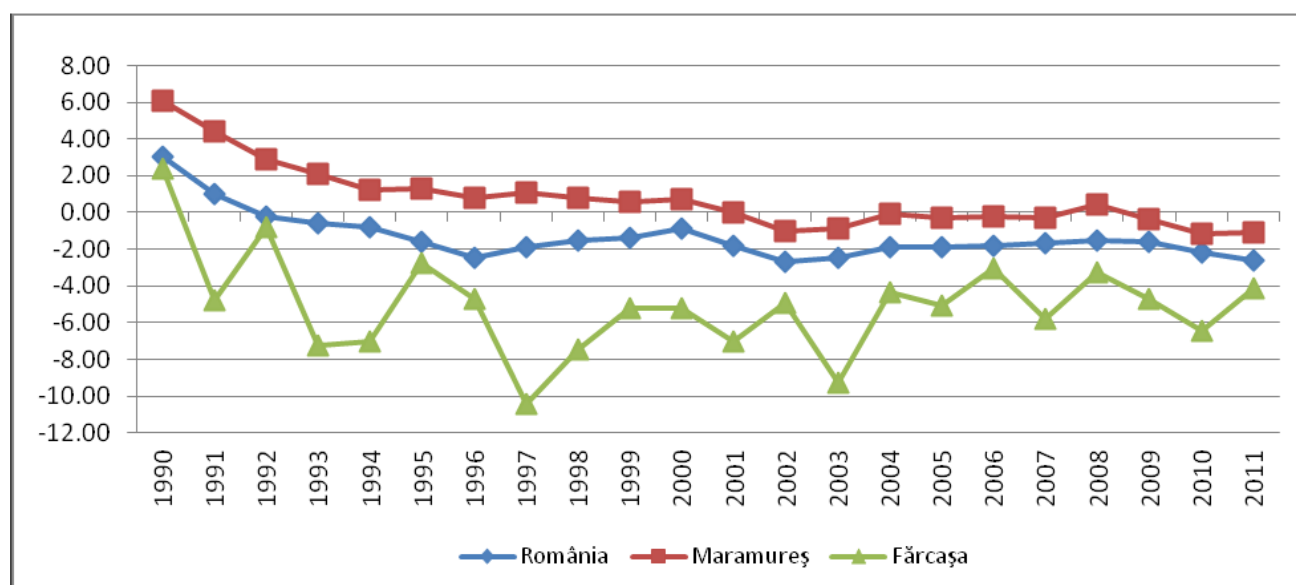
La nivel sintetic, relația dintre natalitate și mortalitate este ilustrată de rata de spor natural, care măsoară intensitatea creșterii/descreșterii unei populații din cauza unui excedent/delicat de nașteri în comparație cu decesele dintr-un an de referință. Din acest punct de vedere, singurul an în care comuna Fărcașa a înregistrat valori pozitive a fost 1990 valoarea fiind de 2,4‰, în ceilalți ani valorile au variat în general între -0,8‰ și -10,4‰,

Astfel, după anul 1990 și până în prezent rata de spor natural înregistrează valori negative, însă se observă și o tendință de scădere a valorilor, printre principalele cauze care au contribuit la dezechilibrarea situației numărându-se: posibilitatea planificării familiale și a alegerii, nesiguranța locurilor de muncă în economia de piață și deci a viitorului persoanelor sau scăderea generală a nivelului de trai, care determină amânarea momentului de aducere pe lume a copiilor și care limitează numărul de copii din familie.

Comparativ cu situația de la nivel județean și național, rata sporului natural din Fărcașa din ultimii 20 de ani a cunoscut o evoluție mai fluctuantă, cu variații ce au luat valori în intervalul 2,4‰ și -10,4‰ (aproximativ 13 puncte procentuale). La nivel național intervalul de variație a fost de aproximativ 6 puncte (de la -3‰ până la 3‰), iar cel de la nivel județean a

fost de 7 puncte (de la -1‰ la 6‰), valori negative ale sporului natural începând să se înregistreze doar din anul 2002 în Maramureș. De asemenea, conform graficului de mai jos, se constată că încă din anul 1990, rata sporului natural în Fărcașa a fost inferioară atât celei naționale cât și celei județene. În prezent, rata sporului natural atât la nivelul comunei cât și la nivelul județean și național se află în zona negativă, atât Fărcașa, cât și județul Maramureș intrând într-un regres mai puternic față de media națională. La nivelul anului 2011, rata sporului natural a înregistrat în Fărcașa valoarea -4,17‰, în Maramureș fiind -1,10‰, iar în țară de -2,6‰.

Rata sporului natural în comuna Fărcașa, județul Maramureș și România, 1990 - 2011



Sursa: prelucrare după datele - Institutului Național de Statistică

Mișcarea migratorie a populației

Din analiza elementelor care constituie mișcarea migratorie a populației, respectiv stabilirea sau schimbarea reședinței sau a domiciliului în/din localitățile aparținătoare (prin migrație internă sau externă), se constată că Fărcașa este o comună de destinației și nu o comună sursă. Oportunitățile economice din comuna Fărcașa fac ca populația să prefere să vină în comună atât temporar (cu reședința), cât și permanent (cu domiciliul). Astfel, în 1992 se

Înregistrează o diferență dintre plecări cu reședință și stabiliri de reședință de 22 de oameni, însă, din anul în 2002 se constată că situația s-a inversat, numărul celor stabiliți cu reședință în Fărcașa fiind mai mare decât al celor plecați cu reședință, diferența fiind în 2002 de 4 oameni, în 2008 de 14 oameni, iar în 2008 și 2011 câte 9, respectiv 19 oameni, pentru ca în anul 2012 să fie înregistrată diferența cea mai mare de 22 oameni.

În ceea ce privește plecările permanente din Fărcașa, situația este și ea una bună, înregistrându-se diferențe negative dintre stabiliri și plecări cu domiciliu (inclusiv migrația externă), excepție făcând doar anul 1992 atunci când diferența a fost pozitivă, de 49 de oameni, iar din anul 2002 această diferență ajunsă să fie în favoarea stabilirilor cu domiciliul. Astfel datorită dezvoltării economice înregistrată în ultimii ani la nivelul comunei diferențele au fost de 19 persoane în 2002, 48 de persoane în 2005 și 50 de persoane în 2008.

TABEL NR. 10 - MIȘCAREA MIGRATORIE A POPULAȚIEI 1992-2012

Migrația populației	1992	2002	2005	2008	2011	2012
Stabiliri de reședință	25	12	27	25	35	38
Plecări cu reședință	47	8	13	16	16	16
Stabiliri cu domiciliul (inclusiv migrația externă)	13	134	64	81	N/A	N/A
Plecări cu domiciliul (inclusiv migrația externă)	62	43	16	31	N/A	N/A

Sursa:prelucrare dupa datele - Institutului Național de Statistica

Un element important al mișcării migratorii este reprezentat și de migrația externă, cu precădere în căutarea unui loc de muncă în țări aparținând Uniunii Europene, mai ales în contextul liberalizării forței de muncă. Din păcate, statisticile relevante la nivel național și local sunt limitate având în vedere principiul liberei circulații a persoanelor în UE, dar și faptul că o parte dintre emigranții din România nu lucrează cu forme legale în țara de destinație, lucrează

doar sezonier sau nu își schimbă reședința, figurând adesea în cadrul populației stabile a localităților de origine. Din acest punct de vedere, Recensământul Populației și al Locuințelor din 2011 a încercat să clarifice situația persoanelor plecate temporar sau permanent, dar nedeclarat, din țară, un indiciu pentru migrația externă fiind persoanele temporar absente sau plecate pe o perioadă îndelungată din țară și din localitate.

Conform rezultatelor preliminare ale RPL 2011, din populația stabilă de 4.020 de persoane a comunei au fost declarate temporar absente, la nivelul lunii octombrie 2011, un număr de 763 persoane, respectiv 19% din întreaga populație de la momentul respectiv. Din totalul populației temporar absente 730 de locuitori au fost declarați ca fiind plecați în străinătate, cel mai probabil în căutarea unui loc de muncă. În ceea ce privește migrația permanentă, s-au înregistrat un număr de 5 de persoane plecate pentru o perioadă îndelungată, respectiv 0,12% din totalul populației, dintre care 4 sunt plecate în străinătate.

Structura pe etnii

În urma analizării rezultatelor finale ale Recensământului Populației și al Locuințelor din 2011, din punctul de vedere al structurii populației comunei reiese că aceasta este formată majoritar din români, care reprezintă aproximativ 95,6% din populația totală. De asemenea, un număr de 28 de locuitori ai comunei s-au declarat de etnie maghiară, reprezentând 0,69% din totalul locuitorilor, iar un număr de 62 persoane s-au declarat a fi de etnie rromă, adică un procent de 1,5% din întreaga populație a Fărcașei. În plus, la nivelul comunei există și câțiva locuitori de origine germană, iar despre 83 de locuitori din comună nu există informații disponibile referitoare la etnia de care aparțin.

Tabel nr. 11- Populația comunei Fărcașa pe etnii, 2011

Numărul total al populației	ETNIE				
	Română	Rromă	Maghiară	Germană	Informație nedisponibilă
4.015	3.840	62	28	2	83
100%	95,6%	1,5%	0,69%	0,04%	2,06%

Sursa: prelucrare după datele - Institutului Național de Statistică

Apartenența religioasă

După apartenența religioasă, populația comunei Fărcașa este majoritar ortodoxă, un procent de 84,9% dintre locuitorii comunei aparținând acestei religii. Restul populației aparține cultelor penticostal (9,9%), romano - catolic (1,3%), greco - catolic (1,01%), baptist, reformat, Martorii lui Iehova, adventiști de ziua a șaptea și creștini de rit vechi sub (sub 1,5% din populație). De asemenea, în privința a 83 de persoane din comună nu sunt disponibile informații referitoare la apartenența religioasă.

Tabel nr. 12- Populația comunei Fărcașa pe religii, 2011

Religia							
Ortodoxă	Penticostală	Romano - catolică	Greco - catolică	Baptistă	Martorii lui Iehova	Alte religii	Informații nedisponibile
3.410	382	50	39	16	13	7	83
84,9%	9,9%	1,3%	1,01%	0,39%	0,32%	0,17%	2,06%

Sursa:prelucrare dupa datele - Institutului Național de Statistica

Structura pe nivel de educație a populației

În ceea ce privește nivelul de educație din comuna Fărcașa, rezultatele finale ale RPL 2011 relevă faptul că ultima formă de învățământ absolvită de majoritatea locuitorilor aparține învățământului secundar (77,23% din populația stabilă de peste 10 ani), urmată de învățământul primar (13,67%), învățământul superior (5,87%) și învățământul postliceal (0,72%). În același timp, 2,48% din locuitorii comunei sunt fără școală, dintre care 0,13% sunt analfabeți (5 persoane). La nivelul comunei se înregistrează astfel 210 persoane cu studii superioare finalizate, dintre care 196 până la nivel de licență și 26 de persoane cu studii postliceale sau de maiștri. De asemenea, dintre cei 2.762 de locuitori care au terminat o formă de învățământ secundar, 796 au absolvit doar liceul, cei mai mulți fiind cei 1.316 locuitori ce au finalizat doar gimnaziul, iar 650 o școală profesională sau o școală de arte și meserii. Pe lângă aceștia, 489 de persoane au finalizat doar 4 clase (aici intrând și populația școlară cu vârste sub 14 ani – 222 persoane).

Așadar, aceste date reflectă un nivel destul de ridicat de educație al populației comunei, concentrat mai ales în zona învățământului secundar, însă și ciclul superior este foarte bine reprezentat, chiar dacă în comună nu există o facultate iar studenții se deplasează în orașele din apropiere pentru aceasta (ceea ce presupune costuri mai mari și ar putea cauza dificultăți pentru unele familii cu posibilități materiale reduse).

De asemenea, se remarcă faptul că ponderea persoanelor fără școală în populație este foarte scăzută, neatingând pragul de 2,5%, iar rata analfabetismului, care se ridică la doar 0,13% din populație (5 persoane), este cu mult mai mică decât media județeană (0,99%) și cea națională (1,36%).

Tabel nr. 13- Populația comunei Fărcașa pe nivelul educației, 2011

Împărțirea populației din comuna Fărcașa în funcție de nivelul de educație, 2011

Populația stabilă de 10 ani și peste	Nivelul instituției de învățământ absolvite									
	Superior		Post-liceal și de maiștri	Secundar				Primar	Fără școală absolvită	
	Total	din care:		Total	Superior		Inferior (gimnazial)		Total	din care:
		universitar de licență	Liceal		Profesional și de ucenici	Persoane analfabete				
3.576	210	196	26	2.762	796	650	1.316	489	89	5
100%	5,87%	5,48%	0,72%	77,23%	22,25%	18,17%	36,80%	13,67%	2,48%	0,13%

Sursa: prelucrare după datele - Institutului Național de Statistică

2.6. Circulația

2.6.1. Rețeaua de căi de comunicație din comuna Fărcașa

Transportul mărfurilor și a fluxului uman se face cu mijloace de transport auto.

Comuna dispune de o rețea de căi de comunicație diversificată formată din : drumuri județene, drumuri comunale si străzi.

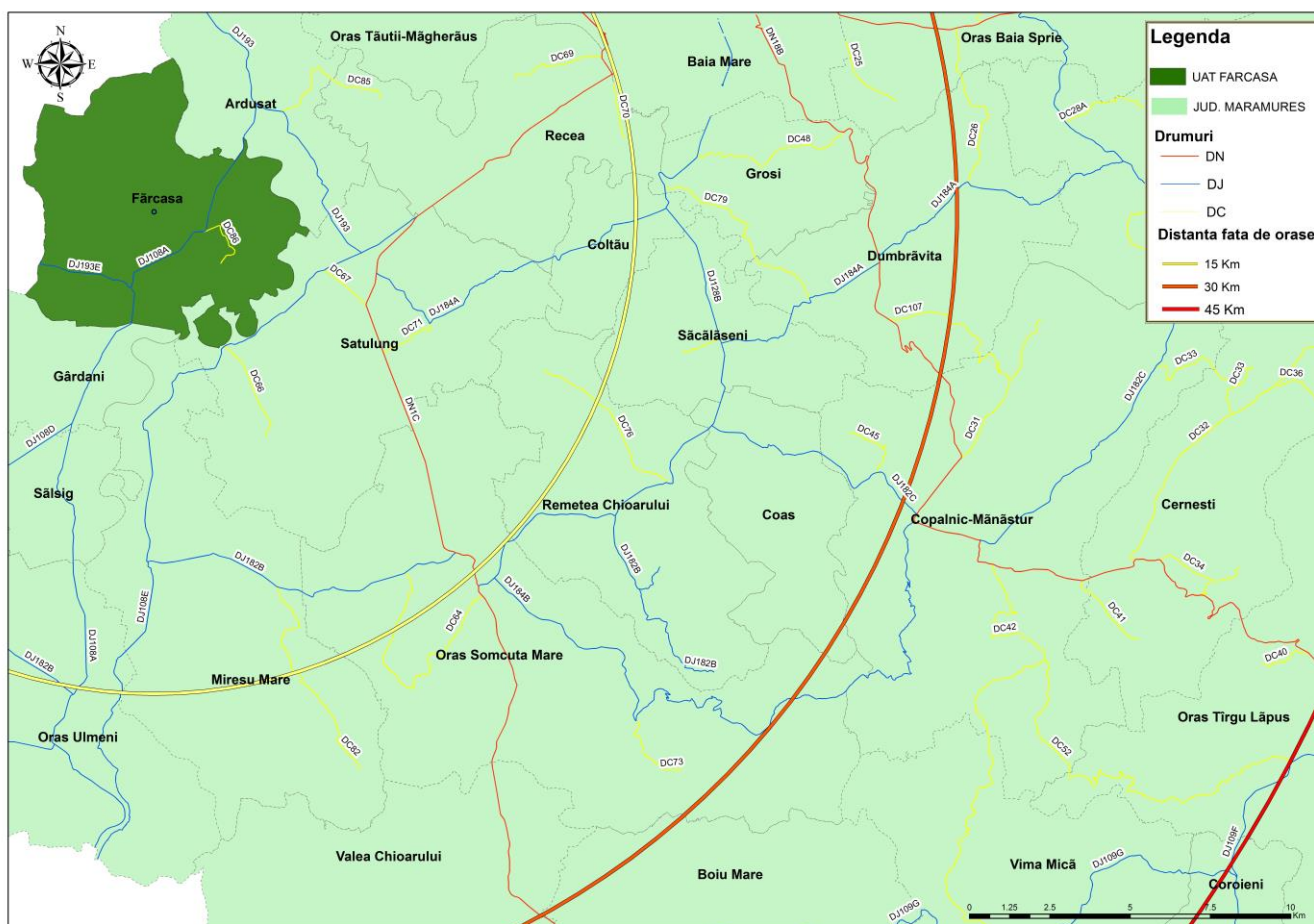
Rețeaua de transport pe drumuri clasificate de pe teritoriul comunei Fărcașa se compune din:

Drumurile județene și comunale:

- **DJ 108 A** - care face legătura între limita județului Sălaj și județul Maramureș pe următorul traseu Jicău - Ulmeni - Tohat - Sălsig - Fărcașa - Sîrbi - Buzești - DJ 193 (între Colțirea și Ardușat);
- **DJ 193 E** – care leagă localitățile Asuaju de Sus, Asuaju de Jos și Bârsău de Sus (jud. Satu Mare) de comuna Fărcașa;
- **DC 86** – care face legătura dintre DJ 108A și localitatea Tămaia și care se întinde pe o lungime de 2,15 kilometri;
- **DC 94** – cu o lungime de 7,8 kilometri, care începe din localitatea Fărcașa, traversează localitățile Sîrbi și Buzești și ajunge în localitatea Tămaia.

În ceea ce privește legătura cu județele învecinate, DJ 193E care face legătura cu comuna Bârsău din județul Satu Mare a fost asfaltat pe porțiunea de pe teritoriul comunei pe o singură bandă în anul 2008, anterior fiind neasfaltat. În prezent acesta este foarte greu practicabil în urma realizării rețelei de canalizare menajeră pe această porțiune, situația fiind cu atât mai problematică cu cât drumul reprezintă calea de acces pentru locuitorii din zonă care fac naveta către Fărcașă pentru locurile de muncă și pentru instituțiile de învățământ, sau care vin în comună pentru cumpărături sau recreere.

Drumurile la nivelul judetului Maramures



Sursa: prelucrare date GIS

În prezent starea infrastructurii rutiere este relativ bună, însă necesită îmbunătățiri și modernizări pentru tronsoanele de drum neasfaltate (conform inventarului domeniului public, peste 61 de km de drumuri din comună sunt de acest tip). Totuși, administrația și-a manifestat disponibilitatea și interesul pentru menținerea infrastructurii rutiere în stare bună, efectuându-se lucrări de amenajare a drumurilor comunei în sensul lucrărilor de pietruire pentru străzile neasfaltate, pe de o parte, și a lucrărilor de asfaltare a circa 6 km, pe de altă parte, în cadrul unui proiect finanțat prin fonduri europene, iar străzile ce compun DC 94 sunt finanțate prin fonduri guvernamentale. În acest sens, pentru celelalte străzi ale comunei se vor realiza proiecte de modernizare în următoarea perioadă de planificare.

Tabel nr. 14 - SITUAȚIA DRUMURILOR SĂTEȘTI

Tip stradă	Lungime	Pondere
Drumuri vicinale de pământ	33,12 km	34,4 %
Drumuri pietruite și străzi	28,00 km	29,1 %
Drumuri de exploatare agricolă	15,68 km	16,3 %
Drumuri comunale	9,95 km	10,3 %
Drumuri pietruite de acces la balastiere	6,25 km	6,5 %
Drumuri de acces pășune	2,50 km	2,6 %
Străzi betonate	0,70 km	0,7 %
Total	96,20 km	100%

Transport în comun

Transportul în comun la nivelul comunei Fărcașa este realizat de o firmă de transport intern și internațional de persoane, SC J&R Car SRL, înființată în 2005 în Arad, care asigură transportul persoanelor între reședințele de județ Maramureș și Sălaj, respectiv municipiile Baia Mare și Zalău, comuna Fărcașa și satele aparținătoare aflându-se pe acest traseu.

Firma	Traseu	Frecvența	Durata
J&R Car Arad	Zalău - Ulmeni - Fărcașa - Sîrbi - Tămaia - Buzești - Ardusat - Lăpușel - Recea - Baia Mare (dus - întors)	1 cursă / zi (luni - duminică)	0,41 ore (Fărcașa - Baia Mare) 1,44 ore (Fărcașa - Zalău) 0,23 ore (Fărcașa - Ulmeni)

2.6.2. Organizarea circulației rutiere

Trama stradală existentă a satului FĂRÇAȘA are următoarele caracteristici:

Configurația în plan: localitatea este dezvoltată cu precădere de-a lungul drumului DJ108 A

Ierarhizare:

1. arteră principală constituită din **DJ 108 A** care vine din orașul Jibou
2. arteră secundară **DJ 193 E** care duce spre localitatea vecină Bârsau
3. **DC 86** – care face legătura dintre DJ 108A și localitatea Tămaia și care se întinde pe o lungime de 2,15 kilometri;
4. **DC 94** – cu o lungime de 7,8 kilometri, care începe din localitatea Fărcașa, traversează localitățile Sîrbi și Buzești și ajunge în localitatea Tămaia.

Drumurile propuse pentru modernizare:

- Farcasa – Sportului, Soarelui, Izvorului, Uzinei.
- Sirbi – Pomiculturii, Colunei, Vanatorilor, Nucului, Dealu Mare.
- Tamaia – Campului, Balastierei, Somesului, Victoriei.
- Buzesti – Luceafarului, Nucului, Maciesului.

Drumurile la nivelul UAT-ului Fărcașa



Sursa: prelucrare date

2.6.3. Rețeaua de căi de comunicație feroviară

Rețeaua de cale ferată nu străbate teritoriul comunei Fărcașa, aceasta fiind situată la o distanță de aproximativ 15 kilometri de cea mai apropiată stație de cale ferată. Astfel, stațiile C.F.R. cele mai apropiate sunt haltele din Ulmeni la 15 kilometri și din Satulung la 18 kilometri, iar gara din Baia Mare se află la o distanță de 29 de kilometri .

2.7. Intravilan existent . Zone funcționale . Bilanț teritorial

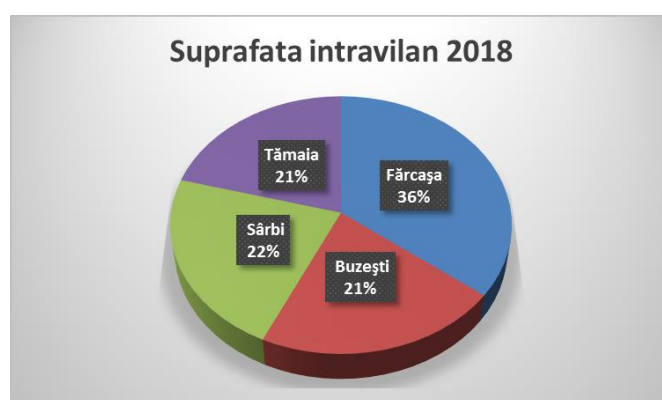
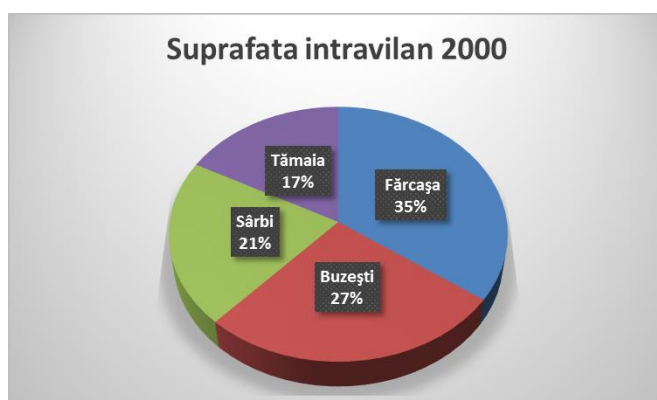
De la realizarea PUG-ului vechi și până în prezent cele 4 localități componente ale comunei FĂRCAȘA au înregistrat evoluții în ceea ce privește întinderea teritoriului intravilan și în privința amplasării și suprafețelor zonelor funcționale.

La data elaborării prezentei documentații, conform datelor puse la dispoziție de către Primăria FĂRCAȘA (documentația Planul Urbanistic General al comunei FĂRCAȘA, elaborat de S.C. Saski S.A., Baia Mare în anul 2000) suprafața totală a intravilanului însuma **641 ha**. Această suprafața era repartizată după cum urmează :

- Fărcașa 223,97 ha.
- Buzești 173,00 ha.
- Sârbi 134,87 ha.
- Tămaia 110,60 ha.

Situația actuală a suprafețelor din intravilanul comunei Fărcașa se prezintă astfel:
- suprafața totală a intravilanului **1454 ha**.

- Fărcașa 520 ha.
- Buzești 338 ha.
- Sârbi 280 ha.
- Tămaia 316 ha.



2.7.1. Zona funcțională de interes public

În momentul de față putem avansa ideea existenței unei zone centrale funcționale, a unei zone cu obiective de interes public.

Putem afirma că toate dotările actuale au fost amplasate ca urmare a satisfacerii unei necesități imediate fără nici o preocupare de rezolvare urbanistică și de rezolvare volumetrică - arhitecturală a construcțiilor. În concluzie, zona nu are valoare din punct de vedere al compoziției spațiale - volumetrice ci numai o redusă valoare funcțională - fără a epuiza nici din acest punct de vedere toate necesitățile unei localități sătești centru de comună.

Obiective de interes public

- Scolii:

1. Scoala Gimnaziala "Lucian Blaga", loc. Farcasa, str. Independentei, nr. 61.
2. Scoala Profesionala nivel 3 liceal, loc Sirbi, str. Culturii, nr. 5.

- Gradinite:

1. Gradinita 3 grupe cu program prelungit, loc. Farcasa, str. Florilor, nr. 4A.
2. Gradinita cu program prelungit, loc. Tamaia, str. Victoriei, nr. 2.

- Camine culturale:

1. Caminul cultural Farcasa, str. Independentei, nr. 62.
2. Caminul cultural Sirbi, str. Culturii, nr. 2.
3. Caminul cultural Tamaia, str. Victoriei, nr. 15.
4. Caminul cultural Buzesti, str. Scolii, nr. 11.

- Biblioteca:

1. Biblioteca comunală Farcasa, str. Independentei, nr. 62.

- Biserici:

1. Biserica Ortodoxa Farcasa, str. M. Eminescu, nr. 28.
2. Biserica Catolica Farcasa, str. Europa, nr. 13.
3. Biserica Penticostala Farcasa, str. Bibliotecii, nr. 2.
4. Biserica Ortodoxa Sirbi, str. Dealu Mare, nr. 9.
5. Biserica Penticostala "Betel" Sirbi, str. Vanatorilor nr. 5.
6. Biserica Ortodoxa Tamaia, str. Culturii, nr. 41.
7. Biserica Ortodoxa Buzesti, str. Scolii, nr. 5.

8. Biserica de lemn Buzesti, str. Scolii, nr. 5A.
9. Cultul Penticostal BDA Buzesti, str. Somesului, nr. 5.

- Cabinete medicale:

1. Cabinet Medical Stomatologic Muresan Florin Vasile, Farcasa, str. Independetei, nr. 36.
2. Cabinet medical Contiu Lician, Farcasa, str. Independetei, nr. 36.
3. Cabinet Stomatologic Duta Ioan, Farcasa, str. Independetei, nr. 36.
4. Cabinet medical-veterinar asociat Dr. Hojda, Farcasa, str. Florilor, nr. 2.
5. Cabinet medical medicina de familie, Dr. Lacatus-Maria- Daniela, Tamaia, str. Victoriei, nr. 4.
6. Centru de permanenta Farcasa, Farcasa, str. Independentei, nr. 36.
7. Cabinet medical Contiu Constanta, Farcasa, str. Independetei, nr. 36.

2.7.2. Monumente, situri, rezervații arheologice

Lista monumentelor istorice L.M.I. a fost publicată în anul 2004 și a fost completată în anul 2005; ambele liste sunt publicate în Monitorul Oficial al României, în numere bis. Pe site-ul Ministerului Culturii este postată L.M.I. din anul 2015.

Codificarea LMI se face printr-un indicativ alfanumeric:

1. MM – II – m – A - 04533

II – a – B

III – s

IV

1. = numărul curent al monumentului pe lista județului

MM = numele simplificat al județului

I, II, III, IV = capitolele L.M.I.: I – arheologie; II – arhitectură; III – monumente de for public; IV – monumente memoriale/funerare.

m, a, s = categoriile monumentelor istorice: m – monument; a – ansamblu; s – sit.

A, B = grupa valorică a monumentelor istorice: A – valoare națională; B – valoare locală.

05268 = numărul de cod al monumentelor istorice;

04533= numărul de cod al monumentelor care face parte dintr-un ansamblu sau dintr-un sit.

Explicațiile sistemului de clasificare sunt date în Ordinul M.C.C. nr. 2260/18.04.2008 pentru aprobarea Normelor metodologice de clasare și inventariere a monumentelor istorice (M. Of. Nr.540/17.07.2008).

Având în vedere cele arătate mai sus pe teritoriul comunei comunei FĂRCAȘA a fost identificat 1 sit arheologic protejate (cuprins în L.M.I. 2015) și 1 monument și ansamblu de arhitectură de importanță (valoare) locală (clasă A):

Situri arheologice:

- 1. Localitate:** FĂRCAȘA
Cod RAN: 108115.01.01
Nume: Așezarea medievală de la Fărcașa - Thicere
Localizare: SAT FĂRCAȘA

Monumente si ansambluri de arhitectură:

- MM-II-m-A-04533 Biserica "Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril" – satul Buzești, comuna Fărcașa

Din O.U.G. nr. 43 din 30.01.2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes national*) – Republicare, prezentăm atribuțiile autoritatilor administratiei publice locale în domeniul patrimoniului arheologic:

a) cooperează cu organismele și instituțiile publice cu responsabilități în domeniul protejării patrimoniului arheologic pentru punerea în aplicare și respectarea măsurilor și deciziilor acestora;

b) asigură protejarea patrimoniului arheologic rezultat ca urmare a cercetărilor arheologice sistematice sau preventive și a descoperirilor arheologice întâmplătoare, aflate în domeniul public ori privat al unităților administrativ-teritoriale respective, alocând resurse financiare în acest scop;

c) pot colabora cu persoane fizice sau juridice de drept public ori privat pentru finanțarea cercetării și punerea în valoare a descoperirilor arheologice;

d) finanțează cercetarea arheologică în vederea descărcării de sarcină arheologică a terenurilor pe care se efectuează lucrări publice pentru care sunt ordonatori principali de credite, prevăzând distinct sumele necesare în acest scop, potrivit prevederilor prezentei ordonanțe;

e) cuprind în programele de dezvoltare economico-socială și urbanistică, respectiv de amenajare a teritoriului, obiective specifice privind protejarea patrimoniului arheologic;

f) aprobă documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism, în conformitate cu avizele de specialitate ale Ministerului Culturii și Cultelor, și elaborează sau modifică astfel de documentații în scopul stabilirii de măsuri de protejare a patrimoniului arheologic evidențiat întâmplător ori ca urmare a cercetărilor arheologice preventive, potrivit legii;

g) eliberează autorizația de construire și desființare numai pe bază și în conformitate cu avizul Ministerului Culturii și Cultelor, pentru lucrări în zone cu patrimoniu arheologic cunoscut și cercetat, descoperit întâmplător sau de interes arheologic prioritar;

h) colaborează cu serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor, transmițând acestora informații actualizate cu privire la cererile de autorizare de construire în zonele de patrimoniu arheologic reperat;

i) precizează în certificatul de urbanism regimul imobilelor aflate în zone cu patrimoniu arheologic reperat;

j) iau măsurile administrative corespunzătoare și notifică proprietarilor și titularilor de drepturi reale asupra imobilelor obligațiile ce le revin pentru prevenirea degradării descoperirilor arheologice întâmplătoare.

În domeniul protejării patrimoniului arheologic aflat în teritoriul sau administrativ de competență, primarul are următoarele atribuții specifice:

a) dispune suspendarea autorizației de construire și oprirea oricăror lucrări de construire sau de desființare de construcții, în situația descoperirii de vestigii arheologice ori de alte bunuri pentru care s-a declanșat procedura de clasare, anunță în cel mai scurt timp serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii și Cultelor și organizează pază descoperirilor arheologice întâmplătoare;

b) eliberează autorizația de construire sau de desființare, numai pe baza și în conformitate cu prevederile avizului Ministerului Culturii și Cultelor, pentru lucrările din zonele cu patrimoniu arheologic reperat, precum și pentru lucrările din zonele cu patrimoniu arheologic evidențiat întâmplător;

c) asigură paza și protecția descoperirilor arheologice aflate în proprietate publică, apărute ca urmare a cercetărilor sistematice sau preventive, semnalând de urgență serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor orice nerespectare a legii.

2.7.3. Zonă de locuințe și funcțiuni complementare

În cadrul intravilanului ponderea cea mai mare o are zona de locuințe și funcțiuni complementare, lucru specific satelor românești. Locuirea rurală este îmbinată cu funcțiunea de producție recreere, gospodăria țărănească oferind toate utilitățile: loc de joacă pentru copii, platforma gospodărească, spațiu verde etc.

Starea fondului locuibil este în general bună, majoritatea locuințelor fiind construite din materiale durabile. Există și zone în care aceste construcții sunt realizate din pământ bătut. Modul de organizare a gospodăriilor: locuința la stradă, urmată de ograda animalelor în spate și de grajduri, realizează indici de ocupare a terenului inferiori, dar crează o ambianță de locuire superioară localităților urbane și ar putea fi un factor de care să se țină seama în proiectul de restructurări regionale pentru rezolvarea problemei locuințelor.

Referitor la arhitectura clădirilor de locuit ar fi de semnalat "importul" de proiecte adaptate stângaci din diverse publicații, care alături de monotonia creată de etapa tipizării au generat deja un caracter nearhitectural sau arhitectura fără stil, adaptată doar la criteriile economice sau de moment.

2.7.4. Zonă de gospodărie și cimitire

Este formată de fapt din cimitirele aflate în intravilan și din suprafețele propuse pentru realizarea de platforme de depozitare a reziduurilor menajere și a puțurilor seci, acestea din urmă nerealizându-se.

2.7.5. Bilanț teritorial al suprafețelor cuprinse în limita teritoriului administrativ

Tabel nr. 15 – MODUL DE FOLOSINTA AL TERENULUI

Teritoriu administrativ al unitatii de baza	Categoriile de folosinta						Total
	Agricol	Neagricol					
		Paduri	Ape	Drumuri	Curti constr.	Neprod.	
Extravilan	1723,04	1363,00	5,38	29,00	0,00	10,62	3131,04
Intravilan	1531,79	0,00	8,91	49,64	191,97	0,00	1782,31
Total	3254,83	1363,00	14,29	78,64	191,97	10,62	4913,35
% din total	66,24%	27,74%	0,29%	1,60%	3,91%	0,22%	100,00%

2.8. Zone cu riscuri naturale

Pentru întocmirea acestui capitol au fost consultate studii anterioare, în special datele cuprinse în P.A.T.N. – Secțiunea a V-a – Zone de risc natural și culese informații specifice mai ales cu privire la fenomenele de inundabilitate, care constituie cele mai importante riscuri naturale, direct de la Primăria comunei FĂRCAȘA.

În studiul de față se vor trata cele mai importante riscuri naturale ce pot reprezenta pericole și produce pagube însemnate atât în comuna FĂRCAȘA cât și în județul Maramureș, după cum urmează:

1. Riscul la inundații
2. Riscul la cutremure
3. Riscul alunecărilor de teren

2.8.1. Zone de risc la inundații

Forma plană este reprezentată de lunca și terasele râului Someș, cu altitudini de 5 - 10 metri, formate din luturi, pietrișuri și nisipuri, pe baza cărora s-au format solurile brune cu diferite grade de podzolire. Lunca Someșului ocupă aproximativ 2.000 de hectare din suprafața comunei și constituie forma de relief cea mai joasă, care poate fi inundată, mai ales, primăvara în timpul topirii zăpezilor, iar datorită influenței râului, terasele Someșului prezintă undulații sub forma unor mici grinduri și a unor microdepresiuni lenticulare, acolo unde se resimte excesul de umiditate în timpul perioadelor ploioase.

Inundațiile au fost cauzate în această comună în special datorită așezării acesteia pe valea Someșului, cele mai vechi date despre acest fenomen hidrologic datând chiar din anul 1491, mențiunea fiind făcută în lucrarea lui Florian Dudaș, Catastrofe naturale în Transilvania. Alte inundații foarte mari au fost semnalate și în anii 1532, 1665, 1712, 1806 sau 1910, acestea producându-se uneori chiar de două ori pe an. Însă, cea mai recentă dintre marile inundații s-a produs în anul 1970, luna mai, atunci când a plouat neconținut timp de 12 zile, cantitățile de apă ajungând să depășească 150 l/mp, inundațiile de atunci cuprinzând întreaga Transilvania și

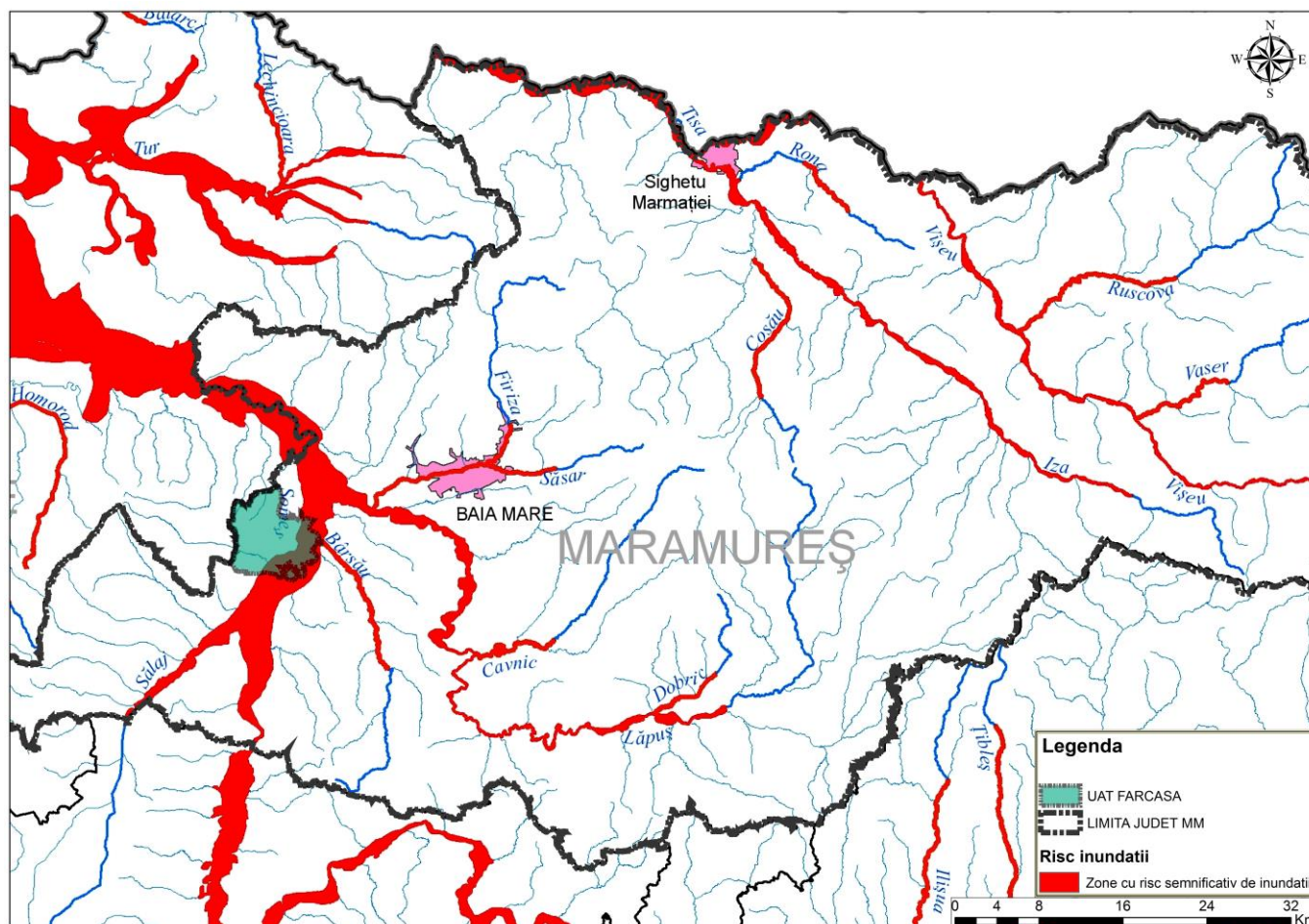
fiind cauzate, pe lângă ploii, și de topirea zăpezilor din zonele montane, care a mărit cantitatea volumul de apă din Someș. Cota maximă de inundație a fost înregistrată în ziua de 14 mai 1970, atunci când aceasta a ajuns să atingă 2,5 metri, iar situația cea mai gravă a fost întâlnită în localitatea Tămaia, așezată în întregime pe terasa a doua a Someșului, protejată parțial de malul stâng mai înalt și consolidat cu un hucaeg.

Bilanțul a fost dezastruos, în Tămaia 18 gospodării fiind distruse complet, 16 gospodării distruse parțial, iar întreaga suprafață arabilă inundată, pe când în celelate localități ale comunei au fost afectate terenurile agricole pe o lățime de 2-3 kilometri.

Astfel, inundațiile din 1970 au rămas cele mai dezastruoase și mai păgubitoare din istoria modernă și contemporană a localității, în urma acestora, din anul 1971 fiind începute lucrări ample de îndiguire a Someșului în zona localității Tămaia, lucrările desfășurându-se pe o lungime de 2,5 kilometri, în amonte și în aval de localitatea Tămaia, pe malul stâng al râului, astfel că la finele celor trei ani de îndiguiri cursul Someșului a fost stabilizat și satul a putut să fie ferit de inundații.

Pe de altă parte însă, în ciuda faptului că și în anii 2000 - 2001 au mai fost efectuate lucrări de îndiguire a malului stâng al Someșului, în zona de pășune a localității Buzești, în vara anului 2010 au avut loc alte inundații în Fărcașa în urma unei viituri ce a provocat inundarea a 50 de anexe gospodărești, curți și subsoluri, iar circulația s-a desfășurat cu dificultate pe D.J. 108A la Fărcașa.

HARTA ZONE INUNDABILE COMUNA FĂRÇAȘA



Sursă: proprie,prelucrae GIS date Administrația Națională a Apelor Române

2.8.2. Zone de risc seismic

Cutremurele sunt evenimente imprevizibile, care apar ca rezultat al presiunii degajate în timpul mișcărilor tectonice. Acestea sunt cel mai des întâlnite de-a lungul limitelor plăcilor tectonice, dar pot apărea aproape oriunde. Pentru țara noastră, majoritatea acestora își au originea în zona Vrancei, altele în zonele subcarpatice și mai puțin în părțile de nord – vest ale

țării. După adâncimea la care se produc, cutremurele pot fi de suprafață (50 ÷ 250 km) sau de adâncime (250 ÷ 700 km).

Mărimea cutremurului (magnitudinea), care evaluează energia eliberată prin deplasarea rocilor tectonice, se măsoară pe scara Richter, iar amploarea distrugerilor produse (intensitatea) se măsoară pe scara Mercalli. Chiar dacă de obicei durează câteva secunde, cutremurele pot cauza pagube pe arii extinse clădirilor, țevelor de apă și gaze, liniilor de curent electric și comunicații și șoselelor. Focul cauzat de țevele de gaze și de căderea liniilor de curent este o cauză primară care creează pagube. Cele mai mari pagube umane și materiale, în România, au fost produse de cutremurele majore din 10 noiembrie 1940 și 4 martie 1977. Din fericire, un cutremur major de talia celor amintite se produce, după calculul specialiștilor, o dată la 30 ÷ 50 de ani.

Cutremure de mică intensitate au mai avut loc în anii 1986, 1990 și 2001, toate cu urmări mai puțin importante.

Analiza riscului seismic stabilește că există probabilitatea de 90% ca în regiunea seismică VRANCEA să se producă un cutremur de pământ cu magnitudinea maximă de cel puțin $M = 7,5$ grade pe scara Richter până în 2017.

Mișcarea seismică poate fi însoțită de apariția unor fluidizări, tasări, falieri, surpări, alunecări de teren (locale) datorită apelor subterane, a infiltrațiilor din apele meteorice de suprafață, care modifică capacitatea de rezistență, de forfecare a rocilor și stivelor de depuneri sedimentare (Lungu et al., 1989).

Conform normativului **P100-1-2013** în termeni de valori de vârf ale accelerației terenului pentru proiectare a_g pentru cutremure cu interval mediu de recurență IMR -100 ani și în termeni de perioadă (colț) T_c a spectrului de răspuns, această zonă este caracterizată prin:

- $a_g = 0,20$ g
- $T_c = 0,7$ sec.

În perioada 1471 - 1940, cutremurele de pământ au afectat întreaga zonă de nord - vest a Transilvaniei, și o dată cu ea localitățile aparținătoare comunei Fărcașa, după cum menționează Florian Dudaș, în Registrul cutremurelor de pământ din Transilvania. Astfel, reiese faptul că s-au înregistrat destul de multe mișcări seismice, însă cu un grad redus de intensitate și pagube mai puțin decît în alte zone ale țării, cele mai importante cutremure datînd din anii 1471, atunci cînd a avut loc cel mai vechi cutremur menționat în scris, în 1550 - cutremur de pământ de circa 25 - 30 de secunde, iar din tradiția locală aflăm că în 1738 turnul bisericii din Tămaia s-a prăbușit din pricina unui cutremur de pământ. Alte cutremure s-au mai înregistrat

În anii 1804 și 1880, iar în epoca contemporană, cutremurele au fost mai rare în această zonă, resintindu-se doar cele din anii 1940 și 1977 din zona Vrancei.

2.8.3. Zone de risc – alunecări de teren

În privința alunecărilor de teren se observă că în intravilanul stabilit în 1990 sunt prezente zone cu alunecări de teren în partea de nord a satelor Fărcașa, Buzești și Sîrbi, lucru ce face ca populația să-și strămute gospodăriile spre sudul localităților, acolo unde există terenuri mai stabile. De asemenea, eroziunilor de sol se produc în special pe cursul Văii Someșului, care este meandrat cu puternice eroziuni ale malurilor, având o luncă inundabilă în perioadele abundente, ceea ce afectează terenurile arabile și pune în pericol porțiunea drumului județean, care se află în nordul teritoriului administrativ.

Afluenți pe care îi primește sunt mici, având într-o oarecare măsură cursurile din aval regularizate, principalele probleme fiind în amonte, atunci când au loc ploi abundente sau primăvara la topirea bruscă a zăpezilor, în urma acestora fiind afectate gospodăriile și terenurile agricole.

2.9. Echipare tehnică edilitară

2.9.1. Gospodărirea apelor

Apele curgătoare din unitatea administrativ teritorială Fărcașa aparțin din punct de vedere hidrografic Sistemului hidrografic Someș - Tisa, această rețea hidrografică înregistrând o lungime de 3.100 kilometri și o densitate cuprinsă între 0,5 și 0,9 kilometri pătrați. De asemenea, bazinele hidrografice ale sistemului hidrografic sunt Someș, ce cuprinde râul Someș împreună cu afluenții săi (Săsar, Bârsău și Lăpuș) și Tisa, alcătuit din râul Tisa și afluenții Vișeu și Iza.

Rețeau hidrografică de la nivelul comunei este compusă în principal din râul Someș și pâraiele: Bârsău, Fărcășița, Tinoasa, Teștia, Valea Doamnei și altele cu debite mai mici. Someșul formează pe teritoriul comunei o albie minoră, cu o lățime de 60 de metri și o adâncime medie de 1,4 - 2 metri, având în general un curs liniștit și constituind o sursă de apă care ar permite irigarea a aproximativ 700 hectare de teren. În ceea ce privește prevenirea și stoparea acțiunii de eroziune laterală a râului care amenință unele locuințe din satul Tămaia, și chiar șoseaua națională care trece prin comună, Someșul a fost îndiguit pe o porțiune de 1,7

kilometri, dar lipsa îndiguirilor duce la pericolul de inundații, modificarea continuă a albiei și scoaterea din suprafața agricolă a unor suprafețe de teren importante.

Cel mai important pârâu care brăzdează teritoriul comunei Fărcașa este Bârsăul, care stăbate teritoriul comunei de la Nord - Vest spre Sud - Vest și care taie în același timp intravilanul localității Fărcașa în partea de sud, pentru ca mai apoi să se verse în Someș. În plus, în privința desecării terenului cu exces de umiditate se constată că pârâul Bârsău reprezintă un recipient care colectează și evacuează apele în Someș.

Pârâul Fărcășița colectează apele din partea de Est a localității Fărcașa și partea de Vest a satului Sîrbi, în timp ce restul pârâielor seacă vara din cauza lipsei surselor constante de alimentare.

Inundațiile nu sunt însă o problemă cu care locuitorii comunei Fărcașa să se confrunte frecvent, chiar dacă Fărcașa este așezată de-a lungul râului Someș. În decursul anilor s-au făcut diferite lucrări de îndiguire a Someșului, astfel că nu au mai avut loc fenomene foarte grave cum au fost cele înregistrate în anul 1970. Inundațiile din anul 1970 au fost cele mai dezastruoase și păgubitoare inundații din istoria modernă și contemporană a acestor localități, atunci când timp de 12 zile a plouat neconținut, cantitățile de apă ajungând să depășească 150 l/mp. Atunci, pe lângă precipitațiile abundente s-a produs și topirea zăpezii în zonele montane, care au sporit cantitățile de apă și au făcut ca Someșul să-și mărească volumul foarte mult de la o zi la alta, cota maximă de inundație fiind atinsă în ziua de 14 mai 1970, atunci când a depășit cu aproximativ 2,5 metri cota de inundație, iar situația cea mai gravă s-a înregistrat în localitatea Tămaia, care este așezată în întregime pe treapta a doua a Someșului.

Însă, din anul 1971 au avut loc lucrări ample de îndiguire a Someșului în perimetrul localității Tămaia, iar la sfârșitul lucrărilor de îndiguire Someșul a fost stabilizat și satul ferit de inundații, în plus și în anii 2000 - 2001 au mai fost realizate lucrări de îndiguire al malului stâng al Someșului, în zona de pășune a localității Buzești.

Totuși, în ciuda măsurilor de precauție și a lucrărilor de îndiguire, în vara anului 2010 comuna Fărcașa a fost afectată de inundații, atunci când în urma precipitațiilor torențiale care au durat 20 de minute, s-a înregistrat o cantitate de apă de aproximativ 90 - 100 l/mp, aversele abundente de ploaie ducând la formarea de torenți pe versanți care au transportat material aluvionar. Astfel, torenții și șuvoaiele de apă de pe versanți au contribuit la creșterea debitelor văilor și pârâielor din Fărcașa, fiind afectate un număr de 50 de anexe gospodărești, curțile și subsolurile, iar pe lângă toate acestea, secțiunile de scurgere ale podețelor nu au

putut prelua întregul volum de apă, care s-a revărsat pe arterele de circulație și ulițele din sat, circulația desfășurându-se cu dificultate pe DJ 108A la Fărcașa și pe DN 1C la Satulung.

2.9.2. Alimentarea cu apă

Conform rezultatelor preliminare ale Recensământului Populației și al Locuințelor din 2011, aproape 73% dintre locuințele din comuna Fărcașa (72,8%, respectiv 933 dintre cele 1.282 de locuințe convenționale), beneficiază de prezența unei instalații de apă în locuință. Situația este mai bună decât cea la nivel național, unde 66,7% din locuințe au apă curentă, dar sensibil inferioară mediei județene (73,3%).

Sistemul de alimentare cu apă din comună este alcătuit din:

- Uzina de apă, care reprezintă punctul de plecare al rețelei de distribuție a apei în localitate;
- Cinci puțuri de captare forate cu adâncimea de 240 - 300 metri care captează apa din pânza freatică;
- Două rezervoare de înmagazinare a apei, cu un volum de câte 550 mc;
- Rețeaua de alimentare cu apă potabilă în lungime de 38,754 km;
- Hidranții de incendiu amplasați conform normelor tehnice.

De asemenea, în localitățile Fărcașa, Sîrbi și Buzești există și instalații izolate de alimentare cu apă care constau în captarea de izvoare de pe versantul nordic al localităților. Aceste instalații au fost realizate în general în regie proprie de către cetățeni și firme pentru a le satisface nevoile proprii.

Conform datelor preluate de la Institutul Național de Statistică, lungimea totală a rețelei de distribuție a apei potabile în anul 2011 era de 36,5 km, cu 19,5 km mai mult decât în anul 2008. Aceleași surse statistice arată o capacitate a instalațiilor de producere a apei potabile de 225 mc/zi, ceea ce înseamnă o capacitate totală anuală de aproximativ 82 mii mc, utilizată aproape integral, cantitatea de apă potabilă furnizată consumatorilor fiind de 81 mii mc. Din cantitatea de apă potabilă distribuită, 62 % a fost destinată uzului casnic (50 mii mc).

Indicatori privind infrastructura de alimentare cu apă în comuna Fărcașa, 2011

Indicator	2011
Lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile	36,5 km
Capacitatea instalațiilor de producere a	225 mc/zi

apei potabile	
Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor	81 mii mc
din care pentru uz casnic	50 mii mc

2.9.3. Canalizare

În ceea ce privește sistemul de canalizare, în prezent comuna Fărcașa este deservită parțial de un sistem centralizat, iar parțial de instalații și bazine vidanjabile individuale ale populației și ale agenților economici, extinderea sistemului centralizat fiind o prioritate.

Conform Compartimentului Urbanism din cadrul Primăriei Comunei Fărcașa, în 2011 lungimea totală a conductelor de canalizare era de 10,369 km, după această dată finalizându-se o lungime de 11,847 km printr-un proiect integrat, astfel încât în prezent lungimea totală a rețelei de canalizare fiind de 22,216 km. De asemenea, sistemul de canalizare dispune de 7 stații de pompare pe rețea și de cămine de racord pentru populație și acoperă circa 60% din necesarul comunei.

Sistemul de evacuare a apelor din Comuna Fărcașa este de tip divizor, după cum urmează:

- apele uzate menajer se deversează prin intermediul rețelei de canalizare în stația de epurare amplasată în aval de localitatea Tămaia;
- apele pluviale se direcționează prin rigole deschise (șanțuri), în anul 2012 aceasta extinzându-se și în satele Buzești și Sîrbi.

Până la finalizarea rețelei de canalizare și de colectare a apelor uzate menajer, orice construcție realizată va trebui să aibă un sistem individual de colectare, obligându-se în momentul realizării rețelei centralizate să se racordeze la aceasta.

Data fiind importanța, din punct de vedere al confortului, dar mai ales a siguranței cetățenilor și a mediului înconjurător, extinderea rețelei are un caracter prioritar la nivelul comunei.

2.9.4. Sistemul de epurare

Comuna Fărcașa dispune de o stație de epurare pe raza localității Tămaia, cu o capacitate de 4.200 ELS (locuitori echivalenți standard), aceasta deservind sistemul de

canalizare și colectare a apelor uzate menajere existente și în curs de extindere, cu deversare în emisar râul Someș.

2.9.4. Alimentarea cu energie electrică

Alimentarea cu energie electrică în comună se realizează din Sistemul Energetic Național, rețeaua deservind consumatori cu o structură a consumului diferențiată: consum casnic, iluminat public, agenți economici și instituții publice.

Conform Recensământului Populației și al Locuințelor din 2011, peste 99% din locuințele din comună (1.274 din cele 1.282 existente) erau racordate la rețeaua de electricitate. Situația alimentării cu energie electrică este foarte bună, superioară mediilor județene și naționale, cele 8 locuințe neelectrificate reprezentând fie case nou construite sau în curs de construire, fie erori de înregistrare.

2.9.5. Telefonie

În ceea ce privește telecomunicațiile, locuitorii comunei Fărcașa au acces la servicii de telefonie fixă și mobilă, la televiziune prin cablu și fibră optică și la internet atât fix (prin fibră optică), cât și mobil (prin modem, de la operatorii de telefonie mobilă).

În privința rețelei telefonice fixe, în comuna Fărcașa există două centrale telefonice automate, una amplasată în curtea Căminului Cultural și alta la intrarea în localitatea Tămaia care deservește abonații din toate localitățile comunei. Pe de altă parte, serviciile de telefonie mobilă sunt asigurate de marii operatori din țară: *Orange, Vodafone, Cosmote și RCS - RDS/Digi Mobil*, aceștia asigurând și servicii de internet mobil prin modem. Acestea au acoperire în toate localitățile comunei, iar în zonele în care nu există semnal există posibilitatea instalării posturilor de telefonie fixă, astfel că nu există zone locuite izolate din acest punct de vedere.

În ceea ce privește serviciul de televiziune prin cablu și fibră optică, la nivelul lunii mai 2013 pe teritoriul comunei Fărcașa existau 3 operatori care aveau licențe de retransmisie de programe de radio și de televiziune în rețele de comunicații electronice: *SC Global Cable Network SRL, SC Maramureș Telecom SRL și SC RCS & RDS SA.*

2.9.6. Alimentarea cu gaze

Comuna Fărcașa este deservită de un sistem de alimentare cu gaz metan alcătuit din:

- conducta de medie presiune Poiana Codrului – Fărcașa;

- două stații de reglare și măsurare, amplasate în localitățile Fărcașa și Sîrbi;
- rețea de distribuție a gazului metan.

Conform celor mai recente date furnizate de Institutul Național de Statistică, lungimea totală a conductelor de distribuție a gazului metan din comuna Fărcașa era în 2011 de 31,9 kilometri. Cantitatea de gaze naturale distribuită în același an a fost de 802 mii mc, dintre care 75% (602 mii mc) pentru uz casnic.

Indicator	2011
Lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor (km)	31,9
Gaze naturale distribuite (mii metri cubi), din care:	802
pentru uz casnic	602

2.9.7. Alimentarea cu căldură

Având în vedere existența sistemului de alimentare cu gaz metan pe teritoriul comunei, o mare parte dintre locuitori folosesc gazul metan ca și combustibil pentru încălzire, însă există și situații în care se folosesc și surse alternative (în general lemn) pentru încălzirea individuală a locuințelor.

2.9.8. Gospodăria comunală

Principalele categorii de deșuri prezente pe teritoriul comunei Fărcașa sunt:

- deșuri menajere provenite din gospodăriile populației;
- deșuri lemnoase provenite de la activitatea de exploatare și prelucrare a lemnului;
- deșuri zootehnice provenite de la activitatea de creștere a animalelor;
- deșuri provenite din activitățile desfășurate de agenții economici.

Printre cele mai grave probleme legate de protecția mediului se numără generarea deșeurilor în cantități mari și gestiunea necorespunzătoare a acestora. La nivelul comunei Fărcașa, pre colectarea, colectarea, transportul și depozitarea deșeurilor, chiar și a celor toxice

periculoase din deșeurile menajere, cu excepția celor cu regim special, se face în mod organizat, prin Serviciul Public de Salubritate, Consiliul Local al Comunei Fărcașa concesionând gestiunea acestui serviciu de salubritate în favoarea societății Truck Sped SRL, în baza unui contract și în urma unei licitații publice. Astfel, serviciul de salubritate funcționează din anul 2004, iar operatorul serviciului public de salubritate de la nivelul comunei a repartizat fiecărei gospodării din comună câte o pubelă, deșeurile ridicate de la populație și de la agenții economici de pe raza comunei fiind depozitate la rampa de gunoi situată în localitatea Satu Nou de Jos, aflată la aproximativ 30 de km distanță de comună.

Deșeurile lemnoase, rezultate din industria de prelucrare a lemnului sunt reutilizate ca sursă de energie calorică, ceea ce face ca ele să nu polueze apele de suprafață, iar în privința deșeurilor speciale spitalicești, cabinetele medicale de pe teritoriul comunei Fărcașa au încheiat contracte de colectare a deșeurilor spitalicești cu anumite societăți acreditate. În plus, deșeurile zootehnice rezultate în gospodăriile proprii, ca urmare a creșterii animalelor, se folosesc apoi ca și fertilizante pentru pomicultură și agricultură de către producătorii agricoli.

Alte tipuri de deseuri întâlnite pe raza comunei, generate de către agenții economici sau de locuitori, și care sunt valorificate spre reciclare ar fi: pet-uri, metale, hartie/ carton, folie ambalaj etc. În aceste condiții, Comuna Fărcașa respectă prevederile referitoare la diminuarea cantității de deseuri cu 10% în fiecare an față de anul precedent, prin creșterea cantității de deseuri valorificate spre reciclare.

Gospodărie comunală – cimitire:

Comuna dispune de cimitire amplasate fie în interiorul intravilanului pe teritoriul localităților, fie în extravilanul localităților: Fărcașa (4 cimitire), Sîrbi (3 cimitire), Buzești (2 cimitire), Tămaia (2 cimitire).

2.10. Calitatea mediului înconjurător

A. Situatia existentă:

Problemele de mediu rezultă în general din interacțiunea activităților umane cu mediul înconjurător. Având în vedere că în comuna Fărcașa activitățile umane constau în activități edilitar-gospodărești, agricultură, circulație în transporturi, toate desfășurându-se la un nivel scăzut de tehnologizare, aceste activități se integrează în mediul natural fără a produce modificări profunde ai parametrilor fizico - chimici sau hidrologici.

Comuna Fărcașa este așezată într-o zonă depresionară, ferită de aglomerația și poluarea marilor centre urbane, beneficiind de o poziție favorabilă din acest punct de vedere. De asemenea, faptul că o mare parte din teritoriul său este acoperit de păduri de foioase, pajiști naturale sau teren arabil face ca, în general, locuitorii comunei să beneficieze de un aer curat, nepoluat.

Cele mai importante modificări ale mediului natural sunt cele determinate de fenomenele fizice naturale: eroziuni de suprafață - torențiale, exces de umiditate și inundații, etc., care determină degradări ale solului.

Clima și calitatea aerului

Pe fondul climatului temperat continental moderat, comuna Fărcașa se află sub influența maselor de aer vestice(oceanice), umede și cu variații termice moderate ale temperaturii aerului între vară și iarnă.

Temperatura medie anuală a aerului variază între 10-11°C în luna ianuarie, temperatura medie se situează la -2...-3°C, în iulie înregistrându-se >20°C. Precipitațiile medii anuale totalizează o cantitate de 600- 700 mm, din care precipitațiile solide căzute în sezonul rece determină acoperirea solului cu strat de zăpadă timp de 45-65 de zile. Cantitățile maxime căzute în 24 de ore, care pot declanșa viituri locale și inundații, înregistrează circa 100-140 mm/24 ore.

În prezent, poluarea aerului din comună provine de la următoarele surse:

- gazele de eșapament provenite de la autovehicule și antrenarea de praf de pe drumurile publice cu trafic intens care traversează zone construite compacte (de-a lungul drumurilor comunale și a celor județene);

- arderea gazelor naturale (sisteme proprii și centrale termice) necesare încălzirii rezidențiale, instituționale.
- activitățile industriale.

Valorile poluării sunt reduse și nu prezintă un pericol real pentru contaminarea zonei sau pentru scăderea atractivității sale, totuși se impune grija pentru respectarea condițiilor de protecție a mediului atât de locuitorii, cât și de antreprenorii din zonă.

Calitatea apelor

Apa reprezintă o resursă naturală regenerabilă, vulnerabilă și limitată, element indispensabil pentru viață și pentru societate, materie primă pentru activități productive, sursă de energie și cale de transport, factor determinant în menținerea echilibrului ecologic.

Buna gospodărire a apei prezintă o importanță deosebită în condițiile în care resursele de apă ale României sunt relativ reduse, cifrându-se doar la aproximativ 1700 m³ de apă timp de un an pentru un locuitor, în timp ce în alte țări din Europa aceste rezerve sunt, în medie, de 2,5 ori mai mari.

Poluarea apelor freatice din comuna Fărcașa este cauzată de poluarea cu nitrați din surse agricole proveniți mai ales din depozitățile gunoierilor de grajd, a îngrășămintelor și pesticidelor direct pe sol. Pentru prevenirea acestei poluări, la nivelul comunei Fărcașa a fost adoptat Planul Local de Acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole.

Acesta asigură punerea în aplicare a măsurilor prevăzute în Programul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole, aprobat prin Decizia nr. 221983/GC/12.06.2013 a Comisiei pentru reglementarea nitraților în România.

În ceea ce privește apele de suprafață, sunt întâlnite situații în care apele uzate neepurate sunt evacuate în Someș prin câteva guri de vărsare, ceea ce generează poluarea apelor cu substanțe precum azoții, amoniul și fosfații. Acestea sunt frecvent întâlnite în gunoiul de grajd, dar și în apele menajere (detergenții), iar odată ajunși în organism, pot crea probleme grave de sănătate, pe de altă parte având impact negativ asupra biodiversității acvatice.

Calitatea faunei și florei

Relieful variat și clima blândă fac ca pe teritoriul comunei Fărcașa să se găsească o vegetație bogată și diversificată, de la vegetația specifică zonelor de câmpie și de luncă și până la cea din zonele deluroase. În plus, cea mai mare parte din suprafața comunei (2.844 hectare din totalul de 4.841 hectare) este ocupată de terenul agricol, în timp ce aproape o pătrime din suprafață este acoperită cu păduri (1.173 ha).

Comuna Fărcașa este amplasată în cea mai mare parte în zona de vegetație a foioaselor, mai precis, în subzona stejarului, localitățile din regiunea deluroasă fiind înconjurată de masive păduroase ce sunt alcătuite mai ales din gorun (*Quercus petraea*), iar dintre speciile secundare prezente în comună pot fi amintite: fagul (*Fagus sylvatica*), carpenul (*Carpinus betulus*), mesteacănul (*Betula pendula*) și plopul (*Populus*), acestea două din urmă fiind întâlnite mai rar. De asemenea, pe dealuri crește și alunul (*Corylluc avellana*), iar în luncile apelor curgătoare este prezentă vegetația specifică de luncă (pajiști de luncă și zăvoaie - pădurile de luncă - cu specii de copaci precum salcia, răchita și plopul; de arbuști precum socul negru și de plante agățătoare precum murul și hameiul, dar și o serie de specii de iarbă).

Vegetația floristică, pe de altă parte, este diferențiată în funcție de relief, astfel, că putem întâlni:

- vegetație ierboasă în zona pantelor cu expoziții însorite, aceasta fiind reprezentată de specii precum pirul târâtor (*Agropyron repens*), *Festuca succulata*, *Trifolium procumbens*, *Lotus corniculatum*, etc.;
- vegetația ierboasă a pantelor dosnice, care include plante dominante ca paius roșu (*Festuca rubra*), *Agrostis tenuis*, *Poa pratensis*, *Festuca pratensis* etc.
- fâneața de pe luncă și terease care deține în componența floristică plante ca *Poa pratensis*, *Festuca rubra*, *Agrostis tenuis*, vitelar (*Antoxiantum odorum*) etc.

Microdepresiunile care au un exces de umiditate permanentă sau temporară conțin în special specii hidrofile, în plus, pe teritoriul Fărcașei se întâlnesc și câteva pâlcuri de circa 50 de castani comestibili.

De asemenea, trebuie menționat și faptul că stejarul roșu este un simbol al comunei Fărcașa, care se găsește și pe stema comunei, aici existând și o rezervație naturală de stejari de acest tip.

Astfel, se remarcă faptul că flora și vegetația din zonă au o importanță deosebită atât din punct de vedere ecologic, cât și economic (scop furajer, medicinal, industrial și chiar decorativ),

În comună găsindu-se, ca specii alimentare sau culinare: fragi, zmeură, mure, soc, ciuperci și altele, iar ca plante medicinale: brândușe de primavară, angelica, degetar galben, ventrila, etc.

Fauna este condiționată în special de vegetație, printre animalele specifice zonei numărându-se: iepurele (*Lepus europaeus*), cerbul (*Cervus elaphus*), veverița (*Sciurus vulgaris*), mistrețul (*Sus scrofa*), lupul (*Canis lupus*), vulpea (*Vulpes vulpes*), pisica sălbatică (*Felis silvestris*), păsările: rața sălbatică (*Anas platyrhynchos*), ciocănitoarea (*Picidae*), vrăbia (*Passer montanus*), ciora (*Corvus frugilegus*), coțofana (*Pica pica*), fazanul (*Phasianus colchicus*), potârnichea (*Perdix perdix*) și diferitele specii de pești care trăiesc în apele Someșului, dintre care somnul (*Silurus glanis*), știuca (*Esox lucius*), crapul (*Cyprinus carpio*), cleanul (*Leuciscus Cephalus*), mreana (*Barbus barbus*) și plătica (*Abramis brama*).

UAT comunei Fărcașa se suprapune pe o porțiune din **sit-ul NATURA 2000 ROSCI0275 Bârsău – Somcuta**.

Situl ROSCI0275 Bârsău - Șomcuta s-a instituit prin Ordinul Ministrului Mediului și Pădurilor nr. 2387/2011, ca urmare a existenței în cadrul acestuia a următoarelor habitate și specii de interes comunitar:

- Habitatul 91Y0 - Păduri dacice de stejar și carpen
- Habitatul 9170 - Păduri de stejar cu carpen de tip Galio-Carpium
- Specia *Myotis bechsteini* - Liliac cu urechi mari;
- Specia *Myotis myotis* - Liliac comun;
- Specia *Rhinolophus euryale* - Liliacul mediteranean cu potcoavă;
- Specia *Rhinolophus ferrumequinum* - Liliacul mare cu potcoavă;
- Specia *Rhinolophus hipposideros* - Liliacul mic cu potcoavă
- Specia *Bombina variegata* - Buhai de baltă cu burta galbenă
- Specia *Triturus cristatus* - Triton cu creastă

Pe lângă habitatele menționate în formularul standard al sitului ROSCI0275 au mai fost identificate, în urma campaniilor de teren, încă două habitate de importanță comunitară și anume:

- Habitatul 9130 – Păduri de fag de tip *Asperulo-Fagetum*
- Habitatul 91M0 – Păduri balcano-pontice de cer și gorun

În interiorul limitelor sitului ROSCI0275 Bârsău-Șomcuta este inclusă în totalitate Rezervația Naturală Pădurea Bavna - cod 2575, declarată în baza Legii nr. 5 din 6 martie 2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate, rezervații și monumente ale naturii.

Situl ROSCI0275 Bârsău - Șomcuta este sitUnitatea Administrativ-Teritorială în cadrul Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest, pe teritoriul județelor Maramureș și Satu Mare, extinzându-se pe suprafața următoarelor Unități Administrativ-Teritoriale: Asuaju de Sus, Băița de sub Codru, Fărcașa, Gârdani, Mireșu Mare, Satulung, Sălsig, Șomcuta Mare și Bârsău.

Contextul morfologic local al sitului Bârsău-Șomcuta se caracterizează prin prezențaformelor de relief specifice modelării fluviale: interfluvii, versanți ai culoarelor de vale, culoare de vale, terase, lunci și alpii. Fundamentul este format din șisturi cristalino-mezozoice de tip carpatic, peste care sunt dispuse formațiunile sedimentare miocene. În culoarele de vale, sunt prezentate depozite specifice Cuaternarului.

Climatul este unul temperat continental moderat, cu temperaturi medii multianuale cuprinse între 9 și 10o C. Caracteristicile climatice menționate determină ca verile să fie umede și calde, iar iernile relativ blânde.

Sub aspect hidrografic situl Bârsău-Șomcuta este localizat în bazinul râului Someș. Dintre afluenții Someșului se remarcă în cadrul sitului Pârâul Măriușa și Pârâul Sălajului, care colectează apele din Dealurile Asuajului - Pârâul Urmenișului și Pârâul Asuaju.

În cadrul învelișului edafic se remarcă următoarele tipuri de soluri: regosoluri și aluviosoluri - clasa Protisoluri, preluvosoluri, luvosoluri tipice, stagnice și albice - clasa Luvisoluri și cambosoluri tipice, stagnice și aluvie - caracteristice clasei Cambisoluri. Pe alocuri solurile sunt afectate de eroziune, datorită modului de utilizare a terenurilor - pășunat intensiv și management forestier impropriu.

Din punct de vedere biotic, situl se caracterizează prin prezența habitatelor:

a) **păduri dacice de stejar și carpen** - 91Y0 - reprezentate prin stejar pedunculat -

Quercus robur, *Q. x rosacea*, exclusiv sau cu puțin amestec de carpen - *Carpinus betulus*, gorun - *Q. petraea*, mesteacăn - *Betula pendula*, ulm - *Ulmus procera*. Stratul arbuștilor este constituit din specii ca: *Crataegus monogyna*, *Corylus avellana*, *Evonymus europaeus*, *Rosa canina*; *Cornus sanguinea*, *Ligustrum vulgare*, etc. Specifice stratului ierbos sunt: *Dryopteris filix-mas*, *Melampyrum sylvatica*, *M. bihariense*, *Viola reichenbachiana*, *Vincetoxicum hirundinaria*, etc

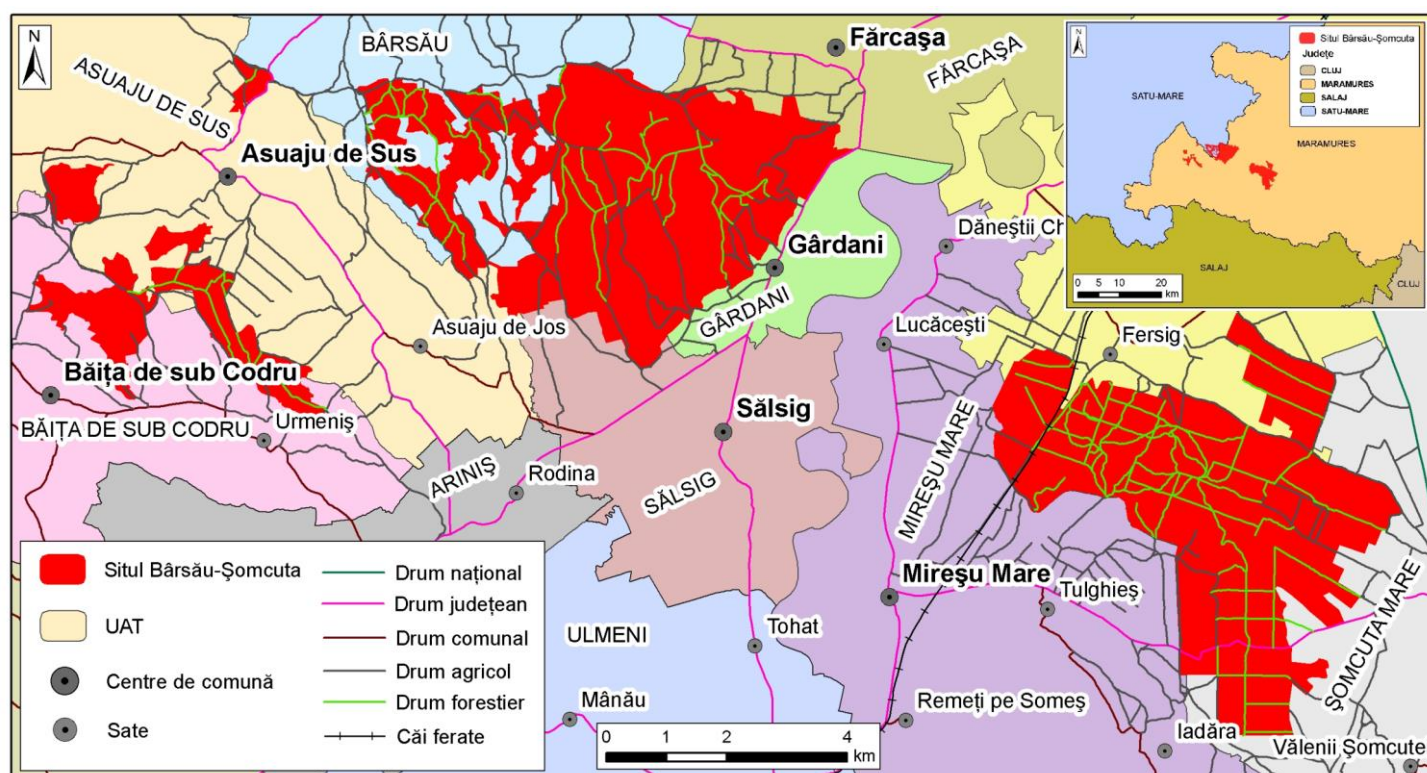
- b) **păduri de stejar cu carpen de tip Galio-Carpium - 9170** – fiind reprezentate în etajul superior prin specii de gorun - *Quercus petraea*, exclusiv sau în amestec cu fag - *Fagus sylvatica*, tei - *Tilia cordata*, cireș - *Prunus avium*, iar în etajul inferior prin jugastru - *Acer campestre*, carpen - *Carpinus betulus*. Stratul arbuștilor este reprezentat prin următoarele tipuri de specii *Coryllus avellana*, *Crataegus monogyna*, *Rosa canina*, *Ligustrum vulgare*, etc., iar stratul ierburilor și subarbuștilor prin *Galium odoratum*, *Asarum europaeum*, *Stellaria holostea*, *Dentaria bulbifera*, *Ajuga reptans*, *Brachypodium sylvaticum*, *Carex pilosa*, *C. sylvatica*, *Convallaria majalis*, *Campanula rapunculoides*, *Dactylis polygama*, *Lamium galeobdolon*, *Lathyrus vernus*, etc.
- c) **păduri de fag de tip Asperulo-Fagetum** - 9130 – fiind reprezentate prin specii de *Fagus sylvatica* - fag și *Carpinus betulus* - carpen; în stratul arbuștilor prin specii ca *Coryllus avellana*, *Crataegus monogyna* etc., iar în stratul ierbos prin ferigi - *Dryopteris filix-mas* și *Pteridium aquilinum* și cormofite - *Melampyrum sylvaticum*, *Lathyrus vernus*, *P. verticillatum*, *Primula officinalis*, *Hypericum perforatum*, etc.
- d)
- e) **păduri balcano-pontice de cer și gorun - 91M0** – fiind reprezentate în principal prin specii de *Quercus petraea* și *Q. cerris* - cer, alături de care apar și specii de *Prunus avium*, *Sorbus torminalis*, *Acer campestre*, *Pyrus pyraeaster*, *Carpinus betulus* și *Quercus rubra*. Arbuștii sunt reprezentați prin următoarele specii: *Sorbus torminalis*, *Prunus spinosa*, *Rosa canina*, *Crataegus monogyna* etc.. În stratul ierbos cresc: *Pteridium aquilinum*, *Dactylis polygama*, *Lathyrus vernus*, *L. niger*, *Polygonatum odoratum*, *Stachys officinalis*, *Calamintha vulgaris*, *Stellaria holostea*, etc.

Dintre speciile semnalate în cadrul sitului ROSCI0275, relevante sunt: rădașca - *Lucanus cervus*, broasca râioasă brună - *Bufo bufo*, tritonul dobrogean - *Triturus dobrogicus*, salamandra - *Salamandra salamandra*, năpârca - *Anguis fragilis*, liliacul pitic - *Pipistrellus pygmaeus*, liliacul de amurg - *Nyctalus noctula*, liliacul cârn - *Barbastella barbastelus* etc.

Situl Bârsău-Somcuta se extinde pe o suprafață de 4.771,91 ha, ceea ce semnifică 9,35% din suprafața celor nouă unități administrativ-teritoriale: Asuaju de Sus, Băița de sub Codru, Bârsău, Fărcașa, Gârdani, Mireșu Mare, Sălsig, Satulung, Șomcuta Mare. Suprafața

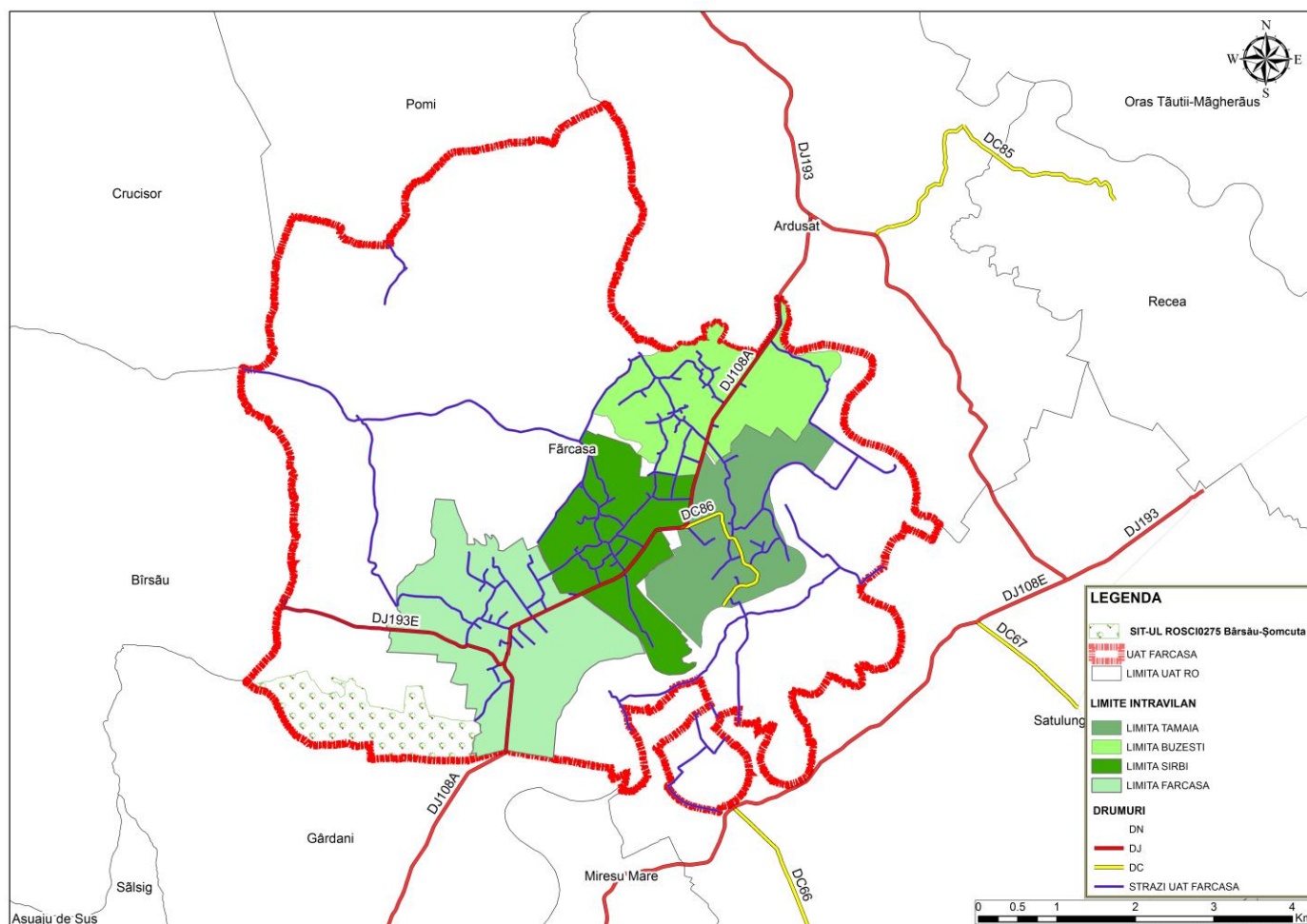
totală a Unităților Administrativ-Teritoriale însumează 51.037,56 ha. În context regional, situl deține doar 0,4% din suprafața celor două județe pe care se extinde - Maramureș și Satu Mare. Cea mai mare suprafață din sit este tributară comunei Satulung - 1.178,06 ha, care deține 24,7% din suprafața sitului; în timp ce suprafața cea mai redusă revine comunei Mireșu Mare - 38,55 ha care ocupă doar 0,8%. Suprafețe semnificative mai dețin comunele: Gârdani - 1.018,5 ha, adică 21,4% și Șomcuta Mare - 879,92 ha, adică 18,4%. În jumătatea inferioară a clasamentului se situează următoarele Unități Administrativ-Teritoriale: Bârsău - 566,2 ha, adică 11,9%; Sălsig - 353,26 ha, adică 7,4%, Asuaju de Sus - 296,81 ha, adică 6,2%, Băița de sub Codru - 269,6 ha, adică 5,6 %, **respectiv comuna Fărcașa - 171,01 ha, adică 3,6%.**

HARTA SIT ROSCI0275 BÂRSĂU-ȘOMCUTA



Sursă: proprie,prelucrae GIS date ANPM

HARTA SIT ROSCI0275 BÂRSĂU-ȘOMCUTA - LA NIVELUL UAT FĂRCĂȘA



Sursă: proprie, prelucrae GIS date ANPM

Accesul în cadrul sitului Bârsău-Șomcuta se realizează în principal pe căi rutiere, prin Drumul Național European 58 - Șomcuta Mare-Satulung și drumurile județene 182B - Șomcuta Mare-Mireșu Mare-Ulmeni-Băița de sub Codru, 108 A - Ulmeni - Tohat - Sălsig - Gârdani - Fărcășa, 193 E - Asuaju de Jos- Asuaju de Sus - Fărcășa, 108 D - Ariniș-Rodina-Gârdani. Accesul în sit se realizează și pe drumurile comunale 65 - Pribilești-Fersig, comuna Satulung, 67 și 71, precum și pe drumuri agricole și forestiere.

Spații verzi:

Infrastructura de agrement din comuna Fărcașa este reprezentată de:

- un complex de joacă aflat în vecinătatea școlii din Fărcașa;
- un skate park de 180 mp inaugurat în anul 2013;
- baza sportivă multifuncțională și sala de sport Fărcașa care sunt deschise și pentru ceilalți locuitori ai comunei în afara elevilor;
- câteva locații pentru agrement amenajate ca spații adecvate pentru picnic.

Biserica de lemn din Buzești - reprezintă cel mai important monument istoric de pe Valea Someșului, fiind înscrisă pe lista Monumentelor Istorice de interes național. Aceasta are hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril” și a fost construită în anul 1799, din lemn de stejar.

Este așezată în partea superioară a cimitirului satului, pe locul numit Piciorul Codrului și are o arhitectură tipică pentru epoca în care a fost construită, compusă din pridvor, pronaos, naos și altar, deținând totodată o monumentalitate sporită, datorită tehnicilor de lucru nemaîntâlnite la alte monumente din lemn din Maramureș.

Dimensiunile bisericii sunt mai mult dezvoltate pe verticală, iar structura monumentală este realizată din grinzi masive din lemn de stejar, fundația din piatră și forma barocă a acoperișului, ce o diferențiază de familia monumentelor din lemn din epocă. Sfînta masă și altarul sunt din piatră cioplită, biserica fiind orientată cu altarul spre est, iar intrarea se face prin ușa situată în partea de vest a clădirii. Are pridvor, pronaos, care este separat de naos de un grilaj din lemn de tei aurit, pe care există iconițe bine păstrate cu Maica Domnului și cu sfinți. Acoperișul a fost construit din șindrilă, iar pictura interioară este una pur ortodoxă, reprezentând scene biblice și sfinți, aceasta fiind mai întâi executată pe pânză și apoi lipită. Din păcate, pictura este foarte degradată, pînzele sunt desprinse, iar suportul de lemn trebuie tratat special, astfel că aproape 200 metri pătrați trebuie pictați din nou, doar 50 metri pătrați putând fi restaurați și conservați.

Turla bisericii avea, inițial, o înălțime de 51 metri și era cea mai înaltă biserică de pe Valea Someșului și una dintre cele mai înalte din satele maramureșene, însă această s-a prăbușit în anul 1962 din cauza unei furtuni puternice, în urma acestui eveniment având loc lucrări de reparații capitale, demarate începând cu anul 1964 și finalizate în anul 1987. Cu ocazia acestor lucrări s-a realizat o fundație nouă din piatră, s-a refăcut turla, dar de această

dată de doar 22,30 metri înălțime, iar la baza turlei se află 4 turnulețe, care îi simbolizează pe cei 4 evangheliști. Însă, biserica se degradează din cauza umezelii și lipsei de căldură, ceea ce face necesară restaurarea ei, fapt ce ar echivala cu punerea ei în circuitul turistic național, alături de alte monumente istorice biserici de lemn din județul Maramureș.

Biserica de lemn din Buzești



Sursă: pagina oficiala Primaria Fărcașa

Monumente istorice, arhitectonice și de artă, situri arheologice:

Situri arheologice:

1. Localitate: FĂRCAȘA

Cod RAN: 108115.01.01

Nume: Așezarea medievală de la Fărcașa - Thicere

Localizare: SAT FĂRCAȘA

Monumente și ansambluri de arhitectură:

● **MM-II-m-A-04533 Biserica "Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril" – satul Buzești, comuna Fărcașa**

Din O.U.G. nr. 43 din 30.01.2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes national*) – Republicare, prezentăm atribuțiile autoritatilor administrației publice locale în domeniul patrimoniului arheologic:

a) cooperează cu organismele și instituțiile publice cu responsabilități în domeniul protejării patrimoniului arheologic pentru punerea în aplicare și respectarea măsurilor și deciziilor acestora;

b) asigură protejarea patrimoniului arheologic rezultat ca urmare a cercetărilor arheologice sistematice sau preventive și a descoperirilor arheologice întâmplătoare, aflate în domeniul public ori privat al unităților administrativ-teritoriale respective, alocând resurse financiare în acest scop;

c) pot colabora cu persoane fizice sau juridice de drept public ori privat pentru finanțarea cercetării și punerea în valoare a descoperirilor arheologice;

d) finanțează cercetarea arheologică în vederea descărcării de sarcină arheologică a terenurilor pe care se efectuează lucrări publice pentru care sunt ordonatori principali de credite, prevăzând distinct sumele necesare în acest scop, potrivit prevederilor prezentei ordonanțe;

e) cuprind în programele de dezvoltare economico-socială și urbanistică, respectiv de amenajare a teritoriului, obiective specifice privind protejarea patrimoniului arheologic;

f) aprobă documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism, în conformitate cu avizele de specialitate ale Ministerului Culturii și Cultelor, și elaborează sau modifică astfel de documentații în scopul stabilirii de măsuri de protejare a patrimoniului arheologic evidențiat întâmplător ori ca urmare a cercetărilor arheologice preventive, potrivit legii;

g) eliberează autorizația de construire și desființare numai pe bază și în conformitate cu avizul Ministerului Culturii și Cultelor, pentru lucrări în zone cu patrimoniu arheologic cunoscut și cercetat, descoperit întâmplător sau de interes arheologic prioritar;

h) colaborează cu serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor, transmițând acestora informații actualizate cu privire la cererile de autorizare de construire în zonele de patrimoniu arheologic reperat;

i) precizează în certificatul de urbanism regimul imobilelor aflate în zone cu patrimoniu arheologic reperat;

j) iau măsurile administrative corespunzătoare și notifică proprietarilor și titularilor de drepturi reale asupra imobilelor obligațiile ce le revin pentru prevenirea degradării descoperirilor arheologice întâmplătoare.

În domeniul protejării patrimoniului arheologic aflat în teritoriul sau administrativ de competență, primarul are următoarele atribuții specifice:

a) dispune suspendarea autorizației de construire și oprirea oricăror lucrări de construire sau de desființare de construcții, în situația descoperirii de vestigii arheologice ori de alte bunuri pentru care s-a declanșat procedura de clasare, anunță în cel mai scurt timp serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii și Cultelor și organizează pază descoperirilor arheologice întâmplătoare;

b) eliberează autorizația de construire sau de desființare, numai pe baza și în conformitate cu prevederile avizului Ministerului Culturii și Cultelor, pentru lucrările din zonele cu patrimoniu arheologic reperat, precum și pentru lucrările din zonele cu patrimoniu arheologic evidențiat întâmplător;

c) asigură paza și protecția descoperirilor arheologice aflate în proprietate publică, apărute ca urmare a cercetărilor sistematice sau preventive, semnalând de urgență serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor orice nerespectare a legii.

Depozite de deșuri:

În comuna FĂRCAȘA se pot întâlni următoarele tipuri de deșuri:

- menajere
- industriale
- rezultate din construcții
- deșuri spitalicești

Deșurile periculoase rezultate din gospodăriile locuitorilor nu sunt colectate separat (vopsele, lacuri, leșii, substanțe fitosanitare expirate, tuburi fluorescente, ș.a.), aceste deșuri eliminându-se împreună cu cele menajere.

Toate depozitele de deșuri existente în mediul rural sau urban sunt neecologice, neamenajate corespunzător, necontrolate, neîmprejmuite și improprii pentru funcționarea conform standardelor de mediu.

Impactul asupra mediului determinat de *existența depozitelor de deșuri*, constă în:

- modificări ale fertilității solurilor și ale compoziției biocenozelor pe terenurile învecinate spațiilor de depozitare;
- poluarea apelor subterane în cazul depozitelor neimpermeabilizate;
- poluarea apelor de suprafață datorită scurgerii precipitațiilor care spală suprafețele depozitelor de deșuri;
- Poluarea aerului prin antrenarea de către vânt a particulelor solide din zona depozitelor neconforme, arderea necontrolată/autoaprinderea deșeurilor, emisia de gaze de deposit (în principal CH₄ și CO₂);
- mirosuri dezagreabile;
- modificări de peisaj și disconfort vizual.

Impactul depozitării deșeurilor asupra mediului este semnificativ, factorii de mediu agresați fiind solul, aerul, apele (de suprafață și subterane). Aceste probleme sunt create datorită unei gestionări improprii și ilicite a deșeurilor.

B. Disfuncționalități – priorități mediu

Disfuncționalități privind zonarea utilizării teritoriului pe folosințe

Nu se remarcă disfuncționalități în relația dintre zonele funcționale.

În general zonele funcționale sunt bine conturate, neexistând incomodări majore ce ar necesita intervenții radicale. Există totuși unele incompatibilități, astfel:

- cimitirele existente afectează o parte din zona de locuit
- gazele de eșapament provenite de la autovehicule și antrenarea de praf de pe drumurile publice cu trafic intens care traversează zone construite compacte (de-a lungul drumurilor comunale și a celor județene);
- arderea gazelor naturale (sisteme proprii și centrale termice) necesare încălzirii rezidențiale, instituționale.
- activitățile industriale.

Identificarea surselor de poluare, din care a celor cu pericol major pentru populație, vegetație și animale

Surse de poluanți pentru ape:

Poluarea apelor freactice din comuna Fărcașa este cauzată de poluarea cu nitrați din surse agricole proveniți mai ales din depozitățile gunoierilor de grajd, a îngrășămintelor și pesticidelor direct pe sol. Pentru prevenirea acestei poluări, la nivelul comunei Fărcașa a fost adoptat Planul Local de Acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole. Acesta asigură punerea în aplicare a măsurilor prevăzute în Programul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole, aprobat prin Decizia nr. 221983/GC/12.06.2013 a Comisiei pentru reglementarea nitraților în România.

Cercetările unor specialiști în domeniu au demonstrat că nitrații, în condiții reducătoare (de pildă la trecerea prin intestin) se transformă în nitriți, care sunt toxici. Ei se combină cu hemoglobina din metemoglobina, care nu mai poate fixa oxigenul, generând anemii și tulburări numeroase la copii. Cercetările recente au arătat că ionii NO₂- pot acționa cu diferiți compuși chimici din intestin sau plante, dând nitrosamine care sunt substanțe cancerigene.

Limita maximă atinsă de azoțiți în apă potabilă a fost fixată de FAO și OMS la 10 ppm, iar în alimente de 75 ppm.

Surse de poluanți pentru sol:

- gospodărirea nejudicioasă a deșeurilor zootehnice
- folosirea excesivă a îngrășămintelor chimice și a substanțelor fitosanitare
- deșeurile menajere
- deșeurile rezultate de la pălincii
- circulația rutieră
- activitățile economice afectează calitatea solurilor din spațiile ocupate mai ales prin scurgeri accidentale de produse petroliere.

La nivelul comunei, în zona intravilan, o sursă posibilă de poluare a solului o constituie poluarea cu nitrați, rezultată în urma fertilizării excesive cu azot a grădinilor de legume, cât și gospodărirea nejudicioasă a deșeurilor zootehnice și umane. Datorită mobilității sale ridicate ionul NO₃- circulă ușor odată cu apa descendentă, drept urmare se produce o îmbogățire a pânzei de apă freatică a pânzei de nitrați. De asemenea nitrații se găsesc în partea comestibilă a legumelor.

Ramura gospodărie comunală – datorită faptului că unele persoane mai depozitează deșeurile menajere în locuri neamenajate în cadrul localităților aparținătoare, fără respectarea normelor igienico-sanitare și de protecție a mediului înconjurător, chiar dacă toate gospodăriile sunt dotate cu tomberoane pentru colectarea în sistem centralizat a acestuia, apar procese de alcalinizare a apei freatică în aceste zone, poluarea atmosferei și discomfort pentru locuitori.

Surse de poluare pentru aer:

Comuna Fărcașa este așezată într-o zonă depresionară, ferită de aglomerația și poluarea marilor centre urbane, beneficiind de o poziție favorabilă din acest punct de vedere. De asemenea, faptul că o mare parte din teritoriul său este acoperit de păduri de foioase, pajiști naturale sau teren arabil face ca, în general, locuitorii comunei să beneficieze de un aer curat, nepoluat.

În prezent, poluarea aerului din comună provine de la următoarele surse:

- a) gazele de eșapament provenite de la autovehicule și antrenarea de praf de pe drumurile publice cu trafic intens care traversează zone construite compacte (de-a lungul drumurilor comunale și a celor județene);

Traficul auto poate fi o altă sursă de poluare a aerului din localitate din cauza combustiei imperfecte a motoarelor, a folosirii combustibililor cu conținut mare de plumb și a lipsei filtrelor de catalizatori, știut fiind faptul că parcul de autovehicule este destul de vechi.

Traficul rutier reprezintă una din sursele majore de poluare a atmosferei specific marilor aglomerări urbane, cu efecte severe asupra sănătății și condițiilor de viață ale populației.

În cazul localităților rurale, traficul rutier poate fi considerat o sursă potențială de poluare.

Autovehiculele evacuează în atmosferă un complex de poluanți gazoși și solizi, de natură organică și anorganică: monoxide de carbon, oxizi de azot, pulberi cu conținut de plumb (în cazul neutilizării benzinei fără plumb), hidrocarburi (din gazele de eșapament și pierderi prin evaporare) și alți compuși organici volatili (aldehide, acizi organici).

Traficul rutier este sursa cu cea mai mare pondere în poluarea cu CO și practic singura responsabilă cu poluarea cu Pb (în absența unor surse industriale specifice).

Dat fiind că emisiile de poluanți de la autovehicule au loc în apropierea satului, impactul maxim al acestora asupra calității aerului are loc (exceptând axa căii) în proximitatea căii de trafic la nivelul respirației umane (înălțimea efectivă de emisie este de circa 2 m).

Nivelul concentrațiilor de poluanți depinde de trei categorii de factori:

- intensitatea traficului și tipurile de autovehicule
- configurația stradală (lungimea, orientarea față de vânturile dominante, înălțimea și omogenitatea clădirilor care o mărginesc
- condițiile meteorologice de dispersie a poluanților.

b) arderea gazelor naturale (sisteme proprii și centrale termice) necesare încălzirii rezidențiale, instituționale.

c) activitățile industriale.

Valorile poluării sunt reduse și nu prezintă un pericol real pentru contaminarea zonei sau pentru scăderea atractivității sale, totuși se impune grija pentru respectarea condițiilor de protecție a mediului atât de locuitorii, cât și de antreprenorii din zonă.

Surse de poluare ale solului

Poluarea solului este cauzată îndeosebi de scurgerile din platformele de gunoi menajer aferente adăposturilor de animale, a deversărilor de ape uzate menajere de la puțuri absorbante, deversări directe în șanțul drumului - de la locuințe sau grajduri de animale, precum și de la salubritatea incorectă (insalubritatea) drumurilor cu trafic greu intens precum și cu atelaje.

Poluarea sonoră

În ciuda caracterului izolat al comunei și a amplasării sale într-o zonă depresionară, care face ca problemele cauzate de poluare sonoră să fie minime, se constată totuși că o posibilă sursă de poluare sonoră în comuna Fărcașa este traficul rutier. Astfel, traseul de traversare al drumurilor județene DJ 193E și DJ 108A prin localitate generează poluare sonoră, poluarea aerului și pericole legate de traficul rutier. Cu toate acestea, nivelele de zgomot pe principale artere de circulație nu depășesc limitele admise prin normele de sănătate publică.

2.11. Disfuncționalități (la nivelul teritoriului și a localității)

TABEL NR. 16 - DISFUNCȚIONALITĂȚI – PROPUNERI COMUNA FĂRÇAȘA

COM. FĂRÇAȘA		
DOMENII	DISFUNCTIONALITATI	PRIORITATI
INFRASTRUCTURĂ DE TRANSPORT	1. strazi fara imbracaminte asfaltica	1. modernizare strazi <ul style="list-style-type: none"> ○ Farcasa – Sportului, Soarelui, Izvorului, Uzinei. ○ Sirbi – Pomiculturii, Colunei, Vanatorilor, Nucului, Dealu Mare. ○ Tamaia – Campului, Balastierei, Somesului, Victoriei. ○ Buzesti – Luceafarului, Nucului, Maciesului.
	2. colmatarea santurilor stradale	2. masura pentru intretinerea santurilor
	3. lipsa trotuarelor	3. executarea trotuarelor
	4. neamenajarea unor intersectii	4. modernizare intersectiilor
INFRASTRUCTURĂ DE APĂ-CANAL	1. rețeaua de canalizare insuficient dezvoltată (22,216 km), ceea ce generează deversarea apelor uzate menajere direct în apele curgătoare și în pânza freatică în zonele neacoperite;	1. Extinderea rețelei de canalizare prin accesarea de fonduri europene și guvernamentale.
	2. Rețea de apă potabilă insuficient dezvoltată (36,724 km) existând și zone neacoperite;	2. Extinderea rețelei de apă prin accesarea de fonduri europene și guvernamentale.

		<ul style="list-style-type: none"> ○ Farcasa: stazile – Europa, Atena, Eminescu, Independentei, Fagetului, ○ Sirbi: strazile – Amurgului, Ciresilor, Culturii Independentei, ○ Buzesti: strazile – Scolii, Fructelor, Mesterilor, Craiului, Macului, Independentei, Dealului, ○ Tamaia: str. Somesului.
TURISM	1. lipsa infrastructurii in turism	1. amenajarea unor pensiuni turistice si functiuni cu profil turistic
PROBLEME DE MEDIU	1.lipsa groapa de gunoi conform normelor	
	2.lipsa cimitir de animale	
	3.cimitir care nu respecta distantele minime de protectie sanitara fata de zona de locuit	4. bilant de mediu pentru cimitir
	5. terenuri supuse riscurilor naturale	lucrari de ameliorare
DEMOGRAFIE	1. structura ne corespunzatoare a locurilor de munca fata de nevoile populatiei	1. politica guvernamentala pentru relansare economica
	2. declin economic	2.Posibilitatea accesării de fonduri europene pentru creșterea calității vieții în comuna Fărcașa;
	3.lipsa oportunitati pentru relansare economica	3.Posibilitatea accesării de fonduri europene pentru creșterea calității vieții în

		comuna Fărcașa;
CULTURĂ	1.meșteșugurile tradiționale pe cale de dispariție;	1. Organizarea mai multor evenimente de promovare a culturii locale
	2. promovarea redusă a artiștilor locali;	2. Accesarea de fonduri europene și guvernamentale pentru promovarea culturii și tradiției din Fărcașa.
	3.finanțarea redusă a activităților culturale	3. Organizarea mai multor evenimente de promovare a culturii locale
SĂNĂTATE	1. Distanța de 25 km de cel mai apropiat spital aflat în Baia Mare; 2. Lipsa unei policlinici și a medicilor specialiști care să ofere consultații în comună.	1. Dotarea cu echipamente moderne a centrelor medicale; 2. Atragerea de medici specialiști competenți care să ofere consultații în comună;

2.12. Necesități și opțiuni ale populației

Factorii interesați cunosc în general necesitățile populației și consideră că un PUG care să fie un instrument de lucru complex nu se poate realiza fără clarificarea problemelor legate de proprietățile asupra terenurilor, lucru care reprezintă o stavilă în încercarea de ridicare a calității locuirii în satele comunei.

Aspectul general al satelor este nesatisfăcător, dar populația manifestă reticențe la încercarea de a promova o soluție urbanistică. Factorii locali doresc ca PUG-ul ce se întocmește prin prezenta lucrare să fie un instrument de a evita construirea haotică de obiective de orice fel, considerând că atâta timp cât predomină proprietatea particular asupra terenurilor este prematur să faci propuneri concrete. Stabilirea intravilanului propus înseamnă o etapă importantă și tranzitorie spre o abordare complex.

Proiectantul general consideră drept scăzută calitatea locuirii la nivelul satelor aparținătoare comunei FĂRCAȘA, datorită lipsei utilităților, a stării drumurilor, a stării materiale, a uzurii morale, a dotărilor (deși suficiente din punct de vedere cantitativ), și în ultimă instanță

a lipsei unei concepții urbanistice în extinderea și dezvoltarea satelor, în concordanță, bineînțeles cu tradiția locului.

Pentru ridicarea standardului de viață și civilizație a locuitorilor din comună și pentru mărirea gradului de atracție a localității, sunt necesare următoarele direcții de acțiune:

- modernizarea rețelei stradale din intravilane, prin asfaltarea tuturor drumurilor, refacerea șanțurilor și a podețelor, a trotuarelor și prin plantarea de perdele de protecție vegetale și specii arboricole;
- realizarea/refacerea/modernizare de obiective de utilitate publică publică – puncte sanitare, școli, cămine culturale, grădinițe, puncte ale administrației publice, în localitățile și zonele defavorizate ale comunei;
- extinderea rețelei de alimentare cu apă;
- extinderea rețelei de canalizare și în perspectivă de epurare a apelor uzate;
- extinderea de distribuție gaze naturale;
- dezvoltarea serviciilor de gospodărire comunală;
- dezvoltarea transportului local;
- dezvoltarea prestărilor de servicii și a rețelei comerciale;
- organizarea piețelor agroalimentare și de mărfuri nealimentare, de tip târg.

3. Propuneri de organizare urbanistică

3.1. Studii de fundamentare a propunerilor și reglementărilor cuprinse în PUG

Pentru elaborarea PUG, au fost studiate o serie de documentații – studii – ce au stat la baza propunerilor de dezvoltare urbanistică și anume :

- PLANUL DE AMENAJARE A TERITORIULUI NATIONAL - secțiunile I-VI
 - Secțiunea I: *Căi de comunicație* - Legea nr. 71/1996 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național;
 - Secțiunea II: *Apa* - Legea nr. 171/1997 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național;
 - Secțiunea III: *Zone protejate* - Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național;

- Secțiunea IV: *Rețeaua de localități* - Legea nr. 351/2001 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național;
- Secțiunea V: *Zone de risc* - Legea nr. 575/2001 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național;
- PLANUL URBANISTIC GENERAL AL COMUNEI FĂRCAȘA –ÎNTOCMIT 2000 DE CĂTRE S.C. SASKI PROIECT S.A. Baia Mare
- STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A COMUNEI FĂRCAȘA, 2014-2020
- PLANUL DE MANAGEMENT AL SITULUI ROSCI0275 BÂRSĂU-ȘOMCUTA

3.2. Evoluție posibilă, priorități

În perioada actuală, dezvoltarea economiei comunei FĂRCAȘA reprezintă nu doar o necesitate ci și o posibilitate obiectivă. În esență această posibilitate constă în valorificarea crescândă a potențialului economic de care dispune.

Însă pentru a avea efecte benefice pe termen lung, dezvoltarea economică dublată de conservarea stării mediului trebuie să constituie componente de bază ale *dezvoltării durabile*. În accepțiunea largă a conceptului de dezvoltare durabilă, "ca fiind capacitatea de a satisface cerințele generației prezente, fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi" prosperitatea economică și conservarea mediului trebuie să se susțină reciproc. Potrivit acestei definiții, echitatea apare ca un principiu fundamental al dezvoltării durabile. Este vorba atât de echitatea în cadrul aceleiași generații, respectiv motivația distribuirii prosperității în cadrul societății, cât și despre echitatea între generații.

Dezvoltarea economică este avută în vedere de către societate nu numai pentru satisfacerea cerințelor materiale de bază ci și pentru a asigura resurse în scopul îmbunătățirii calității vieții, răspunzând cerințelor pentru ocrotirea sănătății, educație, dezvoltare socială și mediu înconjurător mai bun.

Toate formele dezvoltării economice au impact asupra mediului; ele folosesc resurse naturale care sunt în cantitate limitată și generează produse secundare, deșeuri, reziduuri și poluare. Există multe căi prin care activitățile economice, în context durabil, pot contribui la protecția mediului. Acestea includ măsuri eficiente privind energia, tehnologiile și tehnicile de management preventiv, mai buna proiectare și marketingul produselor, practici agricole

concordante cu protecția mediului, utilizarea mai bună a terenurilor și construcțiilor, eficiența sporită a transporturilor, etc.

O altă preocupare este utilizarea rațională a resurselor naturale cu valoare economică și potențial limitat în timp. Acestea includ vegetația, terenul, diversitatea speciilor care oferă oportunități pentru dezvoltare.

Dezvoltarea economică are incidențe nu doar asupra cadrului natural, și în general asupra mediului înconjurător, ci și asupra potențialului uman. Astfel o creștere economică susținută implică folosirea cât mai completă și cu o eficiență sporită a resurselor de muncă.

Strategia de dezvoltare a ruralului urmărește trecerea de la gospodăria de subzistență caracteristică momentului actual, la gospodăria micro-productivă, bazată pe activități specifice, corelată cu resursele locale și cu necesitățile pieței (în special din mediul urban, dar și din alte centre polarizatoare).

Elemente de dezvoltare potențială – Acțiuni și obiective globale

Strategia de dezvoltare a unui teritoriu are ca obiectiv fundamental creșterea bunăstării și prosperității individuale și a comunităților, urmărind o dezvoltare economică în limitele de suport ale capitalului natural, într-un mod care să garanteze și calitatea vieții generațiilor viitoare. Pornind de la acest deziderat P.U.G. își propune ca obiective principale stoparea declinului economic și social și înscrierea județului într-o evoluție ascendentă, în condițiile valorificării optime a resurselor materiale și umane, punerii în valoare și conservării patrimoniului natural și construit.

În acest context principalele propuneri de obiective se referă la:

+ revitalizarea și relansarea economică, prin orientarea eforturilor spre valorificarea potențialului agricol și turistic și spre alte sectoare cu șanse rapide de rentabilizare și stimulare a dezvoltării, cum sunt serviciile;

+ atragerea investitorilor români și străini cu real potențial financiar, folosind metode diverse (vânzare, consorțiu, holding), încurajarea și susținerea inițiativei particulare în crearea de noi unități din domeniul producției mici și mijlocii și al serviciilor, diversificarea activităților economice, în vederea creșterii numărului locurilor de muncă;

+ îmbunătățirea echipării tehnice a teritoriului prin reabilitarea și dezvoltarea căilor de comunicație existente (drumuri comunale și sătești), lucrărilor de gospodărire a apelor și hidroedilitare, de echipare energetică, de îmbunătățiri funciare;

+ asigurarea unor condiții de viață mai bune pentru populație, prin îmbunătățirea locuirii, a dotării și echipării localităților, accese corespunzătoare la dotări și asistență educațională, sanitară, culturală;

+ creșterea gradului de urbanizare al comunei, precum și implementarea unor politici de dezvoltare rurală a zonelor aflate în declin prin investiții noi de integrare în circuitul social și al servicii, etc.;

+ protecția și conservarea valorilor de patrimoniu natural și construit, eliminarea surselor potențial poluatoare și combaterea degradărilor din cauze naturale, armonizarea politicilor de mediu cu cele ale dezvoltării economice și sociale.

ANALIZA SWOT

AGRICULTURĂ – PUNCTE TARI

- Condiții climatice favorabile pentru practicarea activităților specifice sectorului agricol și de valorificare a energiei eoliene
- Existența unor soluri profunde, cu grad ridicat de fertilitate, care reflectă potențialul agrar ridicat al regiunii
- Structuri peisagistice complexe, cu mare valoare ecoproductivă
- Existența unei baze furajere corespunzătoare cantitativ pentru creșterea animalelor
- Apicultura beneficiază de condiții de favorabilitate ridicată datorită caracteristicilor climatice și a celor legate de flora meliferă
- Viticultura beneficiază de condiții geografice și climatice favorabile
- Prezenta unui numar mare de arii protejate
- Datorita caracteristicilor geografice si climatice se manifesta elemente de favorabilitate ridicata pentru cultive cum ar fi cele de orz, porumb, floarea-soarelui, sfecla de zahar, canepa,lucerna, trifoi, cartofi, pomi fructiferi,vita-de-vie
- Aeralul campilor inalte dunificate sunt caracterizate de elemente de favorabilitate pentru pomicultura si plante medicinal
- Tendinta de specializare pe prelucrarea lemnului.

AGRICULTURĂ – PUNCTE SLABE

- Existența zonelor necultivate
- Deșeurile agricole nu sunt reciclate

- Gestionarea necorespunzătoare a pădurilor
- Gradul redus de asociere a fermierilor
- Suprafețele pomi-viticole prezintă în prezent un fond redus cantitativ
- Efectivele de animale prezintă o repartizare inegală în teritoriu
- Agricultură prea puțin diversificată, cea mai mare parte este utilizată pentru cultura cerealelor, urmate de plantele tehnice și culturi furajere.
- Lipsa depozitelor, uscătoriilor, camerelor frigorifice, centrelor de colectare pentru produse agricole
- Număr redus de ferme de profil zootehnic
- Numărul familiilor de albine este relativ mic
- Lipsa forței de muncă calificate în domeniul agricol
- Gradul redus de tehnologizare în domeniul agriculturii
- Valorificarea insuficientă a potențialului melifer
- Negestionarea corespunzătoare a deșeurilor agricole
- Nivelul scăzut al transferului între generații în domeniul agriculturii
- Numărul scăzut al tinerilor fermieri
- Număr foarte scăzut a grupurilor de producători
- Lipsa unui centru logistic pentru valorificare produselor agricole
- Număr ridicat de ferme de subzistență sau semi-subzistență neperformante
- Nevalorificarea produselor (agricole; tradiționale) pe plan local, lipsa unor mărci locale (țuica de FĂRCAȘA)
- Neprelucrarea produselor agricole existente
- Nivel scăzut de conformitate cu normele UE

AGRICULTURĂ – OPORTUNITĂȚI

- Creșterea suprafețelor forestiere prin împădurire
- Adaptarea fermelor la standardele de mediu
- Creșterea valorii adăugate a sectorului silvic
- Creșterea gradului de diversificare a agriculturii
- Modernizarea și deschiderea spre piață a fermelor de subzistență și semi subzistență
- Restructurarea și diversificarea agriculturii
- Programe de sprijinire a înființării de grupuri de producători
- Creșterea investițiilor străine în teritoriu

- Introducerea serviciilor de consultanță agricolă
- Dezvoltarea produselor tradiționale și ecologice
- Valorificarea sprijinului financiar oferit prin PNDR pentru dezvoltarea sectorului agricol

AGRICULTURĂ – AMENINTĂRI

- Creșterea ponderilor produselor agricole din import pe piața de desfacere din regiune
- Micii agricultori nu fac față concurenței acerbe venite din partea pieței unice și a marilor asociații agricole
- Lipsa de investiții
- Îmbătrânirea populației active în agricultură, inexistența transferului între generații
- Exploatarea excesivă a suprafețelor forestiere (taierea ilegală de lemne)
- Impunerea noilor norme sanitare care limitează accesul la piață a producătorilor din industria agro-alimentară tradițională și a producătorilor din industria alimentară
- Criza financiară mondială

INFRASTRUCTURĂ, TRANSPORT SI MEDIU – PUNCTE TARI

- Rețea rutieră formată din 2 drumuri județene (DJ108 A și DJ 193 E) și 2 drumuri comunale (DC 84, DC 94) aflate în stare foarte bună, bună sau medie.
 - 99% din gospodăriile din comună sunt racordate la energie electrică;
 - Stația de epurare din localitatea Tămaia în curs de extindere;
 - Existența unui sistem de alimentare cu gaz metan;
 - Infrastructură bună de telecomunicații (telefonie fixă, mobilă, internet și televiziune), majoritatea populației având acces la aceste servicii
 - Accesul locuitorilor la transportul rutier în comun către orașele și comunele din vecinătate (servicii private de transport)

INFRASTRUCTURĂ, TRANSPORT SI MEDIU – PUNCTE SLABE

- Insuficienta dezvoltare a utilităților de bază și a serviciilor publice
- Rețeaua de străzi secundare a localităților parțial împietruită și din pământ, ceea ce le face greu practicabile;
- Lipsa accesului direct la transportul feroviar (cea mai apropiată gară fiind la 18 km)
- Rețea de apă potabilă insuficient dezvoltată (36,724 km) existând și zone neacoperite;
- Rețeaua de canalizare insuficient dezvoltată (22,216 km), ceea ce generează deversarea apelor uzate menajere direct în apele curgătoare și în pânza freatică în zonele neacoperite;
- Infrastructura de transport relativ slab dezvoltată, față de exigențele și cerințele actuale concrete ale aderării la U.E
- Educația ecologică este superficială
- Lipsa implementării unor programe de protecție a mediului
- Lipsa unor acțiuni de valorificare și protejare a ariilor protejate

INFRASTRUCTURĂ, TRANSPORT SI MEDIU – OPORTUNITĂȚI

- Bloc ANL pentru tineri
- Cunoștințe insuficiente legate de elaborarea și administrarea proiectelor finanțate din Fondurile Structurale pentru proiecte de infrastructură și mediu
- Amenajare spații verzi și locuri de joacă pentru copii”
- Valorificarea sprijinului financiar oferit prin PNDR pentru protecția mediului
- Modernizarea drumurilor comunale
- Organizarea sistemului de colectare selectivă, a spațiului de depozitare temporară și transportul deșeurilor
- Extinderea rețelei de alimentare cu apă
- Extinderea rețelei de canalizare și a stației de epurare
- Modernizarea sistemului rutier

- Montarea unui post de transformare în comună pentru îmbunătățirea parametrilor curentului electric
- Accesarea de fonduri destinate dezvoltării infrastructurii rurale

INFRASTRUCTURĂ, TRANSPORT SI MEDIU – AMENINTĂRI

- Mentalitatea de indiferență față de protecția mediului
- Lipsa resurselor materiale pentru îndeplinirea obiectivelor de investiții propuse
- Lipsa informației în legătura cu programele de finanțare europeană
- Lipsa informațiilor legate de normele europene de mediu în rândul micilor întreprinzători

ECONOMIE – PUNCTE TARI

- Economia comunei este foarte bine dezvoltată, cu activități în domenii precum alimentație publică, transport rutier intern și internațional, fabricarea componentelor electrice, prelucrarea lemnului, exploatare balastiere, fabricare betoane, comerț și servicii.
- Comuna a evoluat în destinație pentru locuitorii satelor învecinate care vin aici în căutare de locuri de muncă, în scopuri economice sau recreative;
- Industria prelucrătoare foarte bine dezvoltată;
- Este asigurat necesarul de locuri de muncă din comună;
- Resurse naturale bogate: teren arabil, pășuni, fânețe, fond forestier, materiale de construcții;
- Potențial important în domeniul cultivării cerealelor, creșterii animalelor, apiculturii și exploatare materialelor de construcții;
- Existența a 6 asociații cu domeniul de activitate în zootehnie și afiliate la nivelul județean.

ECONOMIE – PUNCTE SLABE

- Număr redus de ferme zootehnice
- Economia susținută doar de un mare investitor, ceea ce ar putea destabiliza economia în cazul în care acesta ar înceta să își desfășoare activitatea pe teritoriul comunei Fărcașa;

- Agricultura slab reprezentată în economia comunei;
- Lipsa exploatațiilor agricole organizate, practicarea agriculturii de subzistență;
- Lipsa asocierii în domeniul cultivării plantelor, a cerealelor în principal;
- Desfacerea cu dificultate a produselor.

ECONOMIE – OPORTUNITĂȚI

- Rentabilizarea fermelor agricole
- Posibilitatea înregistrării și promovării unui brand local pentru produsele tradiționale;
- Posibilitatea realizării unor investiții în industrie alimentară în concordanță cu specificul locului;
- Certificarea ecologică a unor produse;
- Realizarea de exploatații mici și medii de vaci din rase mixte sau de carne bine adaptate zonei;
- Realizarea unor mici unități de procesare a produselor agricole: carne, lactate etc.
- Realizarea unor investiții în turism și în activități recreative;

ECONOMIE – AMENINTARI

- Scăderea puterii de cumpărare a populației pe fondul crizei economice, ceea ce crește dificultatea desfacerii produselor;
- Lipsa informării și educării locuitorilor în domeniul antreprenorial
- Lipsa resurselor financiare pentru finanțarea și cofinanțarea proiectelor finanțate prin Fonduri Structurale;
- Cunoștințe insuficiente legate de elaborarea și administrarea proiectelor finanțate din Fondurile Structurale;

TURISM – PUNCTE TARI

- Apropierea de granițele cu Ungaria
- Regiune pitorească, forme de relief variate
- Existența unor obiective atractive pentru turiști
- Păstrarea aspectului arhitectural
- Zona geografică deosebită, peisaje unice

- Potențial turistic ridicat
- Zonă nepoluată
- Biserica de lemn de la Buzești

TURISM – PUNCTE SLABE

- Corelare inefficientă/inexistentă cu alte forme de turism din zonă (turism rural, turism vinicol, turism pentru vânatoare și pescuit, turism cultural, etc.)
- Agroturism slab dezvoltat
- Nepromovarea obiectelor de interes turistic
- Infrastructura de transport este deficitară ceea ce împiedică potențialii investitori
- Unele clădiri vechi tradiționale sunt ruinate
- Inexistența unor structuri de cazare turistică și lipsa de valorificare a atracțiilor turistice existente
- Zone de agrement lipsite de modernizarea drumurilor și dotarea tehnico-edilitară
- Structuri de cazare pentru turiști aproape inexistente
- Inexistența investițiilor străine, investiții autohtone reduse în domeniul turismului-a agroturismului
- Cunoștințe insuficiente legate de elaborarea și administrarea proiectelor finanțate din fonduri europene

TURISM – OPORTUNITĂȚI

- Valorificarea sprijinului financiar oferit prin PNDR pentru dezvoltarea turismului
- Încurajarea întreprinderilor turistice pentru satisfacerea exigențelor clienților;
- Crearea, modernizarea și eficientizarea infrastructurilor de turism
- Valorificarea resurselor umane în turism
- Identificarea de piețe naționale și internaționale care să primească oferta locală de turism
- Sprijin și consultanță oferită întreprinzătorilor din domeniu în vederea accesului la finanțări europene în domeniul turismului
- Crearea și utilizarea unui sistem de indicatori
- Monitorizare în mass-media

TURISM – AMENINȚĂRI

- Interes redus al investitorilor pentru demararea de afaceri în turism, datorită infrastructurii fizice și sociale neadecvate, raportat la potențialul teritoriului
- Instabilitate legislativă
- Condiții de creditare greu accesibile și rata dobânzii foarte ridicată
- Alocări insuficiente de la bugetul de stat pentru investiții în turism

EDUCAȚIE – PUNCTE TARI

- Existența Școlii Gimnaziale „Lucian Blaga” care funcționează într-o clădire inaugurată în 2012;
- Infrastructură educațională în stare bună de funcționare bună;
- Dotare materială foarte bună a școlii;
- Existența profesorilor calificați și cu experiență.
- Săli de sport amenajate în Fărcașa și Tămaia;
- Bază sportivă modernă amenajată în Fărcașa.

EDUCAȚIE – PUNCTE SLABE

- Populația școlarizată în învățământul primar, învățământul gimnazial în scădere datorită scăderii demografice a populației
- Lipsa unei grădinițe cu program prelungit în Fărcașa;
- Numărul mic de săli de clasă și de laboratoare în clădirea inaugurată în 2012

EDUCAȚIE – OPORTUNITĂȚI

- Asigurarea egalității de șanse și creșterea participării la educație;
- Dezvoltarea infrastructurii educaționale;
- Dezvoltarea educației permanente din perspectiva instituțională;
- Creșterea calității în educație.
- Reabilitarea și modernizarea scolilor

- Dezvoltarea educației practice meșteșugărești pentru elevi prin școli de vară sau programe de tip „after school”;
- Dezvoltarea unor cursuri de specializare în meseriile care sunt cerute în zonă;
- Accesarea de fonduri europene și guvernamentale pentru dezvoltarea învățământului în comuna Fărcașa.

EDUCAȚIE- AMENINȚĂRI

- Îmbătrânirea populației din comună
- Surse insuficiente de finanțare pentru educație și pentru programe educative inovative
- Reducerea populației școlare datorita declinului natalității
- Surse insuficiente de finanțare pentru educație și pentru programe educative inovative
- Tendința de reducere a exigenței în procesul de evaluare didactică
- Buget încă insuficient alocat învățământului public

RESURSE UMANE SI POPULATIE – PUNCTE TARI

- Structura etnică diversificată
- Romii sunt integrați în oarecare măsură în societate prin practicarea meșteșugurilor tradiționale
- Existența resurselor umane într-un volum și o calificare ce pot asigura dezvoltarea activității economico-sociale
- Se acordă mare atenție serviciilor sociale
- Disponibilitatea de a muncii în condiții de motivare adecvată
- Ospitalitatea recunoscută a locuitorilor
- Rata infracționalității extrem de redusă
- Forța de muncă relativ bună

RESURSE UMANE SI POPULATIE – PUNCTE SLABE

- Existența șomajului de lungă durată, care conduce la descalificarea și descurajarea foștilor angajați
- Număr mare al persoanelor care nu au ocupație
- Insuficienta informare a populației cu privire la programele de calificare și reconversie existente în județ;

- Adaptarea mai lentă a populației rurale mature și vârstnice la schimbările și provocările lumii actuale, în general, și la fenomenul mobilității și reconversiei profesionale, în special
- Migrarea persoanelor tinere spre mediul urban și străinătate, mai cu seamă a celor cu pregătire profesională înaltă
- Capacitatea financiară relativ scăzută a locuitorilor zonei

RESURSE UMANE SI POPULATIE – OPORTUNITĂȚI

- Integrarea grupurilor etnice defavorizate în societate
- Atragerea de programe cu finanțare europeană pentru stimularea ocupării forței de muncă
- Adaptarea programelor de învățământ la cerințele economiei de piață
- Existența unor reglementări ce acordă facilități angajatorilor care creează noi locuri de muncă pentru șomeri, tineri absolvenți etc.
- Monitorizarea stării ocupaționale a populației
- Organizarea de cursuri de formare și reconversie profesională în comună
- Acesarea fondurilor europene pentru dezvoltarea profesională a persoanelor active din comună
- Creșterea nivelului de pregătire profesională a forței de muncă
- Implementarea unor proiecte care să stimuleze implicarea romilor în activități aducătoare de venituri

RESURSE UMANE SI POPULATIE – AMENINȚĂRI

- Declinul demografic și îmbătrânirea populației comunității
- Creșterea șomajului în rândul absolvenților de liceu
- Migrarea forței de muncă
- Amplificarea pregătirii teoretice a forței de muncă în detrimentul aspectelor aplicative
- Creșterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale și asisteței sociale în perspectivă
- Pierderea tinerilor datorită condițiilor socio-economice precare și a lipsei de perspective și de încredere într-o schimbare pozitivă

SĂNĂTATE ȘI ASITENȚĂ SOCIALĂ – PUNCTE TARI

- Existența cabinetelor medicale:
 1. Cabinet Medical Stomatologic Muresan Florin Vasile, Farcasa, str. Independetei, nr. 36.
 2. Cabinet medical Contiu Lician, Farcasa, str. Independetei, nr. 36.
 3. Cabinet Stomatologic Duta Ioan, Farcasa, str. Independetei, nr. 36.
 4. Cabinet medical-veterinar asociat Dr. Hojda, Farcasa, str. Florilor, nr. 2.
 5. Cabinet medical medicina de familie, Dr. Lacatus-Maria- Daniela, Tamaia, str. Victoriei, nr. 4.
 6. Centru de permanenta Farcasa, Farcasa, str. Independentei, nr. 36.
 7. Cabinet medical Contiu Constanta, Farcasa, str. Independetei, nr. 36.
- Populația comunei este înscrisă la medicii din comună
- Cabinetele dispun de personal calificat
- Existența unei stații mobile a SMURD în comună;
- Existența a două farmacii în comună.

SĂNĂTATE SI ASITENȚĂ SOCIALĂ – PUNCTE SLABE

- Existența unui aparat de urgență dotat precar
- Slaba educație sanitară a comunității
- Prețurile ridicate la medicamente
- Distanța de 25 km de cel mai apropiat spital aflat în Baia Mare;
- Serviciile acordate(asistența medicală, socială) sunt afectate de bugetul insuficient

SĂNĂTATE SI ASITENȚĂ SOCIALĂ – OPORTUNITĂȚI

- Reabilitarea dispensarului uman din comună
- Evaluarea stării de sănătate a pacienților din comună, prin Programul național de evaluare a sănătății populației
- Realizarea unor cursuri de igienă și educație sexuală pentru comunitate
- Servicii de planing familial
- Construirea unui centru de sănătate
- Înființare Centru de batrani

SĂNĂTATE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ – AMENINȚĂRI

- Imposibilitatea unor pacienți de a plăti anumite servicii medicale
- Slaba receptivitate a pacienților la programele naționale de sănătate
- Creșterea numărului bolnavilor cronici.

ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ LOCALĂ – PUNCTE TARI

- Actualizarea periodică a organigramei primăriei
- Implicarea efectivă a conducerii la nivel de vârf în procesul de conștientizare și aplicare a acțiunilor legate de reforma în administrație
- Existența procedurilor ce reglementează fluxul de documente în instituție
- Existența unor proceduri care să descrie modul de realizare a activităților și subactivităților ce vizează organizarea muncii în instituție
- Compartimentului de informare a Cetățeanului și Relații Publice care funcționează în cadrul Consiliului Local al comunei Urziceni ca interfață principală între instituție și cetățeni
- Aplicarea metodologiei de evaluare a performanțelor personalului angajat în administrația publică
- Transparență în recrutarea și în promovarea personalului
- Participarea, în limita fondurilor a tuturor categoriilor de personal la activități de formare continuă
- Existența la nivelul instituției a unei strategii de formare continuă a funcționarilor publici predominantă la nivelul instituției a relațiilor de colaborare între colegi
- Existența unui program de contabilitate și salarii
- Existența unui cadru legal coerent și stabil privind liberul acces la informația de interes public și transparența actului administrativ
- Funcționarii publici din primărie participă la cursuri pentru atestare ECDL

ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ LOCALĂ – PUNCTE SLABE

- Rezistența la schimbare manifestată de o parte din personalul instituției
- Resurse financiare insuficiente destinate modernizării și dezvoltării activităților instituției
- Ineficiența mecanismului de elaborare a politicilor publice la nivelul primăriei

- Insuficienta conștientizare a noțiunilor de eficiență, rentabilitate și transparență în administrarea domeniului public și privat al comunei
- Dificultăți de comunicare internă între diferitele compartimente funcționale și între structuri ale administrației publice locale
- Existența încă a unui sentiment de frustrare a funcționarilor (angajați contractuali și funcționari publici) motivat de sistemul de salarizare, promovare, precum și de menținere a unei imagini publice negative a funcționarului din administrația publică;
- Imposibilitatea promovării pe post a salariaților
- Posibilități reduse de motivare financiară a personalului și de atragere a persoanelor cu calificare superioară în structurile funcționarilor publici
- Resurse financiare limitate pentru susținerea programului de pregătire
- Încărcarea cu sarcini suplimentare peste cele prevăzute în fișa postului datorită insuficienței personalului din instituție
- Nu se realizează testarea periodică a funcționarilor publici
- Nu se realizează rapoarte de activitate lunare, ci doar trimestriale
- Existența fondurilor limitate alocate formării continue a funcționarilor publici
- Imposibilitatea de motivare suplimentară a personalului
- Dificultăți legate de aplicarea curentă a noilor acte normative datorită multitudinii și complexității acestora
- Inexistența unui compartiment de informatizare
- Număr insuficient de calculatoare iar unele dintre acestea sunt uzate moral
- Există funcționari publici care nu știu să folosească calculatorul
- Resurse financiare insuficiente pentru informatizarea administrației publice locale
- Lipsă de interes a cetățenilor în a se implica activ în procesul de luare a deciziei la nivel local

ADMINISTRATIE PUBLICĂ LOCALĂ – OPORTUNITĂȚI

- Posibilități de accesare a unor fonduri externe destinate în mod special modernizării administrației publice
- Lucrări de cadastru imobiliar intravilan și extravilan, realizare PUG
- Dotări pentru intervenții în caz de situații de urgență
- Dotarea administrației locale
- Dezvoltarea unor legături puternice între Consiliul Județean și autoritățile locale

- Mai multe posibilități de instruire a personalului prin agenții de formare profesională

ADMINISTRATIE PUBLICĂ LOCALĂ – AMENINTĂRI

- Teamă de risc, inerția unor funcționari publici - mai ales din funcțiile de conducere
- Inerție mare privind implicarea factorilor responsabili dar și a comunității în programele de dezvoltare
- Tendința mass-mediei de a reflecta cu precădere - și, de regulă, fără a verifica - aspectele negative ale anumitor activități din administrație, de cele mai multe ori informațiile fiind greșit interpretate sau neînțelese
- Fluctuația funcționarilor publici - datorită salariilor mici personalul bine pregătit este tentat să caute locuri de muncă în sectoral privat
- Pe de altă parte imposibilitatea angajării imediate a altor funcționari publici influențează în mod negativ continuitatea activităților
- Dificultatea realizării unei strategii și a unor planuri de acțiune care să reziste schimbărilor politice - clasa politică actuală nu are încă suficientă maturitate încât să aprecieze și să implementeze programele inițiate de conducerile instituțiilor din mandatele anterioare
- Schimbări legislative prea frecvente pentru a fi asimilate eficient

ACȚIUNI ȘI OBIECTIVE NECESARE PENTRU REDRESAREA POTENȚIALULUI DEMOGRAFIC, AL RESURSELOR DE MUNCĂ ȘI AL SERVICIILOR SOCIALE

a. Demografie

Probleme

- îmbătrânirea accentuată a populației
- depopularea datorită migrației, în special a tinerilor, cu studii medii sau superioare, spre centrele urbane

Obiective pe termen mediu și lung

- condiții de viață atractivă pentru tineri, atât pentru cei din localitate cât și pentru cei din exterior (care ar dori să se stabilească în comună)
- condiții și facilități pentru familiile tinere cu copii.

b. Starea de sănătate și servicii medicale

Probleme

- cadre medicale și auxiliare insuficiente,
- dotări ale dispensarelor medicale necorespunzătoare și învechite care îngreunează sau împiedică diagnosticarea
- dificultăți privind accesul la medicamente și tratament (distanțe mari de parcurs, resurse limitate ale dispensarului din comună)

Obiective pe termen mediu și lung

- acces facil la servicii medicale de calitate, prompte și suficiente,
- populație educată privind starea generală de sănătate și modalitățile de a duce o viață sănătoasă
- eliminarea factorilor de perturbare a calității vieții

c. Starea de ocupare a forței de muncă

Probleme

- nivel ridicat al șomajului
- mentalitatea față de schimbare și reconversie profesională

Obiective pe termen mediu și lung

- locuri de muncă suficiente și în domenii variate de activitate, cu venituri îndestulătoare pentru satisfacerea nevoilor de trai
- posibilitatea de a urma cursuri de reconversie profesională în domenii căutate pe piața forței de muncă

d. Educația

Probleme

- infrastructura uzată, necorespunzătoare desfășurării actului educațional,
- constrângeri materiale datorită bugetelor mici alocate de către autorități pentru susținerea actului educațional
- lipsa posibilității de formare continuă pentru adulți
- grad redus de asociativitate

- starea precară a bazelor sportive necesare practicării sporturilor individuale și colective
- importanța minoră acordată de sistemul educațional activităților sportive organizate

Obiective pe termen mediu și lung

- posibilitatea neîngrădită de împlinire individuală prin educație
- acces la un sistem educațional performant, flexibil și adaptat condițiilor din mediul rural
- infrastructura și baza materială suficientă și capabilă să satisfacă nevoile legate de actul educațional
- posibilitatea de formare continuă pentru adulți
- practicarea de sporturi individuale și de masă, cu baze materiale corespunzătoare

e. Cultura

Probleme

- infrastructura și baza materială în declin
- resurse financiare insuficiente pentru practicarea și revitalizarea unor obiceiuri și forme de exprimare culturală tradiționale
- acces dificil sau restrictiv la surse de informare (mass-media, cărți, internet etc.)
- abandonul practicilor tradiționale în favoarea "modernității"

Obiective pe termen mediu și lung

- practici tradiționale revitalizate și capabile de a fi transmise nealterate generațiilor viitoare
- practici tradiționale puse în valoare
- acces facil la surse de informație tradiționale sau moderne
- infrastructura corespunzătoare cerințelor unei societăți în perpetuă mișcare

ACȚIUNI ȘI OBIECTIVE CE VIZEAZĂ UTILIZAREA POTENȚIALULUI NATURAL

a. Poluarea solului, apei și a aerului

Probleme

- degradarea solului
- poluarea apei datorate lipsei unui sistem de epurare a apelor uzate
- sistem de gestionare a deșeurilor ineficient
- necunoașterea normelor de mediu și a legislației în vigoare
- educație ecologică redusă

Obiective pe termen mediu și lung

- promovarea practicilor de agricultură ecologică
- realizarea unor cursuri de educație ecologică
- curățarea cursurilor de apă și a domeniului public
- montarea de coșuri de gunoi pe domeniul public
- crearea unor mecanisme de colectare selectivă a deșeurilor
- realizarea unei stații de depozitare a deșeurilor (zonală)
- împădurirea suprafețelor degradate

ACȚIUNI ȘI OBIECTIVE CE VIZEAZĂ UTILIZAREA POTENȚIALULUI ECONOMIC

a. Agricultură

Probleme

- resurse financiare insuficiente, investiții puține
- utilaje agricole învechite, rudimentare și tehnologii neperformante
- media de vârstă ridicată a celor ce se ocupă de activități agricole
- parcelarea terenului (suprafețele agricole nu pot fi întotdeauna lucrate mecanizat) și probleme legate de posesiune
- degenerarea raselor animalelor și servicii medicale veterinare sporadice
- scaderea producțiilor medii la aproape toate culturile
- piața de desfacere redusă

Obiective pe termen mediu și lung

- practici de agricultură durabilă, adaptate condițiilor climaterice și solului din comună
- activități agricole diversificate și generatoare de venit la bugetul local
- asocierea producătorilor
- îmbunătățirea practicilor agricole
- politici de marketing eficiente

b. Comerțul și serviciile

Probleme

- unități comerciale mici, cu profit mic
- diversitate redusă, majoritatea fiind orientate spre alimentație publică – magazine alimentare și baruri
- orientare în majoritate spre clienții locali
- activități de marketing reduse
- valorificare slabă a resurselor locale

Obiective pe termen mediu și lung

- diversificarea obiectului de activitate al firmelor
- utilizarea eficientă a resurselor locale
- promovarea unor tehnici eficiente de marketing
- orientarea parțială spre turiști ca potențiali clienți

**ACȚIUNI ȘI OBIECTIVE PENTRU MODERNIZAREA ȘI
DEZVOLTAREA TRANSPORTURILOR ȘI
A ECHIPĂRILOR TEHNICO-EDILITARE**

a. Dotări edilitare

Probleme

- cladirile administrative necesită reparații și dotări moderne
- servicii publice deficitare sau inexistente datorită lipsei infrastructurii necesare

Obiective pe termen mediu și lung

- dotări edilitare funcționale și capabile să deservească cetățenii localității în condiții civilizate
- dotări edilitare extinse pentru diversificarea serviciilor publice arondate spațiului rural

b. Drumuri și transport

Probleme

- stare tehnică necorespunzătoare a drumurilor județene și comunale
- fonduri locale insuficiente pentru construirea și întreținerea drumurilor
- dependența financiară de fondurile alocate de la bugetul Consiliului Județean
- transport public slab dezvoltat

Obiective pe termen mediu și lung

- rețea de drumuri funcțională care să deservească nevoile curente ale locuitorilor și activităților economice fără să afecteze starea mediului înconjurător
- sistem de transport modern care să coreleze transportul feroviar și cel rutier (de persoane sau de mărfuri)

c. Alimentarea cu apă curentă, canalizare și epurare

Probleme

- alimentare cu apă curentă inexistentă
- canalizare inexistentă
- deversarea apelor reziduale menajere în locuri neamenajate (cursuri de apă afectate, infiltrații în sol)

Obiective pe termen mediu și lung

- populație informată asupra riscurilor cauzate de deversarea apelor uzate în locuri neamenajate, asupra utilizării durabile a resurselor de apă și a prevenirii poluărilor
- realizarea unui sistem de epurare a apelor uzate
- sistem de furnizare a apei curente și de canalizare capabile să deservească locuitorii comunei.

3.3. Optimizarea relațiilor în teritoriu

Propunerile de amenajare și dezvoltare nu depășesc limita administrativă a teritoriului ce face obiectul PUG, deci nu intră în relații cu teritoriile administrative vecine.

Poziția comunei: Comuna Fărcașa este amplasată în cadrul Depresiunii Baia Mare, în partea de vest a județului Maramureș, la o distanță de 29 de kilometri pe direcția S-V față de Baia Mare, orașul reședință de județ. Totodată, județul Maramureș, și implicit comuna Fărcașa, face parte din Regiunea de Dezvoltare Nord - Vest din România, alături de județele Satu Mare, Sălaj, Bistrița Năsăud, Bihor și Cluj.

Căile de comunicație: Căile de circulație din comună asigură în general ca direcție legătura cu centrele urbane și cu localitățile învecinate. Fluxurile majore de circulație sunt cele legate de deplasările pentru aprovizionare și pentru serviciile majore pe care le oferă centrele urbane.

Mutații intervenite: urmare schimbării regimului politic în anul 1989, circulația continuă și etapizată a terenurilor a fost numai în sensul refacerii titlurilor de proprietate din etape anterioare sau de instituire a proprietății private pentru unități care au funcționat cu patrimoniu de stat, cooperatist, CAP. Schimbarea formei juridice a terenurilor a dus în unele cazuri și la schimbarea folosinței.

Din punct de vedere *demografic*, conform datelor de la Institutul Național de Statistică, la nivelul anului 2011, populația comunei era de 3833 locuitori, în creștere față de recensământul anterior din 2002, când se înregistraseră 3.560 de locuitoriiar cea mai mare parte dintre aceștia locuiau în satul reședință de comună - Fărcașa, în care existau 1729 de persoane (respectiv 42% din populația totală a comunei), urmată de localitatea Tămaia cu 979 locuitori (25% din întreaga populație a comunei), satul Buzești cu 650 de locuitori (aproape 20% din total), cea mai mică populație fiind înregistrată în satul Sîrbi cu 520 de locuitori, respectiv 13% din întreaga populație.

Emigrarea sau plecările nu afectează în mod normal comuna, nu se manifestă "exodul rural" caracterizat prin plecări masive de populație din mediul rural spre cel urban, datorita faptului că UAT Fărcașa dispune de un număr de peste 2400 locuri de muncă în diferite domenii: fabricarea de componente electrice, prelucrarea lemnului, transporturi, balastiere, agricultură-zootehnie etc. Cel mai mare obiectiv economic este Fabrica de contactoare "EATON" Electro Producție SRL care are aprox. 1800 de angajați.

Comuna oferă locuitorilor săi și potențialilor investitori o infrastructură bine pusă la punct: drumuri asfaltate sau pietruite, apă curentă(există o modernă uzină de apă), canalizare (inclusiv stație de

epurare),telefonie digitală,internet de mare viteză,televiziune prin cablu(fibră optică),rețea de gaz metan,iluminat public nocturn(inclusiv între sate în zone nelocuite),serviciu de Pompieri și SMURD, Serviciu de evidență a populației,Centru Medical de Permanență,Banca,Birou Notarial etc. Pentru angajații de pe raza comunei Fărcașa,care nu dispun de o locuință, s-au construit 3 blocuri prin ANL, care dispun de 36 de apartamente confortabile.

3.4. Dezvoltarea activităților

Dezvoltarea activităților economice:

Dezvoltarea economică durabilă a comunei prin valorificarea resurselor și potențialului local: **industrie, agricultură și turism.**

3.4.1. Industria

Proiecte care doresc să se implementeze:

1. Oferirea de facilitati fiscale pentru investitii noi, in conditiile legislative in vigoare
2. Realizarea unei strategii de atragere a unui investitor strategic pentru fabrica de sticlă în vederea continuării tradiției comunei Farcașa în producerea sticlei
3. Realizarea unui strategii pentru atragerea de noi investitori în comuna Fărcașa (parteneriat cu comunele din zonă)
4. Dezvoltarea unui sistem alternativ de alimentare cu apă industrială din Someș la costuri mult mai mici decât apa potabilă;
5. Promovarea oportunităților de investiții prin intermediul mijloacelor online (pagina web) si offline (ghid al investitorului, brosure, pliante, etc.)
6. Organizarea de campanii de informare pentru accesare de fonduri europene
7. Implementarea de programe de formare antreprenorială și perfecționare profesională
8. Promovarea marilor locale pe plan național și internațional
9. Promovarea activităților de servicii/mică producție/mesteșuguri la nivel local
10. Dezvoltarea infrastructurii de acces spre exploatațiile agricole
11. Organizarea de consultări publice periodice între autoritățile locale și mediul de afaceri
12. Promovarea parteneriatelor de tip public-privat.

3.4.2. Agricultură

Una din activitățile economice principale ale comunei este agricultura.

Comuna FĂRCAȘA deține teren fertil, care poate asigura produse agricole competitive pe care să le valorifice corespunzător.

Economia agricolă prezintă un potențial de dezvoltare, atât în ceea ce privește cultivarea plantelor și a cerealelor cât și activitatea de zootehnie care poate să reprezinte o sursă de venit.

Actualmente, activitatea agricolă reprezintă ponderea cea mai mare a economiei comunei, fiind practică mai ales în cadrul gospodăriilor țărănești individuale. Pentru transformare acestui tip de producție într-unul competitiv și aducător de venituri, sunt necesare o serie de măsuri la nivel central (legislativ), județean și local.

Proiecte care doresc să se implementeze:

- Orientarea consumatorilor spre produsele locale, ecologice
- Constituirea unor asociații de producători, cu exploatare agricole mai moderne pentru culturi ca grâu, floarea soarelui, plante de nutreț, pomicultră sau a unor exploatare zootehnice moderne, cu efect în creșterea productivității exploatare agricole
- Sprijinirea forței de muncă tinere care să preia exploatare agricole tradiționale, în paralel cu o dotare tehnică și consiliere agronomică
- Existența fondurilor de dezvoltare rurală
- Creșterea prețurilor produselor agricole pe piață internă și internațională
- Centru de colectare, ambalare legume, fructe, plante medicinale, lapte, produse din lapte, produse apicole
- Produse locale – patiserie și panificație
- Centru de achiziție și valorificare pe piață externă – produse ovine și bovine
- Centru de prelucrare produse expandate
- Centru de colectare, ambalare legume, fructe, plante medicinale, lapte, produse din lapte, produse din fructe și legume cu magazine de desfacere.
- Centru de achiziție și valorificare produse ovine și bovine pentru export.
- Fabrică de prelucrat lapte, axată pe specialități de brânză etc.
- Centru achiziții animale cu licență pentru export.
- Dotare cu utilaje agricole performante.

- Constituirea de ferme noi, moderne, performante pe diferite sectoare agricole.
- Înființarea de standuri locale pentru desfacere produse.
- Constituirea de grupuri și asociații de producători funcționale.
- Amenajarea unui parc tematic\etnografic (mic muzeu al satului) în satul Buzești;
- Includerea Bisericii de lemn din Buzești – monument istoric – în circuitul bisericilor de lemn din Maramureș promovată de Consiliul Județean Maramureș.

3.4.3. Potentialul turistic

- Dezvoltarea unei strategii turistice pentru comună;
- Definirea unei strategii de promovare a obiectivelor turistice din localitate;
- Evaluarea „apei termale” de la Buzești și dezvoltarea în jurul acesteia a unei baze turistice de agrement;
- Utilizarea eficientă a bazei materiale bune de cazare aflată în gestiunea administrației locale (Hotelul de la școală) pentru organizarea de tabere și schimburi de experiență pentru elevi;
- Construirea unei baze turistice care să organizeze tabere de vară pentru copii;

3.5. Evoluția populației

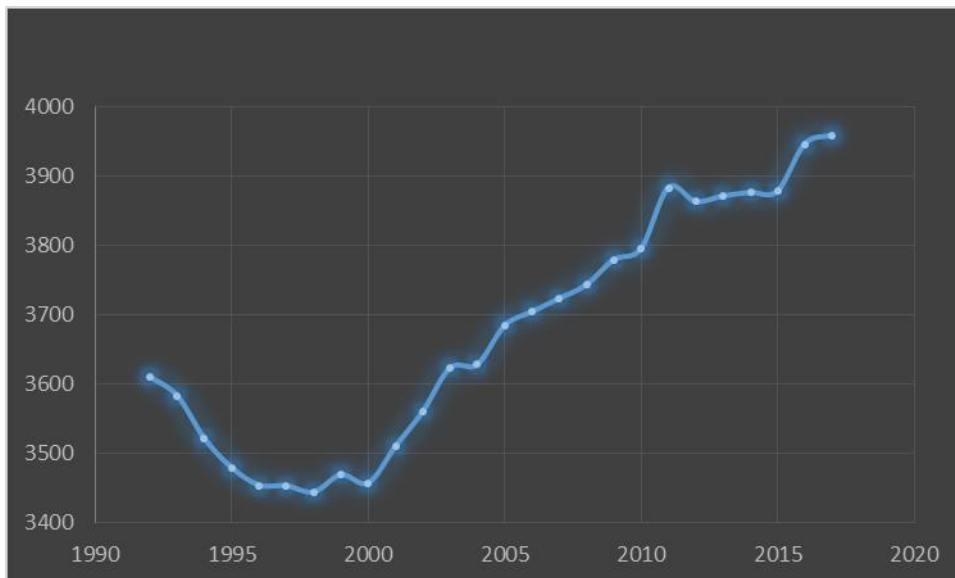
Evoluția din ultimii ani a numărului de locuitori ai comunei a fost ascendentă, manifestând însă o tendință de temperare a fenomenului de creștere a numărului de locuitori în perioada recentă. Dacă la 1 ianuarie 1992 comuna avea un număr de 3.610 de locuitori, în următorii zece ani acesta s-a redus cu 1,5% (-50 de persoane în 2002), pentru ca 10 ani mai târziu să crească cu 10 % (+303 de persoane în perioada 2002 - 2012). Astfel, la 1 ianuarie 2012 comuna avea un număr de 3863 de locuitori, o populație cu 4,6% mai mare față de 2005 și cu 3,2% mai mare față de 2008, iar față de 2011 populația a rămas constantă, întregindu-se o creștere de doar 0,7% față de anul 2012, evidențiindu-se astfel faptul că fenomenul de creștere al populației începe să stagneze.

În ultimii 5 ani (2012-2017) populația crește cu apx. 100 de persoane ceea ce înseamnă că în comună apare o creștere demografică datorită creșterii nivelului de trai.

TABEL NR. 17 - POPULAȚIA STABILĂ ÎN PERIOADA 1992-2017

Nr. crt.	Anii	Total populație
1	1992	3610
2	1993	3583
3	1994	3521
4	1995	3479
5	1996	3454
6	1997	3453
7	1998	3444
8	1999	3469
9	2000	3457
10	2001	3510
11	2002	3560
12	2003	3623
13	2004	3628
14	2005	3684
15	2006	3704
16	2007	3723
17	2008	3743
18	2009	3779
19	2010	3795
20	2011	3883
21	2012	3863
22	2013	3871
23	2014	3876
24	2015	3878
25	2016	3946
26	2017	3959
		<i>Sursa: Baza TEMPO – Online – serii de timp, INSSE, 2017</i>

EVOLUTIA POPULATIEI



SURSA: PROPRIE PRELUCRARE DATE BAZA TEMPO – ONLINE – SERII DE TIMP, INSSE, 2017

Din analiza datelor se observă că într-o perioadă relativ lungă (26 ani) populația a crescut cu cca. 349 persoane din total, ajungând în jurul cifrei de **3959** persoane. Din analiza elementelor care constituie mișcarea migratorie a populației, respectiv stabilirea sau schimbarea reședinței sau a domiciliului în/din localitățile aparținătoare (prin migrație internă sau externă), se constată că Fărcașa este o comună de destinației și nu o comună sursă. Oportunitățile economice din comuna Fărcașa fac ca populația să prefere să vină în comună atât temporar (cu reședința), cât și permanent (cu domiciliul). Astfel, în 1992 se înregistrează o diferență dintre plecări cu reședință și stabiliri de reședință de 22 de oameni, însă, din anul în 2002 se constată că situația s-a inversat, numărul celor stabiliți cu reședință în Fărcașa fiind mai mare decât al celor plecați cu reședință, diferența fiind în 2002 de 4 oameni, în 2008 de 14 oameni, iar în 2008 și 2011 câte 9, respectiv 19 oameni, pentru ca în anul 2012 să fie înregistrată diferența cea mai mare de 22 oameni. În ceea ce privește plecările permanente din Fărcașa, situația este și ea una bună, înregistrându-se diferențe negative dintre stabiliri și plecări cu domiciliu (inclusiv migrația externă), excepție făcând doar anul 1992 atunci când diferența a fost pozitivă, de 49 de oameni, iar din anul 2002 această diferență ajuns să fie în favoarea stabilirilor cu domiciliul. Astfel datorită dezvoltării economice înregistrată în ultimii ani la nivelul comunei diferențele au fost de 19 persoane în 2002, 48 de persoane în 2005 și 50 de persoane în 2008.

3.6. Organizarea circulației

3.6.1. Circulația rutieră

Dezvoltarea economică a județului, intensificarea legăturilor de cooperare economică, precum și sporirea sistematică a nevoilor de transport, coroborate cu exigențele populației în ceea ce privește confortul și siguranța circulației, au determinat preocupări susținute pentru modernizarea și sistematizarea rețelei de drumuri.

Pentru amenajarea, reabilitarea, sau modernizarea drumurilor, străzilor, ulițelor cuprinse în intravilanul localităților, se va avea în vedere ca prin asigurarea elementelor geometrice adecvate și prin realizarea unui sistem rutier nerigid corespunzător să se ajungă la o îmbunătățire considerabilă a condițiilor de circulație, din punct de vedere funcțional, siguranță, confort, precum și din punct de vedere a protecției mediului înconjurător.

Trama actuală stradală satisface circulația în viitor a comunei. Se propune modernizarea drumurilor fără imbrăcămintă definitivă.

Nu se propun deschideri noi de străzi datorită reticenței populației față de intervenții (chiar și la propuneri) pe proprietățile private și considerăm că acest lucru se poate face ori de câte ori se va pune problema, printr-un PUD.

Suprafețele de teren aferente drumurilor publice, conform Art. 17 din O.U.G. nr. 43/1997

(1) Zonele de protecție sunt suprafețele de teren situate de o parte și de alta a zonelor de siguranță, necesare protecției și dezvoltării viitoare a drumului. Limitele zonelor de protecție sunt prevăzute în anexa nr. 1 la O.G. nr. 43/1997.

(2) Zonele de protecție rămân în gospodărirea persoanelor juridice sau fizice care le au în administrare sau în proprietate, cu obligația ca acestea, prin activitatea lor, să nu aducă prejudicii drumului sau derulării în siguranța a traficului prin:

- a) neasigurarea scurgerii apelor în mod corespunzător;
- b) executarea de construcții, împrejmuiri sau plantații care să provoace înzăpezirea drumului sau să împiedice vizibilitatea pe drum;
- c) executarea unor lucrări care periclitează stabilitatea drumului sau modifică regimul apelor subterane sau de suprafață.

Deținătorii terenurilor din vecinătatea drumurilor publice, conform Art. 18 din O.U.G. nr. 43/1997 aprobată prin legea 82/1998, sunt obligați să permită instalarea pe aceste terenuri a

panourilor de apărare a drumului contra înzăpezirii, fără a percepe vreo chirie, cu condiția ca aceasta operațiune să nu împiedice executarea lucrărilor agricole și să nu producă degradări culturilor de pe aceste terenuri. Pentru drumurile situate în intravilanul sunt impuse următoarele conform Art.19 din O.U.G. nr. 43/1997 aprobată prin Legea nr. 82/1998:

(1) Zona străzilor include partea carosabila, acostamentele, șanțurile, rigolele, trotuarele, spațiile verzi, piste pentru cicliști, suprafețele adiacente pentru parcaje, staționari sau opriri, precum și suprafețele de teren necesare amplasării anexelor acestora. Pe sectoarele de străzi fără canalizare, scurgerea apelor trebuie asigurată prin șanțuri amenajate.

(2) Consiliile locale vor asigura, în intravilan, condițiile de deplasare a pietonilor și cicliștilor prin amenajări de trotuare și piste.

(3) Zonele de siguranță și de protecție în intravilan se stabilesc prin studii de circulație și prin documentațiile de urbanism și amenajarea teritoriului.

(4) Pentru dezvoltarea capacității de circulație a drumurilor publice în traversarea localităților rurale, distanța dintre gardurile sau construcțiile situate de o parte și de alta a drumurilor va fi de minimum 26 m pentru drumurile naționale, de minimum 24 m pentru drumurile județene și de minimum 20 m pentru drumurile comunale.

(5) Asigurarea distanțelor minime, stabilite conform alin. (4), se realizează de către administratorii acestor drumuri, numai cu respectarea reglementărilor în vigoare.

Administrarea drumurilor județene se asigură de către consiliile județene, iar a drumurilor de interes local, de către consiliile locale pe raza administrativ-teritorială a acestora, conform Art. 22 din O.U.G. nr. 43/1997 aprobată prin Legea nr. 82/1998. Fac excepție sectoarele de drumuri județene, situate în intravilanul localităților urbane, inclusiv lucrările de artă, amenajările și accesoriile aferente, care vor fi în administrarea consiliilor locale respective.

La proiectarea, execuția și intervențiile asupra drumurilor se va ține seama de categoriile funcționale ale acestora, de traficul rutier, de siguranța circulației, de normele tehnice, de factorii economici, sociali și de apărare, de utilizarea rațională a terenurilor, de conservarea și protecția mediului înconjurător și de planurile de urbanism și de amenajarea teritoriului, aprobate potrivit Legii, precum și de normele tehnice în vigoare și conform Art. 24 din O.U.G. nr. 43/1997 aprobată prin Legea nr. 82/1998, pentru adaptarea acestora la cerințele pietonilor, cicliștilor, persoanelor cu handicap și de vârstă a treia.

Documentațiile privind proiectarea construcției, reabilitarea și modernizarea drumurilor se întocmesc cu respectarea planurilor de amenajare a teritoriului și de urbanism, cu avizele

prevăzute în normele metodologice și conform Art. 25 din O.U.G. nr. 43/1997 aprobată prin Legea nr. 82/1998.

Distantele care trebuie respectate pentru dezvoltarea capacității de circulație

Amplasarea unor obiective economice sau de alta natură, care implică modificări ale traseului, ale elementelor geometrice sau ale structurii de rezistență a unui drum public se face cu acordul administratorului drumului respectiv, cheltuielile aferente fiind în sarcina celui care a solicitat modificările, cu respectarea legislației în vigoare privind autorizarea executării construcțiilor conform Art. 26 din O.U.G. nr. 43/1997 aprobată prin Legea nr. 82/1998.

Intersecțiile între drumuri se realizează denivelat sau la același nivel, în funcție de categoriile drumurilor și de traficul rutier, cu respectarea legislației în vigoare. Cheltuielile privind aceste lucrări sunt în sarcina celor care au în administrare sau în proprietate drumul pe care se desfășoară traficul ce impune amenajarea sau modificarea intersecției conform Art. 27(1). din O.U.G. nr. 43/1997 aprobată prin Legea nr. 82/1998.

Amenajarea intersecțiilor la același nivel între două sau mai multe drumuri se face cu asigurarea priorității pentru circulația care se desfășoară pe drumul de categorie superioară conform Art. 28 din O.G. nr. 43/1997 aprobată prin Legea nr. 82/1998.

Pe drumurile publice, conform Art. 43 din O.U.G. nr. 43/1997 aprobată prin Legea nr. 82/1998, sunt interzise:

a) competițiile sportive, fără avizul prealabil al administratorului drumului și al Poliției rutiere. Organizatorii poartă răspunderea și iau toate măsurile pentru siguranța traficului rutier și redarea ulterioară a drumului pentru circulația publică, în condițiile existente anterior organizării competiției.

b) intrarea pe drum a vehiculelor cu noroi pe roți sau pe șenile, precum și pierderea, prin scurgere din vehicule, în timpul transportului, de materiale de construcție sau de alte materii;

c) curățarea sau spălarea vehiculelor de pământ, de materiale sau de alte substanțe aceasta se va realiza înainte de a pătrunde în drum și numai pe suprafețe special amenajate prin grija administratorului drumului;

d) scurgerea lubrifianților, a unor produse inflamabile, toxice sau de altă natură;

e) ocuparea, prin depozitare, a părții carosabile, a stațiilor mijloacelor de transport în comun, a șanțurilor, trotuarelor, pistelor și zonelor de siguranță a drumului, precum și afectarea stării de curățenie a acestora;

f) circulația autovehiculelor pe acostamente, pe șanțuri, pe trotuare, pe spații de siguranță ale drumurilor ori pe banda mediană a autostrăzilor;

g) circulația pe drumurile publice, modernizate, a vehiculelor cu pneuri cu cuie, cu senile, fără bandaje de protecție, precum și transportul prin tarare a unor obiecte sau materiale prin excepție este admisă circulația vehiculelor aparținând Ministerului Apărării Naționale sau Ministerului de Interne, în cazul în care nu există posibilitatea evitării drumurilor publice modernizate, cu acordul și în condițiile stabilite de administratorul acestora.

Aprobarea amplasării de construcții și instalații în zona drumului public

Realizarea în zona drumului public a oricărei construcții sau instalații, în orice scop, se face cu respectarea legislației în vigoare privind amplasarea și autorizarea executării construcțiilor și numai cu acordul prealabil al administratorului drumului conform Art. 46 din O.G. nr. 43/1997 aprobată prin legea 82/1998.

Reglementări în zona drumului conform Art. 47 din O.G. nr. 43/1997 aprobată prin legea 82/1998:

(1) În zona drumului public este interzisă amplasarea de construcții, panouri publicitare sau instalații care periclitează siguranța circulației.

(2) În zona mediană a autostrăzilor se pot amplasa numai instalații destinate întreținerii drumurilor și siguranței circulației.

(3) Construcțiile sau instalațiile temporare ale Ministerului Apărării Naționale, care au caracter de urgență, se pot executa fără acceptul administratorului drumului, urmând ca acest accept să se obțină ulterior, în cazul în care construcțiile sau instalațiile nu se demontează într-un termen stabilit de comun acord cu administratorul drumului.

(4) Pentru ocuparea zonei drumurilor, a podurilor, pasajelor, viaductelor, tunelurilor, prin amplasarea supraterană sau subterană a unor construcții, instalații sau panouri publicitare acceptate de administrația drumurilor, se aplică tarife de utilizare, care se constituie ca venituri la dispoziția administratorului, respectiv pentru administrarea, exploatarea, întreținerea, repararea și modernizarea drumurilor publice. Se exceptează perceperea de tarife de utilizare de către administratorii drumului, dacă amplasarea se realizează pe zonele de protecție unde aceștia nu sunt deținători. Perceperea și folosirea acestor tarife de utilizare a zonelor de protecție proprietate privată se realizează de către deținătorul terenului respectiv.

(5) Deținătorii construcțiilor sau ai instalațiilor acceptate în zona drumurilor sunt obligați să execute, pe cheltuiala lor, demolarea, mutarea sau modificarea acestora, dacă astfel a fost convenit cu administratorul drumului.

(6) Administratorul drumului este obligat să-i înștiințeze pe deținători asupra lucrărilor prevăzute, după cum urmează:

- cu cel puțin 12 luni înainte de începerea lucrărilor a căror execuție impune mutarea ori modificarea, pentru construcții autorizate cu caracter definitiv;

- cu cel puțin 3 luni înainte de începerea lucrărilor la drum, în cazul construcțiilor acceptate cu caracter provizoriu.

Lucrările edilitare subterane se amplasează, de regulă, în afara părții carosabile a drumului public sau în galerii vizitabile. Construcția, repararea și întreținerea acestor lucrări, în zona drumului public, se fac cu aprobarea administratorului drumului și cu respectarea legislației în vigoare, conform Art. 48 din O.U.G. nr. 43/1997 aprobată prin Legea nr. 82/1998.

Proprietarul construcțiilor, instalațiilor sau al altor asemenea, realizate în zona drumului, conform Art. 49 (1) din O.U.G. nr. 43/1997 aprobată prin Legea nr. 82/1998, fără respectarea condițiilor din prezenta secțiune sau cu nerespectarea condițiilor din actul de acceptare, este obligat a le desființa sau a le muta, pe cheltuiala sa, în termenul stabilit de administrator. (2) În cazul nerespectării termenului fixat de administratorul drumului, acesta poate proceda la desființarea sau la mutarea lucrărilor, pe cheltuiala proprietarului.

Traseele noi de drumuri publice se stabilesc pe baza documentațiilor de urbanism și amenajare a teritoriului, aprobate în condițiile Legii, conform Art. 51 (1) din O.G. nr. 43/1997 aprobată prin Legea nr. 82/1998. (2) Modificarea elementelor geometrice ale traseului, crearea de noi accese sau orice alte intervenții asupra drumului public se fac cu acordul administratorului drumului public.

Căi de acces la drumurile publice conform Art. 52 din O.U.G. nr. 43/1997 aprobată prin Legea nr. 82/1998

Proiectarea, construcția sau amenajarea căilor de acces la drumurile publice se face potrivit legislației în vigoare, de către cei interesați, cu acordul prealabil al administratorului drumului public și al Poliției rutiere.

Repararea, întreținerea și exploatarea căilor de acces la drumurile publice sunt în sarcina celor care le dețin.

Acceptul administratorului drumului comportă două faze conform Cap. 1.4. din Ordinul nr. 47/1998:

- acordul prealabil, care se obține la faza de proiectare;
- autorizația de amplasare și acces la drum, care se obține înainte de execuție.

Aceste documente se emit pentru o anumită funcție a obiectivului. Schimbarea funcției sau destinației implică obținerea acceptului administrației drumului pentru noua situație conform cap. 1.5. din Ordinul nr. 47/1998.

Traversările aeriene ale cablurilor trebuie să asigure o înălțime de liberă trecere de minimum 6,0 m deasupra punctului cel mai înalt al platformei drumului. În cazul cablurilor electrice, înălțimea se majorează cu spațiul de siguranță împotriva electrocutării conform Cap. 4.3. din Ordinul nr. 47 /1998.

Condiții de amplasare a pomilor în zona străzilor din localitățile urbane și rurale

Amplasarea pomilor în localitățile urbane și rurale se va face cu acordul administratorului drumului public, conform Cap. 5.1. din Ordinul nr. 47 /1998.

Plantațiile în rânduri cu arbori se executa pe ambele părți ale drumului, de regulă în zona de siguranță, amplasate simetric și paralel cu axa drumului. Alegerea speciilor și asocierea lor în plantații trebuie să corespundă condițiilor de clima și de sol, conform Cap. 5.2. din Ordinul nr. 47 /1998.

Distanțele minime de plantare, conform Cap. 5.3. din Ordinul nr. 47 /1998, de-a lungul drumului între arborii aceluiși rând depind de clasa tehnică a drumului și de forma de bază a coroanelor arborilor:

- categoria străzii I-IV - distanța minimă de plantare pentru specii cu coroană piramidală este de 15 m, iar pentru cele cu coroană sferică, ovala sau tabulară - de 20 m;
- categoria străzii V - distanța minimă de plantare pentru specii cu coroana piramidală este de 10 m, iar pentru cele cu coroană sferică, ovală sau tabulară - de 15 m.

Se interzice plantarea pomilor în interiorul curbelor, indiferent de raza acestora conform Cap. 5.4. din Ordinul nr. 47 /1998.

Lățimile fâșiilor verzi situate în profilul transversal al străzii, în funcție de felul plantației, conform Cap. 5.5. din Ordinul nr. 47 /1998, vor fi:

- pentru plantații de pomi într-un șir minimum 1,00 m;
- pentru plantații de arbuști minimum 0,75-1,00 m;
- pentru gazon și flori minimum 0,75-1,00 m. - Cap. 5.6.

Plantarea arborilor se poate face și în ochiuri pătrate, amplasate pe trotuar, cu dimensiunile 1,00 m x 1,00 m, sau circular, cu diametrul de 1,00 m, care se recomandă să fie acoperite cu grătare metalice sau din beton prefabricat.

Se interzice plantarea de arbori și arbuști pe spațiile necirculabile în care sunt amplasate rețele și instalații edilitare subterane, conform cap. 5.7. din Ordinul nr. 47/1998.

Distanțele minime de la marginea părții carosabile până la trunchiurile de arbori și arbuști trebuie să fie de minimum 1,00 m, conform cap. 5.8. din Ordinul nr. 47/1998.

Plantațiile de pe zonele verzi nu vor deranja iluminatul străzii, vizibilitatea în curbă și la traversările pentru pietoni, conform cap. 5.9. din Ordinul nr. 47/1998.

Plantațiile cu garduri vii se execută la lucrări ornamentale, precum și la perdele de protecție. Gardurile vii nu trebuie să pericliteze siguranța circulației rutiere, conform cap. 5.10. din Ordinul nr. 47/1998.

Curtarea plantațiilor în zona rețelilor electrice se face prin tăierea coroanelor arborilor, păstrându-se forma de bază respectivă conform Cap. 5.11. din Ordinul nr. 47/1998.

Condiții de avizare

Rețeaua de drumuri din cadrul teritoriului administrativ al comunei FĂRCAȘA, județul Maramureș respectă condițiile:

Zona drumului public cuprinde: ampriza, zonele de siguranță și zonele de protecție, conform Art. 14 din O.U.G. nr. 43/1997.

Ampriza drumului este suprafața de teren ocupată de elementele constructive ale drumului: parte carosabilă, trotuare, piste pentru cicliști, acostamente, șanțuri, rigole, taluzuri, șanțuri de gardă, ziduri de sprijin și alte lucrări de artă, conform Art. 15 din O.U.G. nr. 43/1997.

Zonele de siguranță sunt suprafețe de teren situate de o parte și de cealaltă a amprizei drumului, destinate exclusiv pentru semnalizarea rutieră, pentru plantație rutieră sau alte scopuri legate de întreținerea și exploatarea drumului, pentru siguranța circulației ori pentru protecția proprietarilor situate în vecinătatea drumului. Din zonele de siguranță fac parte și suprafețele de teren destinate asigurării vizibilității în curbe și intersecții, precum și suprafețele ocupate de lucrările de consolidări ale terenului drumului și altele asemenea. În afara localităților, limitele minime ale zonelor de siguranță a drumurilor, în cale curentă și aliniament, sunt prevăzute în anexa nr. 1, conform Art. 16 (1) din O.U.G. nr. 43/1997.

Realizarea de culturi agricole sau forestiere pe zonele de siguranță este interzisă Art. 16 (2) din O.U.G. nr. 43/1997.

Condiții de emitere a autorizațiilor de construire în zonele propuse spre extindere a intravilanului:

- Distanța între garduri situate de o parte și de alta a drumului național să fie minim 26,00 m conform O.U.G. nr. 43/1997.

Între limitele zonei de siguranță și limitele proprietăților se va rezerva un spațiu pentru amplasarea utilităților publice precum și pentru amenajarea de trotuare.

Suprafețele de teren aferente drumurilor publice, conform Art. 17 din O.U.G. nr. 43/1997

(1) Zonele de protecție sunt suprafețele de teren situate de o parte și de alta a zonelor de siguranță, necesare protecției și dezvoltării viitoare a drumului. Limitele zonelor de protecție sunt prevăzute în anexa nr. 1 la O.G. nr. 43/1997.

(2) Zonele de protecție rămân în gospodărirea persoanelor juridice sau fizice care le au în administrare sau în proprietate, cu obligația ca acestea, prin activitatea lor, să nu aducă prejudicii drumului sau derulării în siguranța a traficului prin:

- a) neasigurarea scurgerii apelor în mod corespunzător;
- b) executarea de construcții, împrejmuiri sau plantații care să provoace înzăpezirea drumului sau să împiedice vizibilitatea pe drum;
- c) executarea unor lucrări care periclitează stabilitatea drumului sau modifică regimul apelor subterane sau de suprafață.

Deținătorii terenurilor din vecinătatea drumurilor publice, conform Art. 18 din O.U.G. nr. 43/1997 aprobată prin legea 82/1998, sunt obligați să permită instalarea pe aceste terenuri a panourilor de apărare a drumului contra înzăpezirii, fără a percepe vreo chirie, cu condiția ca aceasta operațiune să nu împiedice executarea lucrărilor agricole și să nu producă degradări culturilor de pe aceste terenuri. Pentru drumurile situate în intravilanul sunt impuse următoarele conform Art.19 din O.U.G. nr. 43/1997 aprobată prin Legea nr. 82/1998:

(1) Zona străzilor include partea carosabila, acostamentele, șanțurile, rigolele, trotuarele, spațiile verzi, pistele pentru cicliști, suprafețele adiacente pentru parcaje, staționari sau opriri, precum și suprafețele de teren necesare amplasării anexelor acestora. Pe sectoarele de străzi fără canalizare, scurgerea apelor trebuie asigurată prin șanțuri amenajate.

(2) Consiliile locale vor asigura, în intravilan, condițiile de deplasare a pietonilor și cicliștilor prin amenajări de trotuare și piste.

(3) Zonele de siguranță și de protecție în intravilan se stabilesc prin studii de circulație și prin documentațiile de urbanism și amenajarea teritoriului.

(4) Pentru dezvoltarea capacității de circulație a drumurilor publice în traversarea localităților rurale, **distanța dintre gardurile sau construcțiile situate de o parte și de alta a drumurilor de minimum 24 m pentru drumurile județene și de minimum 20 m pentru drumurile comunale.**

(5) Asigurarea distanțelor minime, stabilite conform alin. (4), se realizează de către administratorii acestor drumuri, numai cu respectarea reglementărilor în vigoare.

Administrarea drumurilor județene se asigură de către consiliile județene, iar a drumurilor de interes local, de către consiliile locale pe raza administrativ-teritorială a acestora, conform Art. 22 din O.U.G. nr. 43/1997 aprobată prin Legea nr. 82/1998. Fac excepție sectoarele de drumuri județene, situate în intravilanul localităților urbane, inclusiv lucrările de artă, amenajările și accesoriile aferente, care vor fi în administrarea consiliilor locale respective.

La proiectarea, execuția și intervențiile asupra drumurilor se va ține seama de categoriile funcționale ale acestora, de traficul rutier, de siguranța circulației, de normele tehnice, de factorii economici, sociali și de apărare, de utilizarea rațională a terenurilor, de conservarea și protecția mediului înconjurător și de planurile de urbanism și de amenajarea teritoriului, aprobate potrivit Legii, precum și de normele tehnice în vigoare și conform Art. 24 din O.U.G. nr. 43/1997 aprobată prin Legea nr. 82/1998, pentru adaptarea acestora la cerințele pietonilor, cicliștilor, persoanelor cu handicap și de vârstă a treia.

Documentațiile privind proiectarea construcției, reabilitarea și modernizarea drumurilor se întocmesc cu respectarea planurilor de amenajare a teritoriului și de urbanism, cu avizele prevăzute în normele metodologice și conform Art. 25 din O.U.G. nr. 43/1997 aprobată prin Legea nr. 82/1998.

Distantele care trebuie respectate pentru dezvoltarea capacității de circulație

Amplasarea unor obiective economice sau de alta natura, care implică modificări ale traseului, ale elementelor geometrice sau ale structurii de rezistență a unui drum public se face cu acordul administratorului drumului respectiv, cheltuielile aferente fiind în sarcina celui care a solicitat modificările, cu respectarea legislației în vigoare privind autorizarea executării construcțiilor conform Art. 26 din O.U.G. nr. 43/1997 aprobată prin Legea nr. 82/1998.

Intersecțiile între drumuri se realizează denivelat sau la același nivel, în funcție de categoriile drumurilor și de traficul rutier, cu respectarea legislației în vigoare. Cheltuielile privind aceste lucrări sunt în sarcina celor care au în administrare sau în proprietate drumul pe care se desfășoară traficul ce impune amenajarea sau modificarea intersecției conform Art. 27(1). din O.U.G. nr. 43/1997 aprobată prin Legea nr. 82/1998.

Amenajarea intersecțiilor la același nivel între două sau mai multe drumuri se face cu asigurarea priorității pentru circulația care se desfășoară pe drumul de categorie superioară conform Art. 28 din O.G. nr. 43/1997 aprobată prin Legea nr. 82/1998.

Pe drumurile publice, conform Art. 43 din O.U.G. nr. 43/1997 aprobată prin Legea nr. 82/1998, sunt interzise:

a) competițiile sportive, fără avizul prealabil al administratorului drumului și al Poliției rutiere. Organizatorii poartă răspunderea și iau toate măsurile pentru siguranța traficului rutier și redarea ulterioară a drumului pentru circulația publică, în condițiile existente anterior organizării competiției.

b) intrarea pe drum a vehiculelor cu noroi pe roti sau pe senile, precum și pierderea, prin scurgere din vehicule, în timpul transportului, de materiale de construcție sau de alte materii;

c) curățarea sau spălarea vehiculelor de pământ, de materiale sau de alte substanțe aceasta se va realiza înainte de a pătrunde în drum și numai pe suprafețe special amenajate prin grija administratorului drumului;

d) scurgerea lubrifianților, a unor produse inflamabile, toxice sau de altă natură;

e) ocuparea, prin depozitare, a părții carosabile, a stațiilor mijloacelor de transport în comun, a șanțurilor, trotuarelor, pistelor și zonelor de siguranță a drumului, precum și afectarea stării de curățenie a acestora;

f) circulația autovehiculelor pe acostamente, pe șanțuri, pe trotuare, pe spații de siguranță ale drumurilor ori pe banda mediană a autostrăzilor;

g) circulația pe drumurile publice, modernizate, a vehiculelor cu pneuri cu cuie, cu senile, fără bandaje de protecție, precum și transportul prin tarare a unor obiecte sau materiale prin excepție este admisă circulația vehiculelor aparținând Ministerului Apărării Naționale sau Ministerului de Interne, în cazul în care nu există posibilitatea evitării drumurilor publice modernizate, cu acordul și în condițiile stabilite de administratorul acestora.

Aprobarea amplasării de construcții și instalații în zona drumului public

Realizarea în zona drumului public a oricărei construcții sau instalații, în orice scop, se face cu respectarea legislației în vigoare privind amplasarea și autorizarea executării construcțiilor și numai cu acordul prealabil al administratorului drumului conform Art. 46 din O.G. nr. 43/1997 aprobată prin legea 82/1998.

Reglementări în zona drumului conform Art. 47 din O.G. nr. 43/1997 aprobată prin legea 82/1998:

(1) În zona drumului public este interzisă amplasarea de construcții, panouri publicitare sau instalații care periclitează siguranța circulației.

(2) În zona mediană a autostrăzilor se pot amplasa numai instalații destinate întreținerii drumurilor și siguranței circulației.

(3) Construcțiile sau instalațiile temporare ale Ministerului Apărării Naționale, care au caracter de urgență, se pot executa fără acceptul administratorului drumului, urmând ca acest accept să se obțină ulterior, în cazul în care construcțiile sau instalațiile nu se demontează într-un termen stabilit de comun acord cu administratorul drumului.

(4) Pentru ocuparea zonei drumurilor, a podurilor, pasajelor, viaductelor, tunelurilor, prin amplasarea supraterană sau subterană a unor construcții, instalații sau panouri publicitare acceptate de administrația drumurilor, se aplică tarife de utilizare, care se constituie ca venituri la dispoziția administratorului, respectiv pentru administrarea, exploatarea, întreținerea, repararea și modernizarea drumurilor publice. Se exceptează perceperea de tarife de utilizare de către administratorii drumului, dacă amplasarea se realizează pe zonele de protecție unde aceștia nu sunt deținători. Perceperea și folosirea acestor tarife de utilizare a zonelor de protecție proprietate privată se realizează de către deținătorul terenului respectiv.

(5) Deținătorii construcțiilor sau ai instalațiilor acceptate în zona drumurilor sunt obligați să execute, pe cheltuiala lor, demolarea, mutarea sau modificarea acestora, dacă astfel a fost convenit cu administratorul drumului.

(6) Administratorul drumului este obligat să-i înștiințeze pe deținători asupra lucrărilor prevăzute, după cum urmează:

- cu cel puțin 12 luni înainte de începerea lucrărilor a căror execuție impune mutarea ori modificarea, pentru construcții autorizate cu caracter definitiv;

- cu cel puțin 3 luni înainte de începerea lucrărilor la drum, în cazul construcțiilor acceptate cu caracter provizoriu.

Lucrările edilitare subterane se amplasează, de regulă, în afara părții carosabile a drumului public sau în galerii vizitabile. Construcția, repararea și întreținerea acestor lucrări, în zona drumului public, se fac cu aprobarea administratorului drumului și cu respectarea legislației în vigoare, conform Art. 48 din O.U.G. nr. 43/1997 aprobată prin Legea nr. 82/1998.

Proprietarul construcțiilor, instalațiilor sau al altor asemenea, realizate în zona drumului, conform Art. 49 (1) din O.U.G. nr. 43/1997 aprobată prin Legea nr. 82/1998, fără respectarea condițiilor din prezenta secțiune sau cu nerespectarea condițiilor din actul de acceptare, este obligat a le desființa sau a le muta, pe cheltuiala sa, în termenul stabilit de administrator. (2) În cazul nerespectării termenului fixat de administratorul drumului, acesta poate proceda la desființarea sau la mutarea lucrărilor, pe cheltuiala proprietarului.

Traseele noi de drumuri publice se stabilesc pe baza documentațiilor de urbanism și amenajare a teritoriului, aprobate în condițiile Legii, conform Art. 51 (1) din O.G. nr. 43/1997 aprobată prin Legea nr. 82/1998. (2) Modificarea elementelor geometrice ale traseului, crearea de noi accese sau orice alte intervenții asupra drumului public se fac cu acordul administratorului drumului public.

Căi de acces la drumurile publice conform Art. 52 din O.U.G. nr. 43/1997 aprobată prin Legea nr. 82/1998

Proiectarea, construcția sau amenajarea căilor de acces la drumurile publice se face potrivit legislației în vigoare, de către cei interesați, cu acordul prealabil al administratorului drumului public și al Poliției rutiere.

Repararea, întreținerea și exploatarea căilor de acces la drumurile publice sunt în sarcina celor care le dețin.

Acceptul administratorului drumului comportă două faze conform Cap. 1.4. din Ordinul nr. 47/1998:

- acordul prealabil, care se obține la faza de proiectare;
- autorizația de amplasare și acces la drum, care se obține înainte de execuție.

Aceste documente se emit pentru o anumită funcție a obiectivului. Schimbarea funcției sau destinației implică obținerea acceptului administrației drumului pentru noua situație conform cap. 1.5. din Ordinul nr. 47/1998.

Traversările aeriene ale cablurilor trebuie să asigure o înălțime de liberă trecere de minimum 6,0 m deasupra punctului cel mai înalt al platformei drumului. În cazul cablurilor

electrice, înălțimea se majorează cu spațiul de siguranță împotriva electrocutării conform Cap. 4.3. din Ordinul nr. 47 /1998.

Condiții de amplasare a pomilor în zona străzilor din localitățile urbane și rurale

Amplasarea pomilor în localitățile urbane și rurale se va face cu acordul administratorului drumului public, conform Cap. 5.1. din Ordinul nr. 47 /1998.

Plantațiile în rânduri cu arbori se executa pe ambele părți ale drumului, de regulă în zona de siguranță, amplasate simetric și paralel cu axa drumului. Alegerea speciilor și asocierea lor în plantații trebuie să corespundă condițiilor de clima și de sol, conform Cap. 5.2. din Ordinul nr. 47 /1998.

Distanțele minime de plantare, conform Cap. 5.3. din Ordinul nr. 47 /1998, de-a lungul drumului între arborii aceluiași rând depind de clasa tehnică a drumului și de forma de bază a coroanelor arborilor:

- categoria străzii I-IV - distanța minimă de plantare pentru specii cu coroană piramidală este de 15 m, iar pentru cele cu coroană sferică, ovala sau tabulară - de 20 m;
- categoria străzii V - distanța minimă de plantare pentru specii cu coroana piramidală este de 10 m, iar pentru cele cu coroană sferică, ovală sau tabulară - de 15 m.

Se interzice plantarea pomilor în interiorul curbelor, indiferent de raza acestora conform Cap. 5.4. din Ordinul nr. 47 /1998.

Lățimile fâșiilor verzi situate în profilul transversal al străzii, în funcție de felul plantației, conform Cap. 5.5. din Ordinul nr. 47 /1998, vor fi:

- pentru plantații de pomi într-un șir minimum 1,00 m;
- pentru plantații de arbuști minimum 0,75-1,00 m;
- pentru gazon și flori minimum 0,75-1,00 m. - Cap. 5.6.

Plantarea arborilor se poate face și în ochiuri pătrate, amplasate pe trotuar, cu dimensiunile 1,00 m x 1,00 m, sau circular, cu diametrul de 1,00 m, care se recomandă să fie acoperite cu grătare metalice sau din beton prefabricat.

Se interzice plantarea de arbori și arbuști pe spațiile necirculabile în care sunt amplasate rețele și instalații edilitare subterane, conform cap. 5.7. din Ordinul nr. 47/1998.

Distanțele minime de la marginea părții carosabile până la trunchiurile de arbori și arbuști trebuie să fie de minimum 1,00 m, conform cap. 5.8. din Ordinul nr. 47/1998.

Plantațiile de pe zonele verzi nu vor deranja iluminatul străzii, vizibilitatea în curbă și la traversările pentru pietoni, conform cap. 5.9. din Ordinul nr. 47/1998.

Plantațiile cu garduri vii se execută la lucrări ornamentale, precum și la perdele de protecție. Gardurile vii nu trebuie să pericliteze siguranța circulației rutiere, conform cap. 5.10. din Ordinul nr. 47/1998.

Curtarea plantațiilor în zona rețelelor electrice se face prin tăierea coroanelor arborilor, păstrându-se forma de bază respectivă conform Cap. 5.11. din Ordinul nr. 47/1998.

3.6.2. Circulația feroviară

Precizăm că rețeaua de cale ferată nu străbate teritoriul comunei Fărcașa, aceasta fiind situată la o distanță de aproximativ 15 kilometri de cea mai apropiată stație de cale ferată. Astfel, stațiile C.F.R. cele mai apropiate sunt haltele din Ulmeni la 15 kilometri și din Satulung la 18 kilometri, iar gara din Baia Mare se află la o distanță de 29 de kilometri .

3.7. Intravilan propus. Zonificarea funcțională. Bilanț teritorial

La data elaborării prezentei documentații, conform datelor puse la dispoziție de către Primăria FĂRCAȘA (documentația Planul Urbanistic General al comunei FĂRCAȘA, elaborat de S.C. Saski S.A., Satu Mare in anul 2000) suprafața totală a intravilanului însuma **634,47 ha**. Această suprafața era repartizată după cum urmează :

La data elaborării prezentei documentații, conform datelor puse la dispoziție de către Primăria Fărcașa (documentația Planul Urbanistic General al comunei Fărcașa, elaborat de S.C. Saski S.A., Baia Mare in anul 2000) suprafața totală a intravilanului însuma 641 ha. Această suprafața era repartizată după cum urmează :

-	Fărcașa	223,97 ha.
-	Buzești	173,00 ha.
-	Sârbi	134,87 ha.
-	Tămaia	110,60 ha.

Situația actuală (2017) a suprafețelor din intravilanul comunei Fărcașa se prezintă astfel:

- suprafața totală a intravilanului 1483 ha.

- Fărcașa 529 ha.
- Buzești 320 ha.
- Sârbi 333 ha.
- Tămaia 310 ha.

În urma propunerilor și după ce s-au stabilit limitele intravilanului însumă 1638 ha.
Această suprafață era repartizată după cum urmează :

- Fărcașa 727 ha.
- Buzești 241 ha.
- Sârbi 367 ha.
- Tămaia 303 ha.

Zonele funcționale propuse nu se stânjenesc reciproc întrucât au fost luate toate măsurile reglementate prin lege sau acte normative privind instituirea zonelor de protecție sanitară.

Principalele zone funcționale propuse sunt:

TABEL NR. 18- BILANȚ TERITORIAL EXISTENT/PROPUS FĂRCAȘA

BILANȚ TERITORIAL SAT FARCASA				
ZONA FUNCȚIONALĂ	EXISTENT		PROPUS	
	SUPRAFATA (ha)	% DIN TOTAL INTRAVILAN	SUPRAFATA (ha)	% DIN TOTAL INTRAVILAN
Zona locuinte	50,61	9,57%	55,61	7,65%
Zona institutii publice si servicii	4,95	0,94%	4,95	0,68%
Zona unitati industriale si depozite	2,95	0,56%	2,95	0,41%
Zona unitati agro-zootehnice	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Zona spatii verzi	11,97	2,26%	11,97	1,65%

Zona constructii	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Zona gospodarie comunala, cimitire	0,97	0,18%	0,97	0,13%
Zona ape	6,62	1,25%	6,62	0,91%
Zona cai de comunicatie si transport	16,59	3,14%	19,16	2,63%
Terenuri agricole	433,99	82,09%	625,16	85,95%
TOTAL intravilan	528,65	100,00%	727,39	100,00%

TABEL NR. 19- BILANȚ TERITORIAL EXISTENT/PROPUS SARBI

BILANT TERITORIAL SAT SARBI				
ZONA FUNCTIONALA	EXISTENT		PROPUS	
	SUPRAFATA (ha)	% DIN TOTAL INTRAVILAN	SUPRAFATA (ha)	% DIN TOTAL INTRAVILAN
Zona locuinte	27,88	8,38%	30,91	8,42%
Zona institutii publice si servicii	5,48	1,65%	5,48	1,49%
Zona unitati industriale si depozite	12,52	3,76%	12,52	3,41%
Zona unitati agro-zootehnice	0,90	0,27%	0,90	0,25%
Zona spatii verzi	5,74	1,73%	5,74	1,56%
Zona constructii tehnico-edilitare	0,90	0,27%	0,90	0,25%
Zona gospodarie comunala, cimitire	1,48	0,44%	1,48	0,40%
Zona ape	1,73	0,52%	1,73	0,47%
Zona cai de comunicatie si transport	11,42	3,43%	12,21	3,32%

Terenuri agricole	264,69	79,55%	295,38	80,43%
TOTAL intravilan	332,75	100,00%	367,26	100,00%

TABEL NR. 20- BILANȚ TERITORIAL EXISTENT/PROPUS BUZESTI

BILANT TERITORIAL SAT		BUZESTI		
ZONA FUNCTIONALA	EXISTENT		PROPUS	
	SUPRAFATA (ha)	% DIN TOTAL INTRAVILAN	SUPRAFATA (ha)	% DIN TOTAL INTRAVILAN
Locuinte si functiuni complementare	37.60	17.04%	37.82	15.70%
Unitati industriale si depozite	0.00	0.00%	0.00	0.00%
Unitati agro-zootehnice	9.21	4.17%	9.19	3.82%
Instituti si servicii de interes public	1.50	0.68%	1.50	0.62%
Cai de comunicatie si transport	11.70	5.30%	11.67	4.85%
Spatii verzi, sport, agrement	0.94	0.43%		0.00%
Constructii tehnico-edilitare	0.30	0.14%	0.00	0.00%
Gospodarie comunală, cimitire	2.10	0.95%	2.10	0.87%
Destinatie speciala	0.00	0.00%	0.00	0.00%
Terenuri agricole	145.36	65.87%	164.77	68.41%
Ape	0.87	0.39%	1.25	0.52%
Terenuri neproductive	11.08	5.02%	3.14	1.30%
TOTAL intravilan	220.66	100.00%	240.84	96.10%

TABEL NR. 21- BILANȚ TERITORIAL EXISTENT/PROPUS TAMAIA

BILANȚ TERITORIAL SAT TAMAIA				
ZONA FUNCTIONALA	EXISTENT		PROPUS	
	SUPRAFATA (ha)	% DIN TOTAL INTRAVILAN	SUPRAFATA (ha)	% DIN TOTAL INTRAVILAN
Zona locuinte	36,22	12,44%	37,44	12,34%
Zona institutii publice si servicii	0,62	0,21%	0,64	0,21%
Zona unitati industriale si depozite	0,98	0,34%	0,98	0,32%
Zona unitati agro-zootehnice	0,57	0,20%	0,57	0,19%
Zona spatii verzi	9,64	3,31%	9,64	3,18%
Zona constructii tehnico-edilitare	0,25	0,09%	0,25	0,08%
Zona gospodarie comunala, cimitire	1,70	0,58%	1,70	0,56%
Zona ape	5,62	1,93%	5,92	1,95%
Zona cai de comunicatie si transport	10,01	3,44%	10,33	3,40%
Terenuri agricole	225,45	77,46%	236,00	77,77%
TOTAL intravilan	291,06	100,00%	303,47	100,00%

Considerăm că nu ar fi lipsit de interes acolo unde profilul stradal o permite să se instituie pe plan local acțiuni de amenajare a plantațiilor de aliniament de-a lungul părților carosabile. În schimb, modernizarea străzilor și realizarea echipării tehnico-edilitare este esențială în ridicarea standardului de viață din mediul rural.

Fondul locuibil și organizarea structurală a zonei de locuit

Organizarea structurală a zonei de locuit are în vedere în special menținerea caracterului de mediu rural. Se impune totuși elaborarea unui studiu privind fondul locuibil, în vederea stopării fenomenului de construire fără proiecte, sau în baza unor proiecte elaborate de persoane neabilitate și mai ales în vederea redării personalității satelor.

Lipsa echipării sanitare a băilor așa zis "uscate" sau chiar lipsa camerelor pentru baie este principala deficiență a locuințelor rurale și reprezintă obiectivul nr. 1 corelat cu realizarea alimentării cu apă și a canalizării măcar în zonele din cadrul construit și a stației de epurare.

Pentru locuințe în general se propune ca până la realizarea lucrărilor edilitare care reprezintă un obiectiv de largă perspectivă, realizarea de fose septice sau bazine vidanjabile, conform normelor în vigoare.

Îmbunătățirea tuturor indicatorilor specifici de locuire va fi o tendință firească și va lua amploare pe măsura îmbunătățirii activităților economice. Totodată, acest lucru reprezintă o sursă de locuri de muncă și un prilej de relansare economică.

Structura zonei de locuit se propune a respecta caracterul zonelor rurale, dar poate însă include obiective mici economice: mică producție, comerț, prestări de servicii, dotări de interes local.

Reconsiderarea caracterului arhitectural poate să însemne un stimulent și un sprijin în vederea încurajării construcției de locuințe sau a îmbunătățirii indicatorilor specifici de locuire.

În ceea ce privește rețeaua de dotări se propune completarea rețelei cu următoarele obiective de interes:

- Modernizare drumuri
- Reabilitarea trotuarelor existente și amenajarea de trotuare și alei acolo unde nu există
- Îmbunătățirea sistemelor de marcaje rutiere
- Realizarea rețelei de canalizare și alimentare cu apă
- Realizarea stației de epurare și tratarea apelor reziduale
- Reabilitare și modernizarea unităților educaționale din comună
- Reabilitarea și îmbunătățirea dotărilor Căminelor Culturale
- Amenajare cantină pentru săraci
- Reabilitarea unităților medicale la nivel local
- Înființarea de noi dispensare în satele din comună

Modernizarea rețelei actuale de dotări se impune de la sine și presupune fie reparații capitale, fie renovări sau extinderi.

Considerăm că delimitarea zonei centrale este utilă în primul rând pentru a ridica nivelul calității construcțiilor în această zonă cu adânci rădăcini în istorie dar nu în ultimul rând pentru a crea o zonă reper bineînțeles prin integrare și nu neaparat prin contrast.

3.8. Măsuri în zonele cu riscuri naturale

Conform Regulamentului privind gestionarea situațiilor de urgență generate de fenomene hidrometeorologice periculoase având ca efect producerea de inundații, secetă hidrologică, precum și incidente/accidente la construcții hidrologice, poluări accidentale pe cursurile de apă și poluări marine în zonă, se propun următoarele măsuri:

3.8.1. Gestionarea situațiilor de urgență generate de inundații, fenomene meteorologice periculoase, accidente la construcții hidrotehnice și poluări accidentale.

1. Primirea informației privind producerea situației de urgență și punerea, după caz, în aplicare a *Planului județean de apărare împotriva inundațiilor, ghețurilor, secetei hidrologice, accidentelor la construcții hidrotehnice și poluărilor accidentale pe cursuri de apă – Maramureș*
2. Solicitarea de la administratorul lucrării hidrotehnice și C.L.S.U. a informărilor privind situația operativă.
3. Informarea I.G.S.U. și a președintelui CJSU cu privire la producerea evenimentului.
4. Analizarea scenariilor furnizate de administratorul lucrării hidrotehnice, identificarea obiectivelor potențial afectabile pentru diferite debite și luarea măsurilor ce se impun pentru protejarea localităților și obiectivelor importante dispuse în aval.
5. Analizarea, împreună cu reprezentanții structurilor județene ale Ministerului Mediului și administratorul lucrării a oportunități alarmării și înștiințării populației și operatorilor economici dispuși în aval.
6. Activarea C.J.C.C.I. și coordonarea acțiunilor de intervenție de către această structură.
7. Transmiterea către C.L.S.U., a ordinului privind pregătirea în vederea evacuării populației, animalelor și a unor categorii de materiale, precum și de intervenție ca urmare a inundațiilor determinate de accidentul la construcția hidrotehnică.
8. Transmiterea, către C.L.S.U. a precizărilor privind:

- *instituțiile, operatorii economici, numărul și structura populației/salariaților care se evacuează;*
 - *natura și cantitatea bunurilor ce urmează a fi evacuate;*
 - *zonele și localitățile în care se executa evacuarea;*
 - *mijloacele de transport și itinerarele pe care se execută evacuarea;*
 - *locurile de cazare, de aprovizionare și hrănire a evacuaților, de depozitare a bunurilor și de funcționare a instituțiilor;*
 - *măsurile de asigurare a acțiunilor de evacuare;*
 - *măsuri suplimentare privind asigurarea cazării persoanelor sinistrate, aprovizionarea cu apă, alimente, bunuri de strictă necesitate și acordarea de asistență medicală;*
 - *asigurarea adăpostirii, hrănirii și acordarea de asistență veterinară animalelor evacuate.*
9. Avertizare/alarmarea obiectivelor situate în zona inundabilă în caz de pericol iminent de avariere a construcțiilor hidrotehnice, pe baza datelor furnizate de structurile județene din subordinea/coordonarea M.M., M.A.P.D.R. sau M.Ec., după caz.
10. Centralizarea și transmiterea solicitărilor președinților C.L.S.U. privind declararea „**stării de alertă**” pe raza unor localități și transmiterea acestora președintelui consiliului județean.
11. Solicitarea de la C.L.S.U. a necesarului estimat de evacuare a populației și posibilitățile existente pe plan local.
12. Transmiterea către C.L.S.U. a precizărilor privind autoevacuarea și evacuarea preventivă a oamenilor, animalelor și bunurilor materiale în afara zonelor potențial inundabile, pe baza informațiilor furnizate de structurile județene din subordinea/coordonarea M.M.S.C., M.A.D.R. sau M.Ec., după caz.
13. Transmiterea către C.L.S.U. a unor precizări, după cum urmează:
- *asigurarea permanenței la primărie și operaționalizarea centrelor operative;*
 - *verificarea și actualizarea fluxului informațional pentru avertizarea-alarmarea populației;*
 - *măsuri de evitare a blocajelor, în special în zonele podurilor, podețelor, prizelor de apă, gurilor de evacuare și în alte zone critice.*
14. Solicitarea, de la structurile județene, a situației privind apariția unor alte situații de urgență determinate de inundațiile provocate de accidente la construcțiile hidrotehnice.
15. Stabilirea forțelor și mijloacelor existente în vederea constituirii forțelor de rezervă.

16. Solicitarea de la instituțiile județene descentralizate și deconcentrate ale ministerelor a informațiilor privind efectele situației de urgență determinată de inundații provocate de accidente la lucrările hidrotehnice.
17. Solicitarea de la structurile județene abilitate din cadrul C.L.S.U. a datelor privind situația locuințelor afectate sau distruse.
18. Asigurarea cunoașterii repartiției forțelor și mijloacelor de intervenție în zonele afectate.
19. Solicitarea/primirea de la structurile teritoriale de drumuri și C.F. din subordinea/coordonarea M.T. și I.J.P. a datelor privind existența unor căi de comunicații blocate sau avariate.
20. Asigurarea participării sau punerea la dispoziție a mijloacelor tehnice necesare efectuării transporturilor de persoane, alimente și materiale în zonele afectate.
21. Solicitarea, atunci când situația o impune, a sprijinului unor grupări operative stabilite de I.G.S.U.
22. Transmiterea către C.L.S.U. a unor precizări privind punerea în siguranță a bunurilor ce nu pot fi evacuate prin ridicare la cote superioare sau ancorare.
23. Transmiterea către C.L.S.U. a informațiilor furnizate de operatorii economici de profil din coordonarea/subordinea M.Ec. și M.S.I. privind adoptarea deciziei de întrerupere a furnizării energiei electrice, gazelor și asigurarea comunicațiilor în zonele inundate, pentru prevenirea electrocutărilor, a intoxicațiilor sau a altor accidente tehnologice.
24. Acțiuni de evacuare a apei provenite din revărsare, infiltrații și din precipitații, precum și evacuarea apei din clădirile afectate și canale tehnologice.
25. Participarea cu forțe și mijloace la acțiunile de distribuire a ajutoarelor către populația afectată.
26. Participarea cu forțe și mijloace la acțiunile de aplicare a măsurilor sanitaro-epidemice.
27. Transmiterea către C.L.S.U., a datelor privind restricțiile de consum a apei și alimentelor în anumite zone.
28. Informarea populației despre măsurile întreprinse și măsurile de protecție ce trebuie adoptate.
29. Participarea la coordonarea misiunilor de asigurare a apei și hranei.
30. Participarea, la solicitare, alături de structurile județene ale M.A.I., la acțiunile de identificare a victimelor, sinistraților și întocmirea situației cu persoanele dispărute.
31. Solicitarea/primirea și centralizarea informațiilor și rapoartelor operative și a rapoartelor de sinteză furnizate de C.L.S.U. pe timpul / la terminarea acțiunilor de intervenție.

32. Constituirea la ordinul prefectului a comisiilor de evaluare a pagubelor produse în urma situației de urgență.

3.8.2. Coordonarea acțiunilor de răspuns în cazul producerii de alunecări, cutremure și prăbușiri de teren

1. Primirea informației privind producerea situației de urgență și punerea în aplicare a prevederilor *Planului de apărare în cazul producerii unor situații de urgență specifice provocate de cutremure și/sau alunecări/prăbușiri de teren.*
2. Solicitarea de la C.L.S.U. și structurile teritoriale descentralizate/deconcentrate sau, după caz, în subordinea/coordonarea ministerelor: M.Ec., M.S., I.S.C., M.T., M.M.S.C., M.S.I., M.A.D.R., A.N.S.V.S.A., a informațiilor privind efectele situației de urgență determinată de alunecarea și/sau prăbușirea de teren cu implicații asupra infrastructurii rețelelor de transport a energiei și gazelor naturale, cu următoarele precizări:
 - *amplourea și evoluția alunecărilor și prăbușirilor de teren;*
 - *persoanele surprinse în medii ostile vieții;*
 - *locuințe și obiective economice avariate sau distruse;*
 - *căi de comunicații afectate sau posibil a fi afectate;*
 - *cursuri de apă posibil a fi afectate (blocate, poluate etc);*
 - *rețele de transport energie electrică, gaze și/sau de telefonie afectate;*
 - *suprafețe agricole și colectivități de animale care au fost sau vor fi afectate în perioada imediat următoare.*
3. Informarea I.G.S.U. și a instituției prefectului cu privire la producerea evenimentului.
4. Solicitarea de la structurile subordonate și de la C.L.S.U. a rapoartelor operative, centralizarea și analizarea datelor, și informarea inspectorului general și Președintelui C.J.S.U.
5. Stabilirea forțelor și mijloacelor care vor participa la intervenție și pregătirea acestora pentru intervenție.
6. Convocarea membrilor C.J.S.U. în ședință extraordinară
7. În funcție de natura situației create, amploarea și complexitatea acesteia se activează CJCCI, conform procedurilor de activare pe faze astfel:
 - *verde - rutină, personalul este asigurat de Inspectoratul pentru Situații Urgență „Gheorghe Pop de Băsești” al județului Maramureș;*

- galben - alertă, personalul este asigurat de Inspectoratul pentru Situații Urgență „Gheorghe Pop de Băsești” al județului Maramureș;
 - portocaliu - activare parțială a CJCCI, personalul Inspectoratului pentru Situații Urgență „Gheorghe Pop de Băsești” al județului Maramureș se suplimentează cu reprezentanți ai instituțiilor implicate în gestionarea situațiilor de urgență;
 - roșu - activare totală, CJCCI funcționează la capacitate maximă, reprezentanții instituțiilor deconcentrate la nivelul județului asigură fundamentarea hotărârilor care vor fi luate în comitetul județean și ducerea la îndeplinire a acestor hotărâri.
8. Centralizarea datelor privind organizarea intervenției și a cererilor privind sprijinul eșalonului superior.
9. Solicitarea de la structurile locale de drumuri naționale, județene, regionalele C.F., precum și de la I.J.P. a situației privind blocajele pe căile de comunicații, ca urmare a devierii circulației sau restricționării acesteia.
10. Transmiterea către C.L.S.U. din zona afectată a precizărilor privind:
- asigurarea continuității la primăriile din localitățile afectate de producerea unor alunecări și prăbușiri de teren la exploatarea miniere, inclusiv la cele cu implicații asupra infrastructurii rețelelor de transport a energiei și gazelor naturale de mare amploare;
 - asigurarea fluxului informațional-decizional;
 - asigurarea adăpostirii și hrănirii populației rămase fără locuințe;
 - alte precizări cu caracter organizatoric.
11. Centralizarea solicitărilor președinților C.L.S.U. privind declararea „**stării de alertă**”.
12. Formularea propunerii de solicitare, la nevoie, a unor ajutoare de asistență de specialitate din partea altor instituții de specialitate.
13. Solicitarea de la C.L.S.U. a datelor privind necesarul estimat de evacuare a populației sinistrate și posibilitățile existente în vederea constituirii următoarelor elemente de dispozitiv:
- raionul de evacuare a victimelor și sinistraților;
 - punctul medical;
 - raionul (locul) de evacuare a bunurilor materiale;
 - raionul de evacuare a animalelor;
 - locul taberei de sinistrați;
 - punctul de asistență tehnică.
14. Solicitarea, primirea și transmiterea către C.L.S.U., periodic, a datelor privind:

- *restricțiile de consum a apei și alimentelor în anumite zone;*
- *desfășurarea acțiunilor de autoevacuare a populației;*
- *evacuarea unor categorii de animale și bunuri;*

15. Informarea populației despre măsurile întreprinse și măsurile de protecție ce trebuie adoptate.
16. Participarea la coordonarea misiunilor de asigurarea a apei și hranei (în primele 72 de ore).
17. Solicitarea/primirea și centralizarea informațiilor și rapoartelor operative furnizate de C.L.S.U., S.V.S.U. și subunități pe timpul/la terminarea acțiunilor de intervenție.
18. Constituirea la ordinul prefectului a comisiilor de evaluare a pagubelor produse în urma situației de urgență.

3.8.3 Coordonarea acțiunilor de răspuns în caz de epidemii, epizootii și zoonoze

1. Primirea notificării cu privire la declanșarea unei epizootii pe teritoriul județului și diseminarea informațiilor către structurilor cu atribuții.
2. Informarea I.G.S.U. și a Instituției Prefectului cu privire la producerea evenimentului.
3. Stabilirea forțelor și mijloacelor care vor interveni potrivit planurilor existente sau la solicitarea autorităților publice locale.
4. Convocarea în ședință extraordinară a C.J.S.U. și C.J.C.C.I. dacă este cazul.
5. Transmiterea către C.L.S.U. posibil a fi afectate, precum și către instituțiile care gestionează o astfel de situație de urgență hotărârii C.J.S.U., pentru realizarea măsurilor de protecție și pregătire a intervenției.
6. Informarea populației despre măsurile întreprinse și măsurile de protecție ce trebuie adoptate.
7. Punerea în aplicare în părțile specifice a *Planului județean de management al situațiilor de urgență generate de epizootii*
8. Avertizarea populației și luarea măsurilor specifice pentru limitarea răspândirii epizootiei.
9. Stabilirea mijloacelor necesare transporturilor de persoane, alimente și materiale în zonele afectate de epizootii.
10. Asigurarea schimbului de informații cu structurile deconcentrate ale M.S., M.A.I./Direcția Medicală, M.Ap.N., A.N.S.V.S.A., M.T., M.A.E., A.N.R.S.P.S., , S.N.C.R.R.
11. Întocmirea informărilor către populație și a comunicatelor de presă.
12. Monitorizarea tuturor activităților desfășurate de către forțele participante, culegerea și centralizarea datelor.

13. Alimentarea cu apă a filtrelor de dezinfectare, cu autospecialele de intervenție din dotarea inspectoratelor județene.
14. Prin mass-media se vor desfășura acțiunile de informare a cetățenilor cu privire la modul de comportare la locuințele individuale și în colectivitățile umane.
15. Solicitarea sprijinului Inspectoratului General de Aviație al M.A.I., în vederea executării cercetării, transportului sau evacuării unor categorii de persoane aflate în dificultate.
16. Centralizarea solicitărilor președinților C.L.S.U. privind declararea „**stării de alertă**” pe raza unor localități și informarea operativă a C.J.S.U.
17. Solicitarea, primirea și transmiterea către C.L.S.U., periodic, a precizărilor privind restricțiile de consum a apei și alimentelor în anumite zone sau desfășurarea unor activități ale populației.
18. Intensificarea fluxului decizional-informațional cu structurile subordonate și de cooperare.
19. Solicitarea/primirea și centralizarea informațiilor și rapoartelor operative furnizate de C.L.S.U., S.V.S.U. și subunități pe timpul/la terminarea acțiunilor de intervenție.
20. Constituirea comisiilor de evaluare a pagubelor produse în urma situației de urgență.

3.8.4 Coordonarea acțiunilor de răspuns în caz de înzăpeziri

1. Luarea la cunoștință despre producerea înzăpezirilor.
2. Informarea I.G.S.U. și a Instituției Prefectului cu privire la producerea evenimentului.
3. Punerea în aplicare în părțile specifice a Planului județean întocmit în acest sens.
4. Analiza situației operative din zonele și localitățile unde s-au produs înzăpeziri.
5. În funcție de natura situației create, amploarea și complexitatea acesteia se activează CJCCI, conform procedurilor de activare pe faze astfel:
 - *verde-rutină, personalul este asigurat de ISU Maramureș;*
 - *galben-alertă, personalul este asigurat de ISU Maramureș;*
 - *portocaliu - activare parțială a CJCCI, personalul ISU Maramureș se suplimentează cu reprezentanți ai instituțiilor implicate în gestionarea situațiilor de urgență;*
 - *roșu - activare totală, CJCCI funcționează la capacitate maximă, reprezentanții instituțiilor deconcentrate la nivelul județului asigură fundamentarea hotărârilor care vor fi luate în comitetul județean și ducerea la îndeplinire a acestor hotărâri.*
6. Transmiterea către C.L.S.U. a datelor care fac obiectul informării publice și avertizarea populației despre alte tipuri de risc care se pot manifesta ca urmare a producerii înzăpezirilor.

7. Participarea alături de forțele cu care se cooperează la executarea misiunilor pentru:
 - asigurarea transportului la spital a persoanelor care necesită dializă și a femeilor însărcinate aflate în zone izolate;
 - evacuarea persoanelor rămase blocate în trafic;
 - deblocarea cursurilor râurilor de formațiunile de ghețari;
 - înștiințarea, alarmarea și evacuarea persoanelor, în cazul producerii inundațiilor (ca situații de urgență complementare);
 - monitorizarea evoluției situațiilor de urgență.
8. Menținerea legăturii de cooperare cu C.L.S.U., precum și cu structurile descentralizate/deconcentrate, sau după caz, aflate în subordinea/coordonarea M.T., M.S., M.M.S.C., M.A.I./D.G.P.R., Poliția TF și Poliția Rutieră.
9. Solicitarea și primirea de la structurile județene ale S.T.S. și M.S.I. a datelor privind situația comunicațiilor și necesitățile de sprijin.
10. Pregătirea rezervelor de forțe și mijloace, pentru a desfășura activități operative temporare.
11. Monitorizarea operatorilor economici - surse potențiale de risc, concomitent cu asigurarea stării de operativitate a subunităților de serviciu organizate conform legii.
12. Informarea operativă a I.G.S.U. despre pericolul ori producerea unor situații de urgență complementare.
13. Solicitarea de zboruri de recunoaștere și supraveghere, transportul unor efective și mijloace de intervenție în cazuri de urgență, de către Inspectoratul General de Aviație, ori pentru evacuarea aero-medicală, de urgență în baza planurilor de cooperare aprobate de conducerea ministerului și în funcție de condițiile de anotimp și starea vremii.
14. Centralizarea solicitărilor președinților C.L.S.U. privind declararea „**stării de alertă**” pe raza unității administrativ-teritoriale sau a mai multor localități și transmiterea acestora președintelui C.J.S.U.
15. Solicitarea de la C.L.S.U. a datelor privind necesarul estimat de cazare temporară a persoanelor afectate direct sau indirect de căderi masive de zăpadă și producerea de polei.
16. Informarea populației despre măsurile întreprinse și măsurile de protecție ce trebuie adoptate.
17. Solicitarea de la structurile județene aflate în coordonarea/ subordinea/ autoritatea M.T. a rutelor ocolitoare ce vor fi folosite de călători atât pentru traficul rutier cât și feroviar și solicitarea informării populației prin mass-media.

18. Solicitarea/primirea și centralizarea informațiilor și rapoartelor operative furnizate de C.L.S.U., S.V.S.U., S.P.S.U. și subunități pe timpul/la terminarea misiunilor.
19. Constituirea de comisii de inventariere și evaluare a pagubelor produse în urma situației de urgență.

3.8.5 Coordonarea acțiunilor de răspuns în caz de incendii de pădure (fond forestier)

1. Primirea informației privind izbucnirea unui incendiu la fondul forestier.
2. Deplasarea la locul intervenției a structurilor prevăzute în plan.
3. Alertarea C.L.S.U./S.V.S.U./structuri teritoriale ale M.A.D.R. în al cărui sector de competență s-a produs evenimentul
6. Solicitarea de la C.L.S.U. și structurile teritoriale ale M.A.D.R. a rapoartelor preliminare privind situația operativă.
7. Informarea I.G.S.U. și a instituției prefectului cu privire la producerea evenimentului
8. Monitorizarea situației operative și analizarea scenariilor privind obiectivele potențial afectabile în vederea stabilirii categoriilor de forțe și mijloace ce pot fi întrebuințate
9. Coordonarea forțelor și mijloacelor proprii stabilite prin planurile de analiză și acoperire a riscurilor, pentru localizarea, limitarea propagării și stingerea incendiului
10. Informarea periodică a I.G.S.U./președintelui C.J.S.U. cu datele privind situația operativă
11. Elaborarea propunerilor privind activarea C.L.S.U. și C.J.S.U, după caz.
12. Intensificarea fluxului informațional-decizional, în vederea transmiterii de informații, prognoze și avertizări către populație și instituțiile publice din zonele afectate de situația de urgență.
13. Solicitarea și primirea de la structurile teritoriale de drumuri și C.F. din subordinea/coordonarea M.T. și I.J.P., a datelor privind existența unor căi de comunicații blocate sau avariate.
14. Transmiterea către C.J.S.U. a solicitărilor președinților C.L.S.U. privind oportunitatea declarării „**stării de alertă**” la nivelul unor localități.
15. Transmiterea cererilor privind suplimentarea forțelor și mijloacelor de intervenție, în raport cu evoluția situației operative.
16. Organizarea și coordonarea, împreună cu structurile M.A.P.D.R., a lucrărilor de amenajare necesare limitării propagării incendiului.
17. Transmiterea unor precizări suplimentare cu privire la stabilirea locului/raioanelor de:

- *evacuare a victimelor;*
- *evacuare a bunurilor materiale;*
- *amenajare a taberei de sinistrați/evacuați*

18. Coordonarea, împreună cu C.L.S.U. a acțiunilor de evacuare a unor categorii de populație și bunuri și acțiunile de asigurare a subzistenței persoanelor evacuate
19. Solicitarea la I.G.S.U. sau după caz la C.J.S.U a unor resurse umane și materiale suplimentare în vederea gestionării situației de urgență.
20. Asigurarea logistică a acțiunilor de intervenție
21. Informarea populației despre măsurile întreprinse și măsurile de protecție ce trebuie adoptate.
22. Centralizarea informațiilor furnizate de structurile deconcentrate ale ministerelor, C.L.S.U., S.V.S.U., S.P.S.U. privind măsurile de limitare a efectelor incendiului la fondul forestier.
23. Solicitarea și primirea de la structurile teritoriale de drumuri și C.F. din subordinea/coordonarea M.T. și I.J.P., a datelor privind existența unor căi de comunicații blocate sau avariate.
24. Stingerea incendiului, regruparea forțelor și mijloacelor, stabilirea cauzelor care au favorizat producerea acestora, restabilirea capacității operative.
25. Solicitarea/primirea și centralizarea informațiilor și rapoartelor operative furnizate de C.L.S.U., S.V.S.U., S.P.S.U. și subunități pe timpul/la terminarea acțiunilor de intervenție.
26. Constituirea comisiilor de evaluare a pagubelor produse în urma situației de urgență.

3.8.6 Coordonarea acțiunilor de răspuns în caz de accidente chimice

1. Primirea informației privind producerea unui accident chimic prin SNUAU 112 și solicitarea detaliilor privind: locul producerii, data, împrejurări, primele măsuri luate etc.
2. Solicitarea informațiilor suplimentare privind: locul producerii, data, împrejurări, tipul substanței chimice toxice industriale, primele măsuri luate etc.
3. Informarea IGSU și a instituției prefectului despre situația produsă.
4. Transmiterea semnalelor/indicativelor de alarmare/avertizare a populației, operatorilor economici și subunităților proprii ce pot fi afectate.
5. Alertarea/alarmarea structurilor prevăzute în planurile de cooperare în vederea deplasării la locul evenimentului.

6. Analizarea situației operative și întocmirea de propuneri în consecință, avându-se în vedere Planul de intervenție existent, tipul, cantitatea și natura substanțelor chimice toxice industriale, condițiile meteo locale, căile de acces, dotarea structurilor de intervenție.
7. Constituirea în cadrul C.O.J. a unei celule de răspuns în care să fie cooptați și reprezentanți din cadrul Inspecției de Prevenire sau după caz activarea parțială a C.J.S.U / CJCCI.
8. Prognozarea unor elemente necesare gestionării situației de urgență, funcție de tipul S.C.T.I. și a cantității eliberată în atmosferă, dintre care: raza zonelor letale și de intoxicare pentru populația neprotejată, timpul de ajungere a norului contaminat la anumite distanțe față de locul evenimentului.
9. Primirea datelor preliminare privind cauzele producerii evenimentului și a condițiilor care au favorizat evoluția acestuia.
10. Primirea datelor privind rezultatul recunoașterilor, analiza situației, luarea deciziei și darea ordinului de intervenție; evacuarea, salvarea și/sau protejarea persoanelor, animalelor și bunurilor; realizarea, și adaptarea la situația concretă a dispozitivului de intervenție; realizarea manevrei de forțe și mijloace.
11. Transmiterea comunicatelor către populație și informarea despre modul de comportare și măsurile urgente necesar a fi adoptate.
12. Solicitarea resurselor prevăzute în plan după cum urmează: echipamente și mijloace de protecție și detecție, decontaminatori, puncte de decontaminare, antidoturi, mijloace de înștiințare, capacități de spitalizare, surse de alimentare cu apă pentru autospeciale etc.
13. Transmiterea către C.L.S.U., S.V.S.U., a unor informații preliminare.
14. Asigurarea schimbului de informații cu operatorul economic poluator, în vederea furnizării de informații suplimentare și a măsurilor întreprinse pentru gestionarea situației de urgență.
15. Întocmirea raportului preliminar de informare a conducerii I.G.S.U. și Președintelui C.J.S.U
16. Transmiterea către I.G.S.U. a solicitării președintelui C.J.S.U. privind declararea „**stării de alertă**” pe raza administrativ-teritorială a județului sau a mai multor localități., sau după caz a municipiului București și sectoarelor acestuia.
17. Centralizarea datelor furnizate de C.L.S.U. referitoare la:
 - *caracteristicile evenimentului și a zonei prognozate a fi afectată (rază, suprafață, localități, populație și animale surprinse);*
 - *măsurile de protecție individuală și colectivă întreprinse;*
 - *măsurile de evacuare/autoevacuare întreprinse și stadiul desfășurării lor;*
 - *populația contaminată/intoxicată și măsurile întreprinse;*

- *acordarea asistenței medicale specializate.*
18. Realizarea din punct de vedere organizatoric a măsurilor necesare, în vederea:
- *asigurării protecției populației prin adăpostire în adăposturile de protecție civilă prevăzute cu sistem corespunzător de de filtroventilație;*
 - *asigurării protecției prin evacuare (autoevacuare) temporară a populației;*
 - *introducerii restricțiilor de consum a apei, produselor agroalimentare și furajelor în zona contaminată;*
 - *introducerii restricțiilor de circulație și a unor măsuri de pază și ordine în zona de acțiune a norului toxic;*
 - *continuării cercetării chimice, a controlului și supravegherii contaminării în zona de raspândire, pe direcția deplasării norului toxic și limitele zonei de acțiune a norului toxic cu concentrația letală și de intoxicare;*
 - *acordării primului ajutor și a asistenței medicale de urgență persoanelor intoxicate;*
 - *scoaterii victimelor de sub acțiunea substanțelor toxice industriale și transportarea acestora la spitale în vederea acordării tratamentului specific;*
 - *aplicării măsurilor de neutralizare și de împiedicare a răspândirii substanțelor chimice toxice industriale;*
 - *colectării, transportul și depozitarea materialelor contaminate în vederea micșorării sau anulării acțiunii substanțelor toxice.;*
 - *asigurării protecției animalelor, în fermele zootehnice și gospodăriile individuale din zona de acțiune a norului toxic, prin izolare.*
19. Identificarea pe baza datelor primite și a informațiilor preliminare privind necesitatea/oportunitatea introducerii unor restricții în consum și de circulație în zonele de acțiune a norului contaminat cu S.C.T.I.
20. Asigurarea schimbului reciproc de informații cu unitățile militare aparținând M.Ap.N și M.A.I. în vederea executării unor misiuni de cercetare, decontaminare, pază, ordine și reglementare acces.
21. Asigurarea, în permanență, a legăturilor de cooperare cu D.S.P., și structurile județene ale M.M.S.C. și A.N.S.V.S.A. în vederea realizării sprijinului reciproc cu informații, forțe și mijloace de intervenție.
22. Solicitarea/primirea și centralizarea informațiilor și rapoartelor operative furnizate de C.L.S.U., S.V.S.U. și subunități pe timpul/la terminarea acțiunilor de intervenție.

23. Constituirea de comisii de inventariere și evaluare a pagubelor produse în urma situației de urgență

ATENȚIE!

Se vor promova proiecte, întocmite de specialiști autorizați, pentru eliminarea cauzelor ce produc riscuri naturale (diguri de apărare, regularizări, consolidări de versanți, amenajări și plantări).

Consiliul local va include în lista de priorități de intervenție imediată aceste proiecte și va rezerva fonduri pentru realizarea lor.

Interdicția de construire în zonele afectate se va menține până la data eliminării producerii lor.

3.9. Dezvoltarea echipării tehnico-edilitare

3.9.1. Gospodărirea apelor

În comuna FĂRCAȘA există zone care în urma ploilor abundente au de suferit deoarece nu sunt întreținute corespunzător albiile cursurilor de apă.

3.9.2. Alimentarea cu apă

Pentru alimentarea cu apă a localității se propune extinderea sistemului de alimentare cu apă centralizat care să asigure cerința de apă. Sursa de apă a sistemului de alimentare cu apă se va stabili în urma studiilor de specialitate. Pentru stocarea rezervei de apă se va realiza un rezervor de apă. Presiunea în rețea se va realiza fie printr-o stație de pompare fie printr-un castel de apă, varianta finală urmând a fi stabilită în urma unui calcul economic. Amplasarea componentelor sistemului de alimentare cu apă a localității se va face pe cât posibil pe terenuri proprietate de stat.

Se vor fi amplasați hidranți din 100 în 100 de m. Hidranții se amplasează cf STAS, la distanța de maximum 2 m de caile de circulație, la minim 5 m de fundațiile clădirilor și la minimum 15 m de obiectele care radiază căldura.

3.9.3. Canalizarea

Pentru comuna FĂRCAȘA se propune extinderea sistemului de canalizare în sistem divizor. Astfel apele meteorice se vor colecta și evacua utilizând panta naturală a terenului, prin șanțuri și rigole deschise.

Pentru epurarea apelor uzate menajere aferente localităților comunei FĂRCAȘA se propune realizarea unei singure stații de epurare amplasate care să asigure un debit de 15 l/s. Apele uzate menajere se vor colecta în rețelele exterioare de canalizare din cadrul localităților. Apele uzate menajere colectate din localități se conduc la stația de epurare în rețele de canalizare sub presiune. Soluția finală se va stabili în urma unor studii de specialitate.

3.9.4. Alimentarea cu energie electrică

Propunerile s-au făcut luând în considerație situația existentă precum și opțiunile locale pentru dezvoltarea fondului construit.

Această dezvoltare va atrage după sine apariția și evoluția rețelelor edilitare necesare.

Deoarece există situații în care traseele liniilor de medie tensiune traversează terenuri având destinație de locuințe și funcțiuni complementare, se va avea în vedere ca viitoarele construcții ce se vor ridica să nu fie amplasate în zona de protecție a rețelei.

Prin avizul de amplasament se va indica, pornind de la situația concretă din teren, distanța limită de amplasare a construcției.

Toate obiectivele noi situate în zonele propuse pentru construire vor fi alimentate din sistemul existent de distribuție a energiei electrice de joasă tensiune.

Conform datelor culese din teren se preconizează înlocuirea elementelor de rețea deteriorate de uzură sau de calamități.

În cazurile care se impun, instituțiile abilitate vor elabora studii și vor executa lucrările necesare pentru alimentarea cu energie electrică a noilor consumatori.

Se propune ca proprietarul de rețele și instalații electrice să analizeze frecvența și cauzele defectelor datorate încărcării capacităților normale ale posturilor de transformare, deoarece puterea electrică instalată pe fiecare gospodărie a crescut prin procurarea de noi consumatori electro-casnici. Noile proprietăți gospodărești care sunt stabilite prin actualul P.U.G. se vor racorda la rețelele electrice existente acolo unde construcțiile vor fi în intravilanul existent și la noile rețele acolo unde există gospodării neelectrificate.

Rețelele noi de medie și joasă tensiune se vor rezolva prin proiect de specialitate de către S.C. ELECTRICA S.A. Baia Mare.

3.9.5. Telefonie, CATV, internet

În funcție de cerințe se vor executa extinderi de canalizații telefonice, internet, televiziune prin cablu pe străzile proiectate.

Rețeaua de telefonie mobilă – zona este deservită de operatori de telefonie mobilă Orange și Cosmote.

Rețeaua de televiziune prin cablu și internet – se propune extinderea rețelelor de cablu pentru zonele în care acestea nu există. De preferat ca aceste rețele să fie realizate îngropat.

3.9.6. Alimentarea cu căldură

Având în vedere existența sistemului de alimentare cu gaz metan pe teritoriul comunei, o mare parte dintre locuitori folosesc gazul metan ca și combustibil pentru încălzire, însă există și situații în care se folosesc și surse alternative (în general lemn) pentru încălzirea individuală a locuințelor.

3.9.7. Alimentarea cu gaze naturale

Comuna Fărcașa este deservită de un sistem de alimentare cu gaz metan alcătuit din:

- conducta de medie presiune Poiana Codrului – Fărcașa;
- două stații de reglare și măsurare, amplasate în localitățile Fărcașa și Sîrbi;
- rețea de distribuție a gazului metan.

Conform celor mai recente date furnizate de Institutul Național de Statistică, lungimea totală a conductelor de distribuție a gazului metan din comuna Fărcașa era în 2011 de 31,9 kilometri. Cantitatea de gaze naturale distribuită în același an a fost de 802 mii mc, dintre care 75% (602 mii mc) pentru uz casnic.

Se prevede o stație de predare-primire-reglare-măsurare amplasată în zona localității FĂRCAȘA. Această stație de predare-primire-reglare-măsurare va asigura următoarele funcțiuni:

- reducerea presiunii gazului de la valoare înaltă la redusă presiune
- măsurarea cantității de gaz livrat
- predarea gazului de la întreprinderea de transport la întreprinderea de distribuție a gazului
- filtrarea gazelor naturale
- odorizarea gazelor naturale
- încălzirea gazelor și separarea lichidelor

Stația de predare-primire-reglare-măsurare va fi amplasată față de construcțiile învecinate la distanțele minime prevăzute de Normativul privind proiectarea și construcția conductelor de colectare și transport gaze naturale N.D. 901/3915 din 1.0.

Alimentarea cu gaz a localităților din cadrul comunei Fărcașa se va face printr-o rețea de distribuție având ca punct de plecare stația amplasată în apropierea localității Fărcașa.

3.9.8. Gospodărire comunală

Directiva cadru privind deșeurile (Directiva 2006/12/EC) prevede ca obligatorie pentru statele membre, elaborarea unuia sau mai multor planuri de gestionare a deșeurilor, în concordanță cu normele europene.

Gestionarea deșeurilor din comuna Fărcașa cu localitățile aparținătoare se va face cum este prevăzut în Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor care este în conformitate cu principiile și obiectivele Planului Național de Gestionare a Deșeurilor, a Planului Regional de Gestionare a Deșeurilor, precum și cu legislația română și europeană.

Primăriile, agenții economici, asociațiile de locatari și cetățenii au obligația să asigure colectarea, îndepărtarea și neutralizarea deșeurilor solide. Se interzice aruncarea deșeurilor solide în alte locuri decât în cele amenajate special și autorizate sanitar.

La elaborarea regulamentelor de salubritate, primăriile au obligația să respecte normele sanitare și să consulte autoritatea sanitară teritorială. Cetățenii sunt obligați să respecte întocmai măsurile stabilite de primărie pentru asigurarea igienei publice și salubrității localității, precum și regulile elementare de igienă în gospodăria sau locuința proprie, astfel încât să nu creeze disconfort vecinilor și să nu constituie pericol pentru sănătatea publică a comunității.

3.10. Protecția mediului

Particularitățile de structură, stare, dinamică a mediului natural, corelate cu tipul și potențialul resurselor naturale, gradul de ocupare a teritoriului, tipul și gradul de dezvoltare a economiei orașului, impune ca problemelor de protecție, conservare, refacere a mediului să li se acorde o atenție sporită, convenită în conformitate cu capacitatea de suportabilitate a acestuia.

Mediul natural reprezintă suportul material, energetic, informațional de creștere și dezvoltare a comunităților urbane. De calitatea mediului natural depinde calitatea mediului antropocentric sub aspectul tipului, formelor, durabilității de organizare a acestuia.

Impactul mare asupra mediului, peste capacitatea de toleranță a sistemelor naturale, determină declanșarea proceselor de respingere, a factorului de stres, până la anihilarea acestuia, respectiv modificarea, adaptarea componentelor de mediu la noile condiții.

Componența umană a învelișului geografic nu are altă alternativă de existență durabilă decât cea de conviețuire în simbioză și armonie cu factorii de mediu naturali. Aceasta se poate realiza prin măsuri energice de conștientizare a locului omului și comunității în cadrul sistemelor geografice teritoriale, conștientizarea necesităților reale de consum de resurse și spațiu, cunoașterea exactă a modului de structurare și funcționare a sistemelor naturale ale mediului, conservarea, protecția, generarea structurilor fragile și degradate ale mediului.

3.10.1. Diminuarea până la eliminare a surselor de poluare

Diminuarea surselor de poluare a apelor

Diminuarea surselor de poluare apelor prin:

- alimentarea centralizată cu apă pentru toate locuințele
- preluarea și epurarea apelor uzate (rețea de canalizare și stație de epurare) pentru toate locuințele

În ceea ce privește diminuarea surselor de poluare a apelor se vor respecta prevederile H.G. nr. 352/2005 privind condițiile de evacuare a apelor uzate în rețelele de canalizare a localităților și direct în stațiile de epurare și limitele admise conform normelor și legilor în vigoare.

Valorile limită pentru apele subterane vor respectă valorile admise conform Legii nr. 458/2002 – privind calitatea apei potabile modificată și completată prin Legea nr. 311/2004 modifică și completează H.G. nr. 188/2002 - NTPA 002.

Prevenirea, limitarea și combaterea poluării apelor de suprafață folosind unele mijloace cum ar fi:

- reducerea poluării la sursă prin adaptarea unor tehnologii de producție ecologice
- epurarea apelor uzate, înainte de descărcarea lor în emisari, în acest sens un rol important îl are determinarea gradului necesar de epurare, grad care determină pe baza cunoașterii procesului de autoepurare a emisarilor și realizarea unor sisteme adecvate de descărcare a apelor uzate în emisari.

Diminuarea surselor de poluare a solului

Poluarea solului este determinată de activitățile agricole și gospodărești, în special de creșterea animalelor. Măsurile ce se impun vizează colectarea și depozitarea reziduurilor solide și lichide rezultate din aceste activități în condiții care să nu permită pătrunderea lor în sol și de aici în stratul freatic sau în emisari.

În acest scop se recomandă colectarea și depozitarea gunoiului de grajd pe platforme betonate, amplasate la distanțele prevăzute de normative față de locuințe și față de sursele de apă potabilă. De asemenea, dejecțiile lichide vor fi colectate în bazine betonate. Această măsură va fi obligatorie în cazul fermelor cu mai mult de 5 capete de vită.

O altă cauză a poluării solului este utilizarea neadecvată a pesticidelor.

Diminuarea surselor de poluare a solului:

- preluarea și depozitarea în condiții de siguranță pentru mediu și sănătatea umană a deșeurilor de orice fel.
- depozitarea controlată a deșeurilor menajere și industriale.

Existența acestui depozit ecologic pentru deșeurile menajere se impune și o gestionare a acestora pornind de la pre-colectare, colectare, transport, valorificare și în final depozitare.

Diminuarea surselor de poluare a aerului

Problema traficului este aceeași ca în toate localitățile: starea necorespunzătoare a drumurilor și a unei mari părți a autovehiculelor care circula. Reducerea emisiilor de gaze de eșapament prin restricție de viteză 30-50 km / ora și creșterea suprafețelor plantate, formând perdele de protecție antifonică și de aliniament înspre zona destinată locuințelor și pentru petrecerea timpului liber sunt obiective pentru reducerea poluării fonice și a aerului.

Se vor asigura distanțele de protecție pentru locuințe față de activitățile poluatoare (unități zootehnice, cimitire, stații de epurare) conform normelor în vigoare în funcție de capacitățile acestora și de condițiile de amplasament.

Diminuarea surselor de poluare a aerului prin:

- extinderea rețelei de alimentare cu gaz a localității (astfel oamenii nu vor mai fi nevoiți să se încălzească cu lemn, care prin ardere emană CO₂)

- modernizarea drumurilor;

- Dezavantajele soluției actuale de asigurare cu combustibil:

- distrugerea fondului forestier cu implicații negative asupra sistemului ecologic;

- utilizarea unei însemnate cantități de masă lemnoasă drept combustibil care poate fi valorificată superior în industria lemnului;

- utilizarea G.P.L care are cost foarte ridicat de fabricație;

- Avantajele soluției propuse privind alimentarea cu gaze naturale:

- asigură un confort termic și igienic superior;

- prețul de cost este mai mic decât al celorlalți combustibili;

- nu implică spații de depozitare și mijloace de transport;

- nepoluant și protejează mediul;

O altă măsură pentru diminuarea surselor de poluare a aerului este dezafectarea zonelor de depozitare a gunoierii existente prin conștientizarea populației asupra poluării produse de acestea și ridicarea acestuia în sistem centralizat din toate localitățile aparținătoare comunei Fărcașa .

Diminuarea surselor de poluare electromagnetică

Poluarea cu unde electromagnetice de la: liniile electrice de înaltă tensiune, stațiile electrice de transformare, antenele GSM.

Măsuri-reglementări:

- se impune păstrarea unei zone libere în jurul surselor de unde electromagnetice;

- se interzice amplasarea locuințelor în zona de protecție LEA 220/110/20 kV (24 m), a stațiilor de transformare (min. 50 m de la incintă) și a antenei GSM (pe o rază de 150 m).

Diminuare surselor de poluare din așezările umane

Vor fi respectate Normele de igienă privind mediul de viață al populației și Normele de protecția muncii în vigoare.

Luând în considerare practicile curente din domeniul gestiunii deșeurilor, este evident faptul că administrația locală se aliniază la sistemul actual pentru îmbunătățirea substanțială a acesteia, în vederea conformării cu cerințele noilor reglementări naționale și europene prin

colectarea deșeurilor menajere de pe teritoriul localităților componente. Se va realiza îmbunătățirea stării de curățenie a străzilor și spațiilor publice conform H.G. nr. 162/2000 privind depozitarea deșeurilor.

Se va avea în vedere ca nivelul de zgomot în apropierea unităților economice productive să respecte STAS10009/1988, respectiv 65 Db.

Din analiza situației existente și a studiilor de fundamentare privind reabilitarea, protejarea și conservarea factorilor de mediu se urmărește:

- Refacerea și conservarea mediului natural prin eliminarea/diminuarea surselor de poluare;
- Conservarea și punerea în valoare a unităților de peisaj;
- Protejarea patrimoniului construit;
- Măsurile propuse pentru a preveni, reduce și compensa cât de complet posibil orice efect advers asupra mediului al implementării planului;
- Respectarea normelor privind normele de igienă și condițiile de viață a populației
- Asigurarea necesarului de suprafețe de spații verzi, plantații de protecție și de agrement;
- Mărirea gradului de confortului prin dezvoltarea rețelelor edilitare. Protecția mediului înconjurător are ca scop păstrarea echilibrului ecologic, menținerea și ameliorarea calității factorilor naturali, dezvoltarea valorilor naturale ale țării, asigurarea unor condiții de viață și de muncă tot mai bune generațiilor actuale și viitoare.

Aceasta se realizează prin utilizarea rațională a resurselor naturale, prevenirea și combaterea poluării mediului înconjurător și a efectelor dăunătoare ale fenomenelor naturale.

Pentru a se reduce efectele poluării se vor avea în vedere respectarea normelor în vigoare privind regimul deșeurilor, emisiilor și deversărilor de substanțe poluante în mediul înconjurător.

3.10.2. Depozitarea controlată a deșeurilor menajere și industriale

Managementul deșeurilor pe teritoriul comunei Fărcașa, se supune Directivelor Europene, Strategiei Naționale de Gestionare a Deșeurilor, Planului Național de Gestionare a Deșeurilor (aprobat prin H.G. nr. 1470/2004) și Programului Operațional Sectorial de Mediu 2007-2013. Angajamentele asumate sunt preluate în cadrul Planului Județean de Gestionare a Deșeurilor – document elaborat de către Agenția pentru Protecția Mediului în colaborare cu toți factorii implicați.

Strategia privind managementul deșeurilor urmărește *reducerea impactului deșeurilor* asupra mediului prin *reciclarea/valorificarea* unei cantități cât mai mari de deșeuri astfel încât, în depozitul ecologic, să ajungă doar deșeurile inerte, nevalorificabile.

Obiectivele prioritare ale activităților de gestionare a deșeurilor sunt:

- ✓ prevenirea sau reducerea producerii de deșeuri și a gradului de pericolozitate a acestora;
- ✓ dezvoltarea de tehnologii curate, cu consum redus de resurse naturale;
- ✓ dezvoltarea tehnologiilor și comercializarea acelor produse cu impactul cel mai mic asupra mediului (volum, pericolozitate, risc de poluare);
- ✓ dezvoltarea de tehnologii adecvate pentru eliminarea finală a substanțelor periculoase din deșeurile destinate valorificării;
- ✓ reutilizarea, valorificarea deșeurilor prin reciclare, recuperare, sau orice proces prin care se obțin materii prime secundare ori utilizarea deșeurilor ca sursă de energie.

Etapale generale ale sistemului de gestionare a deșeurilor sunt:

- colectarea deșeurilor, care se poate face atât separat, cât și în amestec;
- tratarea deșeurilor:
 - pentru deșeurile biodegradabile, această tratare se face fie prin compostare, fie prin tratare mecano - biologică pentru stabilizarea deșeurilor;
 - pentru deșeurile de ambalaje și alte deșeuri, colectarea separată în vederea valorificării;
- eliminarea deșeurilor: prin depozitare în depozite ecologice.

3.10.3. Recuperarea terenurilor degradate, consolidări de maluri și taluzuri, plantări de zone verzi

Recuperarea terenurilor degradate prin:

- eliminarea tuturor depozitărilor necontrolate de deșeuri și interzicerea acestor practici prin măsuri administrative.

Calitatea mediului poate fi ameliorată dacă se au în vedere următoarele priorități:

- depozitarea controlată a tuturor categoriilor de deșeuri;
- emisiile în sol vor respecta valorile limită de emisie stabilite de legislația în vigoare;

- implementarea și realizarea obiectivelor de colectare selectivă, reducerea cantităților de deșuri biodegradabile depozitate, alături de extinderea zonelor deservite de către serviciile de salubritate, cere implicarea tuturor factorilor responsabili și realizarea unei campanii susținute de conștientizare a populației.

3.10.4. Organizarea sistemelor de spații verzi

În ceea ce privește suprafața spațiilor verzi, conform prevederilor O.U.G. 195/2005 privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare, este necesară atingerea la 21.12.2013 a minim 26 m² de spațiu verde pe cap de locuitor.

Necesarul de spații verzi în comuna Fărcașa: 3959 locuitori x 26 m²/locuitor = 10,29 ha.

În baza prevederilor actualizării PUG, va avea loc o creștere a suprafeței zonei funcționale "Spații verzi", ceea ce va conduce la o suprafață a spațiului verde de cca. 63 m²/locuitor.

Registrul spațiilor de verzi:

<u>Nr. Crt.</u>	<u>Amplasament</u>	<u>Suprafata (ha)</u>	<u>Categoria de folosinta</u>
1	Loc. <u>Farcasa</u> , str. <u>Mihai Eminescu</u>	0.20	<u>Parc</u>
2	Loc. <u>Farcasa</u> , str. <u>Independentei</u> , nr.	0.07	<u>Parc</u>
3	Loc. <u>Farcasa</u> , str. <u>Independentei</u> , nr. 59	0.05	<u>Parc</u>
4	Loc. <u>Farcasa</u> , str. <u>Independentei</u> , nr. 61	0.15	<u>Parc</u>
5	Loc. <u>Farcasa</u> , str. <u>Sportului</u> , nr. 6A	0.60	Sala de sport, <u>teren de sport</u> , <u>parc</u>
6	Loc. <u>Farcasa</u> , str. <u>Sportului</u> , nr. 5A	0.30	<u>Spatiu pt bazin de innot</u>
7	Loc. <u>Farcasa</u> , str. <u>Florilor</u> , nr. 4A	0.24	<u>Parc</u>
8	Loc. <u>Farcasa</u> , str. <u>Independentei</u> , nr.1A,2A -ANL	0.34	<u>Teren de sport</u> , <u>parc</u>
9	Loc. <u>Sirbi</u> , str. <u>Sportului</u> , nr. 1	0.50	<u>Spatiu sala de sport</u>
10	Loc. <u>Sirbi</u> , str. <u>Culturii</u> , nr. 5	0.10	<u>Parc</u>
11	Loc. <u>Sirbi</u> , str. <u>Dealul Mare</u>	2.60	<u>Parc</u>
12	Loc. <u>Tamaia</u> , str. <u>Sportului</u> , nr. 2	2.37	<u>Baza Sportiva</u>
13	Loc. <u>Tamaia</u> , str. <u>Culturii</u> , nr. 60	0.47	<u>Parc</u>
14	Loc. <u>Tamaia</u> , str. <u>Victoriei</u> , nr. 15	0.14	<u>Parc</u>
15	Loc. <u>Tamaia</u> , str. <u>Victoriei</u>	0.75	<u>Parc</u>
16	Loc. <u>Buzesti</u> , str. <u>Scolii</u>	0.19	<u>Parc</u>
17	Loc. <u>Buzesti</u> , str. <u>Scolii</u> , nr. 11	0.15	<u>Parc</u>
18	Loc. <u>Buzesti</u> , str. <u>Independentei</u> , nr. 87	14.00	<u>Parc</u> , <u>spatiu pt camping</u>
	Total <u>aprox.</u>	23.23	

Sursa: Primăria Comunei FĂRCAȘA - Registrul spațiilor verzi

3.10.5. Delimitarea orientativă a zonelor protejate și restricțiile generale pentru conservarea patrimoniului natural și construit

Delimitarea orientativă a zonelor naturale protejate prin:

- ⇒ protecția și conservarea pădurilor și plantațiilor cu rol deosebit de protecție a apelor și solului;
- ⇒ instituirea și respectarea perimetrelor de protecție sanitară a surselor de apă (gospodăriilor de apă), a celorlalte surse subterane locale (fântâni sau puțuri locale);
- ⇒ instituirea și respectarea zonelor a apelor și a lucrărilor hidrotehnice (diguri) conform Legii Apelor.

Delimitarea zonelor construite protejate prin:

- ⇒ instituirea zonelor de protecție, conform cu legislația în vigoare și reglementărilor din PUG, în jurul obiectivelor cu valoare de patrimoniu până la întocmirea unor studii de specialitate (P.U.Z.C.P.) care să le delimiteze exact și să le pună în valoare.

Zone de protecție – Delimitare

Zona protejată instituită în jurul unui monument cuprinde monumentul, ansamblul și/sau situl respectiv și zona de protecție aferentă.

La stabilirea suprafețelor și tipului de zone s-a avut în vedere, în ordine:

- stabilirea bunului/bunurilor de patrimoniu cultural național și valoarea acestuia/acestora;
- delimitarea zonelor de protecție a bunurilor culturale clasate;
- delimitarea unei zone protejate generate de bunurile clasate, ca zonă de cuprindere generală a tuturor ariilor de protecție individuale a valorilor de patrimoniu însumate.

Determinarea zonelor de protecție s-a făcut pe limite existente de parcele cadastrale, acolo unde acestea există, pe recunoașterea în documentația scrisă și desenată, sau după elemente reperabile în teren pentru areale ample, căi de comunicație, cursuri de apă, etc.

Zone de protecție - Modul de intervenție

Zonele de protecție conțin, de regulă, două/trei zone dispuse pseudoconcentric monumentului și sunt, în funcție de distanța și așezarea față de acesta:

Zona de grad 0 – în această zonă sunt interzise orice intervenții cu excepția celor de conservare, restaurare, reabilitare și punere în valoare a monumentului, sitului sau locului istoric respectiv – conține parcela / parcele cadastrale ale monumentului, sitului, rezervației, etc.

Zona de grad 0 – este de regulă incinta sau parcela/parcelele cadastrale ale monumentului, sitului, rezervației, etc. În această sub-zonă nu se permite decât realizarea lucrărilor specifice conservării, restaurării și punerii în valoare a monumentului (titlu generic pentru orice grupă și subgrupă conținută în lista monumentelor) cu avizul Ministerului Culturii, prin serviciile de specialitate. Documentația se depune la D.J.C. Baia Mare care o introduce în procesul de avizare.

Zona de grad I – în această zonă sunt permise intervenții cu restricții majore privind regimul de înălțime, structura și aspectul general arhitectural – conține parcelele cadastrale aflate în raza vizuală a monumentului, sitului, etc.

Zona de grad I – cuprinde parcelele cadastrale adiacente și sub-adiacente monumentului. În cazul monumentelor de categorie valorică A această sub-zonă poate fi extinsă. Este permisă realizarea lucrărilor de construire cu regim de înălțime redus, ce nu vor concura arhitectonic și volumetric monumentul alăturat și nu vor agresa din punct de vedere vizual, sonor, sau cu orice fel de noxe zona peisagistică înconjurătoare.

Lucrările de restaurare, conservare, consolidare, amenajări pe monumente, precum și lucrări de punere în valoare a monumentelor istorice, siturilor arheologice, pot fi proiectate numai de către specialiștii atestați înscriși în registrele instituite de Ministerul Culturii și potrivit legii. Lucrările respective pe monumentele de categorie valorică A se pot executa numai de către specialiști înscriși în registrele instituite de M.C., iar cele pe monumente de categorie valorică B, prin derogare de la prevederile legii, se pot executa și de către alți agenți economici sub supravegherea unui diriginte de șantier atestat de M.C..

În zonele de protecție instituite prin P.U.G. se va impune ca:

- ⇒ autorizarea executării construcțiilor este permisă numai dacă aspectul exterior nu distonează cu aspectul general al zonei.
- ⇒ autorizarea executării construcțiilor este permisă numai dacă aspectul lor exterior nu contravine funcțiunii acestora și nu depreciază aspectul general al zonei.
- ⇒ autorizarea executării construcțiilor care, prin conformare, volumetrie și aspect exterior, intră în contradicție cu aspectul general al zonei și depreciază valorile general acceptate ale urbanismului și arhitecturii, este interzisă.

Prescripțiile vor urmări armonizarea construcțiilor noi cu cele învecinate (finisaje, ritmări plin-gol, registre, regim de înălțime, detalii de arhitectură, tipul acoperirii și învelitorii), îmbunătățirea aspectului compozițional și arhitectural, ridicarea nivelului calitativ al imaginii stradale, corelarea funcțională între clădiri sau între clădirile și amenajările exterioare cu caracter public.

- se vor menține de preferință actualele utilizări publice ale clădirilor și, în special acele utilizări care păstrează până în prezent destinația inițială a clădirilor;

- se admit conversii funcționale compatibile cu caracterul zonei și cu statutul de protecție al clădirilor pentru funcțiunile admise precizate.

- activitățile incompatibile vor face obiectul unor programe de conversie sau relocare pe baza P.U.Z.;

- în cazul conversiei și extinderii funcțiilor din clădirile actuale, ca și în cazul introducerii unor noi funcțiuni și al reconstrucției unor clădiri fără valoare este necesara dispunerea la parterul clădirilor și în curți a acelor funcțiuni care permit accesul liber al locuitorilor și turiștilor;

- în cazul executării unor lucrări de construcție noi sau a înlocuirii unora existente este obligatorie descărcarea terenului de sarcina arheologică;

- descoperirea în cursul lucrărilor a unor fragmente de arhitectură veche (bolți, sculpturi, decorații) necunoscute în momentul autorizării trebuie declarată imediat emitentului autorizației.

- amenajări aferente: căi de acces carosabile și pietonale, împrejurimi, spații verzi, lucrări tehnico-edilitare.

Zone de protecție - Utilizare funcțională

i. Utilizări permise:

1. Intervenții pentru conservarea, consolidarea, restaurarea și punere în valoare cu respectarea avizelor organismelor competente potrivit Legii nr. 50/1991 cu modificările ulterioare și Legii nr. 422/2001 cu completările și modificările ulterioare.

2. Locuințe cu regim de înălțime redus, cu aspect arhitectural decent, fără a epata printr-un stil arhitectural modern sau futurist, cu finisaje în culori pastelate ce vor evita contrastele, culorile violente, reclamele agresive.

3. Îmbunătățirea valorii peisagistice și ambientale a spațiilor verzi publice sau private din jurul monumentelor sau în siturile arheologice prin realizarea, eventual, de parcuri dendrologice; îmbunătățirea dotărilor și echipării specifice cadrului eco-peisagistic.

4. Implementarea de mobilier urban precum și de corpuri de iluminat, jardiniere, spații de odihnă în zona adiacentă intrării monumentelor.

5. Amenajări ale circulației în zona de protecție de parcaje, circulație pietonală cu dalaje adecvate, mobilier urban, grupuri sanitare funcționale, plantații ornamentale și perdele de protecție.

6. Modernizarea rețelelor publice de apă, canal, gaze, diverse cabluri din zonă numai prin poziționare subterană.

7. Lucrări de cercetare arheologică menite a completa cunoștințele istorice despre monument, sit și integrarea acestuia în cadrul peisagistic creat.

Clădirile, amenajările propuse, intervențiile de orice natură în cadrul zonelor de protecție trebuie ca prin volumetrie, tratare arhitecturală, finisaje folosite și amenajări exterioare să contribuie la punerea în valoare a monumentului, prin ridicarea nivelului urbanistic al sitului în care sunt amplasate. Pentru oricare din aceste intervenții permise sunt necesare avizele organelor competente conform Legii 50/1991 și Legii 422/2001 și Autorizație de construire eliberată de Primăria comunei Fărcașa sau Consiliul Județean Baia Mare.

ii. Interdicții permanente: nu se vor elibera Autorizații de construire.

1. Pentru construcții sau categorii de lucrări care pot aduce prejudicii atât calității de monument și/sau sit, cât și calității vieții locuitorilor zonei cum ar fi:

- unități generatoare de noxe,
- unități generatoare de trafic intens sau care necesită parcări ample,
- unități ce reprezintă riscuri tehnologice, sau supraîncărcări ale rețelelor tehnico-edilitare din zonă.

2. Pentru construcții sau categorii de lucrări care prin localizare, amplasament, pot compromite conservarea și/sau punerea în valoare a unor vestigii arheologice sau situri cunoscute dar necercetate.

3. Pentru construcții sau categorii de lucrări care prin amplasament, arhitectură, dimensiuni și/sau aspect exterior sau funcțional agresează funcțional monumentul, situl, cadrul natural al acestuia, în general asupra cadrului ambiental original.

Zone de protecție - Atribuțiile autorităților administrației publice locale privind administrarea, protecția, autorizarea și avizarea lucrărilor în zonele de protecție

Autoritățile administrației publice locale au obligația să realizeze și să actualizeze studiile de fundamentare istorică, de delimitare și instituire a zonelor de protecție a monumentelor istorice, conform legii 350/2001*R, cu modificările și completările ulterioare, Legii 422/2001*R cu modificările și completările ulterioare, legii 378/2001*R cu modificările și completările ulterioare. Aceste studii trebuie incluse în actualizarea Planului Urbanistic General și Regulamentului aferent.

Autoritățile administrației publice locale au obligația să:

- ⇒ cuprindă în programele de dezvoltare economico-socială și urbanistică, respectiv de amenajare a teritoriului, obiective specifice privind protejarea monumentelor istorice.
- ⇒ elaboreze, actualizeze și să aprobe documentațiile de urbanism și amenajare a teritoriului unității administrative privind monumentele istorice și/sau zonele protejate care conțin monumente.
- ⇒ asigure protejarea și paza monumentelor istorice clasate, înscrise în Lista monumentelor, a celor abandonate sau aflate în litigiu, alocând resursele financiare necesare în acest scop.
- ⇒ participe la finanțarea lucrărilor de protejare a monumentelor istorice, prevăzând distinct sumele necesare în acest scop în bugetele pe care le administrează.
- ⇒ includă în aparatul propriu al administrației publice locale de compartimente specializate sau, după caz, de posturi sau personalului angajat sarcini de serviciu precise pentru protejarea monumentelor, lucru absolut necesar pentru monumentele UNESCO.
- ⇒ se preocupe permanent de îmbogățirea zestrei de patrimoniu cultural național al localității prin depistarea și propunerea spre clasare de noi obiective.
- ⇒ efectueze controlul, prin personalul propriu, și să sesizeze de urgență, în scris, D.C.P.N. Satu Mare a oricărui agresivitate asupra monumentelor, siturilor, etc. sau a intervențiilor neautorizate în zonele protejate de orice fel și luarea măsurilor de sistare a acestor lucrări până la intrarea în legalitate.
- ⇒ facă informări la cerere, anual, asupra stării de protejare și conservare a monumentelor, etc. din unitatea administrativ-teritorială din subordine și a măsurilor întreprinse în acest sens.
- ⇒ promoveze măsuri specifice de informare a cetățenilor asupra măsurilor prevăzute de legislația în vigoare de protecție a monumentelor istorice și să urmărească respectarea acestora.
- ⇒ elibereze autorizații de construire pentru monumente și imobilele situate în zonele de protecție a acestora **numai** pe baza **Avizului favorabil** eliberat după depunerea documentației la Direcția pentru Cultură și Patrimoniu Național Satu Mare și introducerea acesteia în procesul de avizare al comisiilor de specialitate ale Ministerului Culturii și Patrimoniului Național.

Cu titlul de Condiții impuse ce se vor anexa la Certificatul de urbanism eliberat, se vor impune următoarele condiții:

- ⇒ proiectul ce urmează a fi realizat se va supune spre avizare serviciilor de specialitate ale Ministerului Culturii și M.T.C.T. în funcție de categoria valorică stabilită pentru zona respectivă.
- ⇒ orice lucrări de săpătură ce se vor executa pe monumente și în aceste zone, asupra cărora s-a instituit un anumit regim de protecție, privind statutul monumentelor și siturilor istorice, conform legilor în vigoare se vor anunța în scris la Direcția Județeană pentru Cultură Satu Mare, înainte de începerea acestora și se vor executa numai în prezența unui arheolog delegat, pentru prelevarea eventualelor vestigii arheologice apărute. În această situație se va obține **Certificatul de descărcare de sarcină arheologică** pe baza Raportului de descărcare de sarcină arheologică întocmit de specialiștii delegați.

Cercetarea arheologică, ce se va face prin finanțare de către beneficiar înainte de eliberarea autorizației de construire, nu necesită autorizație de construire specială. În cazul zonelor în care se impune numai supraveghere arheologică, cercetarea se poate face și după eliberarea autorizației de construire. În acest caz, dacă se va constata necesitatea, se pot sista temporar lucrările de construire, și se va demara săpătura arheologică preventivă, pentru epuizarea complexelor arheologice descoperite.

Nerespectarea acestor prevederi intră sub incidența articolului 360 din Codul Penal precum și a articolelor 23 și 24 din Legea nr. 378 / 2001.

3.10.6. Zonele propuse pentru refacerea peisagistică și reabilitare urbană

i. Zone propuse pentru refacere peisagistică

- ⇒ se referă în principal la terenurile neproductive, terenurile ocupate cu depuneri de deșeuri. Acestea vor trebui recuperate prin crearea de peisaje forestiere, prin revenirea la peisajul inițial, sau prin amenajări de agrement.

ii. Zone propuse pentru reabilitare (regenerare) urbană

- ⇒ zona centrală a satului Fărcașa - zonă din imediata apropiere a Primăriei.

3.10.7. Concluzii

Toate aceste propuneri și măsuri ce necesită a fi puse în aplicare pe termen scurt și mediu, sunt evidențiate în planșele de reglementări urbanistice, pe fiecare localitate și au stat la baza prescripțiilor din regulamentul local de urbanism.

3.11. Reglementări urbanistice

Soluția generală de organizare și dezvoltare a localității

Pornind de la structura actuală a intravilanului, soluțiile de urbanism au urmărit rezolvarea unor dezvoltări și structurări judicioase a funcțiunilor localităților avându-se în vedere:

- *integrarea în structurile economice din regiune în paralel cu realizarea relațiilor de cooperare în profil agricol cu unitățile administrative teritoriale aflate în zona de influență a municipiului Satu Mare;*

- *continuitatea cu gândire urbanistică în privința direcțiilor și posibilităților de valorificare a potențialului uman, natural și construit;*

- *crearea premiselor de dezvoltare a unității administrative FĂRCAȘA ca centru polarizator de importanță locală prin:*

a) reorganizarea zonelor funcționale unde s-a propus:

- *conturarea posibilităților de dezvoltare a zonei de locuit cu locuințe individuale în completarea zonei de locuit existente, ca răspuns la necesitățile populației;*
- *menținerea unor zone de locuințe individuale bine organizate;*
- *indicarea zonelor în care sunt necesare interdicții de construcții până la elaborarea planurilor urbanistice zonale;*
- *indicarea zonelor în care se pot elibera autorizații de construcție pentru locuințele individuale fie în completarea celor existente, fie pe terenuri libere, posibil a fi parcelate;*
- *regruparea locuințelor existente acolo unde este posibil;*
- *dezvoltarea spațiilor verzi din interiorul ansamblurilor de locuit, terenurile de joc și sport pentru copii și fâșiile de protecție față de căile de circulație.*

b) stoparea tendințelor de dezvoltare aleatorie în teritoriu;

c) asigurarea cu un nivel corespunzător de dotări socio-culturale pentru populația proprie, cât și pentru cea din aria de polarizare;

- e) depistarea rezervelor de teren și de fond construit pentru viitoarele necesități investiționale;**
- f) separarea acestora prin plantații tampon;**
- h) creșterea gradului de echipare tehnico – edilitară;**
- i) transformarea și modificarea fondului construit existent din majoritatea cartierelor, la un standard și aspect urban contemporan.**

Destinația terenurilor, zonele functionale

Cea mai mare parte a terenurilor din intravilane a fost destinată locuințelor și funcțiilor complementare ale acestora. În localitățile aparținătoare o pondere mare revine terenurilor agricole din intravilan.

Urmează apoi în ordine terenurile destinate unităților agro-zootehnice, unităților productive și de depozitare, circulațiilor rutiere, zonele funcționale respective având suprafețe importante în comună.

Terenurile destinate instituțiilor publice și serviciilor, respectiv zonele de dotări au, de asemenea, suprafețe importante, ca și cele destinate zonelor plantate, de spații verzi, agrement, sport.

Zonele centrale

Pentru localitățile comunei Fărcașa au fost delimitate aceste zone, avându-se în vedere prezența unor funcțiuni complexe și conturarea unui nucleu central determinat de diversitatea și densitatea dotărilor de interes.

Valorile minime și maxime ale POT și CUT

TABEL NR. 22- INDICATORI POT ȘI CUT PENTRU ZONA CENTRALĂ

Specificare	POT		CUT	
	minim	maxim	minim	maxim
zona centrală	50%	50%	2	2

Pentru trupurile izolate s-au propus indicatori de control determinați de funcția pe care o deține trupul respectiv.

Interdicții temporare de construire

Se instituie în cazul zonelor inundabile până la încetarea riscului sau eliminarea cauzei care produce riscul, sau până la întocmirea unui studiu de specialitate, care să stabilească condițiile de construibilitate.

Interdicții definitive de construire

Se instituie în cazul zonelor de protecție a rețelelor de medie și înaltă tensiune, în zona de protecție a cimitirelor. De asemenea, interdicțiile se extind și în zona de protecție a albiilor minore, în zonele cu regim sever a captărilor de apă și gospodăriilor de apă, cu excepția construcțiilor specifice și cu acordul Administrației Naționale Apele Române. Din această categorie fac parte și activitățile ale căror funcțiuni impun servituți de protecție în conformitate cu "Ordinul pentru aprobarea Normelor de igienă și sănătate privind mediul de viață al populației" nr. 119/04.02/2014 al ministrului sănătății.

Reprezentările grafice ale reglementărilor sunt făcute pe planșele de "Încadrare în teritoriu" și "Reglementări urbanistice", iar detalierea acestora în cadrul Regulamentului Local de Urbanism pe fiecare unitate teritorială de referință.

Proiectantul menționează faptul că interdicțiile de construire își pierd valabilitatea în momentul eliminării cauzelor ce le-au determinat, sau al obținerii avizului din partea instituțiilor care gestionează zonele respective.

TABEL NR. 23 - ZONE DE PROTECȚIE

Nr. crt.	TIPUL DE INFRASTRUCTURĂ SAU OBIECTIVUL PENTRU	DEFINIREA ZONEI DE PROTECȚIE, DISTANȚA SAU MĂRIMEA ACESTEIA	BAZA LEGALĂ
----------	---	---	-------------

	CARE SE IMPUNE STABILIREA UNEI ZONE DE PROTECȚIE		
0	1	2	3
1.	ZpDJ = Zona de protecție a Drumului Județean în afara localităților	Distanța de marginea exterioară a zonei de siguranță și până la marginea exterioară a zonei de protecție este de minim 20 m.	Art. 18 capitol PRECIZĂRI din GM-007-2000 și Anexa nr. 1 din O.G. nr. 43/1997 actualizată.
2.	ZpDJr = Zona de protecție a Drumului Județean în traversarea localităților rurale	Distanța de la axul drumului până la marginea exterioară a zonei de protecție este de minim 12 m.	Art. 19 din O.G. nr. 43/1997 actualizată.
3.	ZpDC = Zona de protecție a Drumului Comunal în afara localităților	Distanța de marginea exterioară a zonei de siguranță și până la marginea exterioară a zonei de protecție este de minim 18 m.	Art. 18 capitol PRECIZĂRI din GM-007-2000 și Anexa nr. 1 din O.G. nr. 43/1997 actualizată.
4.	ZpDCr = Zona de protecție a Drumului Comunal în traversarea localităților rurale	Distanța de la axul drumului până la marginea exterioară a zonei de protecție este de minim 10 m.	Art. 19 din O.G. nr. 43/1997 actualizată.
5.	ZsigD = Zonele de siguranță ale Drumurilor sunt cuprinse de la limita exterioară a amprezei drumului până la:	<ul style="list-style-type: none"> - 1,50 m de la marginea exterioară a șanțurilor, pentru drumurile situate la nivelul terenului; - 2,00 m de la piciorul taluzului, pentru drumurile în rambleu; - 3,00 m de la marginea de sus a taluzului, pentru drumurile în debleu cu înălțimea până la 5,00 m inclusiv; - 5,00 m de la marginea de sus a taluzului, 	Anexa 1 din O.G. nr. 43/1997 actualizată.

		pentru drumurile în debleu cu înălțimea mai mare de 5,00 m.	
	Precizare:	Zona drumului public cuprinde: ampriza, zonele de siguranță și zonele de protecție.	Art. 14 din O.G. nr. 43/1997 actualizată.
		Pentru evitarea congestionării traficului în afara localităților se interzice amplasarea oricăror construcții care generează un trafic suplimentar ¹ la o distanță mai mică de 30,00 m de marginea îmbrăcămintei asfaltice în cazul drumurilor de interes național și județean.	Art. 47, alin. (1) ¹ din O.G. nr. 43/1997 actualizată
6.	ZpLEA20 = Zona de protecție a LEA 20kV	Culoar cu lățimea de 24 m în lungul axului liniei.	Art. 18 punctul (2) din Norma tehnica din 09.03.2007 - privind delimitarea zonelor de protecție și de siguranță aferente capacităților energetice - revizia I a A.N.R.D.E.
7.	ZpCe = Zona de protecție Cimitire existente	Prin zona de protecție a cimitirelor se înțelege fâșia de teren, indiferent de proprietar, cu lățimea de 50 m măsurată de la limita zonei cadastrale a cimitirului spre exterior.	Art. 11 din Anexa la Ordin nr. 119/2014 pentru aprobarea Normelor de igienă și sănătate privind mediul de viață al populației.
8.	ZpCn = Zona de protecție Cimitire nou înființate după data de 11 iulie 2014	Prin zona de protecție a cimitirelor se înțelege fâșia de teren, indiferent de proprietar, cu lățimea de 100 m măsurată de la limita zonei cadastrale a cimitirului spre exterior.	Art. 7 alin. (5) din Legea nr. 102/2014 privind cimitirele, crematoriile umane și serviciile funerare.
9.	ZpA = Zona de protecție a cursurilor de Apă	Autorizarea executării construcțiilor de orice fel în albiile minore ale cursurilor de apă și cuvetele lacurilor este interzisă cu excepția	Art. 7 punctul (1) din GM-007-2000.

¹ Prin construcții care generează trafic suplimentar se au în vedere unități productive, complexe comerciale, depozite angro, unități tip show-room, obiective turistice, cartiere rezidențiale, parcuri industriale, precum și orice alte obiective și/sau construcții asemănătoare în care se desfășoară activități economice. În zona mediană a autostrăzilor și a celorlalte drumuri publice se pot amplasa numai instalații destinate întreținerii drumurilor și siguranței circulației. (Art. 47, alin. (1)¹ din O.G. nr. 43/1997 actualizată)

		lucrărilor podurilor, lucrărilor necesare căilor ferate și drumurilor de traversare a albiilor cursurilor de apă, precum și lucrărilor de gospodărire a apelor.	
	Precizare:	Pentru asigurarea accesului la cursurile de apă și la lucrările hidrotehnice, în scopul menținerii integrității albiilor minore și pentru efectuarea intervențiilor operative în situații excepționale în jurul lacurilor naturale sau artificiale, barajelor și prizelor, precum și celorlalte lucrări hidrotehnice, se instituie zona de protecție. Prin zona de protecție se înțelege fâșia de teren cu lățimea de 15 măsurată de la limita albiei minore, situată de o parte și de alta a cursului de apă.	Art. 7 capitol EXEMPLIFICĂRI din GM-007-2000.
10.	ZpRAP = Zona de protecție Rezervoare Apă Potabilă	Dimensionarea zonei de protecție sanitară cu regim sever pentru rezervoare de apă potabilă îngropare se va face cu respectarea limitei minime de 20 m de la zidurile exterioare ale clădirilor (instalațiilor).	Art. 30 litera (c) din H.G. 930/2005 pentru aprobarea Normelor speciale privind caracterul și mărimea zonelor de protecție sanitară și hidrogeologică.
11.	ZpRADA = Zona de protecție Rețele de Aducțiune Apă Potabilă	Dimensionarea zonei de protecție sanitară cu regim sever pentru rețelele de aducțiune apă potabilă se va face cu respectarea limitei minime de 10 m de la generatoarele exterioare ale acestora.	Art. 30 litera (d) din H.G. 930/2005 pentru aprobarea Normelor speciale privind caracterul și mărimea zonelor de protecție sanitară și hidrogeologică.
12.	ZpRDA = Zona de protecție Rețele de Distribuție Apă Potabilă	Dimensionarea zonei de protecție sanitară cu regim sever pentru alte conducte din rețelele de distribuție apă potabilă se va face cu respectarea limitei minime de 3 m.	Art. 30 litera (e) din H.G. 930/2005 pentru aprobarea Normelor speciale privind caracterul și mărimea

			zonelor de protecție sanitară și hidrogeologică.
13.	ZpSA = Zona de protecție Situri Arheologice și monumente istorice	Dimensionarea zonei de protecție conform studiilor de specialitate (P.U.Z.C.P., Studiu Monumente, etc)	Conform legislației specifice.
	Precizare:	În lipsa studiilor de specialitate se va proceda după cum urmează: (1) Până la delimitarea prin studii de specialitate a zonelor de protecție a valorilor de patrimoniu cultural, se instituie zone de protecție a monumentelor istorice, de 100 m în municipii și orașe, de 200 m în comune și de 500 m în afara localităților. (2) Distanțele sunt măsurate de la limita exterioară a terenurilor aferente monumentelor istorice definite la art. 1 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 68/1994 privind protejarea patrimoniului cultural național, aprobată prin Legea nr. 41/1995.	Art. 10 alin. (1) și (2) din Legea nr. 5 / 06.03.2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate.

În afara reglementărilor cuprinse în tabelul de mai sus, prezentăm și o serie de norme extrase din "Ordinul pentru aprobarea Normelor de igienă și sănătate privind mediul de viață al populației" nr. 119/04.02/2014 al ministrului sănătății:

Norme de igienă referitoare la zonele de locuit

[1] Amplasarea clădirilor destinate locuințelor trebuie să se facă în zone sigure, pe terenuri salubre care să asigure:

- protecția populației față de producerea unor fenomene naturale ca alunecări de teren, inundații, avalanșe;
- reducerea degajării sau infiltrării de substanțe toxice, inflamabile sau explozive, apărute ca urmare a poluării mediului;
- sistem de alimentare cu apă potabilă în conformitate cu normele legale în vigoare;
- sistem de canalizare pentru colectarea, îndepărtarea și neutralizarea apelor reziduale menajere, a apelor meteorice;
- sistem de colectare selectivă a deșeurilor menajere;
- sănătatea populației față de poluarea antropică cu compuși chimici, radiații și/sau contaminanți biologici.

[2] La zonificarea funcțională a localităților se va avea în vedere: separarea funcțiunilor, raportul interdependent al diferitelor zone funcționale, evitarea incompatibilităților funcționale în zonele destinate locuirii și funcțiunilor complementare ale acestora.

[3] Zonele de protecție sanitară se vor asigura, conform prevederilor legale în vigoare, pe baza avizelor corespunzătoare dotărilor tehnico - edilitare ale zonelor de locuit.

[4] Zonele cu riscuri naturale sau antropice vor fi desemnate ca zone cu interdicție de construire a clădirilor cu destinație de locuințe sau socioculturale, pe baza studiilor geologice de către instituții abilitate, până la înlăturarea riscului.

[5] Amplasarea clădirilor destinate locuințelor trebuie să asigure însorirea acestora pe o durată de minimum 1 1/2 ore la solstițiul de iarnă, a încăperilor de locuit din clădire și din locuințele învecinate.

[6] În cazul în care proiectul de amplasare a clădirilor evidențiază că distanța dintre clădirile învecinate este mai mică sau cel puțin egală cu înălțimea clădirii celei mai înalte, se va întocmi studiu de însorire, care să confirme respectarea prevederii de la pct [5].

[7] La stabilirea amplasamentelor clădirilor de locuit se vor preciza și amplasamentele următoarelor dotări tehnico - edilitare:

- platforme destinate pentru depozitarea recipientelor de colectare selectivă a deșeurilor menajere, care vor fi amenajate la distanță de minimum 10 m de ferestrele locuințelor, vor fi împrejmuite, impermeabilizate, cu asigurarea unei pante de scurgere și vor fi prevăzute cu sistem de spălare și sifon de scurgere racordat la canalizare, vor fi dimensionate pe baza indicelui maxim de producere a gunoiului și a ritmului de evacuare a acestuia și vor fi

întreținute în permanentă stare de curățenie; platformele pot fi cuplate cu instalații pentru bățut covoare;

- spații de joacă pentru copii, amenajate și echipate cu mobilier urban specific, realizat conform normativelor în vigoare astfel încât să fie evitată accidentarea utilizatorilor;
- spații amenajate pentru gararea și parcarea autovehiculelor populației din zona respectivă, situate la distanțe de minimum 5 m de ferestrele camerelor de locuit; în aceste spații este interzisă gararea autovehiculelor de mare tonaj, cum ar fi autovehiculele peste 3,5 tone, autobuzele, remorcile etc., precum și realizarea activităților de reparații și întreținere auto.

[8] Unitățile cu capacitate mică de producție, comerciale și de prestări servicii, precum spălătorii auto, ateliere mecanice, tinichigerii, ateliere de tâmplărie etc., care pot crea riscuri pentru sănătate sau disconfort pentru populație prin producerea de zgomot, vibrații, mirosuri, praf, fum, gaze toxice sau iritante etc., se amplasează în clădiri separate, la distanță de minimum 15 m de ferestrele locuințelor. Distanța se măsoară între fațada locuinței și perimetrul unității, reprezentând limita suprafeței unității respective. Pentru unitățile sus - menționate se asigură mijloacele adecvate de limitare a nocivităților, astfel încât să se încadreze în normele din standardele în vigoare.

[9] Se interzice schimbarea destinației funcționale a unor zone, dacă prin aceasta se creează premisa apariției de riscuri pentru sănătatea populației din zona locuită.

[10] La parterul clădirilor de locuit:

- se pot amplasa/amenaja unități comerciale, unități de prestări servicii, cabinete medicale umane fără paturi și cabinete veterinare pentru animale de companie, cu condiția ca acestea, prin funcționarea lor, să nu creeze disconfort și riscuri pentru sănătatea locatarilor; pentru unitățile sus menționate se vor asigura mijloacele adecvate de limitare a nocivităților;
- nu se vor amplasa la parterul blocurilor unități de producție;
- se pot amenaja camere speciale pentru: depozitarea deșeurilor solide, spălătorii, uscătorii;
- se pot amenaja și alte anexe ale locuințelor (garaje), doar cu acceptul asociației de locatari sau proprietari.

[11] Activitățile de birou se pot organiza și la alte etaje ale imobilelor de locuit dacă se obține acceptul vecinilor direcți.

[12] Schimbarea destinației unui spațiu de locuit se poate face numai cu respectarea condițiilor prevăzute de Legea nr. 230/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea asociațiilor de proprietari, cu modificările ulterioare.

[13] Zonele necesare odihnei și recreerii se amplasează în locuri care prezintă cele mai avantajoase elemente naturale, cum sunt: păduri, suprafețe de apă, relief variat și altele. În zonele de odihnă și recreere se interzice amplasarea:

- obiectivelor industriale care, prin activitatea lor, produc zgomot, vibrații sau impurifică apa, aerul, solul;
- unităților zootehnice;
- unităților de transporturi;
- stațiilor de epurare a apelor uzate și a depozitelor de deșeuri solide;
- arterelor de circulație cu trafic rutier intens.

[14] În cadrul amenajării și dotării zonelor destinate odihnei și recreerii trebuie să se asigure:

- instalații de alimentare cu apă potabilă;
- W.C. - uri publice și locuri pentru colectarea selectivă a deșeurilor;
- colectarea și îndepărtarea apelor uzate prin instalații de canalizare, locale sau zonale, a căror construcție și exploatare să evite poluarea factorilor de mediu;
- spațiu îngrădit pentru câinii de companie, cu modalități adecvate de colectare a dejecțiilor acestora;
- bănci și spații amenajate pentru picnic.

[15] Între unitățile industriale, obiectivele sau activitățile care poluează factorii de mediu sau produc zgomot și vibrații și teritoriile protejate învecinate se asigură zone de protecție sanitară.

[16] Nocivitățile fizice (zgomot, vibrații, radiații ionizante și neionizante), substanțele poluante și alte nocivități din aerul, apa și solul zonelor locuite nu vor putea depăși limitele maxime admisibile din standardele în vigoare.

[17] Distanțele minime de protecție sanitară între teritoriile protejate și o serie de unități care produc disconfort și riscuri asupra sănătății populației sunt următoarele:

Ferme de cabaline, între 6 - 20 capete:	50 m
Ferme de cabaline, peste 20 capete:	100 m
Ferme și crescătorii de taurine, între 6 - 50 capete:	50 m
Ferme și crescătorii de taurine, între 51 - 200 capete:	100 m
Ferme și crescătorii de taurine, între 201 - 500 capete:	200 m

Ferme și crescătorii de taurine, peste 500 de capete:	500 m
Ferme de păsări, între 51 - 100 de capete:	50 m
Ferme de păsări, între 101 - 5.000 de capete:	500 m
Ferme și crescătorii de păsări cu peste 5.000 de capete și complexuri avicole industriale:	1.000 m
Ferme de ovine, caprine:	100 m
Ferme de porci, între 7 - 20 de capete:	100 m
Ferme de porci, între 21 - 50 de capete:	200 m
Ferme de porci, între 51 - 1.000 de capete:	500 m
Complexuri de porci, între 1.000 - 10.000 de capete:	1.000m
Complexuri de porci cu peste 10.000 de capete:	1.500m
Ferme și crescătorii de iepuri între 100 și 5.000 de capete:	100 m
Ferme și crescătorii de iepuri cu peste 5.000 de capete:	200 m
Ferme și crescătorii de struți:	500 m
Ferme și crescătorii de melci:	50 m
Spitale, clinici veterinare:	30 m
Grajduri de izolare și carantină pentru animale:	100 m
Adăposturi pentru animale, inclusiv comunitare:	100 m
Abatoare, târguri de animale vii și baze de achiziție a animalelor:	500 m
Depozite pentru colectarea și păstrarea produselor de origine animală:	300 m
Platforme pentru depozitarea dejecțiilor animale din exploatațiile zootehnice, platforme comunale:	500 m
Platforme pentru depozitarea dejecțiilor porcine:	1.000m
Stații de epurare a apelor reziduale de la fermele de porcine:	1.000m
Depozite pentru produse de origine vegetală (silozuri de cereale, stații de tratare a semințelor)	200 m
Stații de epurare a apelor uzate:	300 m
Stații de epurare de tip modular (containerizate):	100 m
Stații de epurare a apelor uzate industriale:	300 m
Paturi de uscare a nămolurilor:	300 m
Bazine deschise pentru fermentarea nămolurilor:	500 m
Depozite controlate de deșuri periculoase și nepericuloase:	1.000m

Incineratoare pentru deșeuri periculoase și nepericuloase:	500 m
Crematorii umane:	1.000m
Autobazele serviciilor de salubritate:	200 m
Stație de preparare mixturi asfaltice, betoane:	500 m
Bazele de utilaje ale întreprinderilor de transport:	50 m
Depozitele de combustibil, fier vechi și ateliere de tăiat lemne:	50 m
Parcuri eoliene:	1.000m
Parcuri fotovoltaice:	500 m
Cimitire și incineratoare animale de companie:	200 m
Cimitire umane (în cazul obiectivelor care dispun de aprovizionare cu apă din sursă proprie):	50 m
Rampe de transfer deșeuri:	200 m

[18] Suprafețele de teren incluse în zonele de protecție sanitară pot fi exploatate agricol, cu excepția culturilor de plante utilizate în scop alimentar sau furajer, care necesită folosirea de fertilizatori și pesticide și care, prin fixarea sau concentrarea de substanțe poluante pot fi vătămătoare pentru om sau animale.

[19] Obiectivele economice care, prin natura activității lor, pot polua atmosfera, se amplasează în zonele industriale.

[20] Zona industrială va fi stabilită astfel încât poluanții să nu depășească concentrația maximă admisă în aerul ambiant din teritoriile protejate.

[21] Obiectivele/activitățile care, conform legislației de mediu, necesită parcurgerea procedurii - cadru de evaluare a impactului asupra mediului sunt considerate obiective potențial poluatoare și trebuie să se supună reglementărilor de la pct. [20].

[22] Pentru unitățile care, prin specificul activității lor, necesită protecție specială: spitale, centre de sănătate, centre de diagnostic, centre multifuncționale, ambulatorii de specialitate, creșe, grădinițe, școli, se asigură o zonă de protecție sanitară față de locuințe, arterele de circulație cu trafic intens, zonele urbane aglomerate, stabilită prin studii de impact.

[23] În gospodăriile unde nu sunt asigurate racordurile de apă curentă și canalizare printr-un sistem centralizat de distribuție, adăposturile pentru creșterea animalelor în curțile persoanelor particulare, de cel mult 6 capete în total (ovine, caprine, porcine, bovine, cabaline) și cel mult 50 de păsări se amplasează la cel puțin 10 m de cea mai apropiată locuință

îvecinată și se exploatează astfel încât să nu producă poluarea mediului și risc pentru sănătatea vecinilor, cu obligația respectării condițiilor de biosecuritate.

[24] În gospodăriile unde sunt asigurate racordurile la sistemul centralizat de apă curentă și canalizare, adăposturile de animale de cel mult două capete cabaline, 5 capete bovine, 15 ovine sau caprine, 5 capete porcine și cel mult 50 de păsări se amplasează la cel puțin 10 m de cea mai apropiată locuință învecinată și se exploatează astfel încât să nu producă poluarea mediului și risc pentru sănătatea vecinilor, cu obligația respectării condițiilor de biosecuritate.

[25] În imobilele cu mai multe locuințe din mediul urban este obligatorie asigurarea colectării dejecțiilor și menținerea curățeniei în spațiile comune de către proprietarii de animale de companie.

[26] Dimensionarea zonelor de protecție sanitară se va face în așa fel încât în teritoriile protejate vor fi asigurate și respectate valorile - limită ale indicatorilor de zgomot, după cum urmează:

- în perioada zilei, nivelul de presiune acustică continuu echivalent ponderat A (L_{AeqT}), măsurat la exteriorul locuinței conform standardului SR ISO 1996/2 - 08, la 1,5 m înălțime față de sol, să nu depășească 55 dB și curba de zgomot Cz 50;
- în perioada nopții, între orele 23,00 - 7,00, nivelul de presiune acustică continuu echivalent ponderat A (L_{AeqT}), măsurat la exteriorul locuinței conform standardului SR ISO 1996/2 - 08, la 1,5 m înălțime față de sol, să nu depășească 45 dB și, respectiv, curba de zgomot Cz 40.

[27] Pentru locuințe, nivelul de presiune acustică continuu echivalent ponderat A (L_{AeqT}), măsurat în timpul zilei, în interiorul camerei cu ferestrele închise, nu trebuie să depășească 35 dB (A) și, respectiv, curba de zgomot Cz 30. În timpul nopții (orele 23,00 - 7,00), nivelul de zgomot L_{AeqT} nu trebuie să depășească 30 dB și, respectiv, curba Cz 25.

[28] Parametrii sanitari care trebuie să fie respectați la proiectarea și execuția locuințelor sunt:

- suprafața minimă a unei camere = 12 mp;
- suprafața minimă a bucătăriei = 5 mp;
- înălțimea sub plafon = 2,60 m.

[29] Încăperile principale de locuit și bucătăriile trebuie prevăzute cu deschideri directe către aer liber uși, ferestre, care să permită ventilația naturală.

[30] Iluminatul natural în camerele principale și bucătărie trebuie să permită desfășurarea activităților zilnice fără a se recurge la lumina artificială.

[31] Ventilația naturală în bucătărie, baie și cămară trebuie asigurată prin prize de aer exterior, pentru evacuarea aerului prin conducte verticale cu tiraj natural, și prin păstrarea liberă a unui spațiu de 1 cm sub ușile interioare.

[32] Ghenele tehnice și toboganul de deșeuri solide se izolează acustic și se prevăd cu posibilități de acces pentru curățare și decontaminare periodică.

[33] Pereții, planșeele și puțul ascensorului trebuie izolate împotriva zgomotelor și vibrațiilor.

[34] Sistemul de încălzire trebuie să asigure temperatura minimă de 20°C în camerele de locuit, cu diferențe în funcție de destinația încăperii:

- baie și W.C. - 22°C;
- camera de zi - 22°C;
- dormitoare - 20°C.

[35] Planificarea spațiilor trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- să permită circulația comodă a copiilor, persoanelor în vârstă și a celor cu dizabilități, prin culoare de minimum 1,20 m lărgime, să nu existe trepte inutile între camere, planuri înclinate, să fie iluminate suficient;
- să asigure separarea pe funcțiuni împotriva propagării zgomotelor, mirosurilor, vaporilor; - să izoleze camerele de locuit de încăperile de serviciu, unde se pot produce zgomote, mirosuri, vapori;
- să permită deschiderea comodă a ușilor interioare.

[36] Băile și W.C. - urile nu vor fi amplasate deasupra camerelor de locuit și a bucătărilor.

[37] Finisajele interioare și dotările cu echipamente nu trebuie să creeze riscuri de accidente.

[38] Materialele folosite în construcția, finisarea și dotarea locuințelor se aleg astfel încât să nu polueze aerul interior și să asigure izolarea higrotermică și acustică corespunzătoare.

[39] La proiectarea și construcția blocurilor de locuințe se va ține cont de orientarea camerelor față de punctele cardinale, de vânturile dominante, de curenții locali de aer, care se produc în ansamblurile de construcții înalte, și de însorirea maximă din timpul verii.

[40] Se va realiza izolarea acustică a fiecărei camere față de camerele învecinate din aceeași locuință, față de locuințele învecinate și față de zgomotul produs de instalațiile aferente locuinței, clădirii sau spațiilor învecinate cu altă destinație decât cea de locuit.

[41] Distanțele prevăzute la pct. [17] pot fi modificate doar pe baza studiilor de impact asupra sănătății, elaborate de institute specializate, conform metodologiei avizate de către Ministerul Sănătății.

[42] Evaluarea impactului asupra stării de sănătate a populației se realizează pentru orice activitate supusă reglementărilor de evaluare a impactului asupra mediului, pe baza raportului de mediu, a planului de amplasament, certificatului de urbanism și a memoriului tehnic, precum și pentru alte situații specifice gospodăriilor, neprevăzute la pct. [23-24-25].

Norme de igienă referitoare la aprovizionarea cu apă a localităților

[1] Sistemele de aprovizionare cu apă a localităților trebuie să fie autorizate și să furnizeze apă potabilă în cantitatea necesară și de o calitate care să respecte prevederile legale în vigoare, astfel încât să nu afecteze starea de sănătate a consumatorilor.

[2] Apa de suprafață sau de profunzime, folosită ca sursă pentru sistemele de aprovizionare cu apă a localităților, trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- calitate corespunzătoare categoriei de folosință într-un procentaj de 95% din numărul analizelor efectuate pe perioada unui an calendaristic;
- debitul necesar asigurării unei distribuții continue, avându-se în vedere variabilitățile zilnice și sezoniere ale cererilor de apă și tendința de dezvoltare a localității (populație, edilitar).

[3] Distribuitorul/producătorul are sarcina de a asigura cantitatea minimă de apă necesară pe zi pentru un locuitor, care este de 50 l. Cantitatea este estimată numai pentru acoperirea necesarului fiziologic, igienei individuale și preparării hranei.

[4] În situații de calamități naturale, autoritățile publice locale trebuie să asigure populației care nu are acces la apă potabilă o cantitate minimă de 5 l/persoană/zi de apă potabilă.

[5] Sursa de apă folosită pentru aprovizionarea cu apă a localităților trebuie să fie protejată împotriva tuturor activităților poluatoare prin perimetre de protecție sanitară și prin controlul activităților poluante din teritoriul aferent, conform prevederilor legale în vigoare. Stabilirea perimetrelor de protecție sanitară se face individualizat pentru fiecare sursă, pe baza studiului de specialitate, în conformitate cu standardele în vigoare și cu legislația din domeniu în vigoare.

[6] Sursele de apă de profunzime (izvoare captate sau foraje) trebuie să fie amplasate și construite pe terenuri nepoluate agricol sau industrial, să fie protejate contra șiroirilor de ape și împotriva inundațiilor. Zona de extracție trebuie să fie protejată sanitar, în conformitate cu

normele legale în vigoare, astfel încât să se prevină accesul public și al animalelor. De asemenea, zona trebuie să fie prevăzută cu panta de scurgere pentru prevenirea bălțirii apei în sezoanele cu precipitații atmosferice.

[7] Sursele de apă de suprafață trebuie să fie protejate de activitățile poluatoare, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

[8] Administrația locală sau administratorul sursei de apă va avertiza, în scris, proprietarii terenurilor pe care se află zonele de protecție sanitară asupra restricțiilor de utilizare a acestora.

[9] În situația în care există obiective economico - sociale riverane sursei de suprafață sau sursa este folosită pentru o durată lungă de timp pentru un anumit scop și astfel se creează imposibilitatea asigurării perimetrelor de protecție sanitară, se admite reducerea acestora la regimul sever de protecție sanitară și se adaptează tehnologia de tratare a apei în consecință.

[10] Tehnologiile de tratare a apei trebuie proiectate, în funcție de condițiile specifice fiecărei surse, luându-se în considerare calitatea și natura sursei. Obiectivul procedeeilor de tratare trebuie să fie protecția consumatorilor față de germeni patogeni și substanțe chimice cu risc pentru sănătatea umană.

[11] Instalațiile de tratare a apei de suprafață trebuie să parcurgă următoarele etape, după caz:

- îndepărtarea suspensiilor prezente în apă, prin sedimentare;
- folosirea unor substanțe cu rol de coagulanți pentru conglomerarea suspensiilor, rămase după sedimentarea apei;
- filtrarea apei, prin care se reduc suspensiile foarte fine, conținutul de germeni, dar și o parte din substanțele organice din apă;
- dezinfecția, prin care sunt distruși germenii patogeni, iar cei saprofiti sunt aduși la condițiile de potabilitate, conform legislației în vigoare. În funcție de calitatea apei la sursă se vor introduce și alte etape de tratare a apei, astfel încât să se asigure calitatea apei potabile conform prevederilor legale în vigoare.

[12] Treptele de tratare preliminară dezinfecției finale trebuie să producă o apă cu o turbiditate mai mică de 5 NTU pentru mediana valorilor înregistrate în 24 de ore și nu mai mare de 1 NTU pentru o singură probă.

[13] Pentru coagulare se pot folosi numai substanțe (reactivi) care sunt avizate/notificate sanitar pentru acest scop.

[14] Procedeele de coagulare și dezinfecție a apei cu clor/substanțe clorigene trebuie proiectate în așa fel încât să nu se formeze în apă compuși care, prin natura chimică și concentrație, prezintă risc pentru sănătatea consumatorilor, prin efecte nocive de tip acut ori cronic sau prin cumulare în organism. Formarea trihalometanilor, în urma supraclorinării și a reacției chimice cu acizii humici din apă, trebuie monitorizată, prin determinarea concentrației acestor compuși, care trebuie să fie conformă legislației în vigoare.

[15] Dezinfecția finală a apei este obligatorie pentru toate instalațiile de tratare a apei care produc apă potabilă furnizată prin sistem public de distribuție, indiferent de numărul consumatorilor. Controlul substanței dezinfectante reziduale se realizează cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

[16] Pentru instalațiile de tratare a apei care, până la intrarea în vigoare a prezentelor norme, nu au aplicat procedee de dezinfecție a apei, se acordă un termen de 12 luni pentru conformarea la dispozițiile pct. [15].

[17] Dezinfecția chimică a apei se efectuează cu produse avizate/autorizate de Comisia Națională pentru Produse Biocide, conform legislației în vigoare. Tehnologia de tratare trebuie să fie proiectată în așa fel încât să se asigure timp de contact între apă și substanța dezinfectantă de minimum 30 de minute. Eficiența procesului de dezinfecție trebuie să fie demonstrată prin respectarea valorilor concentrațiilor maxime admise (CMA) pentru parametri de calitate ai apei potabile reglementate de legislația în domeniu.

[18] Rețeaua de distribuție a apei trebuie să asigure regimul continuu, cantitatea necesară și să nu permită contaminarea exterioară.

[19] Proiectarea rețelelor de distribuție trebuie să țină seama de topografia, amplasarea și mărimea localității.

[20] Rezervoarele de apă (îngropate sau aeriene) vor fi astfel proiectate și realizate încât să nu permită contaminarea exterioară.

[21] Se folosesc numai echipamente, produse, materiale, substanțe chimice sau amestecuri utilizate în contact cu apa potabilă avizate sanitar, conform prevederilor legale în vigoare.

[22] Localitățile trebuie să dispună de rezerve de apă potabilă pentru acoperirea minimului necesar pentru o perioadă de 12 ore de întrerupere a aprovizionării cu apă potabilă.

[23] Proiectarea instalațiilor de tratare a apei, a rezervoarelor de înmagazinare și a rețelelor de distribuție trebuie să prevadă posibilitatea de evacuare a apelor de spălare și accesul pentru recoltarea de probe, în vederea efectuării monitorizării de control și a celei de

audit a calității apei potabile. Spălarea, curățarea și dezinfectia periodică și, ori de câte ori este necesar, a instalațiilor de tratare, a rezervoarelor de înmagazinare și a rețelei de distribuție sunt obligatorii. Materialele și substanțele de curățare și dezinfectie trebuie să aibă aviz/autorizație emis/emisă de Comisia Națională pentru Produse Biocide și să se utilizeze conform instrucțiunilor.

[24] Exploatarea și întreținerea sistemelor de tratare, înmagazinare și distribuție a apei potabile și controlul calității apei produse revin producătorilor/distribuitorilor de apă potabilă.

[25] Monitorizarea calității apei potabile va fi efectuată conform prevederilor legale în vigoare.

[26] Dispozitivele pentru apă potabilă de tip dozator, filtre, căni filtrante, răcitoare trebuie să fie avizate/notificate înaintea punerii pe piață, conform prevederilor legale în vigoare. Responsabilitatea întreținerii și igienizării acestora revine utilizatorului, respectiv distribuitorului în cazul celor din unitățile publice.

Norme de igienă pentru fântâni publice si individuale folosite la aprovizionarea cu apă de băut

[1] Fântâna reprezintă o instalație locală de aprovizionare cu apă, individuală sau publică, instalație din care apa este consumată prin extracție direct din sursă, așa cum este definită la art. 2 lit. r) din anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 974/2004 pentru aprobarea Normelor de supraveghere, inspecție sanitară și monitorizare a calității apei potabile și a Procedurii de autorizare sanitară a producției și distribuției apei potabile, cu modificările și completările ulterioare. Apa din fântână, pentru a fi folosită în scop potabil, trebuie să corespundă calitativ reglementărilor în vigoare pentru apa potabilă. În cazul fântânilor publice, administrația publică locală este responsabilă pentru finanțarea monitorizării, asigurarea conformării la parametri de calitate și pentru avertizarea populației asupra calității apei.

[2] Fântâna trebuie amplasată și construită astfel încât să fie protejată de orice sursă de poluare și să asigure accesibilitatea consumatorilor. Amplasarea fântânii trebuie să se facă la cel puțin 10 m de orice sursă posibilă de poluare: latrină, grajd, cotețe, depozit de deșeuri menajere sau industriale, platforme individuale de colectare a gunoiului de grajd etc. Adâncimea stratului de apă folosit nu trebuie să fie mai mică de 6 m. Pereții fântânii trebuie astfel amenajați încât să prevină orice contaminare exterioară. Ei vor fi construiți din material rezistent și impermeabil: ciment, cărămidă sau piatră, tuburi din beton. Pereții fântânii trebuie

prevăzuți cu ghizduri. Ghizdurile vor avea o înălțime de 70 - 100 cm deasupra solului și 60 cm sub nivelul acestuia. Ghizdurile se construiesc din materiale rezistente și impermeabile, iar articularea cu pereții fântânii trebuie făcută în mod etanș. Fântâna trebuie să aibă capac, iar deasupra ei, un acoperiș care să o protejeze împotriva precipitațiilor atmosferice. Scoaterea apei din fântână trebuie să se facă printr-un sistem care să împiedice poluarea ei: găleată proprie sau pompă. În jurul fântânii trebuie să existe o zonă de protecție de 1,5 m, amenajată în pantă, cimentată sau pavată, impermeabilizată contra infiltrațiilor și împrejmuită pentru prevenirea accesului animalelor.

[3] Proiectarea, construcția și amenajarea fântânilor publice sau individuale trebuie efectuate în concordanță cu condițiile specifice locale și cu principiile generale prevăzute la alineatele anterioare. (4) Dezinfecția fântânii se face cu substanțe dezinfectante care au aviz/autorizație emisă de Comisia Națională pentru Produse Biocide. Calitatea apei după dezinfecție trebuie să corespundă condițiilor de calitate prevăzute de legislația în vigoare.

[4] Substanța clorigenă folosită pentru dezinfecție trebuie să aibă specificat conținutul în clor activ. Cantitatea de substanță clorigenă folosită pentru dezinfecția apei variază în funcție de cantitatea de clor activ care trebuie realizat și care depinde de gradul de poluare a fântânii.

[5] Pentru efectuarea dezinfecției se face calculul cu ajutorul următorilor parametri:

- volumul apei din fântână: $V = 3,14 r \times r H$, în care:
- V = volumul apei în mc; $r = 1/2$ din diametrul fântânii;
- H = înălțimea coloanei de apă din fântână;
- cantitatea de clor activ din substanță: 25%, 20%, 15% etc.;
- concentrația de clor rezidual liber care trebuie obținută.

Calcul:

Pentru 0,5 mg Cl rezidual l apă

X mg Cl rezidual 1.000 l apă = 1 mc apă

X = 0,5 g clor rezidual/mc apă

100 g substanță clorigenă 25 g clor activ

X. 0,5 g clor activ

$$x = \frac{0,5 \times 100}{25} = 2g \text{ substanta clorigena/mc}$$

Regulă generală: pentru obținerea unei concentrații de clor rezidual liber este nevoie de aproximativ 10 ori mai mult decât cantitatea calculată, deci: 2 g substanță clorigenă/mc x 10 = 20 g/mc. Pentru a se obține clor rezidual liber de 0,5 mg/l apă este nevoie de 20 g substanță clorigenă 25% activă la 1 mc apă din fântână. Cantitatea de substanță clorigenă 25% activă, necesară pentru 1 mc apă, se înmulțește cu volumul de apă din fântână.

Norme de igienă referitoare la colectarea și îndepărtarea apelor uzate și a apelor meteorice

[1] Autoritățile publice locale și operatorii economici vor asigura îndepărtarea și epurarea apelor uzate și apelor meteorice, astfel încât să nu se creeze disconfort și îmbolnăvirea membrilor comunității.

[2] Apele uzate trebuie epurate în așa fel încât, în avalul deversării, apele receptorului să se încadreze conform normelor în prevederile standardului de calitate a apelor de suprafață, după categoria de folosință.

[3] La proiectarea și realizarea sistemelor de canalizare și epurare se va face și studiul de impact asupra sănătății publice, în situația în care vor fi amplasate în intravilanul localității și nu respectă distanța prevăzută la pct. 17 de la capitolul **Norme de igienă referitoare la zonele de locuit.**

[4] Îndepărtarea apelor uzate menajere și industriale se face numai prin rețeaua de canalizare a apelor uzate; în lipsa posibilității de racordare la sisteme publice de canalizare, unitățile sunt obligate să își prevadă instalații proprii pentru colectarea, tratarea și evacuarea apelor uzate, care se vor executa și exploata în așa fel încât să nu constituie un pericol pentru sănătate.

[5] Este interzisă răspândirea neorganizată, direct pe sol (curți, grădini, străzi, locuri riverane ș.a.) sau în bazinele naturale de apă, a apelor uzate menajere, fecaloid - menajere și industriale. Este interzisă deversarea apelor uzate în zona de protecție sanitară a surselor și a instalațiilor centrale de alimentare cu apă.

[6] Apele uzate provenite de la unitățile sanitare (spitale de boli infecțioase, sanatorii antituberculoase, spitale de ftiziologie, laboratoare care lucrează cu produse patologice etc.), precum și de la orice unități care, prin specificul lor, contaminează apele reziduale cu agenți patogeni sau poluează cu substanțe chimice și/sau radioactive, se vor trata în incinta unităților respective, asigurându-se dezinsecția și decontaminarea, după caz, înainte de evacuarea în colectorul stradal.

[7] Canalele deschise pot fi folosite numai pentru evacuarea apelor meteorice, în cazul în care localitățile sunt dotate cu sistem divizor de colectare a apelor uzate. Aceste canale trebuie întreținute permanent în bună stare de funcționare, prin curățarea și repararea defecțiunilor.

[8] În situația în care nu există canalizare sau posibilitatea de racord la aceasta, se vor adopta soluții individuale de colectare și neutralizare a apelor uzate, cu luarea măsurilor de protejare a mediului și sănătății.

[9] Îndepărtarea apelor uzate menajere și fecaloid - menajere provenite de la locuințele neracordate la un sistem de canalizare se face prin instalații de preepurare sau fose septice vidanjabile, care trebuie să fie proiectate și executate conform normelor în vigoare și amplasate la cel puțin 10 m față de cea mai apropiată locuință; instalațiile se întrețin în bună stare de funcționare; vidanjul se va descărca în cea mai apropiată stație de epurare a apelor uzate.

[10] Unitățile sunt obligate să își asigure W.C. - uri cu un număr de cabine corespunzător prevederilor standardelor și normelor de proiectare.

Norme de igienă referitoare la colectarea, îndepărtarea și neutralizarea deșeurilor solide

[1] Autoritățile publice locale, operatorii economici și asociațiile de proprietari/locatari au obligația să asigure colectarea selectivă, îndepărtarea și neutralizarea deșeurilor solide. Se interzice aruncarea deșeurilor solide în alte locuri decât cele amenajate special și autorizate.

[2] La elaborarea regulamentelor de salubritate, primăriile au obligația să respecte normele sanitare și să consulte direcția de sănătate publică teritorială.

[4] Cetățenii sunt obligați să respecte întocmai măsurile stabilite de primărie pentru asigurarea igienei publice și salubrității localității, precum și regulile elementare de igienă în gospodăria sau locuința proprie, astfel încât să nu creeze disconfort vecinilor și să nu constituie pericol pentru sănătatea publică a comunității.

[5] Colectarea la locul de producere (precolectarea primară) a deșeurilor menajere se face în recipiente acoperite, dimensionate în funcție de cantitatea produsă, de ritmul de evacuare și de categoria în care se încadrează deșeurile menajere din locuință; deșeurile nu se colectează direct în recipient, ci într-un sac de polietilenă aflat în recipient și care să aibă un volum puțin mai mare decât volumul recipientului. Precolectarea secundară, adică strângerea și depozitarea provizorie a sacilor cu deșeuri menajere în punctele de precolectare organizată, se face în recipiente de culori diferite inscripționate cu tipul deșeurilor, dimensionate

corespunzător, acoperite, prevăzute cu dispozitive de prindere adaptate modului de golire, ușor transportabile, concepute astfel încât să nu producă răniri în timpul manipulării și să nu favorizeze maladiile asociate efortului fizic excesiv.

[6] Containerele vor fi concepute în așa fel încât accesul la ele să fie rapid și ușor, iar sistemul lor de acoperire să fie ușor de manevrat și să asigure etanșeitățile. Recipientele vor fi menținute în bună stare și vor fi înlocuite imediat, la primele semne de pierdere a etanșeității. Ele vor fi amplasate în spații special amenajate, menținute în condiții salubre.

[7] Administrația publică locală va asigura colectarea, îndepărtarea și neutralizarea deșeurilor menajere și stradale.

[8] Deșeurile menajere trebuie sortate la locul de producere în componente reciclabile și nereciclabile și se colectează selectiv în recipiente specifice inscripționate și amplasate în locuri special amenajate, astfel:

- Deșeurile periculoase rezultate din asistența medicală acordată la domiciliul pacientului sau cele rezultate din activitatea medicală a cabinetelor medicale, amplasate în clădiri de locuit, urmează circuitul deșeurilor periculoase rezultate din activitatea medicală, conform reglementărilor legale specifice. Persoanele care își administrează tratamente injectabile la domiciliu și cadrele medicale care aplică tratamente la domiciliu sunt obligate să colecteze deșeurile periculoase rezultate, în recipiente adecvate (cutii din carton cu sac de plastic în interior, cutii din plastic rigid), pe care le vor depune la cabinetul medicului de familie sau la cea mai apropiată unitate sanitară de care aparțin, care este obligată să le primească în scopul eliminării lor finale.
- Deșeurile nepericuloase asimilabile celor menajere rezultate atât din asistența medicală acordată la domiciliul pacientului, cât și cele rezultate din activitatea cabinetelor medicale amplasate în clădirile de locuit urmează circuitul de evacuare a deșeurilor menajere.
- Medicamentele expirate provenite de la populație vor fi depuse la farmacii sau puncte farmaceutice apropiate, în vederea eliminării finale, prin incinerare.
- Deșeurile stradale se compun din: deșeuri rezultate din măturarea străzilor și deșeuri asimilabile celor menajere, pre colectate în recipiente stradale. Deșeurile rezultate din măturarea străzilor conțin: materiale rezultate din abraziunea cauciucurilor și a drumului, pământ, frunze și alte detritusuri vegetale, resturi animale, nisip antiderapant și pulberi sedimentate din atmosferă. Este posibil ca, în urma pre colectării defectuoase a deșeurilor asimilabile cu cele menajere, produse pe stradă, o parte a acestora să intre în compoziția deșeurilor de măturare; acest lucru trebuie evitat prin aplicarea corectă a reglementărilor

privind precolectarea primară și secundară a deșeurilor de către fiecare producător, persoană fizică sau juridică. Deșeurile asimilabile cu cele menajere se precolectează în recipiente stradale (coșuri, pubele, containere) asigurate de către primării. Aceste recipiente trebuie să fie în număr suficient, cu volume adecvate și montate la distanțe optime; recipientele se golesc periodic, nu mai rar de o dată la două zile în perioada 1 aprilie - 1 octombrie și o dată la 3 zile în perioada 1 octombrie - 1 aprilie. Deșeurile stradale urmează filiera de neutralizare a deșeurilor menajere.

- Deșeurile zootehnice, rezultate din amenajări în gospodării particulare care nu se asimilează cu fermele zootehnice, se colectează pe platforme de colectare impermeabilizate, amplasate la cel puțin 10 m de ferestrele locuințelor.

[9] Evacuarea deșeurilor menajere de la locurile de producere și colectare la locul de neutralizare se face de preferință zilnic, fără a se depăși următoarele termene maxime:

- În perioada 1 aprilie - 1 octombrie:
- zilnic, din zonele centrale și de la unitățile de alimentație publică, unitățile sanitare cu paturi, grădinițe și creșe;
- la cel mult două zile, din celelalte zone.
- În perioada 1 octombrie - 1 aprilie:
- la cel mult 3 zile, din toate zonele.

[10] Deșeurile periculoase se depozitează, se neutralizează și se elimină final numai în condițiile stabilite conform reglementărilor în vigoare.

[11] Depozitele de deșuri menajere, controlate, instalațiile de compostare a deșeurilor organice și biodegradabile, instalațiile de incinerare trebuie proiectate, construite și administrate astfel încât să se realizeze condiții de împiedicare a eliminării și diseminării poluanților în mediul natural: sol, ape de suprafață, ape subterane, aer sau în mediul urban. În acest scop se vor îndeplini următoarele condiții:

- amplasarea și stabilirea zonei de protecție sanitară se fac în urma studiilor de impact asupra mediului și sănătății, în condițiile prevederilor pct. 17 și pct. 18 de la capitolul **Norme de igienă referitoare la zonele de locuit**; alegerea locului se face după studii geologice, hidrogeologice și urbanistice;
- la proiectare și la funcționare se vor prevedea și respecta metode și tehnici adecvate de acoperire și asigurare a deșeurilor solide minerale; acoperirea și asigurarea se fac zilnic;
- în cursul operațiunilor de depozitare, vehiculele de transport au acces numai pe drumurile interioare ale depozitului. Pentru a se evita contaminarea cu deșuri a spațiilor din afara

zonei de depozitare, este necesară dotarea cu un echipament pentru spălarea anvelopelor vehiculelor care transportă deșeuri, amplasat între zona de depozitare și drumul de ieșire din depozit;

- în cursul exploatării depozitului se aplică măsuri de combatere a insectelor și rozătoarelor (dezinsecție și deratizare);
- organizarea tehnică a depozitului va respecta reglementările în vigoare pentru protecția sănătății populației, protecția sănătății personalului și protecția mediului; se acordă atenție deosebită împrejmuirii și perdelelor de protecție.

[12] În instalațiile de compostare a deșeurilor organice biodegradabile se va evita prezența substanțelor toxice care pot polua solul. În acest scop se asigură condiții de colectare separată a acestui tip de deșeuri. Gazele de fermentare și apele exfiltrate, rezultate din procesul de compostare, se captează și se dirijează spre instalații adecvate de tratare și neutralizare.

[13] Instalațiile de incinerare a deșeurilor vor îndeplini următoarele condiții:

- amplasarea și stabilirea zonei de protecție se fac în urma studiilor de impact asupra mediului și sănătății;
- funcționarea instalațiilor de incinerare este condiționată de monitorizarea emisiilor de gaze reziduale în atmosferă.

[14] Vehiculele pentru transportul deșeurilor solide trebuie să fie acoperite și prevăzute cu dispozitive de golire automată a recipientelor de precollectare secundară și să nu permită răspândirea conținutului în cursul transportului. Ele vor fi întreținute igienic și dezinfectate periodic; în acest scop, compartimentul destinat deșeurilor va fi executat din materiale rezistente la solicitări mecanice și agresiuni chimice.

[15] Sistemul individual de îndepărtare și neutralizare a deșeurilor menajere este permis numai în localități rurale, cu condiția prevenirii dezvoltării insectelor și rozătoarelor. Locul de amplasare a depozitelor de deșeuri menajere se va alege astfel încât să nu producă disconfort vecinilor, să nu impurifice sursele locale de apă și să fie la cel puțin 10 m de ferestrele locuințelor.

3.12. Obiective de utilitate publică

Dreptul de proprietate publică aparține statului sau unităților administrativ-teritoriale, asupra bunurilor care, potrivit legii sau prin natura lor, sunt de uz sau interes public.

În general, domeniul public este alcătuit din:

a) Domeniul public al statului

b) Domeniul public județean

c) Domeniul public local al comunelor, orașelor și municipiilor

a) Domeniul public al statului este alcătuit din:

- apele de suprafață, cu albiile lor minore, malurile și cuvetele lacurilor, apele subterane, căile navigabile;

- pădurile și terenurile destinate împăduririi, cele care servesc nevoilor de cultură, de producție ori de administrație silvică, iazurile, albiile pâraielor, precum și terenurile neproductive incluse în amenajamentele silvice, care fac parte din fondul forestier național și nu sunt proprietate privată;

- terenurile care au aparținut domeniului public al statului înainte de 6 martie 1945; terenurile obținute prin lucrări de îndiguire, de desecări și de combatere a eroziunii solului; terenurile institutelor și stațiunilor de cercetări științifice și ale unităților de învățământ agricol și silvic, destinate cercetării și producerii de semințe și de material săditor din categoriile biologice și de animale de rasă;

- parcurile naționale;

- rezervațiile naturale și monumentele naturii;

- infrastructura căilor ferate, inclusiv tunelele de artă;

- drumurile naționale - autostrăzi, drumuri expres, drumuri naționale europene, principale, secundare;

- canale navigabile, cuvetele canalului, construcțiile hidrotehnice aferente canalului, ecluzele, apărările și consolidările de maluri și de taluzuri, zonele de siguranță de pe malurile canalului, drumurile de acces și teritoriile pe care sunt realizate acestea;

- rețelele de transport al energiei electrice;

- spectrele de frecvență și rețelele de transport și de distribuție de telecomunicații;

- canalele magistrale și rețelele pentru irigații, cu prize aferente;

- conductele de transport al țițeiului, al produselor petroliere și al gazelor naturale;

- lacurile de acumulare și barajele acestora, în cazul în care activitatea de producere a energiei electrice este racordată la sistemul energetic național, sau cele cu tranșe pentru atenuarea undelor de viitură;

- digurile de apărare împotriva inundațiilor;

- lucrările de regularizarea cursurilor de ape;

- cantoanele hidrotehnice, stațiile hidrologice, meteorologice și de calitate a apei;
- terenurile destinate exclusiv instrucției militare;
- pichetele de grăniceri și fortificațiile de apărare a țării;
- pistele de decolare, aterizare, căile de rulare și platformele pentru îmbarcare-debarcare situate pe acestea și terenuri pe care sunt amplasate;
- statuile și monumentele declarate de interes public național;
- ansamblurile și siturile istorice și arheologice;
- muzeele, colecțiile de artă declarate de interes public național;
- terenurile și clădirile în care își desfășoară activitatea: Parlamentul, Președinția, Guvernul, ministerele și celelalte organe de specialitate ale administrației publice centrale și instituțiile publice subordonate acestora; instanțele judecătorești și parchetele de pe lângă acestea; unități ale Ministerului Apărării Naționale și ale Ministerului de Interne, ale serviciilor publice de informații, precum și cele ale Direcției generale penitenciarelor; serviciile publice descentralizate ale ministerelor și ale celorlalte organe de specialitate ale administrației publice centrale, precum și prefecturile, care constituie proprietate privată a acestora.

b) Domeniul public județean este alcătuit din:

- drumuri județene;
- terenuri și clădiri în care își desfășoară activitatea consiliul județean și aparatul propriu al acestuia, precum și instituții publice de interes județean, cum sunt: biblioteci, muzee, spitale județene și alte asemenea bunuri, dacă nu au fost declarate de uz sau interes public național sau local;
- rețele de alimentare cu apă realizate în sistem zonal sau microzonal, precum și stații de tratare cu instalațiile, construcțiile și terenurile aferente acestora.

c) Domeniul public local al comunelor, orașelor și municipiilor este alcătuit din:

- drumurile comunale, vicinale și străzile;
- piețele publice, comerciale, târgurile, oboarele și parcurile publice, precum și zonele de agrement;
- lacurile și plajele care nu sunt declarate de interes public național sau județean;

- rețelele de alimentare cu apă, canalizare, termoficare, gaze, stații de tratare și epurare a apelor uzate, cu instalațiile, conductele și terenurile aferente;
- terenurile și clădirile în care își desfășoară activitatea consiliul local și primăria, precum și instituțiile de interes local, cum sunt: teatrele, bibliotecile, muzeele, spitalele, policlinicile și altele asemenea;
- locuințele sociale;
- statuile și monumente, dacă nu fost declarate de interes public național;
- bogățiile de orice natură ale subsolului, în stare de zăcământ, dacă nu au fost declarate de interes public național;
- terenuri cu destinație forestieră, dacă nu fac parte din domeniul privat al statului și dacă nu sunt proprietatea persoanelor fizice ori a persoanelor juridice de drept privat;
- cimitirile orășenești și comunale.

Domeniul privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale este alcătuit din bunuri aflate în proprietatea lor și care nu fac parte din domeniul public. Asupra acestor bunuri statul sau unitățile administrativ-teritoriale au drept de proprietate privată.

În baza celor arătate mai sus, domeniul public al comunei FĂRCAȘA este alcătuit din:

TABEL NR. 24- DOMENIUL PUBLIC AL COMUNEI FĂRCAȘA

Nr. crt.	Codul de clasificare	Denumirea bunului	Elemente de identificare	Anul dobândirii sau, după caz, ai dării în folosință	Valoarea de inventar — mii lei	Situația juridică actuală
----------	----------------------	-------------------	--------------------------	--	--------------------------------	---------------------------

1.	1.3.7.1.	Drumuri comunale	<ul style="list-style-type: none"> • DC 86 = 2,15 km Localitatea Tămaia, străzile: Culturii = 1,13 km, Victoriei = 0,31 km, Florilor = 0,71 km • DC 94 = 7,8 km Localitatea Fărcașa: 1,68 km Străzile: M. Eminescu = 0,38 km, Sticlarilor = 0,56 km, Speranței = 0,31 km, Viitorului = 0,43 km Localitatea Sârbi: 1,66 km Străzile: Amurgului = 0,64 km, Culturii = 0,73 km, Izvoarelor = 0,29 km Localitatea Buzești: 1,53 km Străzile: Livezii = 0,68 km, Văii = 0,17 km, Școlii = 0,52 km, Someșului = 0,16 km Localitatea Tămaia: 2,93 km Străzile: Trandafirilor = 1,16 km. Victoriei = 1,77 	2000 2008	497	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009
2.	1.3.7.1.	Străzi betonate	Fărcașa, Str. Sportului = 0,2 km Sârbi, str. Dealu Mare = 0,5 km	2006	517,076 (valoare neactualizată)	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009
3.	1.3.7.1.	Drumuri pietruite și străzi	Comuna Fărcașa: 28 km Localitatea Fărcașa: 8,56 km Străzile:			
4.	1.3.7.1.		Independenței = 0,11 km, Eminescu = 0,545 km, Europa = 1 km, Livezii = 2,22 km, Izvorului = 1,05 km, Uzinei = 0,58 km, Poeziei = 0,28 km, Bibliotecii = 0,24 km, Iasomieii = 0,49 km, Florilor = 0,57 km,	2000—2009	1.400 (valoare actualizată în anul 2004, la care s-a adăugat valoarea lucrărilor efectuate în perioada 2005-2009) 428	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009

5.	1.3.7.1.		Someșului = 0,68 km, Soarelui = 0,50 km Localitatea Sârbi: 7,86 km Străzile: Dealul Mare = 1,76 km, Culturii = 0,98 km, Zorilor = 0,22 km, Lalelelor = 0,44 km, Cireșelor = 0,37 km, Florilor = 0,32 km, Bujorului = 0,17 km, Vânătorilor = 0,58 km, Pomiculturii = 0,52 km, Luminișului = 0,38 km, iasomiei = 0,20 km, Nucului = 0,50 km, Colinei = 0,47 km, Speranței = 0,31 km, Poiana = 0,63 km		393 368.5 210.5	
6.	1.3.7.1.		Localitatea Buzești: 7,37 km Străzile: Școlii = 0,77 km, Lucafărului = 0,70 km, Transilvaniei = 0,20 km, Văii = 0,45 km, Nucului = 0,10 km, Fructelor = 0,53 km, Dealului = 1,48 km, Meșterilor = 1,07 km, Craiului = 0,17 km, Macului = 0,65 km, Măcieșului = 0,48 km, Lucafărului = 0,27 km, Poiana = 0,50 km Localitatea Tămaia: 4,21 km Străzile: Victoriei = 0,92 km, Florilor = 0,07 km, Someșului = 1,38 km, Balastierei = 0,48 km, Câmpului = 0,30 km, Sportului = 1,05 km			
7.	1.3.7.1.	Drum acces pășune Vrăticele	Fărcașa = 2,5 km Primit prin protocol de la pajiști	1991	700 (valoare actualizată în anul 2004)	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009
8.	13.7.1.	Drumuri vicinale de pământ	Comuna Fărcașa: 33,12 km Localitatea Fărcașa: 11 km Localitatea Sârbi: 6,27 km Localitatea Tămaia: 15,85 km	2008-2009	662.40	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009

9.	13.7.1.	Drumuri de exploatare agricolă	Comuna Fărcașa: 15,68 km Localitatea Fărcașa: 6,59 km Localitatea Sârbi: 5,010 km Localitatea Buzești: 4,08 km	2009	313.60 131,80 100,20 81.60	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009
10.	13.7.1	Drumuri pietruite de acces la balastiere	Comuna Fărcașa: 6,25 km Localitatea Fărcașa: 0,74 km Localitatea Sârbi: 1,12 km Localitatea Tămaia: 1,34 km Localitatea Buzești: 3,05 km	2002-2009	125	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009
11.		Pod din beton armat peste pârâul Bordura	Localitatea Fărcașa, str. Mihai Eminescu	2000	354,750 (valoare actualizată în anul 2004)	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009
12.		Amenajări împotriva inundațiilor pe valea Făget	Intravilanul localității Fărcașa	2000	2.400 (valoare actualizată în anul 2004)	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009
13.		Amenajare vale Tămaia, cu podețe acces proprietăți	Intravilanul localității Tămaia Lungime 604 m	2008	925	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009
14.		Podețe acces proprietăți	3 buc., pe DC 94	2008	10	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009
15.		Podețe tubulare	Fărcașa — 12 buc. (6*7) Tămaia — 13 buc. (3 buc. — Str. Culturii, 2 buc. — Str. Victoriei, 8 buc. — Str. Trandafirilor) Sârbi — 11 buc. (5+6) Buzești — 6 buc.	1985; 2001 2008 1990; 2001 2002	4,8 3,6 3,3 (valori actualizate în anul 2004)	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009
16.		Pod plutitor peste râul Someș	Tămaia — 1 buc. Sârbi — 1 buc.	2008 2005	6 10 (valoare neactualizată)	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009
17.		Fântâni în interiorul satelor	Fărcașa, Str. Izvorului — 1 buc. Sârbi — 1 buc. — Str. Culturii 1 buc. — str. Dealu Mare Tămaia — 1 buc. — Str. Victoriei — (căminul cultural)	1980	33 (valori actualizate în anul 2004)	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009

18.		Fântâni pe pășunile comunale	Fărcașa — 1 buc. pășunea Goroniș; — 2 buc. pășunea Muncel; — 1 buc. pășunea Groape; — 2 buc. pășunea Vrăticele; — 2 buc. pășunea La Pădure; Sârbi — 3 buc. pășunea La Pădure;	1980	12 9 3 1,5 (valori actualizate în anul 2004)	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009
19.		Amenajare vale Buzești	Lungime = 620 m	2002	230,8 (valoare actualizată în anul 2004)	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009
20.		Pășuni comunale: 549,47 ha	Fărcașa: 159,38 ha Muncel Goroniș = 111 ha; Groape = 6,15; La Pădure = 42,23 Sârbi: 104,99 ha La Pădure = 77,17 ha; Legalău = 27,82 ha Buzești: 130,47 ha Rădoaia = 56,98 ha; Prund = 45,58 ha; Sub Corboi = 27,91 ha Tămaia: 154,63 W'sT Stânga Someș = 79,63 ha; Prundar = 28 ha; Plopi = 47 ha	1991 2002	68,100 (valoare actualizată în anul 2004)	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009
PĂDURI						
21.		Păduri comunale	Suprafața = 267,89 ha Situate în locurile numite «Runc» și «Zonă»	2003	7.980 (valoare actualizată în anul 2004)	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009
22.		Plantație salcâmi	Fărcașa—Muncel Suprafața = 16 ha	2005	476,48 (valoare neactualizată)	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform
CLADIRI						
23.	L6.2.	Clădire administrativă sediu Primăria Fărcașa Teren aferent	Fărcașa, Str. Independenței nr. 57 Suprafața construită = 147 mp . Suprafața desfășurată = 147 mp Suprafața = 770 mp	2008	3.500	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009

24.	6.3.2.	împrejmuire consiliul local	Fărcașa, Str. Independenței nr. 59 Gard beton cu panouri lemn = 76 ml Gard plasă = 50 ml	2002	3,986 (valoare actualizată în anul 2004)	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009
25.	6.2.	Cămin cultural Fărcașa Teren aferent	Fărcașa, Str. Independenței nr. 62 Suprafața construită = 696 mp Nr. locuri = 440 Suprafața = 2.043 mp Nr. topo 351	1980	406,1 10 (valoare actualizată în anul 2004)	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009
26.	6.3.2.	împrejmuire cămin cultural Fărcașa	Fărcașa, Str. Independenței nr. 62 — gard beton cu panouri lemn = 35,80 m; — gard beton cu plasă = 96,60 m; — plăci beton = 51 ml	2002	2,910 (valori actualizate în anul 2004)	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009
27.	6.2.	Cămin cultural Sârbi Curte	Sârbi, Str. Culturii nr. 2 Suprafața construită = 630 mp Nr. locuri = 350 Suprafața = 3.273 mp	1983	250 26 (valori actualizate în anul 2004)	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009
28.	6.2.	Cămin cultural Tămaia Curte	Tămaia, Str. Victoriei nr. 15 Suprafața construită = 388,2 mp Nr. locuri = 300 Suprafața = 2.823 mp	1959	200 5 (valori actualizate în anul 2004)	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009
29.	6.3.2.	împrejmuire Cămin cultural Tămaia	Tămaia, Str. Victoriei nr. 15 Lungime = 40 m Gard beton cu panouri lemn	2002	1,44 (valoare actualizată în anul 2004)	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009

30.	6.2.	Cămin cultural Buzești Curte	Buzești, Str. Școlii nr. 11 Suprafața construită = 560,64 mp Nr. locuri = 300 Suprafața = 3.060 mp	1986	294 7 (valoare actualizată în anul 2004)	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009
31.	1.6.1.	Locuință de serviciu	Apartament, Fărcașa, Str. Independenței nr. 59/2 Suprafața construită = 49,09 mp	2000	31 (valoare actualizată în anul 2004)	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009
32.	1.6.1.	Locuință de serviciu	Apartament, Fărcașa, Str. Independenței nr. 59/4 Suprafața construită - 49,80 mp	2001	31 (valoare actualizată - în anul 2004)	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009
33.		Monument eroi	Fărcașa, Str. Independenței = 1 buc. Tămaia, Str. Culturii = 1 buc.	1955 1955	3,7 ' 3,7 (valori actualizate în anul 2004)	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009
34.	1.6.2.	Școală cu clasele	Fărcașa, Str. Independenței nr. 61		900,983*	Domeniul public
35.	-	I—VIII Fărcașa	1.668 mp Corp I Corp II Corp III Curți aferente = 4.453 mp	1963 1968 1982	25 (valori actualizate în anul 2004)	al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009
36.	1.6.2.	Școala cu clasele I—IV Tămaia Teren aferent	Tămaia, Str. Victoriei nr. 2 Suprafața construită = 320,8 mp Suprafața = 1.715 mp	2001	1.243,463 (valoare actualizată în anul 2009)	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009
37.		Școala cu clasele V—VIII Tămaia	Tămaia, Str. Culturii nr. 60 Suprafața = 987 mp Corp I Corp II Curți aferente 4.777 mp	1968 1970	320 24 (valori actualizate în anul 2004)	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009

38.	1.6.3.2.	împrejmuire școala Fărcașa	Fărcașa, Str. Independenței nr. 61 — gard beton cu plăci lemn = 80 ml — gard beton cu panouri metalice = 45 ml — gard plăci beton = 105 ml	2002	6 (valoare actualizată în anul 2004)	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009
39.	1.6.3.2	împrejmuire școala Tâmaia	Tâmaia, Str. Culturii nr. 60 — gard beton cu panouri lemn = 60 ml — gard plăci beton = 310 ml	2002	8,36 (valoare actualizată în anul 2004)	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009
40.		Grădinta Fărcașa	Fărcașa, Str. Florilor nr. 2 nr. topo. 1438/19/3/1 Suprafața construită = 75,66 mp Curți aferente = 4.597 mp	1996	92,773 110,948 (valori actualizate în anul 2008)	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009
41.	1.6.3.2.	împrejmuire grădinița Buzești — gard	Buzești, Str. Școlii nr. 9 beton cu panouri lemn = 95 ml — gard plasă = 210 ml	2002	8,68	Domeniul public al comunei Fărcașa, conform Hotărârii Consiliului local nr. 81/2009

Pentru ridicarea standardului de viață și civilizație a locuitorilor din comună și pentru mărirea gradului de atracție a localității, sunt necesare următoarele direcții de acțiune:

- amenajarea hidrotehnică și de apărare împotriva inundațiilor, a cursurilor de apă din comună;
- inițierea proiectului de alimentare cu gaze naturale;
- inițierea proiectului de alimentare cu apă în sistem centralizat în toate satele componente;
- înființarea sistemului centralizat de canalizare și stație de epurare în satele componente;
- amenajarea (modernizarea) platformelor de gunoi(împrejmuirea acestora);
- lucrări de modernizare a drumurilor comunale nemodernizate în vederea creșterii gradului de accesibilitate al comunei;
- modernizarea drumurilor comunale și executarea lucrărilor de întreținere a acestora;
- sprijinirea proiectelor pentru atragerea fondurilor europene în vederea dezvoltării comunei – proiect pe GAL;

- organizarea de cursuri de formare profesională a adulților în domeniul turismului și agroturismului;

Pe teritoriul comunei Fărcașa au fost identificate așa cum arată și tabelul de mai sus :

- Terenuri proprietate publică:
 - Terenuri proprietate publică de interes național;
 - Terenuri proprietate publică de interes județean;
 - Terenuri proprietate publică de interes local;
- Terenuri proprietate privată:
 - Terenuri proprietate privată ale unităților administrativ teritoriale de interes local;
 - Terenuri proprietate privată a persoanelor fizice și juridice.

În vederea realizării obiectivelor propuse pot avea loc schimburi de teren, concesiuni și chiar exproprieri pentru cauză de utilitate publică conform legislației în vigoare.

4. Concluzii. Măsuri în continuare

Comuna FĂRCAȘA se va dezvolta în principal pe seama funcției agricole. Economia se va baza pe activitățile agricole și într-o măsură mai redusă pe activitățile neagricole.

Realizarea obiectivelor propuse prin programul propriu al Consiliului Local va trebui susținut de fondurile bugetului local, dar și de către bugetul centralizat al statului sau prin atragerea de finanțări nerambursabile prin **fondurile Structurale** accesibile prin intermediul Programelor Operaționale Sectoriale (POS), a Programului Operațional Regional (POR), a Programului Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) după cum urmează (AP = Axă Prioritară):

- POS de Mediu - http://www.mmediu.ro/programe_finantare/pos_meniu.htm

AP4 - Implementarea Sistemelor Adecvate de Management pentru Protecția Naturii

AP5 - Implementarea infrastructurii adecvate de prevenire a riscurilor naturale în zonele cele mai expuse la risc

- POR - REGIO - <http://mdrt.ro/index.php?p=205>

AP3: Îmbunătățirea infrastructurii sociale

AP4: Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional și local

AP5: Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului

- POS Creșterea Competitivității Economice - <http://amposcce.minind.ro/>

AP3: TIC pentru sectoarele privat și public

- POS Dezvoltarea Resurselor Umane - <http://www.posdru.edu.ro/>

AP2: Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii AP3: Creșterea adaptabilității lucrătorilor și a întreprinderilor

AP5: Promovarea măsurilor active de ocupare

AP6: Promovarea incluziunii sociale

- PNDR - <http://www.maap.ro/>

AP1 – Creșterea competitivității sectoarelor agricol și forestier

AP2 – Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural

AP3 – Calitatea vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale

AP4 – LEADER

- Fondul Român de Dezvoltare Socială <http://www.frds.ro/index.php?id=21> prin Programul de Intervenții Prioritare (PIP), Un viitor mai bun pentru femei (VBF) și Economia Socială ca abordare strategică a dezvoltării locale, prin crearea și managementul întreprinderilor sociale (ESPAS).

Extinderile de intravilan s-au făcut la solicitarea organelor locale, motivat de cererile venite din partea populației. Pe de altă parte aceste extinderi vor acoperi cererile pe termen mediu și lung.

Pentru continuarea și aprofundarea propunerilor reglementate prin P.U.G. în perioada următoare sunt necesare de elaborat:

- Planuri urbanistice zonale pentru zonele prevăzute în P.U.G., studii de fezabilitate, etc;
- Decizii ale Consiliului Local privind regimul terenurilor.

Pe baza analizelor efectuate și a propunerilor de amenajare teritorială și dezvoltare a comunei Fărcașa se desprind următoarele concluzii :

- Resursele materiale locale și forța umană, utilizate într-un sistem diversificat, pot asigura relansarea economico-socială a comunei.
- Echiparea edilitară implică dezvoltări, cu precădere alimentare cu apă în sistem centralizat, canalizare, alimentare cu gaze naturale și telecomunicații.

Prezenta actualizare P.U.G. urmează să fie supusă dezbaterilor publice în cadrul comunității comunei.

După obținerea avizelor legale din partea factorilor interesați, P.U.G., inclusiv Regulamentul Local de Urbanism se supun aprobării Consiliului Local al comunei Fărcașa.

Odată cu aprobarea, P.U.G., inclusiv R.L.U. capătă valoare juridică, constituindu-se în instrumentul de lucru al administrației publice locale în:

- fundamentarea solicitării unor fonduri de la bugetul statului pentru realizarea obiectivelor de utilitate publică (modernizări căi de comunicație, dezvoltare alimentare cu apă, canalizare, alimentare cu gaze naturale, instituții publice)
- emiterea certificatelor de urbanism și autorizațiile de construire, în conformitate cu prevederile P.U.G. ;
- rezolvarea unor probleme curente ale serviciilor de specialitate (înstrăinări, parcelări etc);
- clarificarea unor litigii ce pot apare între persoane fizice, între persoane fizice și juridice, precum și în alte situații.
- respingerea unor solicitări de construire, neconforme cu prevederile P.U.G.

Întocmit,

Arh. Zebacinski Corneliu

